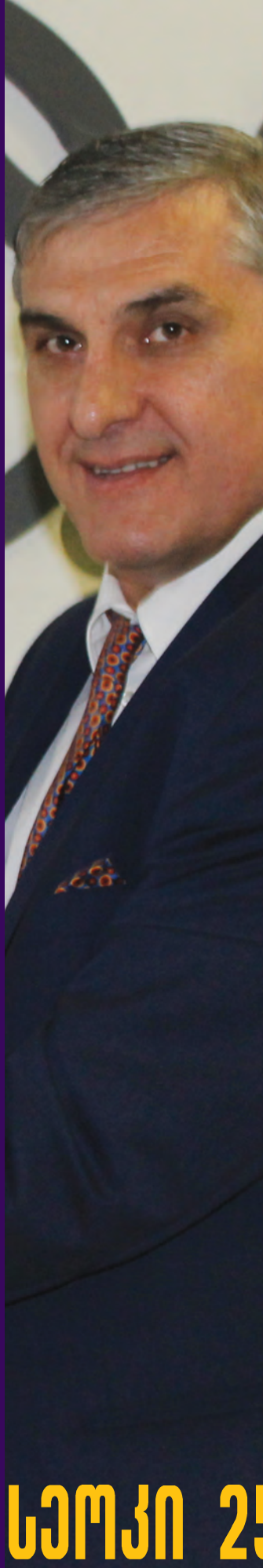

№ 37. 2014

საქართველოს საგარეო საგაერო საზღვაო და ავიაციო საზღვაო და ავიაციო საზღვაო და ავიაციო

თომას
ბახი
საგარეო
საგაერო
საზღვაო
და
ავიაციო
საზღვაო
და
ავიაციო

საგარეო 25

საგარეო 25

2014 წლის 15 სექტემბერი.
ოლიმპიური ჩემპიონები მწვერვალ საქართველოს ოლიმპიელზე
(მარჯვნიდან: სეოკის პრეზიდენტი ლერი საბელოვი და ოლიმპიელთა კლუბის პრეზიდენტი კახი კახიაშვილი)

საქართველო
GEORGIA

ოლიმპიელი

საქართველოს
უმოკლესი
ოლიმპიური
კომიტეტის
პუბლიცისტი
ვახაგუშვილი

რედაქტორი

პაატა ნაცვლიშვილი

სარედაქციო კოლეგია:

რუსუდან აფციაური,
ელგუჯა ბერიშვილი,
ქახაბერ ბერიძე,
გიორგი გორგოძე,
ავთანდილ გურასაშვილი,
ემზარ ზენაიშვილი,
ირაკლი თავაძე,
თამაზ თევზაძე

კონცეფცია და დიზაინი
© პაატა ნაცვლიშვილი

კომპიუტერული
უზრუნველყოფა:
შპს „პეტიტი“

ბეჭდვა და კინძვა:
შპს „ფაქტორიტი“

ზუსტად ოცდახუთი წლის წინათ ჩვენს სპორტში მეტად მნიშვნელოვანი ამბავი მოხდა – დაფუძნდა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი – იურიდიული პირის სტატუსით აღჭურვილი დამოუკიდებელი საზოგადოებრივი ორგანიზაცია, რომელმაც პირველივე დადგენილებით აღიარა „საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის უმაღლესი ხელისუფლება და ოლიმპიური ქარტიის უზენაესობა“. ამ მომენტიდან ქართული ოლიმპიური სპორტი სრულიად ახალ რეალობაში გადავიდა და დამოუკიდებელი განვითარების გზას დაადგა. ეს იყო მეტად რთული და წინააღმდეგობრივი პროცესი. სეოკის დაფუძნებას წინ უძღოდა შრომატევადი მოსამზადებელი საორგანიზაციო სამუშაოები, რომელიც გასწიეს საინიციატივო ჯგუფის წევრებმა, თუმცა არანაკლები დრო და ძალისხმევა დასჭირდა იმას, რომ საქართველო საერთაშორისო ოლიმპიური მოძრაობის სრულფასოვანი და სრულფასოვანი წევრი გამხდარიყო.

1989 წლის 6 ოქტომბერს თბილისის ჭადრაკის სასახლეში გამართული სეოკის დამფუძნებელი კონფერენციის დეკლარაციაში ჩაინერა, რომ „საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნა, მისი საერთაშორისო აღიარება, ოლიმპიური

მოძრაობის ფართოდ გაშლა და საქართველოს გუნდის გაგზავნა ოლიმპიურ თამაშებზე ერთი წინ გადადგმული ნაბიჯი იქნება საქართველოს დამოუკიდებლობის მოპოვების გზაზე.“ ახალ პოლიტიკურ რეალობაში, უაღრესად რთულ და დრამატული მოვლენებით აღსავსე წლებში, სწორედ ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი იდგა ქართული სპორტის ავანგარდში და ცალკეულ სპორტულ ფედერაციებს, ჩვენს სპორტსმენებს გზას უკაფავდა საერთაშორისო სარბიელზე გასასვლელად. იმ დროიდან მოყოლებული, სეოკი ერთგული რჩება ჩვენი ქვეყნისა და საერთაშორისო სპორტული ორგანიზაციების წინაშე ნაკისრი ვალდებულებებისა, განუხრელად იცავს ოლიმპიური ქარტიის ფუძემდებლურ პრინციპებს, ზრუნავს საწესდებო ამოცანების შესასრულებლად. პირველ ყოვლისა, ეს არის მაღალი მიღწევების სპორტის განვითარება და, შესაბამისად, წარმატებული გამოსვლა ოლიმპიურ თამაშებში, ახალგაზრდულ ოლიმპიურ შეჯიბრებებში; ოლიმპიური მოძრაობის განვითარება სპორტის მასობრიობისა და საგანმანათლებლო ოლიმპიური პროგრამების, ოლიმპიზმის ფუძემდებლური პრინციპებისა და ფასეულობების პოპულარიზაციის მეშვეობით.

25 წელიწადია საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი ამ საქმეს ერთგულად ემსახურება. ამ წლების განმავლობაში სეოკში არაერთი ღვაწლმოსილი ადამიანი საქმიანობდა, უანგაროდ აკეთებდა თავის წილ საქმეს და თითოეული მათგანის დამსახურებაა, რომ დღევანდელ საიუბილეო თარიღს ყველანი ერთად წელგამართულნი და თავანუელნი ვხვდებით.

ლეონ სანჯოვანი
საქართველოს ეროვნული
ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნა, საქართველოში ოლიმპიური მოძრაობის ფართოდ გაშლა – ეს ის გზაა, საითკენაც, რომ არა უკუღმართი ისტორიული კატაკლიზმები, ბუნებრივად მიდიოდა საუკუნის დასაწყისის ქართული სპორტული მოძრაობა, რომლის სათავეებთან და-ძმა ნიკოლაძეები, გიორგი ეგნატაშვილი, გაიოზ ბერელაშვილი, არჩილ ბაქრაძე, ირაკლი ლორთქიფანიძე და სხვა ღირსეული ქართველი მამულიშვილები იდგნენ. სწორედ ამ ამაგდარ მოღვაწეებს ხედავთ აქ დაბეჭდილ სურათზე. ქართველი სპორტის მოყვარულები კარგად იცნობენ თითოეულ მათგანს, კარგად იციან თითოეული მათგანის დამსახურების ამბავი. ისინი თანამედროვე ქართული სპორტის მესაძირკველები არიან და 1952 წლის ოლიმპიურ თამაშებში საქართველოს წარგზავნილთა წარმატება მათ მიერ ფუძედადებულ ტრადიციათა ერთგვარი გვირგვინია.

გზა

დღეს, როცა იქმნება საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი, არ შეიძლება, არ გავიხსენოთ ეს ნათელი სახელები. არ შეიძლება, არ გავიხსენოთ თუნდაც ის ფაქტი, რომ 1912 წელს პრალაში გამართულ საერთაშორისო სპორტულ შეკრებაში ასპარეზობის ერთ-ერთმა გამარჯვებულმა, პირველი ხარისხის ჯილდოს მფლობელმა გიორგი ნიკოლაძემ ისე მოხდენილად სტყორცნა ბადრო, რომ ეს მომენტი, ფოტოზე აღბეჭდილი, მთელ მსოფლიოში გავრცელდა საფოსტო ბარათის სახით.

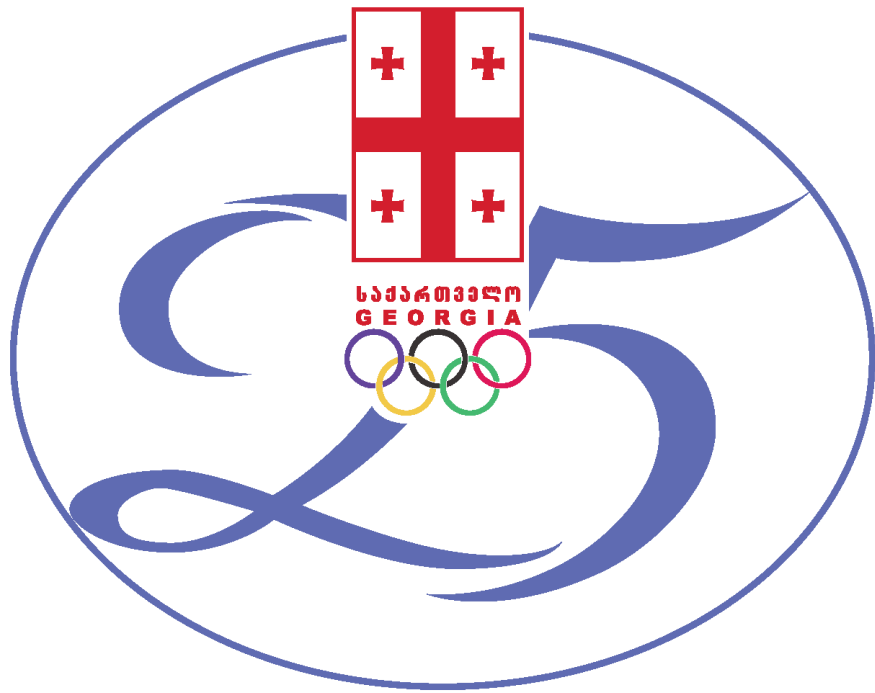
არ შეიძლება არ გავიხსენოთ ჩვენი უფრო შორეული წინაპრებიც, მოყოლებული თუნდაც ფარსმან მეფიდან, რომლის მხედრული ოსტატობით აღფრთოვანებულმა

რომაელებმა ფარსმანის ცხენოსანი ქანდაკება მარსის მოედანზე დადგეს.

დღეს ფარსმან მეფეც, უსახელო ქართველი მხედრებიც და შუბოსნებიც, მოჭიდავენიც და მოფარიკავენიც, მთამსვლელებიც და მოცურავეებიც ჩვენთან ერთად არიან. ჩვენთან ერთად არიან ამ სურათზე აღბეჭდილი თანამედროვე ქართული სპორტის მესაძირკვენიც. ჩვენთან ერთად არიან და ჩვენთან ერთად უდებენ დვრიტას ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტს, როგორც ჩვენი მომავალი ოლიმპიური გამარჯვებების მტკიცე საფუძველს.

გზა გრძელდება.

სურათზე (მარცხნიდან): სხედან გაიოზ ბერელაშვილი, თამარ ნიკოლაძე და გიორგი ეგნატაშვილი; დგანან არჩილ ბაქრაძე, გიორგი ნიკოლაძე და ირაკლი ლორთქიფანიძე (გადაღებულია თბილისში 1919 წელს).

ოლიმპიური

2014

№37

ნომერში გამოყენებულია ელგუჯა ბერიშვილის, კახა ბერიძის, ავთანდილ გურასაშვილის, გიგა გურასაშვილის, ალექსანდრე კოტორაშვილის, პაატა ნაცვლიშვილის, თამარ ყულუმბეგაშვილის, გიორგი ჭანიშვილის, ფოტოები. აგრეთვე ფოტოები სემოქის არქივიდან, სპორტის ენციკლოპედიიდან, გაზეთ „ლელოს“ და ჟურნალ „ათიანის“ არქივებიდან, პაატა ნაცვლიშვილის ბიბლიოზეუმიდან, ინტერნეტიდან.

2

გზა

6

შეიქმნა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი!

7

სეოკის დამფუძნებელი კონფერენციის დადგენილება

8

სეოკის დამფუძნებელი კონფერენციის დეკლარაცია

9

სეოკის აღმასკომის განცხადება

10

საქართველოს ოლიმპიური პოტენცია პაატა ნაცვლიშვილი

22

25 ოლიმპიური მედალი სეოკის 25 წლისთავზე

29

25 წელიწადი და ხუთი პრეზიდენტი ირაკლი გურული

35

საიუბილეო 2014 კახა ბერიძე

38

სეოკის 25 წლისთავზე ჯგუფში 25 ვიყავით კახა ბერიძე

39

ნერაყინი ხუთი რგოლით კიდევ ერთხელ დამშვენდა ავთანდილ გურასაშვილი

თბილისი-2015

46

ალექსი ახვლედიანი: „მშენებლობა წინსწრებით მიმდინარეობს“ ინტერვიუ „თბილისი-2015“-ის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარესთან

51

„ჩვენ იდეალისტები არ ვართ“ ანუ გვეყოლება თუ არა მედროშე პიონჩანში

ინტერვიუ სეოკის გენერალურ მდივანთან ემზარ ზენაიშვილთან

53

ნაბიჯი წინ დავით გიორგაძე

57

ძიუდოისტები კვლავაც წარმატებით აგრძელებენ ირაკლი თავაძე

62

რა დრო იყო! ავთანდილ გურასაშვილი

66

ევროპული ლუდი კარგია, მაგრამ გამარჯვება მაინც ღვინით უნდა დაილოცოს ზვიად შათირიშვილი

საქართველო

71

ლარი საბალონი-50

სპორტში
დანყებული
ლეგენდა
გრძელდება
ირაკლი თავაძე

75

ვახტანგ
ბლაგიძე-60
ყველა ტიტულის
მომგები

76

ემზარ
ზანაიშვილი-70
მარად ახალგაზრდა
დავით გიორგაძე

საქართველო

77

ლილეჭამერი —
პირველი მიჯნა
პაატა ნაცვლიშვილი

86

ოლიმპიური
ატენგენობანი
პაატა ნაცვლიშვილი

საქართველო

95

სიმფონია
ბრინჯაოსა და
მარმარილოსათვის
თამარ ჩხატარაშვილი

99

მეოთხედი საუკუნის
ოლიმპიური
ქრონიკები
თამარ ბალავაძე

100

საკითხავი
ყმანვილთათვის

საქართველო

101

ლოსაბერიძე
პენრინზე, ილიადისი
საბერძნეთზე,
ზვიადაურები
კონგოზე

პაატა ნაცვლიშვილი

111

საერთაშორისო
ოლიმპიური დღე
დიდ ჯიხაიშვილი

შეიქმნა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი!

6 ოქტომბერი, 1989. თბილისი.

6 ოქტომბერს თბილისის ჭადრაკის სასახლეში გაიმართა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დამფუძნებელი კონფერენცია.

საორგანიზაციო კომიტეტის სახელით მოხსენება გააკეთა გაზეთ „სამშობლოს“ რედაქტორმა პაატა ნაცვლიშვილმა. სიტყვებით გამოვიდნენ: საქართველოს ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბის პრეზიდენტი დავით ციმაკურიძე, ოლიმპიური ჩემპიონები რობერტ შავლაყაძე

და ვაჟა კაჭარავა, საქართველოს სპორტულ ფედერაციითა საბჭოს თავმჯდომარე ვანო ყიფიანი, პოეტი ჯანსუღ ჩარკვიანი, მსოფლიო საჭადრაკო ოლიმპიადების ათგზის გამარჯვებული ნონა გაფრინდაშვილი, სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოების თანაპრეზიდენტი თამაზ კვაჭანტირაძე და სხვები.

ისრაელის სპორტული საზოგადოებრიობის და საქართველოდან წასული ქართველი ებრაელების სახე-

ლით საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნას მიესალმა ისრაელის 18-გზის ჩემპიონი საერთაშორისო შაშხი ჯემალ სეფიაშვილი.

კონფერენციამ აირჩია საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შემადგენლობა.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პირველ პრეზიდენტად კონფერენციამ ერთხმად აირჩია მსოფლიოს ხუთგზის ჩემპიონი ჭადრაკში ქალთა

შორის, საჭადრაკო ოლიმპიადების ათგზის გამარჯვებული, საერთაშორისო დიდოსტატი ნონა გაფრინდაშვილი.

იმავე დღეს გაიმართა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პირველი სესია. სესიამ აირჩია სეოკის სამი ვიცეპრეზიდენტი, გენერალური მდივანი და აღმასკომის წევრები.

სეოკის ვიცეპრეზიდენტებად აირჩიეს ვიქტორ სანეევი, თენგიზ გაჩეჩილაძე და პაატა ნაცვლიშვილი; გენერალურ მდივანად – დავით კინწურაშვილი; აღმასკომის წევრებად – ვაჟა კაჭარავა, ნოდარ გუგუშვილი, დავით კუპრეიშვილი, დავით სულაქველიძე, ვანო ყიფიანი, ავთანდილ ციბაძე, ნიკოლოზ ცხაკაია, ზურაბ წერეთელი.

სურათზე: საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის აღმასკომის პირველი შემადგენლობა. წინა რიგში (მარცხნიდან): პაატა ნაცვლიშვილი, ნონა გაფრინდაშვილი, ვიქტორ სანეევი, თენგიზ გაჩეჩილაძე; უკანა რიგში (მარცხნიდან): დავით კუპრეიშვილი, ვაჟა კაჭარავა, ავთანდილ ციბაძე, დავით კინწურაშვილი, ივანე ყიფიანი, ნოდარ გუგუშვილი.

გაერთიანებული საუკუნის წინათ

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დამფუძნებელი კონფერენციის დადგენილება

საქართველოს სპორტული ფედერაციების, სპორტული საზოგადოებების, სპორტული კლუბების, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წარმომადგენელთა კონფერენცია ერთხმად ადგენს:

საერთაშორისო ოლიმპიური მოძრაობის ხელშეწყობის, ოლიმპიური იდეალების პროპაგანდის, რესპუბლიკის მოქალაქეთა ფიზიკური და სულიერი გაჯანსაღების, აგრეთვე საქართველოს სპორტული პოტენციის სრულად გამოვლენის მიზნით, ოლიმპიური ქარტიის, საბჭოთა კავშირისა და საქართველოს სსრ კონსტიტუციების, აგრეთვე მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად შეიქმნას საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შემოკლებული სახელწოდებაა სეოკ-ი. მისი არსებობის ვადა არ არის განსაზღვრული.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი არის იურიდიული პირის სტატუსით აღჭურვილი საზოგადოებრივი ორგანიზაცია. იგი აღიარებს საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის უმაღლეს ხელისუფლებას და ოლიმპიური ქარტიის უზენაესობას.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შტაბ-ბინა მდებარეობს თბილისში.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის იურისდიქცია ვრცელდება საქართველოს სსრ მთელ ტერიტორიაზე.

6 ოქტომბერი, 1989

დოკუმენტები

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დამფუძნებელი კონფერენციის დეკლარაცია

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დამფუძნებელი კონფერენცია, რომელშიც მონაწილეობენ საქართველოს სპორტული ფედერაციების, სპორტული საზოგადოებების, სპორტული კლუბების, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წარმომადგენლები, და რომელმაც 1989 წლის 6 ოქტომბერს საჯაროდ გამოაცხადა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დაფუძნება, მოუწოდებს საქართველოს ყველა მოქალაქეს, იყენენ ოლიმპიური პრინციპების ერთგული დამცველები და მხარი დაუჭირონ საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტს რესპუბლიკის მოსახლეობის ფიზიკური და სულიერი სიჯანსაღისა და საქართველოს სპორტული აღმავლობისათვის ბრძოლაში.

კონფერენცია თვლის, რომ ფიზიკური კულტურისა და სპორტის ორგანიზაციის ცენტრალიზებული სისტემა სრულყოფილად ვერ წყვეტს რესპუბლიკაში ფიზიკური კულტურის ამაღლებისა და მასობრივი სპორტის საკითხებს; ვერ აუმაჯობებს ბავშვებისა და ახალგაზრდობის ფიზიკურ კონდიციებს, ვერ ახდენს კეთილისმყოფელ გავლენას მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობაზე; ჯეროვნად ვერ უწყობს ხელს რესპუბლიკის სპორტული პოტენციის გამოვლენას.

ამასთან დაკავშირებით კონფერენცია მოითხოვს:

რესპუბლიკის სპორტული და ფიზიკულტურული ცხოვრების ორგანიზატორებმა, აგრეთვე საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ხელმძღვანელებმა მკაცრად დაიცვან ოლიმპიური ქარტიის პრინციპები;

მასობრივი ტირაჟით გამოიცეს ოლიმპიური ქარტია და ოლიმპიურ მოძრაობასთან დაკავშირებული სხვა დოკუმენტები ქართულ ენაზე;

ფართოდ გაიშალოს და გაძლიერდეს ოლიმპიური მოძრაობა;

უზრუნველყოფილ იქნეს ცხოვრების ჯანსაღი წესის დაცვის პირობები;

**მიღებულია საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დამფუძნებელი კონფერენციისა და
1989 წლის 6 ოქტომბერს**

გაძლიერდეს ბრძოლა სპორტში დოპინგის გამოყენებისა და კორუფციის წინააღმდეგ.

კონფერენცია რეკომენდაციას აძლევს საქართველოს სპორტულ ფედერაციებს, გარდაიქმნან რესპუბლიკის სპორტის დამოუკიდებელ და სრულუფლებიან ხელმძღვანელ ორგანოებად შესაბამის სახეობებში, დაამუშაონ და მიიღონ დებულებები მათი უფლებების, მოვალეობების, სტატუსის შესახებ, აქტიურად განახორციელონ თავიანთი ფუნქციები.

კონფერენციას მიაჩნია, რომ საქართველოს სპორტულმა ფედერაციებმა მჭიდროდ უნდა ითანამშრომლონ საბჭოთა კავშირის, მოკავშირე რესპუბლიკებისა და სხვა ქვეყნების სპორტულ ფედერაციებთან; მონახონ გზები და საშუალებები შესაბამის საერთაშორისო სპორტულ ფედერაციებში განვერიანებისათვის.

საქართველოს სპორტული ფედერაციების საქმიანობა მიმართული უნდა იყოს იქითკენაც, რომ რესპუბლიკის ყველა სპორტსმენს, რომელმაც მიაღწია ოსტატობის შესაბამის დონეს, შეეძლოს შეუზღუდავად მიიღოს მონაწილეობა საბჭოთა კავშირის, ევროპისა თუ მსოფლიოს პირველობებში, ოლიმპიურ თამაშებში.

კონფერენცია იწონებს საქართველოს ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბის შექმნას, როგორც საქართველოში ოლიმპიური მოძრაობის აღმავლობის ერთ-ერთ მძლავრ საფუძველს და მოუწოდებს კლუბის ყველა წევრს, აქტიურად ითანამშრომლოს საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტთან მისი საერთაშორისო აღიარებისა და ოლიმპიური მოძრაობის შემდგომი განვითარებისათვის.

კონფერენციას მიაჩნია, რომ საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნა, მისი საერთაშორისო აღიარება, ოლიმპიური მოძრაობის ფართოდ გაშლა და საქართველოს გუნდის გაგზავნა ოლიმპიურ თამაშებზე ერთი წინგადადგმული ნაბიჯი იქნება საქართველოს დამოუკიდებლობის მოპოვების გზაზე.

გაერთიანებული საუკუნის წინააღმდეგობა

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის ალმასკომის

განცხადება

ასაქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის (საქოკ-ის) შექმნის დღიდანვე მისი ალმასკომი, ასრულებს რა საქოკ-ის დამფუძნებელი კონფერენციის დეკლარაციისა და საქოკ-ის წესდების მოთხოვნებს, ოლიმპიური ქართულის გათვალისწინებით, იღვწის როგორც საქოკ-ის, ისე სპორტული ფედერაციების სრული დამოუკიდებლობისათვის. განვლილი ოთხი თვის განმავლობაში ამ მიმართულებით გადაიდგა რამდენიმე სერიოზული ნაბიჯი, რაც ეუნჯა კიდევ სპორტულ, და არა მარტო სპორტულ, საზოგადოებრიობას. ოლიმპიური მოძრაობა საერთოდ, და საქართველოს ოლიმპიური მოძრაობა კერძოდ, მონოდებულა, სრულად წარმოაჩინოს ერის ფიზიკური და სულიერი პოტენციალი ყოველგვარი დისკრიმინაციისა და კონიუნქტურის გარეშე.

ამა წლის 7 თებერვალს საქოკ-ის სპორტული ფედერაციების კომისიის თაოსნობით გამართულ ფედერაციათა ხელმძღვანელების თათბირზე აშკარად გამოიკვეთა მონაწილეთა ერთსულოვანი აზრი, რომ ყველა სპორტულმა ფედერაციამ იზრუნოს სრული დამოუკიდებლობისათვის და მხოლოდ ამის შემდეგ – სხვა ქვეყნების, მათ შორის – მოკავშირე რესპუბლიკების, ან საერთაშორისო შესაბამის სპორტულ ორგანიზაციებთან ურთიერთობის ფორმების მოძებნაზე. საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი, როგორც დამოუკიდებელი ორგანიზაცია, რომელიც აღიარებს მხოლოდ საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის უზენაესობას და ცნობს მხოლოდ დამოუკიდებელ სპორტულ ფედერაციებს, პატივს სცემს რა სხვა ორგანიზაციათა სრულსუვერენიტეტს, იფარგლება მხოლოდ ზოგადი რეკომენდაციებით, სტრატეგიული გეგმის დასახვით და თვლის,

რომ მათი განხორციელების ტაქტიკური საშუალებების გამონახვა მთლიანად სპორტული ფედერაციების პრეროგატივაა. ამ ფონზე საქართველოს ფეხბურთის დამოუკიდებელი ფედერაციის დამფუძნებელი ყრილობის გადაწყვეტილებები, როგორც საქოკ-ის სტრატეგიული გეგმის ნაწილი, საქოკ-ის ალმასკომის მხრიდან სრულ მხარდაჭერასა და თანადგომას ჰპოვებს. თითოეული სპორტული ფედერაციის საქმეა, როდის, როგორ და რა ფორმით განახორციელებს თავის სრულ სუვერენიტეტს, საერთაშორისო სპორტულ ფედერაციებში განეწინიებას და როგორ წარმართავს თავისი სახეობის განვითარებას; თუმცა აქვე კიდევ ერთხელ ხაზგასმით აღვნიშნავთ, რომ ეროვნული სპორტული, და საერთოდ ეროვნული ინტერესები ასეთი ნაბიჯების რაც შეიძლება სწრაფად და მიზანმიმართულად გადადგმას მოითხოვს. არ შეიძლება ჯეროვნად არ შევფასოთ ის როლი, რომელიც კერძოდ ფეხბურთის დამოუკიდებელი ფედერაციის ჩამოყალიბებაში შეასრულა ფართო საზოგადოებრიობამ, ეროვნულმა მოძრაობამ. სასურველია მთელი ქართველი ხალხის დაინტერესება და აქტიური მონაწილეობა სპორტის სხვა სახეობათა პრობლემების გადაწყვეტაშიც. ეს დაინტერესება არ უნდა იყოს მხოლოდ ერთდროული, რადგან ერთია სპორტული დამოუკიდებლობის მოპოვება, ხოლო მეორე, და არანაკლებ მნიშვნელოვანი, – მისი შენარჩუნება და განხორციელება ეროვნული ასპარეზობების – საქართველოს პირველობა იქნება ეს, საქართველოს თასის გათამაშება თუ სხვა – ყოველმხრივ უზრუნველყოფით, აქტიური მხარდაჭერითა და საერთაშორისო სარბიელზე დამოუკიდებელი გასვლით. აქვე უნდა აღინიშნოს,

რომ ფართო საზოგადოებრიობის მონაწილეობა სპორტული სუვერენიტეტის მოპოვების საქმეში არ გამოორიცხავს სპორტის სპეციალისტთა და სპორტის მოღვაწეთა აზრის გათვალისწინებას, პირიქით – გულისხმობს კიდევ მას, მაგრამ როდესაც საკითხი სცილდება მხოლოდ სპორტის ფარგლებს და ეროვნულ პრობლემად იქცევა, საქართველოს ყველა მოქალაქეს დიახვაც მართებს ვინრო ინტერესების დათმობა ზოგად ღირებულებათა სასარგებლოდ.

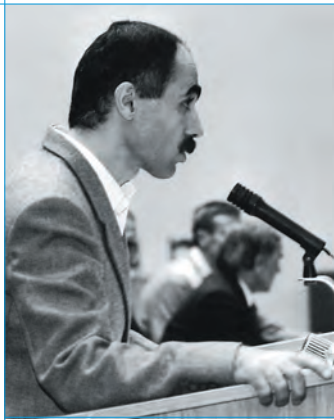
ბოლოს დავძენთ, რომ საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის ალმასკომმა, როგორც დამოუკიდებელი სპორტული ფედერაციები, უკვე სცნო ქართული და აღმოსავლური ორთაბრძოლების ასოციაცია, საქართველოს რაგბის კავშირი, საქართველოს სპორტული ბრიჯის ფედერაცია, საქართველოს უშუს ფედერაცია, საქართველოს ტრადიციული კარატეს ფედერაცია, საქართველოს ქალთა ფეხბურთის ფედერაცია, საქართველოს ბალახის ჰოკეის ფედერაცია და ახლად შექმნილი საქართველოს ფეხბურთის ფედერაცია.

საქოკ-ის ალმასკომი მიესალმება საქართველოს ყველა სპორტული ფედერაციის ცდას სუვერენიტეტის მოპოვებასა და საერთაშორისო სპორტულ ფედერაციებში განეწინიებისთვის.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის ალმასკომი თავისი შესაძლებლობისა და კომპეტენციის ფარგლებში კვლავ ყველაფერს იღონებს საქართველოს სრული სპორტული სუვერენიტეტის მოპოვებისათვის, რომელიც საქოკ-ს, მისი დეკლარაციის თანახმად, საქართველოს სრული სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის ერთ-ერთ შემადგენელ ნაწილად მიიჩნევს.

22 თებერვალი, 1990

საქართველოს ოლიმპიური პოზიციონირება

პაპა ნახვილიძის მოხსენება საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დაუქმებულ კონვენსიაზე

ქალბატონებო და ბატონებო! საორგანიზაციო კომიტეტის საერთო აზრით, გადანყდა, რომ დღევანდელი ჩვენი მოხსენება უფრო ინფორმაციული, მიმოხილვითი ხასიათისა ყოფილიყო, გვეჩვენებინა საქართველოს ოლიმპიური პოტენცია, ხოლო დასკვნები თავად დელეგატებს გაეკეთებინათ. ჩვენ შევეცდებით წარმოვაჩინოთ საქართველოს ადგილი ოლიმპიურ მოძრაობაში, მისი ოლიმპიური პოტენცია და პერსპექტივები მომავალში. მოხსენების პირველ ნაწილში გაგახსენებთ საქართველოს წარგზავნილთა შედეგებს ოლიმპიურ თამაშებში; მეორე ნაწილში საუბარი გვექნება ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნის საინიციატივო ჯგუფისა და საორგანიზაციო კომიტეტის საქმიანობაზე; მესამე ნაწილში კი შემოგთავაზებთ რამდენიმე მოსაზრებას და ისტორიულ პარალელს, რომლებიც შეეხება ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის უახლოეს და უმთავრეს ამოცანას – საერთაშორისო აღიარებისათვის გზების ძიებას.

საქართველოს ოლიმპიური კორტრეტი

ვინ იცის, ძველი მსოფლიოს რამდენი საოცრება მოისპო და გაფერმკრთალდა საუკუნეების განმავლობაში, ოლიმპიური თამაშები კი - ეს უკვდავი ფენომენი - დღესაც გვაოცებს თავისი ზოგადკაცობრიული სულისკვეთებით, თავისი მასშტაბებით, თავისი სიმარტივით და ამავე დროს გრანდიოზულობით. ოლიმპიზმი სპორტული მოძრაობის უმაღლესი, ყველაზე სრულყოფილი ფორმაა. იგი ფილოსოფიურ და სოციალურ კატეგორიად ჩამოყალიბდა და დღეს სპორტთან ერთად გულისხმობს მშვიდობისათვის ბრძოლასაც, ხალხთა ურთიერთდაახლოებასაც, პოლიტიკასაც, კულტურასაც...

ოლიმპიური მოძრაობა სპორტულთან ერთად, უპირველეს ყოვლისა, სამშვიდობო მოძრაობაა. ძველ საბერძნეთში ოლიმპიადების დროს მეომარი მხარეები დროებით ზავდებოდნენ - იარაღს გვერდზე გადადებდნენ ხოლმე და ერთად მიდიოდნენ ოლიმპიადაში. კიდევ ერთი: ანტიკურ ოლიმპიადებში მონა მონაწილეობას ვერ მიიღებდა, ოლიმპიადის მონაწილე თავისუფალი მოქალაქე უნდა ყოფილიყო! როგორ სჭირდება ახლა ასეთი ტრადიცია მსოფლიოს! როგორ სჭირდება დღეს ასეთი სულისკვეთება საბჭოთა კავშირს! როგორ სჭირდება დღეს ასეთი მოძრაობა საქართველოს!

ოლიმპიურ თამაშებს მრავალსაუკუნოვანი ისტორია აქვს, რომელიც ძველი წელთაღრიცხვის 775 წლიდან იწყება. სულაც არ არის გამორიცხული, რომ ანტიკურ ოლიმპიადებში ქართული ტომების, სა-

ქართველოს წარმომადგენლებსაც მიეღოთ მონაწილეობა, არის რამდენიმე ლეგენდაც, მაგრამ ამის შესახებ ჯერჯერობით უტყუარი საბუთი არ მოგვეპოვება და ჩვენც მხოლოდ ამ ზოგად ვარაუდს უნდა დავევრდეთ, რაც ქართველთა, როგორც მეომარი ხალხის, ტრადიციულ ფიზიკურ ძლიერებას და აგრეთვე საქართველოს და ძველ საბერძნეთს შორის ინტენსიური კონტაქტების არსებობას ემყარება.

ოლიმპიური თამაშები გასული საუკუნის ბოლოს აღორძინდა ფრანგი პედაგოგისა და საზოგადო მოღვაწის, ბარონ პიერ დე კუბერტენის ინიციატივით. თანამედროვეობის პირველი ოლიმპიური თამაშები 1896 წელს ჩატარდა ათენში. მას შემდეგ დღემდე კიდევ 20 ოლიმპიადა გაიმართა. სეულის ოლიმპიადა 21-ე იყო, თუმცა ოლიმპიადების ისტორიაში 24-ე რიგითი ნომრით შევიდა. საქმე ის არის, რომ 1916. 1940 და 1944 წლებში მსოფლიო ომების გამო ოლიმპიური თამაშები არ ჩატარებულა, მაგრამ მათი რიგითი ნომრები, ოლიმპიური ქართის თანახმად, ჩათვლილია ოლიმპიადების საერთო ნუმერაციაში.

1917 წლამდე საქართველო რუსეთის იმპერიის შემადგენლობაში შედიოდა და საქართველოს წარმომადგენელი ოლიმპიურ თამაშებში მონაწილეობას რეალურად მხოლოდ რუსეთის გუნდის შემადგენლობაში თუ მიიღებდა, მაგრამ ეს არ მომხდარა, თუმცა რევოლუციამდე რუსეთმა ორჯერ (1908 და 1912 წლებში) გაგზავნა გუნდი ოლიმპიადებზე. 1918 წელს, საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების შემდეგ, გაჩნდა პრაქტიკული შანსი 1920 წლის ოლიმპიადაზე საქართველოს გუნდის მონაწილეობისა, მით უმეტეს, რომ მა-

შინ საქართველოში იყვნენ სპორტსმენები - ძირითადად ტანმოვარჯიშეები და მოჭიდავეები, რომელთაც ღირსეულად შეეძლოთ ქვეყნის პრესტიჟის დაცვა საერთაშორისო ასპარეზზე; მაგრამ, როგორც ჩანს, ოლიმპიადისთვის მაშინდელმა საქართველომ გასაგები მიზეზების გამო ვერ მოიცალა. საქართველოს ისტორიის ეს პერიოდი ჯერჯერობით ამ მხრივაც შეუსწავლელია და ჩვენ არ შეგვიძლია ზუსტად ვთქვათ, იდგა თუ არა საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში ოლიმპიადაზე მონაწილეობის საკითხი, იყო თუ არა ცდა, 1920 წლის თამაშებზე გუნდის გაგზავნისა, როგორც ეს მოახერხა ესტონეთმა, თუმცა საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაზე გვიან შეიქმნა დამოუკიდებელი საბჭოთა ესტონეთიც (1918 წლის ნოემბერ-დეკემბერი) და ესტონეთის ბურჟუაზიული რესპუბლიკაც (1919 წლის 19 მაისი).

ოლიმპიურ თამაშებზე საქართველოს წარმომადგენლები პირველად 1952 წელს, ჰელსინკის ოლიმპიადაზე გამოჩნდნენ, როგორც საბჭოთა კავშირის ოლიმპიური ნაკრების წევრები. აქედან იღებს სათავეს საქართველოს ოლიმპიური ისტორიაც. ჰელსინკიდან მოყოლებული ზაფხულისა და ზამთრის ოლიმპიურ თამაშებში საქართველოს 104-მა სპორტსმენმა მიიღო მონაწილეობა. 23 მათგანი 2-2-ჯერ გამოვიდა ოლიმპიადაზე, ერთი 3-ჯერ, ხოლო ვიქტორ სანევი და კობა ნაქაძე – 4-4-ჯერ. სხვათა შორის, კობა ნაქაძე საქართველოს სპორტის ერთადერთი წარმომადგენელი იყო ზამთრის თამაშებზე.

ზაფხულის თამაშების დღევანდელ პროგრამაში არსებული 24 სახეობიდან საქართველოს სპორტსმენები მონაწილე-

ობდნენ 21 დისციპლინაში: აკადემიური ნიჩბოსნობა, ბაიდარა და კანოე, ველოსპორტი, თავისუფალი წიდაობა, თანამედროვე ხუთჭიდი, კალათბურთი, კლასიკური წიდაობა, კრივი, მძლეოსნობა, მშვილდოსნობა, ტანვარჯიში, ტყვიის სროლა, ფარიკაობა, ფეხბურთი, ფრენბურთი, ცურვა, ძალოსნობა, ძიუდო, წყალბურთი, წყალში ხტომა, ხელბურთი. აქედან 15 სახეობაში (აკადემიური ნიჩბოსნობა, თავისუფალი წიდაობა, კალათბურთი, კლასიკური წიდაობა, მძლეოსნობა, მშვილდოსნობა, ტანვარჯიში, ტყვიის სროლა, ფარიკაობა, ფეხბურთი, ფრენბურთი, ძალოსნობა, ძიუდო, წყალბურთი და ხელბურთი) საქართველოს ოლიმპიური ჩემპიონებიც ჰყავს. ჩვენი რესპუბლიკის სპორტსმენებს ზაფხულის თამაშებზე მონაწილეობა არ მიუღიათ მხოლოდ 3 სახეობაში: აფროსნობა, ბალახის ჰოკეი და ცხენოსნობა. საქართველოს ოლიმპიელებმა 28 ოქროს, 22 ვერცხლისა და 31 ბრინჯაოს მედალი მოიპოვეს. აქ არ მიგვივლია იმ ქართველ სპორტსმენტა ნადავლი, რომლებიც ოლიმპიადაზე სხვა რესპუბლიკის სახელით გამოდიოდნენ: არსენ მეკოკიშვილი, შალვა ჩიხლაძე, მამა-შვილი მშვენიერაძეები, გივი ჩიქვანია, მიხეილ მამიაშვილი...

საერთოდ, რომელიმე მოკავშირე რესპუბლიკის ოლიმპიური ნადავლის ცალკე დათვლა მეტისმეტად პირობითია, მაგრამ ასეთ სტატისტიკას გარკვეული წარმოდგენის მოცემა მაინც შეუძლია საქართველოს ოლიმპიურ პოტენციალზე და ამიტომ რაღაც (ასევე პირობითი) კრიტერიუმის შემუშავებაც წინასწარ არის საჭირო.

უნდა შევთანხმდეთ, მაგალითად, რომ გავითვალისწინ-

ნებთ იმ სპორტსმენტა წარმატებებსაც, რომლებიც გუნდურ სახეობებში გამოდიოდნენ – ვთქვათ, ფეხბურთში, კალათბურთში, ხელბურთში – ან წარმატებას აღწევდნენ ინდივიდუალურ სახეობათა გუნდურ ასპარეზობებში – ფარიკაობა, მძლეოსნობა, ტანვარჯიში... მართლაც, თუ, ერთი მხრივ, საქართველოს ესა თუ ის წარგზავნილი ოლიმპიურ წარმატებას ვერ მოიპოვებდა, რომ არა საბჭოთა კავშირის ნაკრებში, მეორე მხრივ, საქართველოს ცალკე გუნდად გამოსვლის შემთხვევაში, რომელიმე ინდივიდუალურ სახეობაში გვეყობოდა სპორტსმენი, რომელიც უეჭველად შეგვძენდა ჩასათვლელ ქულებს. საქართველო რომ ცალკე გუნდით გამოსულიყო ოლიმპიურ თამაშებზე, ბალახის ჰოკეიში ალბათ არა, მაგრამ აფროსნობაში და ცხენოსნობაში კი აუცილებლად ეყოლებოდა თავისი წარმომადგენლები.

დამფუძნებელი კონფერენცია ნუთი-ნუთზე დაიწყება. თენგიზ გაჩეჩილაძე და ემზარ ზენაიშვილი უკვე დარბაზისკენ მიემუშვებიან.

ეს ფოტო საორგანიზაციო კომიტეტის ერთ-ერთ ბოლო სხდომაზეა გადაღებული, რომელიც ისევე როგორც დამფუძნებელი კონფერენცია, ჭადრაკის სასახლეში ჩატარდა. მარცხნიდან: პაატა ნაცვლიშვილი, თენგიზ გაჩეჩილაძე და დავით კინურაშვილი.

პირველად საქართველოში დელეგატთა რეგისტრაცია კომპიუტერიზებული იყო, რაც საორგანიზაციო კომიტეტის წევრის, სპორტსმენის და ახალი ტექნოლოგიების სპეციალისტის ნოდარ ლომინაძის ძალისხმევით შედეგი გახლდათ.

მაგრამ თავი დავანებოთ იმას, რა იქნება და გავიხსენოთ ის, რაც იყო:

ჰელსინკის ოლიმპიადაზე საქართველოდან 14 სპორტსმენი გაემგზავრა. დავით ციმაკურიძე, რაფიელ ჩიმიშვიანი და მედეა ჯუღელი ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ; ოლიმპიადის ვერცხლის მედლები დაიმსახურეს ოთარ ქორქიამ, ნოდარ ჯორჯიკიამ და ლევან სანაძემ. ნინო დუმბაძემ და ნადეჟდა ხნიკინა-დვალისვილიმ მესამე ადგილები დაიკავეს; მათ გარდა თამაშებში მონაწილეობდნენ ელენე გოკიელი, აკაკი მეიფარიანი, ავთანდილ ლოღობერიძე, ავთანდილ ჭკუასელი, ვლადიმერ ლავრინენკო და ოთარ დადუნაშვილი.

თუ არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში გავრცელებული შკალით (7-5-4-3-2-1) დავაჯამებთ, აღმოჩნდება, რომ ჰელსინკის ოლიმპიადაზე საქართველოს წარგზავნილებმა 24,59 ქულა დააგროვეს, რაც არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში 26-ე ადგილს შეესაბამება (უკვე ორჯერ ვახსენეთ „არაოფიციალური გუნდური ჩათვლა“. „არაოფიციალური იმიტომ, რომ ოლიმპიური ქარტიის მიხედვით „ოლიმპიური თამაშები არის შეჯიბრება ცალკეულ პირებსა და გუნდებს შორის და არა ქვეყნებს შორის“) ოქროს მედლების რაოდენობით საქართველომ ჰელსინკის ოლიმპიადაზე უკან ჩამოიტოვა დიდი ბრიტანეთი, იაპონია, დანია, არგენტინა, თურქეთი, ბრაზილია, ესპანეთი, სხვა მრავალი ქვეყანა.

მელბურნის თამაშებზე საბჭოთა კავშირის ოლიმპიურ გუნდში საქართველოს 10 წარმომადგენელი შედიოდა. გივი კარტოზიამ და მირიან ცალქაღამანიძემ ოქროს მედლები მოიპოვეს; ბრინჯაოს მედლის მფლობელები გახდნენ ვახტანგ ბალავაძე, გიორგი ხსირტლაძე, რომან ძნელაძე, ნადეჟდა ხნიკინა-დვალისვილი, ბორის ნიკიტინი და ნოდარ გვახარია; ოლიმპიადაზე გამოდიოდნენ აგრეთვე რევაზ ცირეკიძე და იური ოსიპოვი. სულ საქართველომ 31,35 ქულა დააგროვა, რაც არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში მე-19 ადგილს შეესაბამებს. იგი გაუსწრებდა დანიას, იუგოსლავიას, არგენტინას, ნორვეგიას, ავსტრიას, ბელგიას, ბრაზილიას, ესპანეთს... საქართველოს ოლიმპიური პოტენცია მისთვის უკვე პირველი ოლიმპიებიდან აშკარა ხდება.

რომის ოლიმპიადაზე საქართველოს 16 წარმომადგენლიდან ორნი – ავთანდილ ქორიძე და რობერტ შავლაყაძე – ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ: ვერცხლის მედლები დაიმსახურეს გიორგი ხსირტლაძემ, გურამ მინაშვილიმ, ვლადიმერ უგრეხელიძემ, გივი ჩიქვანიამ და ლერი გოგოლაძემ; მესამე ადგილზე გავიდნენ გურამ კოსტავა, ვლადიმერ რუბაშვილი და გივი კარტოზია; ალექსანდრე შჩერბინამ მეოთხე ადგილი დაიკავა; მათ გარდა ოლიმპიადაზე გამოდიოდნენ ნუგზარ ასათიანი, ვახტანგ ბალავაძე, რევაზ ქვაჩიკიძე, იური დიაჩკოვი და ბორის ნიკიტინი. საქართველოს წარგზავნილებმა 32,52 ქულა მოაგროვეს და ეს შედეგი მე-20 ადგილს შეესაბამება არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში. სულ რომის ოლიმპიადაზე მონაწილეობდა 83 ქვეყანა.

ტოკიოს ოლიმპიადაზე საქართველო 18 სპორტსმენით

იყო წარმოდგენილი. ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ ვაჟა კაჭარავა და ნუგზარ ასათიანი; ვერცხლის მედლები მოიპოვეს გურამ სალარაძემ, რომან რურუამ, შოთა ქველიაშვილი და ლევან მოსეშვილი; ბრინჯაოს მედლები ნილად ხვდათ ნოდარ ხოხაშვილს, დავით გვანცელაძეს, ანზორ კიკნაძეს, ფარნაოზ ჩიკვილაძეს და გურამ კოსტავას; ალექსანდრე ტუტაკაევი მეოთხე იყო; მეხუთე ადგილები დაიკავეს როსტომ აბაშიძემ და რობერტ შავლაყაძემ; ბორის პოლულიაზი და ზარიბეგ ბერიაშვილი მეექვსე ადგილზე გავიდნენ; თამაშებში მონაწილეობდნენ აგრეთვე შოთა ლომიძე და ომარ ფხაკაძე. სულ საქართველოს წარმომადგენლებმა ტოკიოს ოლიმპიადაზე 44,14 ქულა მოაგროვეს, რაც არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში მე-16 ადგილს შეესაბამება. უნდა ითქვას, რომ ეს საქართველოს ერთი ყველაზე დიდი წარმატებაა ოლიმპიადების ისტორიაში. დავძენთ იმასაც, რომ ტოკიოში 93 ქვეყნის სპორტსმენები ასპარეზობდნენ.

მეხიკოს ოლიმპიადაზე საქართველო 14 სპორტსმენით იყო წარმოდგენილი. ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ რომან რურუა და ვიქტორ სანეევი; ვერცხლის მედლები მოიპოვეს შოთა ლომიძემ და დიტო შანიძემ; ბრინჯაოს მედლები დაიმსახურეს ზურაბ საკანდელიძემ და სერგეი კოვალენკომ; მეოთხე ადგილზე გავიდნენ შოთა ქველიაშვილი, ომარ ფხაკაძე და თინათინ ლეკვიშვილი; ზარიბეგ ბერიაშვილი მეხუთე იყო; მონაწილეობდნენ აგრეთვე ლიუდმილა იევლევა, გურამ გუდაშვილი, იგორ დელაროსა და ბორის პოლულიაზი. სულ საქართველოს წარმომადგენლებმა მეხიკოში 33,41 ქულა მოაგროვეს, რაც არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში 22-ე

ადგილს შეესაბამება. საქართველომ გაასწრო ფინეთს, ირანს, შვეიცარიას, კუბას, ავსტრიას, თურქეთს, მონღოლეთს, ბრაზილიას, ნორვეგიას, ესპანეთს... სულ მეხიკოში მსოფლიოს 112 ქვეყნის გუნდი ასპარეზობდა.

მიუნხენის ოლიმპიადა ერთი ყველაზე ილბლიანი გამოდგა საქართველოს სპორტსმენებისათვის – 16 მონაწილედან ექვსი ოლიმპიური ჩემპიონი გახდა: ლევან თედიაშვილი, ვიქტორ სანეევი, შოთა ჩოჩიშვილი, ვიქტორ კრატასიუკი, ზურაბ საკანდელიძე და მიხეილ ქორქია; ისევე ვერცხლის მედალი წილად ხვდა დიმიტრი შანიძეს; მესამე ადგილზე გავიდნენ ომარ ფხაკაძე, გივი ონაშვილი, მურთაზ ხურცილავა და რევაზ ძოჭუაშვილი; ქეთევან ლოსაბერიძემ მეოთხე ადგილი დაიკავა; კვლავ მეოთხე იყო თინათინ ლეკვიშვილი. მოჭიდავე ვემალ მეგრელიშვილი და ძიუდოსტი გურამ გოგოლაური მეხუთე ადგილზე გავიდნენ; თამაშებში მონაწილეობდა აგრეთვე გოგი ნასყიდაშვილი. სულ საქართველოს ოლიმპიელებმა მიუნხენში 44,67 ქულა მოაგროვეს, რაც 121 გუნდს შორის მე-20 ადგილის დაკავების საშუალებას მისცემდა. მაგრამ თუ მოპოვებულ ოქროს მედლების რაოდენობას განვსჯით (ბევრ ქვეყანაში სწორედ ასე ითვლიდნენ და ითვლიან ქვეყნის ადგილს არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში), საქართველო მე-10 ადგილზე გამოვიდოდა!

მონრეალში საქართველოს 11 სპორტსმენი წარმოადგენდა. ოლიმპიური ჩემპიონი მესამედ გახდა ვიქტორ სანეევი, მეორედ – ლევან თედიაშვილი. ოლიმპიური ჩემპიონი გახდა აგრეთვე ალექსანდრე ანპილოგოვი; ვერცხლის მედალი მოიპოვა რამაზ ხარშილაძემ; ბრინჯაოს მედლე-

ბი წილად ხვდათ მიხეილ ქორქიას და შოთა ჩოჩიშვილს; იგორ ომელჩენკო მეხუთე იყო; ოლიმპიადაში მონაწილეობდნენ აგრეთვე ოლეგ ზურაბიანი, იგორ კუშპელიოვი, ვლადიმერ ისელიძე და მარლენ პაპავა. საქართველოს წარმომადგენლებმა მონრეალში 22,33 ქულა დააგროვეს, რაც არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში 26-ე ადგილს შეესაბამება. სულ მონრეალში 88 ქვეყანა გამოდიოდა.

მოსკოვის ოლიმპიურ თამაშებზე საქართველოს 16 სპორტსმენით იყო წარმოდგენილი. 3 ოქრო, 4 ვერცხლი, 5 ბრინჯაო – ასეთია მათი ნადავლი. ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ ქეთევან ლოსაბერიძე, ვახტანგ ბლაგიძე და შოთა ხაბარელი. მეორე ადგილზე გავიდნენ ვიქტორ სანეევი, თემურ ხუბულური, საიდა გუნბა და ალექსანდრე ანპილოგოვი; ბრინჯაოს მედლები წილად ხვდათ ლიანა ცოტაძეს, ნიკოლოზ დერიუგინს, თენგიზ სულაქველიძეს, ალექსანდრე ჩივაძესა და რევაზ ჩელებაძეს; მოსკოვში გამოდიოდნენ აგრეთვე დავით კვაჭაძე, თამაზ იმნაიშვილი, თამაზ ნამგალაური და ირინა გერასიმოვა. სულ საქართველოს წარგზავნილებმა მოსკოვის ოლიმპიადაზე 41,44 ქულა მოაგროვეს, რაც არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში მე-17 ადგილს შეესაბამება.

ლოს-ანჯელესში, 1984 წლის ოლიმპიადაზე, საბჭოთა კავშირის გუნდი არ გამოსულა და საქართველოს სპორტსმენებს არ ჰქონდათ საშუალება მონაწილეობა მიეღოთ ამ თამაშებში.

ჯერჯერობით ბოლო, სეულის ოლიმპიადაზე საქართველოს 16 სპორტსმენი მონაწილეობდა. ნინო სალუქვაძემ ოქროსა და ვერცხლის მედლები მოიპოვა; ნინო სალუქვაძის გარდა, ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ დავით გობეჯიშვი-

ლი, ვლადიმერ აფციაური, ლადო გოგოლაძე და გელა კეტაშვილი. ვერცხლის მედალს დაეუფლა ლერი ხაბელოვი; ბრინჯაოს მედლებით დაბრუნდნენ სამშობლოში გია თენაძე, ამირან ტოტიკაშვილი; მაია აზარაშვილი, ვახტანგ იაგორაშვილი და მიხეილ გიორგაძე. თამაშებზე გამოდიოდნენ აგრეთვე ლეილა მესხი, ქრისტინა ფასანანიძე, თამაზ იმნაიშვილი, გურამ გედეხაური, გიორგი ჩოგოვაძე.

სეულის ოლიმპიადის შედეგები არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში იმ სისტემით, რომლითაც აქამდე განვიხილავდით (7-5-4-3-2-1) არ გამოქვეყნებულა. ამ ოლიმპიადის შედეგები შეჯამდა მოპოვებული ოქროს მედლების მიხედვით და ქვეყანა, რომელიც ამ მაჩვენებლით სჯობის მეორეს, თუნდაც ამ უკანასკნელს ვერცხლისა თუ ბრინჯაოს მედლების ბევრად მეტი რაოდენობა ჰქონოდა, უსწრებს მას არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაშიც. ხოლო თუ ოქროს მედლების რაოდენობა თანაბარია, უპირატესობა

საკონფერენციო რეგისტრაციას გადის ცნობილი სპორტული ჟურნალისტი, საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი ნოდარ გუგუშვილი.

ისტორიულ კონფერენციას საორგანიზაციო კომიტეტის სახელით ხსნის ამ კომიტეტის თავმჯდომარე თენგიზ გაჩეჩილაძე, რომელსაც პრეზიდენტმა ორი ოლიმპიური ჩემპიონი უმაგრებდა და უმშვენებდა მხარს – ვაჟა კაჭარავა და ვიქტორ სანეევი.

სეოკის დამფუძნებელმა კონფერენციამ იმდროინდელი საქართველოს თითქმის მთელი სპექტრი მოიცვა – რიგით სპორტსმენით დაწყებული, პარტიული ელიტით დამთავრებული. სხვათა შორის, არა აშკარად – მაშინ ეს შეუძლებელი იყო, მაგრამ სეოკის შექმნის იდეა მტკიცე მხარდაჭერით სარგებლობდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტშიც, რაშიც დიდი იყო ცეკას თანამშრომლის, ვეტერანი მოჭიდავის გიორგი მაკასარაშვილის როლი. ყველაზე მეტი მხარდაჭერას კი სპორტკომიტეტის მაშინდელი თავმჯდომარისგან ნუგზარ ენდელაძისგან იგრძნობოდა. მეტიც, – შეიძლება ითქვას, რომ იგი სეოკის დაფუძნების ერთ-ერთი მთავარი ინიციატორი და ინსპირატორი იყო. ამ ფოტოზე ნუგზარ ენდელაძე პირველ რიგში ზის, მარცხნიდან მეოთხე. მისგან მარცხნივ საქართველოს კომპარტიის ცეკას მდივანი გურამ ენუქიძეა, მარჯვნივ კი – მაღალი რანგის პარტიული ფუნქციონერები: პეტრე ჩხეიძე, გოდერძი ბუკია და გივი შულაროვი. ამ ისტორიულ ფოტოზე სხვასაც ბევრს ამოიცნობს დაინტერესებული მკითხველი.

ედლევა იმ ქვეყანას, რომელსაც მეტი ვერცხლის (თუ აქაც ერთნაირი მაჩვენებელია, მაშინ – ბრინჯაოს) მედალი მოიპოვა. ამ კრიტერიუმით (რა თქმა უნდა, იმ პირობითი დაშვებით, რომ ჩვენ ასეთ შემთხვევაში ჩავთვლით გუნდურ სახეობებში მოპოვებულ მედლებსაც), საქართველო არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში მე-13 ადგილს დაიკავებდა დიდი ბრინჯანეთის შემდეგ და გაუსწრებდა კენიას (5 ოქრო, 2 ვერცხლი, 2 ბრინჯაო), იაპონიას (4,3,7), ავსტრალიას (3,6,5), იუგოსლავიას (3,6,5), ჩეხოსლოვაკიას (3,3,2) და სხვა ქვეყნებს. ამრიგად, საქართველოს წარმომადგენლებმა სულ 9 ოლიმპიადაში მიიღეს მონაწილეობა და თითოეულში საშუალოდ 34,32 ქულა დააგროვეს (რა თქმა უნდა, სეულის ოლიმპიადის ჩათვლელად, სადაც

ქულები არ შეჯამებულა); ხოლო ყველა ოლიმპიადის შედეგების შეჯამებით, საქართველომ საშუალოდ მე-20 ადგილი დაიკავა. 28 ოქროს, 22 ვერცხლისა და 33 ბრინჯაოს მედალი – ასეთია ოლიმპიურ ჯილდოთა საერთო რაოდენობა. ოლიმპიური ჩემპიონები არიან (ქრონოლოგიურად): დავით ციმაკურიძე, მედეა ჯულელი, რაფიელ ჩიმოშვიანი, გივი კარტოზია, მირიან ცალქალამანიძე, რობერტ შავლაყაძე, ავთანდილ ქორიძე, ნუგზარ ასათიანი, ვაჟა კაჭარავა, ვიქტორ სანეევი (სამგზის), რომან რურუა, ლევან თედიაშვილი (ორგზის), შოთა ჩოჩიშვილი, ზურაბ საკანდელიძე, მიხეილ ქორქია, ვიქტორ კრატასიუკი, ალექსანდრე ანპილოგოვი, ქეთევან ლოსაბერიძე, ვახტანგ ბლაგიძე, შოთა ხაბარელი, ნინო სალუქვაძე, ვლადიმერ აფციაური, დავით

გობეჯიშვილი, ლადო გოგოლაძე და გელა კეტაშვილი. ყველა ოლიმპიური ჩემპიონი, ყველა პრიზიორი, ოლიმპიადების ყველა მონაწილე ჩვენი დღევანდელი კონფერენციის დელეგატია. კონფერენციის დელეგატები არიან ჩვენი სახელოვანი მოჭადრაკე ქალებიც – საჭადრაკო ოლიმპიადების ჩემპიონები. მართალია, ჭადრაკი ოლიმპიური თამაშების პროგრამაში არ შედის, მაგრამ დღეს არ შეიძლება არ აღინიშნოს ის ფაქტი, რომ ნონა გაფრინდაშვილი საჭადრაკო ოლიმპიადის 10-გზის ჩემპიონია, მაია ჩიბურდანიძე და ნანა ალექსანდრია – 6-გზის, ნანა იოსელიანი – 2-გზის. სულ ოთხი ქართველი მოჭადრაკე ქალი საჭადრაკო ოლიმპიადების 24 ოქროს მედალს ფლობს. დავუბრუნდეთ ისევ ოლიმპიურ თამაშებს. ფურნალი „კუბა“ 1980 წლის ივლისში მეტად საინტერესო სტატისტიკას სთავაზობდა მკითხველს: მონრეალის ოლიმპიადის შედეგების მიხედვით გამოთვლილი იყო სხვადასხვა ქვეყნის „ოლიმპიური კოეფიციენტი“ ერთ სულ მოსახლეზე გაანგარიშებით. მნიშვნელად ამა თუ იმ ქვეყნის მიერ მონრეალში მოპოვებული ოქროს მედლების რაოდენობა იყო აღებული. პირველ ადგილზე გამოვიდა გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა (ერთი ოქროს მედალი ყოველ 400 ათას კაცზე); შემდეგ მოდიან კუბა (ერთი ოქროს მედალი ყოველ 1,5 მილიონ კაცზე), იაპონია (ერთი ოქროს მედალი ყოველ 3,5 მილიონ კაცზე), საბჭოთა კავშირი (ერთი ოქროს მედალი ყოველ 4,8 მილიონ კაცზე); აშშ (ერთი ოქროს მედალი ყოველ 5,8 მილიონ კაცზე)... საქართველოს წარგზავნილებმა მონრეალში სამი ოქროს მედალი მოიპოვეს და ამ შედე-

გით ჩვენი რესპუბლიკა ზემომოყვანილ ქვეყანათა რიგში მესამე ადგილს დაიკავებდა. ანალოგიურად შეიძლება გამოვთვალოთ ამა თუ იმ ქვეყნის „ოლიმპიური კოეფიციენტი“ არა ერთი ოლიმპიადის შედეგების მიხედვით, არამედ ამ ქვეყნის მიერ თანამედროვე ოლიმპიური თამაშების მთელი ისტორიის მანძილზე მოპოვებული ოქროს მედალების საერთო რაოდენობის გათვალისწინებით. თუ ასეთ გამოთვლას ჩავატარებთ, აღმოჩნდება, რომ ჩვენს რესპუბლიკაში ყოველ 200 ათას მოსახლეზე ერთი ოლიმპიური ოქროს მედალი მოდის. ამ მაჩვენებლით საქართველო პირველ ადგილზეა საბჭოთა კავშირში და მეცხრე ადგილზე მსოფლიოში.

როდესაც ქართველ ოლიმპიელთა გამარჯვებებს გაიხსენებ, რწმუნდები, რომ საქართველოს დამოუკიდებელი გუნდით გამოსვლა ოლიმპიურ თამაშებზე სულაც არ იქნება მხოლოდ სიმბოლური ფაქტი. საქართველოს გუნდი ღირსეულ მეტოქეობას გაუწევს ბევრი ქვეყნის ნაკრებს და როგორც ჩვენი პირობითი სტატისტიკიდან ირკვევა, არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში პირველ ოცეულში დაიკავეს ადგილს. ეს კი უდავო წარმატებაა ტერიტორიითა და მოსახლეობის რაოდენობით ისეთი პატარა ქვეყნისათვის, როგორც საქართველოა. და თუნდაც ნუ იქნება საქართველო პირველ ოცეულში! აკი ბრძანებდა პიერ დე კუბერტენი, მთავარია მონაწილეობაო.

მთავარია, რომ საქართველოს სურს ოლიმპიადებში სრულფასოვანი მონაწილეობა. საქართველოს შეუძლია დამოუკიდებელი ოლიმპიური ცხოვრება.

საქართველოს აქვს ამის პრეტენზია

საქართველოს ოლიმპიური პრეტენზია

თუმცა მთავარი ლექსიკოლოგიური მნიშვნელობით „პრეტენზია რამეზე თავისი უფლების გამოცხადებას, რისამე მოთხოვნას, რისამე მოპოვებისკენ სწრაფვას“ ნიშნავს, ეს სიტყვა, უფრო ხშირად მეორე და მესამე მნიშვნელობით იხმარება და, ჩვეულებრივ, უარყოფით ნიუანსს შეიცავს. პრეტენზიული არც კაცი ვარგა და ქვეყანა ხომ – მით უმეტეს. და თუ ჩვენს მოხსენებაში ეს სიტყვა მაინც ფიგურირებს, მხოლოდ იმიტომ, რომ საქმე სპორტს, ოლიმპიურ მოძრაობას ეხება. ასეთ შემთხვევაში კი „პრეტენზია“ არამც და არამც არ შეიძლება უარყოფითად იქნას აღქმული. არავინ დაძრაბავს სპორტსმენს, თუ იგი, ვთქვათ, ოლიმპიურ მედალზე განაცხადებს პრეტენზიას. პირიქით – ეს მისი ძალის, ოსტატობისა და ჯანსაღი სპორტული ამბიციების გამოხატულება იქნება. ასეა ჩვენს შემთხვევაშიც: თუ საქართველოს ოლიმპიური პრეტენზიები აქვს, თუ მას სურს, აქტიურად ჩაებას ოლიმპიურ მოძრაობაში, ან, გნებავთ, დამოუკიდებელი გუნდით გავიდეს ოლიმპიურ თამაშებზე, ამაში არავისგან არაფერია დასაძრახი.

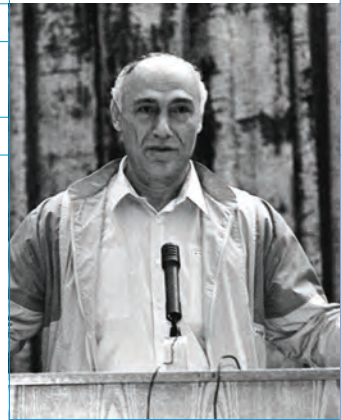
საქართველოს აქვს ასეთი პრეტენზიები. აქვს ამ პრეტენზიების საფუძველიც. საქართველოს ოლიმპიური პრეტენზია დაფუძნებულია მისი ხალხის ისტორიულ წარსულზე, გამირულ და მებრძოლ სულზე, საამაყო სპორტულ ტრადიციებზე და ბოლოს – საქართველოს სპორტსმენთა სასახელო გამარჯვებებზე ოლიმპიურ ასპარეზობებში.

საქართველოში ოლიმპიური მოძრაობის ფართოდ გამ-

ლა, ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნა – ეს ის გზაა, საითკენაც, რომ არა უკუღმართი ისტორიული კატაკლიზმები, ბუნებრივად მიდიოდა საუკუნის დასაწყისის ქართული სპორტული მოძრაობა, რომლის სათავეებთან დამა ნიკოლაძეები, გიორგი ეგნატაშვილი, გაიოზ ბერელაშვილი, გიორგი მერკვილაძე, დავით ჯავრიშვილი, არჩილ ბაქრაძე, ირაკლი ლორთქიფანიძე და სხვა ღირსეული ქართველი მამულიშვილები იდგნენ. დღეს, როცა იქმნება საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი, არ შეიძლება არ გავიხსენოთ ეს ნათელი სახელები. არ შეიძლება, არ გავიხსენოთ თუნდაც ის ფაქტი, რომ 1912 წელს პრალაში გამართულ საერთაშორისო სპორტულ შეკრებაში ასპარეზობის ერთ-ერთმა გამარჯვებულმა, პირველი ხარისხის ჯილდოს მფლობელმა გიორგი ნიკოლაძემ ისე მოხდენილად სტყორცნა ბადრო, რომ ეს მომენტი, ფოტოზე აღბეჭდილი, მთელ მსოფლიოში გავრცელდა საფოსტო ბარათის სახით.

არ შეიძლება, არ გავიხსენოთ ჩვენი უფრო შორეული წინაპრებიც, მოყოლებული თუნდაც ფარსმან მეფიდან, რომლის მხედრული ოსტატობით აღფრთოვანებულმა რომაელებმა ფარსმანის ცხენოსანი ქანდაკება მარსის მოედანზე დადგეს.

დღეს ფარსმან მეფეც, უსახელო ქართველი მხედრებიც და შუბოსნებიც, ბეჭდაუდებელი ქართველი ფალანგებიც და გულზე ჯვარდახატული მოფარიკავენიც, ბანდულებიანი მთამსვლელებიც და აბჯროსანი მოცურავეებიც ჩვენთან ერთად არიან; ჩვენთან ერთად არიან პირველი ქართული სპორტული საზოგადოების – „შევარდენის“ ვარჯიშთავეები

სიტყვას ამბობს საქართველოს ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბის ერთ-ერთი დამფუძნებელი, ოლიმპიური ჩემპიონი რობერტ შავლაყაძე.

სიტყვით გამოდის საორგანიზაციო კომიტეტის ერთ-ერთი ყველაზე აქტიური წევრი, საქართველოს სპორტულ ფედერაციათა საბჭოს თავმჯდომარე, საქართველოს ფრენბურთის ფედერაციის პრეზიდენტი ივანე ყიფიანი.

სიტყვას ამბობს დავით ციმაკურიძე, ჰელსინკის თამაშების ჩემპიონი და საქართველოს ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბის პრეზიდენტი.

თუ წევრები; ჩვენთან ერთად არიან და ჩვენთან ერთად უდებენ დვრიტას საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტს, როგორც ჩვენი ოლიმპიური, და არა მარტო ოლიმპიური, გამარჯვებების მტკიცე საფუძველს.

საბჭოთა კავშირში მიმდინარე რევოლუციური პროცესების ფონზე საქართველოში აღორძინდა ეროვნული ენერგია, ფართოდ გაიშალა ეროვნული მოძრაობა. სწრაფვა საქართველოს სპორტული სუვერენიტეტისაკენ, ნიადაგის მომზადება საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნისათვის და მისი

შექმნა, ვფიქრობთ, ამ მოძრაობის ნაწილად უნდა განვიხილოთ. გაზეთ „ლელოში“ გამოქვეყნებულ რამდენიმე პუბლიკაციას, რომლებშიც დასმული იყო საკითხი ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნის აუცილებლობის შესახებ, შედეგად მოჰყვა საინიციატივო ჯგუფის ჩამოყალიბება, რომლის პირველი სხდომა 28 ივლისს ჩატარდა. საინიციატივო ჯგუფმა მუშაობა ოლიმპიური მოძრაობის ბიბლიის – ოლიმპიური ქარტიის – გაცნობითა და შესწავლით დაიწყო. სამწუხაროდ, ოლიმპიური ქარტია დღემდე არ არის გამოცემული საბჭოთა კავშირში,

რაც, რიგ სხვა მომენტებთან ერთად, აშკარად მიუთითებს ქვეყანაში ოლიმპიური მოძრაობის შეზღუდულობაზე. სავსებით მართალი იყვნენ ისინი, ვინც საბჭოთა კავშირის ოლიმპიური კომიტეტის ამასწინანდელ სესიაზე ამ საკითხებზე საგანგებოდ გაამახვილეს ყურადღება. ასეთ შემთხვევაში, რა თქმა უნდა, საამაყოა, რომ უკვე არსებობს ქარტიის ქართული თარგმანი, რომლის ბეჭდვაც დღეს დასრულდა გაზეთ „ლელოში“. ვფიქრობთ, საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი თავის მუშაობას ოლიმპიური ქარტიის ქართულ ენაზე გამოცემით დაიწყებს.

საინიციატივო ჯგუფმა, რომელმაც მომდევნო ეტაპზე – 16 აგვისტოს – მუშაობის უფრო მობილურად წარმართვისათვის, აირჩია საორგანიზაციო კომიტეტი, სულ რაღაც ორი თვის განმავლობაში ჩანაფიქრი რეალობად აქცია, გასწია დიდი და სერიოზული მუშაობა, რომლის შედეგები მერე და მერე უფრო საჩინო გახდება. ამ ორი თვის განმავლობაში საინიციატივო ჯგუფის თაოსნობითა და აქტიური მონაწილეობით დაარსდა საქართველოს სპორტულ ფედერაციათა საბჭო, შეიქმნა საქართველოს ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბი, ჩამოყალიბდა საქართველოს სპორტული ბრიჯის ფედერაცია, საფუძველი ჩაეყარა ოლიმპიურ აკადემიას თავისი მუზეუმითა და ბიბლიოთეკით, და, რაც მთავარია, შეიქმნა საზოგადოებრივი აზრი. გარდა ამისა, დაიგეგმა „ოლიმპიური დღე“, რომელიც 13 მაისს თითქმის მთელ მსოფლიოში ტარდება, ჩვენში კი ჯერ არ ჩატარებულა. და აი, დღეს იქმნება ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი, რომელმაც უნდა გააგრძელოს სა-

გაუმარჯოს საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ მოძრაობას!

6 ოქტომბერი ქართული სპორტის ისტორიაში მნიშვნელოვანი დღეა. იქმნება საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი. ქვეყანაში ოლიმპიური მოძრაობა ახლა ფართოდ შლის ფრთებს. საქართველოს 25 ოლიმპიური ჩემპიონი და 28 ოქროს მედალი, ისიც მხოლოდ სულ 9 ოლიმპიადის განმავლობაში, ბევრ დიდ ქვეყანას შემურდებოდა, მაგრამ დღეიდან, დარწმუნებული ვართ, საქართველოს ოლიმპიური წარმატებები უფრო თვალსაჩინო გახდება. ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი იზრუნებს ოლიმპიური იდეალების პოპულარიზაციისათვის, ერის ფიზიკური გაჯანსაღებისათვის, საქართველოს სრული სპორტული სუვერენიტეტისთვის. ეს შეეხება როგორც ოლიმპიურ მოძრაობას, ისე მონაწილეობას მსოფლიოსა თუ ევროპის ჩემპიონატებში, საერთაშორისო ტურნირებში.

მნიშვნელოვან თარიღად ჩაინერება ქართული სპორტის ისტორიაში 13 სექტემბერიც. ამ დღეს, ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნის საინიციატივო ჯგუფის აქტიური მონაწილეობით, ჩამოყალიბდა საქართველოს ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბი, რომელიც, რამდენადაც ჩვენთვის ცნობილია, ჯერჯერობით ერთადერთია მსოფლიოში და რომელიც უკვე შეუდგა მუშაობას.

ჩვენი კლუბი აქტიურად უჭერს მხარს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნის იდეას, მხურვალედ მიესალმება ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დამფუძნებელი კონფერენციის დელეგატებს, უსურვებს მათ წარმატებებს მუშაობაში და რუსუბლიკის საზოგადოებრიობას აღუთქვამს, რომ დაუღალავად იზრძოლებს საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის საერთაშორისო აღიარებისათვის.

გაუმარჯოს საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ მოძრაობას!

საქართველოს ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბის სახელით –
დავით ციმაკურიძე,
კლუბის პრეზიდენტი

ინიციატივო ჯგუფის მიერ დაწყებული საქმე, ახალ სიმაღლეზე უნდა აიყვანოს ფეხადგმული ოლიმპიური მოძრაობა, რომ ბარსელონის თუ არა, მომდევნო ოლიმპიადაზე მაინც, საქართველო საკუთარი გუნდით წარდგეს. ჩვენი დღევანდელი ცხოვრება, დინამიური და დაჩქარებული, ასეთი ოპტიმიზმის საფუძველს დიახაც გვაძლევს.

ვიყოთ ოპტიმისტები, მაგრამ ვიყოთ რეალისტებიც! ჩანაფიქრის განხორციელება ადვილი არ არის, ამისათვის არაერთი დაბრკოლების დაძლევა მოგიწევს, მაგრამ, რაც მთავარია, ეროვნული ინდივიდუალულობის, გულბრყვილობისა და მოთმინების რუბიკონი გადალახულია. ყველა ღონე უნდა ვიხმაროთ დასახული მიზნის მისაღწევად.

13 სექტემბერს შეიქმნა საქართველოს ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბი. ამის შესახებ უკვე წერდა ქართული პრესა.

ალბათ ძნელი წარმოსადგენი იყო სიახლის შეტანა ისეთ ტრადიციულ მოძრაობაში, როგორც ოლიმპიზმშია, მაგრამ გაჩნდა სიახლე – შეიქმნა ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბი – და ეს სიახლე ოლიმპიურ მოძრაობაში საქართველომ შეიტანა. თავისთავად ის ფაქტი, რომ საქართველოში იქმნება ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბი, უკვე დეტყველებს საქართველოს მიერ ოლიმპიურ ტრადიციებზე – კლუბს ერთი და ორი ოლიმპიური ჩემპიონი ვერ შექმნის! დაე, მთელმა მსოფლიომ გაიგოს, რომ პატარა საქართველოს, რომელიც ოლიმპიურ თამაშებში შეზღუდულად – საბჭოთა კავშირის ნაკრების შემადგენლობაში – მონაწილეობს და თანაც მხოლოდ 1952 წლიდან, 25 ოლიმპიური ჩემპიონი ჰყავს, რომელთაც 28 ოლიმპიური ოქროს მედალი

აქვ მოპოვებული. ასეთი მაჩვენებლით კი ბევრი დიდი ქვეყანა ვერ დაიკვეხნის.

საქართველოს ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბის პირველ პრეზიდენტად აირჩიეს პირველი ქართველი ოლიმპიური ჩემპიონი (1952), მოჭიდავე დავით ციმაკურიძე; ვიცე-პრეზიდენტად – რომის ოლიმპიადის ჩემპიონი, მძლეოსანი რობერტ შავლაყაძე, პასუხისმგებელ მდივნად – ჰელსინკის ოლიმპიადის ჩემპიონი, ტანმოვარჯიშე მედეა ჯუღელი.

საქართველოს ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბის მიზანია ოლიმპიური მოძრაობის მხარდაჭერა, ოლიმპიური იდეების პროპაგანდა, ზრუნვა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნისათვის და საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის მიერ მისი აღიარებისათვის.

კლუბის წესდების მიხედვით, კლუბის დამფუძნებელ წევრად ითვლება ყველა ოლიმპიური ჩემპიონი საქართველოდან. კლუბის წევრი, მისი სურვილის შემთხვევაში, ავტომატურად ხდება ყველა მომავალი ოლიმპიური ჩემპიონი საქართველოდან, აგრეთვე ყველა ქართველი ოლიმპიური ჩემპიონი. კლუბის დამფუძნებელ კრებაზე მისმა წევრებმა გაითვალისწინეს ოლიმპიური ჩემპიონის, მოსკოველი წყალბურთელის გიორგი მშვენიერაძის გაზეთ „ლელოში“ გამომთქმული სურვილი და ისიც კლუბის წევრი გახდა.

და ბოლოს: „კლუბი ღიაა. პირადი სურვილისა და საერთო კრების გადაწყვეტილების საფუძველზე კლუბის ასოცირებული წევრი შეიძლება გახდეს ნებისმიერი ოლიმპიური ჩემპიონი“. ასე რომ, კლუბი მალე საერთაშორისო მასშტაბებს მიიღებს. მანამდე კი, კლუბის წევრების აქტიური მონაწილეო-

ბით დღეს იქმნება საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი.

რატომ ვამახვილებთ ასე ყურადღებას ოლიმპიურ ჩემპიონებზე და ოქროს მედალებზე? ვერცხლისმედალოსნებს ალბათ არ ეწყინებათ, თუ ვიტყვით, რომ ოლიმპიურ ჩემპიონსა და ვერცხლის პრიზიორს შორის დიდი, ძალიან დიდი მანძილია, გაცილებით მეტი, ვიდრე ნებისმიერი სხვა საერთაშორისო ასპარეზობის, მსოფლიო თუ ევროპის ჩემპიონატის პირველ და მეორე პრიზიორს შორის. ძველ საბერძნეთში, ანტიკურ ოლიმპიადებზე მეორე და მესამე პრიზიორი საერთოდ არ არსებობდა. ოლიმპიური ჩემპიონი ჩემპიონია ერთხელ და სამუდამოდ. ოლიმპიური ჩემპიონი უკვდავი ჩემპიონია! არსებობენ მსოფლიოსა და ევროპის ექს-ჩემპიონები, მაგრამ ოლიმპიური ექს-ჩემპიონი არ არსებობს. ეს ნოდება „ექს“ პრეფიქსს არასოდეს დაირთავს. ანტიკურ პერიოდში ოლიმპიურ ჩემპიონებს ძეგლს უდგამდნენ თავის სამშობლოში. იქნებ ღირდეს, აქვე გავიხსენოთ ჯონ კენედის სიტყვები: ქვეყნის ძლიერება რაკეტებისა და ოლიმპიურ ჩემპიონთა რაოდენობით განისაზღვრება!

25 ოლიმპიური ჩემპიონი. 28 ოლიმპიური ოქრო. ცოტაა ეს თუ ბევრი? მოდით, ისევ სტატისტიკა მოვიშველიოთ. ამ მაჩვენებლებით საქართველო საბჭოთა კავშირში მხოლოდ რუსეთის ფედერაციას, უკრაინასა და ბელორუსიას ჩამორჩება. ხოლო თუ მოსახლეობის რაოდენობასთან შეფარდებით ვიმსჯელებთ, პირველ ადგილზეა! რაც შეეხება მსოფლიოს, ამ მაჩვენებლით საქართველო 26-ე ადგილზეა იმ 150-ზე მეტ ქვეყანას შორის, რომლებიც ოლიმპიურ თამაშებზე გამოსულან. 28 ოლიმპიური ოქროს მედალით

დამფუძნებელი ყრილობის დელეგატები, კოტე და ივიკო მახარაძეები.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის ჩამოყალიბებას მიესალმება რუსთაველის საზოგადოების თანაპრეზიდენტი, მრავალი თაობის აღმზრდელი, პოპულარული ლიტერატორი, პროფესორი თამაზ კვაჭანტირაძე.

კათედრაზე პროფესორი ავთანდილ ციბაძე, რომელიც მრავალი წლის განმავლობაში ოლიმპიზმის მხურვალე პოპულარიზატორი იყო და რომელიც სეოკის დაფუძნების შემდეგ სათავეში ჩაუდგება საქართველოს ოლიმპიურ აკადემიას.

საქართველო უსწრებს მოსახლეობითა და სპორტული ტრადიციებით ისეთ დიდ ქვეყნებს, როგორებიცაა: კუბა (25), თურქეთი (24), არგენტინა (21), საბერძნეთი (16), ავსტრია (14), მექსიკა (11), ესპანეთი (8), ბრაზილია (7), ირანი (4), პორტუგალია (2)... დიას, ესპანეთიც კი, საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის დღევანდელი პრეზიდენტის ხუან ანტონიო სამარანჩის სამშობლო, მხოლოდ რვა ოლიმპიურ ოქროს ფლობს. ხოლო საერთოდ, მსოფლიოში სამოცი ქვეყანაც არ არის, რომელთა წარმომადგენლებს ოლიმპიური ოქროს მედლები აქვთ მოპოვებული. ამას უნდა დაეუმატოთ ისიც, რომ საქართველოს წარგზავნილებმა 28 ოლიმპიური ოქროს მედალი მხოლოდ 9 ოლიმპიადაში მოიპოვეს, მაშინ როცა იმ 60 ქვეყნის დიდი ნაწილი საუკუნის დასაწყისიდან მონაწილეობს ოლიმპიურ თამაშებში.

შეიძლება თუ არა, ეს ყველაფერი საქართველოს ოლიმპიური პრეტენზიების საფუძვლად ჩაითვალოს? ჩვენ ვფიქრობთ, რომ შეიძლება. საქართველოს დიასაც შესწევს ძალა ქადილისა და, აკი მოგახსენეთ, ოლიმპიურ თამაშებზე მისი ცალკე გუნდად გამოსვლა არ იქნება მხოლოდ სიმბოლური აქტი. საქართველოს მონაწილეობა ოლიმპიურ თამაშებზე ზოგიერთ სახეობაში რამდენადმე შეცვლის ძალთა არსებულ თანაფარდობასაც და დამკვიდრებულ წარმოდგენასაც ამა თუ იმ ქვეყნის სპორტულ ძალაზე.

საქართველოს სურს დამოუკიდებელი ოლიმპიური ცხოვრება.

საქართველოს შეუძლია დამოუკიდებელი ოლიმპიური ცხოვრება.

საქართველოს აქვს ამის უფლება.

საქართველოს ოლიმპიური პერსპექტივა

იმისათვის, რომ საქართველო დამოუკიდებელ გუნდად წარსდგეს ოლიმპიურ თამაშებზე პირველი და უმთავრესი პირობაა ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის აღიარება საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის მიერ. შექმნისთანავე ეს იქნება ჩვენი ოლიმპიური კომიტეტისა და მისი აღმასკომის უმთავრესი საზრუნავი. აღიარება საკმაოდ სერიოზულ სირთულეებთან იქნება დაკავშირებული. საკმარისია გავიხსენოთ ბალტიისპირეთის რესპუბლიკების შარშანდელი უშედეგო ცდები. სამწუხაროდ, ჩვენ ქარტია უფლებას არ გვაძლევს, დღესვე, ჩვენი კომიტეტის შექმნისთანავე, გავუგზავნოთ საერთაშორისო ოლიმპიურ კომიტეტს თხოვნა აღიარების შესახებ. ამისათვის პირველი და უმთავრესი პირობა გახლავთ ის, რომ საქართველოს სულ მცირე სამი ოლიმპიური და ორი არაოლიმპიური სპორტული ფედერაცია პირდაპირ და უშუალოდ იყოს შესაბამისი საერთაშორისო სპორტული ფედერაციების წევრი. თუ არაოლიმპიურ სახეობებში ამ მხრივ უკვე გამოჩნდა რეალური პერსპექტივა, ამას ჯერჯერობით ვერ ვიტყვით სპორტის ოლიმპიურ სახეობებზე. ალბათ საჭირო იქნება, შესაბამისმა ფედერაციებმა, უპირველეს ყოვლისა, იმ სახეობებში, სადაც ჩვენი წარმატებები განსაკუთრებით თვალსაჩინოა, ეძებონ გზები საერთაშორისო ფედერაციებში შესვლისათვის. საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკას ამის უფლება კონსტიტუციით აქვს მინიჭებული.

ბული: „საქართველოს რესპუბლიკას აქვს უფლება ურთიერთობა დაამყაროს უცხოეთის სახელმწიფოსთან, დაუდოს მათ ხელშეკრულებანი და გაუცვალოს დიპლომატიური და საკონსულო წარმომადგენლები, მონაწილეობდეს საერთაშორისო ორგანიზაციათა საქმიანობაში“ (მუხლი 76).

აქ იხადება კითხვა, რომელსაც ხშირად გვისვამდნენ საორგანიზაციო კომიტეტის თითოეულ წევრს: არის თუ არა ქვეყნის პოლიტიკური დამოუკიდებლობა აუცილებელი პირობა ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნისა და საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის მიერ მისი აღიარებისათვის? ამის შესახებ საგვებით გარკვეულ პასუხს იძლევა ოლიმპიური ქარტია, რომელიც საგანგებო მე-8 პუნქტით უფლებას აძლევს საერთაშორისო ოლიმპიურ კომიტეტს, ოლიმპიურ თამაშებში ცალკე გუნდად დაუშვას „ქვეყანა, სახელმწიფო, ტერიტორია ან ტერიტორიის ნაწილი, რომელსაც საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტი თავისი შეხედულებით მიიჩნევს თავის მიერვე აღიარებულ ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის იურისდიქციის ზონად“. მართლაც, განა საინტერესო არ არის, ვთქვათ, შემდეგი მაგალითები:

უნგრეთი, რომელიც 1895 წლიდან მონაწილეობს ოლიმპიურ თამაშებში, 1918 წლამდე ავსტრო-უნგრეთის მონარქიაში შედიოდა...

ავსტრალია, რომელიც ასევე პირველი ოლიმპიური თამაშებიდან გამოდის ოლიმპიადებზე, მეორე მსოფლიო ომის დამთავრებამდე ინგლისის ჯერ კოლონია და შემდეგ დომინიონი იყო...

ნორვეგია პირველად 1900 წელს გამოჩნდა ოლიმპიადებზე, მაგრამ შევდეთს, როგორც

ცალკე სახელმწიფო, იგი 1905 წელს გამოეყო.

კუბაც 1900 წელს გამოჩნდა პირველად ოლიმპიადაზე, თუმცა მაშინ იგი ამერიკის ფაქტიური კოლონია გახლდათ (ჰავანაში მხოლოდ 1902 წლის 20 მაისს აღმართეს ეროვნული დროშა ამერიკის დროშის ნაცვლად, თუმცა მერეც, 1958 წლამდე, კუბა ამერიკის ნახევარკოლონიას წარმოადგენდა).

1900, 1908 და 1912 წლებში ოლიმპიურ თამაშებში ცალკე გუნდი გამოჰყავდა ბოჰემიას. ასეთი სახელმწიფო არასოდეს არსებულა. ბოჰემია ეწოდებოდა დღევანდელი ჩეხეთის ტერიტორიას, რომელიც იმ წლებში ავსტრო-უნგრეთის მონარქიაში შედიოდა და თუ უნგრეთი ჰაბსბურგთა მონარქიის სუვერენულ წევრად ითვლებოდა, ბოჰემიაზე ამასაც ვერ ვიტყვით.

ინდოეთი – ინგლისის კოლონია 1947 წლამდე – ოლიმპიურ თამაშებში 1900 წლიდან მონაწილეობს.

1900 წლიდან მონაწილეობს ოლიმპიურ თამაშებში კანადაც, რომელიც მეორე მსოფლიო ომის დამთავრებამდე ინგლისის დომინიონი იყო.

ინგლისის დომინიონი იყო სამხრეთ აფრიკის კავშირიც, როდესაც 1904 წელს იგი პირველად გამოჩნდა ოლიმპიურ თამაშებზე...

1917 წლამდე ფინეთი რუსეთის იმპერიის შემადგენლობაში შედიოდა, მაგრამ დამოუკიდებელი გუნდით გამოდიოდა 1908 და 1912 წლების ოლიმპიურ თამაშებზე.

გარდა ამისა, უკვე მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ იყო და არის ოლიმპიადების მონაწილე რიგი ქვეყნებიც, რომლებსაც სწორედ დამოუკიდებლობის თვალსაზრისით საკმაოდ საეჭვო (ბოდიში ამ სიტყვისათვის) პოლიტიკური სტატუსი

სი ჰქონდათ ან აქვთ: ბერმუდის კუნძულები, ბრიტანეთის გვიანა, მალტა, ახალი ზელანდია, სინგაპური (ყველა 1948 წლის ოლიმპიადის მონაწილეა); ბაჰამის კუნძულები, სარაი, ოქროს ნაპირი (ყველა – 1952); ნიგერია, კენია, ჩრდილოეთ ბორნეო, ტაივანი, უგანდა, ფიჯი (ყველა – 1955); სამხრეთ როდეზია, ნიდერლანდის ანტილის კუნძულები, სიანგანი (ყველა – 1960); ბრიტანეთის ჰონდურასი, ვირჯინიის კუნძულები (ორივე – 1968), ანტიგუა, კაიმანის კუნძულები (1976). ასეთი ქვეყნები მოსკოვის ოლიმპიადაზეც გამოდიოდნენ: ტრინიდადი და ტობაგო, იამაიკა, შრი-ლანკა, სეიშელის კუნძულები, პუერტო-რიკო, ახალი ზელანდია, გაიანა...

მაგრამ ამ ყველაფერს საქართველოსთან, მისი ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის შექმნასთან და ამ კომიტეტის საერთაშორისო აღიარებასთან ნაკლები კავშირი აქვს. საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის კონსტიტუციაში წერია: „საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა არის სუვერენული საბჭოთა სოციალისტური სახელმწიფო“ (მუხლი 68).

ერთი სიტყვით, საქართველოს ავტონომიური გასვლის შესაძლებლობა ოლიმპიურ და საერთოდ, საერთაშორისო სპორტულ ასპარეზზე დღეს საკმაოდ რეალურია და ამ საქმეში ენერგიულად უნდა ჩაებან როგორც სპორტის, ისე საერთაშორისო სამართლის სპეციალისტები, დიპლომატები. ბევრის გაკეთება შეუძლიათ ამ თვალსაზრისით საქართველოს ოლიმპიურ ჩემპიონთა კლუბს, საერთაშორისო სპორტული ორგანიზაციების ქართველ წევრებს, მომავალი ოლიმპიადის კანდიდატებს.

საინტერესოა, გადავხედოთ ოლიმპიური მოძრაობის ისტორიას და ვნახოთ, მაინც რამდენი ხანი დასჭირდა აღიარებას ამა თუ იმ კონკრეტულ შემთხვევაში. ყველაზე ხშირია შემთხვევა, როცა საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის მიერ ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის აღიარება მისი და-არსების წელსვე ხდება. ასე აღიარეს ლუქსემბურგის (1912), რუმინეთის (1914), პოლონეთის (1919), ფინეთის (1919), ირლანდიის (1922), მექსიკის (1923), ბრაზილიის (1935), ერაყისა (1948) და სხვა ქვეყნების ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტები.

არის შემთხვევები, როცა საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის აღიარებას ერთი წელი დასჭირდა. აქ შეიძლება დავასახელოთ იაპონია (1911-1912), იუგოსლავია (1919-1920), ბულგარეთი (1923-1924), სიანგანი (1950-1951) და სხვა ქვეყნები.

3 წელიწადი დასჭირდა კანადის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის საერთაშორისო აღიარებას (1904-1907).

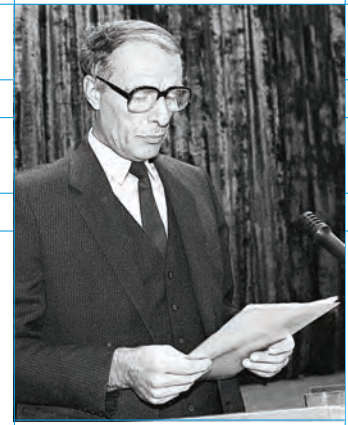
შექმნიდან ოთხი წლის შემდეგ აღიარეს ავსტრიისა (1908-1912) და არგენტინის (1923-1927) ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტები.

შექმნასა და აღიარებას შორის 6-წლიანი შუალედი ჰქონდა ეთიოპიის ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტს (1948-1954) და 9-წლიანი – ახალი ზელანდიისას (1911-1920).

16 წელიწადი დასჭირდა თურქეთის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის აღიარებას (1908-1924).

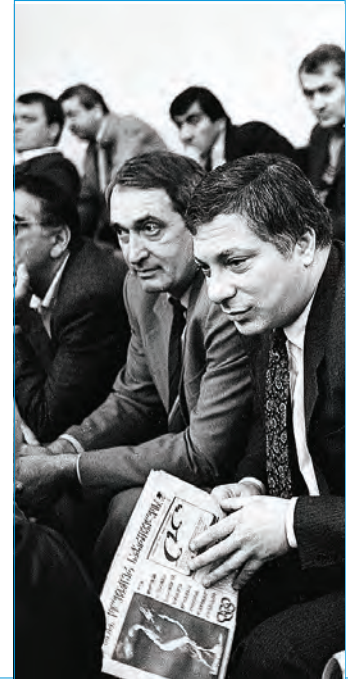
შექმნიდან მხოლოდ 19 წლის შემდეგ აღიარეს იტალიის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი (1895-1915).

არის ამ სიაში ერთი უდავო რეკორდსმენიც: მონაკოს ერო-

ოლიმპიური ჩემპიონი ვაჟა კაჭარავა კონფერენციის დელეგატებს აცნობს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტში ასარჩევ კანდიდატთა სახელებს.

არჩილ გოგელიას „მართევმ“ და შემდეგ „ლელომ“ დიდი წვლილი შეიტანა საქართველოში ოლიმპიზმის იდეების გავრცელებასა და პოპულარიზაციაში. თუმცა იგი საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი არ ყოფილა, აქტიურად უჭერდა მხარს სეოკის ჩამოყალიბებას.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის ჩამოყალიბებას ქართველი საზოგადოების მრავალმა გამოჩენილმა წევრმა დაუჭირა მხარი. კონფერენციის ტრიბუნაზე აჟურნალ „დროშის“ რედაქტორი, პოეტი ჯანსუღ ჩარკვიანი.

ვნული ოლიმპიური კომიტეტი, რომელიც 1907 წელს შეიქმნა, მხოლოდ 46 წლის შემდეგ, 1953 წელს აღიარეს.

ასეთი „რეკორდები“ ჩვენ, რა თქმა უნდა, ხელს არ გვაძლევს.

ისე კი, ამ ციფრების არც თავად გვეშინია და არც სხვების შეშინებას ვაპირებთ. ყველაზე გვიანდელი ამ რეკორდთან 25 წლის წინანდელია, დღეს უბრალოდ წარმოუდგენელია ასეთი რამ. ოპტიმისტებიც ვიყოთ და რეალისტებაც დავრჩეთ. დღევანდელი პოლიტიკური სიტუაცია როგორც საბჭოთა კავშირში, ისე მთელ ქვეყანაში, საფუძველს გვაძლევს ვივარაუდოთ, რომ არ არის გამორიცხული ჩვენი ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის საერთაშორისო აღიარება ერთ ან ორ წელიწადში. ყოველ შემთხვევაში ჩვენ ამისათვის ყოველმხრივ უნდა ვიყოთ მზად და ყველაფერი გავაკეთოთ ამ აქტის დაჩქარებისათვის.

ასეთ შემთხვევაში, ერთი კითხვაც იბადება: მოესწრება თუ არა, საქართველოს დამოუკიდებელი გუნდის გაგზავნა ბარსელონის ოლიმპიურ თამაშებზე 1992 წელს?

ჩვენი აზრით, ეს საკვებით რეალურია. ოლიმპიური მოძრაობის ისტორიაში ბევრია შემთხვევა, როცა ამა თუ იმ ქვეყნის ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტს საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის აღიარება ოლიმპიადის წელს მიუღია და მის წარგზავნილებს იმავე თამაშებში მიუღიანთ მონაწილეობა: ზემო ვოლტა (1972), ბრიტანეთის გვიანა (1948), განა (1952), ზაირი (1968), ისრაელი (1952), ინდონეზია (1952), ერაყი (1948), კაიმიანის კუნძულები (1975), კონგო (1964), ლესოტო (1972), ლიბანი (1948), მადაგასკარი (1964), ნიგერია (1964), პარაგვაი

(1968), პერუ (1935), პუერტორიკო (1948), სვაზილენდი (1972), სინგაპური (1948), სირია (1948), სომალი (1972), უგანდა (1955), იუგოსლავია (1920), იაპონია (1912), ბაჰამის კუნძულები (1952), ბოლივია (1936), ავსტრალია (1935), ბირმა (1948), ანტიგუა (1976), ალჟირი (1964)...

ისტორიული სიზუსტისათვის უნდა ითქვას, რომ დღეს, ქარტიის ახალი რედაქციის თანახმად, ოლიმპიურ თამაშებში მონაწილეობისათვის აუცილებელია საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის აღიარება, მაგრამ ყოველთვის ასე როდი იყო: მეორე მსოფლიო ომამდე თამაშებში ხშირად გამოდიოდნენ ქვეყნები, რომელთა ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტები არ იყო აღიარებული საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის მიერ. ასეთი იყო, მაგალითად, იტალია, რომელიც 1900 წლიდან მონაწილეობს ოლიმპიურ თამაშებში, მაგრამ მისი ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი მხოლოდ 1915 წელს აღიარეს და მონაკო, რომელიც ოლიმპიადებში 1920 წლიდან გამოდის და რომლის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი 1953 წელს იქნა აღიარებული.

კიდევ ერთი დეტალი ინფორმაციის სიზუსტისათვის: ოლიმპიადებში გამოსულან ქვეყნები, რომელთაც საერთოდ არ ჰქონიათ ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი: ასეთებია ავსტრია, არგენტინა, ახალი ზელანდია, ბელგია, ბულგარეთი, ბრაზილია, დიდი ბრიტანეთი, დანია, ეკვატორი, ესპანეთი, ინდოეთი, ისლანდია, კანადა, ჩინეთი, კოლუმბია, ლუქსემბურგი, ნიდერლანდი, პანამა, რუსეთი, ფინეთი, შვეიცარია, შვედეთი, ჩრდილოეთ რაოდენობა, ჰაიტი...

ჩვენ ჯერ არ ვიცით, ქვეყანათა რომელ რიგში მოხვდება საქართველო, რა ადგილს დაი-

კავებს ჩამოთვლაში. პროგნოზები მეტად ძნელია, ჩვენ არ ვიცით, რას და როდის გადაწყვეტს საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტი, მისი პრეზიდენტი ხუან ანტონიო სამარანჩი; არც ის ვიცით, როგორ მოექცევა საკავშირო ოლიმპიური კომიტეტი, რომელსაც სხვათა შორის, ბალტიისპირეთისა და საქართველოს დელეგაციათა მოთხოვნით, მის ბოლო სესიაზე უკვე აღარ ეწოდება ეროვნული; მაგრამ ვიცით, რომ თავის დროზე თანამედროვე ოლიმპიზმის ფუძემდებელმა პიერ დე კუბერტენმა ოლიმპიური მოძრაობის გაფართოებისა და ერთიანობის მიზნით, როგორც ჩანს, უარი თქვა მაშინ არსებულ რაღაც დოგმებზე და სხვა ქვეყნებთან ერთად ოლიმპიურ თამაშებში რუსეთიც დაუშვა და სამარანჩის მშობლიური ესპანეთიც, თუმცა არც ერთს და არც მეორეს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი ჯერ არ გააჩნდა. ეს ყველაფერი ისტორიული პარალელების ძიებას მოჰყვება და იმიტომ სულაც არ გაგვიხსენებია, რომ საქართველოს რაიმე შედეგით ესაჭიროება ან მოითხოვს. ჩვენც ვიცით, რა გზაც უნდა გავიაროთ: ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დაარსება – მისი აღიარება საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის მიერ – მონაწილეობა ოლიმპიურ თამაშებში. თუ როგორ უნდა გავიაროთ ეს გზა, ამას ალბათ საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის სესია ან აღმასკომი გადაწყვეტს.

კიდევ ერთი დეტალი და მეტს აღარ შეგანწყენთ, მგონი, ისედაც გადავაჭარბე რეგლამენტს.

1980 წელს მოსკოვში გამოცა „ოლიმპიური ენციკლოპედია“. სტატიამ „ოლიმპიური მოძრაობა“ ვკითხულობთ:

„ამავე დროს ოლიმპიური მოძრაობის განვითარების პროცესში გამოვლინდა მიზეზები, რომლებიც აბრკოლებდნენ მის პროგრესს. მათ შორის – საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის ზოგიერთი წევრის მიერ გამოჩენილი კონსერვატიზმი, თავის არიდება თანამედროვე საერთაშორისო ცხოვრების პირობებში ოლიმპიური მოძრაობის მწვავე საკითხების გადაწყვეტისათვის, კერძოდ, დიდხანს განიცდიდნენ პოლიტიკურ დისკრიმინაციას გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკისა და კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკების სპორტული ორგანიზაციები, ოლიმპიური მოძრაობისა და ოლიმპიური თამაშებისაგან განზე იდგა ბევრი აზიური თუ აფრიკული სახელმწიფო, რომელთა სპორტსმენებს ოლიმპიურ თამაშებში მონაწილეობა მხოლოდ მეტროპოლიის დროშის ქვეშ შეეძლოთ“.

როცა საბჭოთა ოლიმპიურ ენციკლოპედიაში ეს სიტყვები იწერებოდა, მის ავტორთაგან, გნებავთ მკითხველთაგან, რათქმა უნდა, ვერავინ წარმოიდგენდა, თუ „ბევრი აზიური და აფრიკული სახელმწიფოს პრობლემა“ მოკავშირე რესპუბლიკათა პრობლემაც იყო. ეს საკითხები უკვე დაისვა საბჭოთა კავშირის ოლიმპიური კომიტეტის ბოლო სესიაზე.

ერთი სიტყვით, მაგალითები, ისტორიული ანალოგები არის. დადებითიც და უარყოფითიც, კარგიც და ცუდიც, ჩვენთვის ხელსაყრელიც და არახელსაყრელიც.

იქნებ ვინმემ იფიქროს, რომ საქართველოს სპორტსმენთა ცალკე გუნდად გამოსვლა ოლიმპიურ თამაშებზე უნდა წარმოვიდგინოთ, როგორც შედეგი საქართველოს სუვერენიტეტისა და მანამდე ამაზე ნაადრევია ლაპარაკი. მაგრამ

ჩვენ ვფიქრობთ, და ამას ვაცხადებთ საორგანიზაციო კომიტეტის სახელით და, იმედი გვაქვს, ახლა უკვე მთელი ჩვენი კონფერენციის სახელითაც, რომ საქართველოს დამოუკიდებელი გასვლა სპორტულ ასპარეზზე ხელს შეუწყობს მისი საერთაშორისო ავტორიტეტის ზრდას და ერთ წინ გადადგმულ ნაბიჯად უნდა განვიხილოთ არა მხოლოდ კონსტიტუციური, არამედ რეალური სუვერენიტეტის მოპოვების გზაზე.

ჩვენ არ ვიცით, როგორ გადაწყვეტილებას მიიღებს საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტი, ჩვენ არ ვიცით, რა დაბრკოლებები შეგვხვდება მიზნისაკენ მიმავალ გზაზე. ჩვენ მტკიცედ ვიცით, რომ ამ გზას არ გადაუხვევთ.

ჩვენ ვიცით, რომ საქართველოს სურს დამოუკიდებელი ოლიმპიური ცხოვრება!

ჩვენ ვიცით, რომ საქართველოს შეუძლია დამოუკიდებელი სპორტული ცხოვრება!

ჩვენ ვიცით, რომ საქართველოს აქვს ამის უფლება!

ჩვენ ვიცით, რომ საქართველო ამას მიაღწევს!

სეოკის პირველი პრეზიდენტი და სამი ვიცეპრეზიდენტი. მარცხნიდან: პაატა ნაცვლიშვილი, პრეზიდენტი ნონა გაფრინდაშვილი, ვიქტორ სანეევი და თენგიზ გაჩეჩილაძე.

დამფუძნებელი ყრილობის ბოლოს, უკვე პრეზიდენტის რანგში, სიტყვით გამოვიდა ნონა გაფრინდაშვილი, რომელმაც მადლობა გადაუხადა დელეგატებს მისი არჩევისათვის და გამოთქვა რწმენა, რომ საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი საერთო ძალისხმევით მალე შეუერთდებოდა ერთიან ოლიმპიურ ოჯახს.

მომხსენებელმა ზედმიწევნით მკაფიოდ დაასაბუთა, რომ საქართველოს სწრაფვა, ღირსეულად დაიკავოს კუთვნილი ადგილი ოლიმპიურ თანამეგობრობაში და ერთიან ოლიმპიურ ოჯახში, არის ისტორიული აუცილებლობა და არა რალაც ახირება, როგორც ეს ცენტრს სურდა წარმოეჩინა საზოგადოებრიობის თვალში.

თენგიზ გაჩეჩილაძე, „10 დამოუკიდებელი ნაბიჯი ოლიმპიურ მოძრაობაში“.

25 ოლიმპიური მედალი საოკის 25 წლისთვის

ოლიმპიადებში
დამოუკიდებელი
მონაწილეობის მთელი
ისტორიის მანძილზე,
1996 წლიდან დღემდე,
საქართველოს
ოლიმპიურ თამაშებში
176 წარმომადგენელი
ჰყავდა.
ოლიმპიადების
მიხედვით:

- 1996 (ატლანტა) — 36
- 2000 (სიდნეი) — 36
- 2004 (ათენი) — 33
- 2008 (ბეიჯინი) — 35
- 2012 (ლონდონი) — 36

ქართველი სპორტსმენების
მიერ ამ ხუთ ოლიმპიურ
თამაშებში მოკოვებულია
25 ოლიმპიური მედალი:

6 ოქრო
5 ვერცხლი
14 ბრინჯაო

**ზურაბ
ზვიადაური**

**გიორგი
ასანიძე**

დიუდო
90 კგ

ძალოსნობა
85 კგ

2008

2008

2008

2012

ბეიჯინი

ბეიჯინი

ბეიჯინი

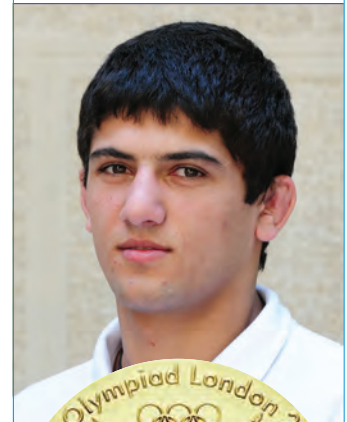
ლონდონი

ოქრო

ოქრო

ოქრო

ოქრო

**მანუჩარ
კვირკველია**

**ირაკლი
ციციაკიძე**

**რევაზ
მინდორაშვილი**

**ლაშა
შაყდათაშვილი**

ანტიკური
ჭიდაობა
74 კგ

ძიუდო
90 კგ

თავისუფალი
ჭიდაობა
84 კგ

ძიუდო
90 კგ

ღმრ შავარსაძის ჯემჯემობის ყველაზე აძნელები ქონსვერ ოლიმპიურ ნებნობნა შონის.

2008

2008

2012

2012

ათენი

ათენი

ლონდონი

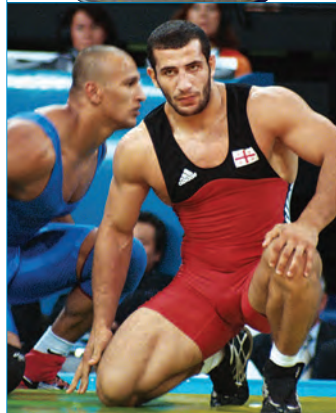
ლონდონი

ვერსხლი

ვერსხლი

ვერსხლი

ვერსხლი

**ნესტორ
ხერგიანი**

**რამაზ
ნომაქია**

**ვლადიმერ
ხინჩეგაშვილი**

**რამაზ
ლაშვილი**

ძიუდო
60 კგ

ძიუდო
96 კგ

თავისუფალი
ჭიდაობა
55 კგ

ანტიკური
ჭიდაობა
60 კგ

აქ წარჩევილია ათენის 2008 წლის და ლონდონის 2012 წლის ოლიმპიადების გამარჯვებულნი.

2012

1996

1996

2000

ლონდონი

ატლანტა

ატლანტა

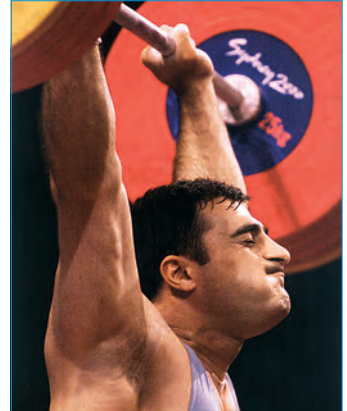
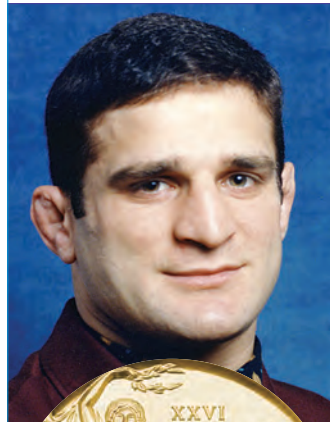
სიდნეი

პერსხლი

ბრინჯაო

ბრინჯაო

ბრინჯაო

დავით
გომცანაშვილი

სოსო
ლიპარტიანი

ელდარ-ლუკა
კურბანიძე

გიორგი
ასანიძე

თავისუფალი
ჭიდაობა
120 კგ

ძიუდო
78 კგ

თავისუფალი
ჭიდაობა
96 კგ

ძალოსნობა
85 კგ

გამოყოფილებზე საქართველოს პირველი ოლიმპიური მედალი სოსო ლიპარტიანიზე მოყვანილი.

2000

2000

2000

2000

სიღნეი

სიღნეი

სიღნეი

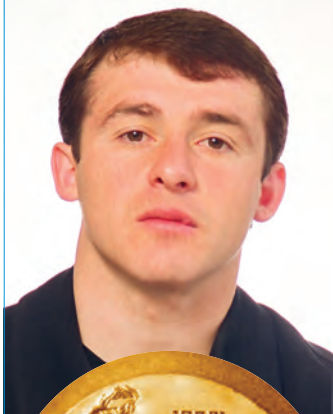
სიღნეი

ბრინჯაო

ბრინჯაო

ბრინჯაო

ბრინჯაო

**გიორგი
ვაზაბაშვილი**

**მუსხან
ვახტანაშვილი**

**ელდარ-ლუკა
კურტანიძე**

**აკაკი
ჩიქვაშვილი**

დიუდო
66 კგ

ანტიკური ჭიდაობა
85 კგ

თავისუფალი
ჭიდაობა
97 კგ

ანტიკური ჭიდაობა
63 კგ

გომიჯი ასონიძეს ვაჟი ევგენი ასონიძე 2-2 ოლიმპიური მედალი აქვს.

2000

სიდნეი

ბრინჯაო

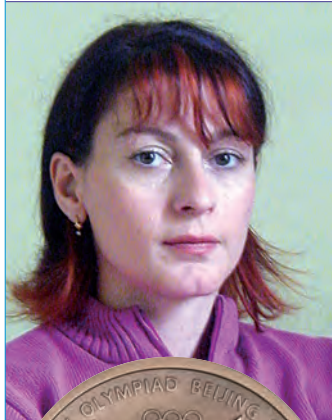
ვლადიმერ
ჭანტურია

კრივი
91 კგ

2008

ბეიჯინი

ბრინჯაო

ნინო
სალუქვაძე

სროლა
პნევმატური პისტოლეტი,
10 მ

2008

ბეიჯინი

ბრინჯაო

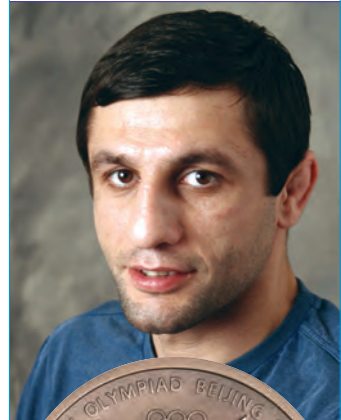
გიორგი
გომგულიძე

თავისუფალი
ჭიდაობა
96 კგ

2008

ბეიჯინი

ბრინჯაო

ოთარ
თუშიშვილი

თავისუფალი
ჭიდაობა
66 კგ

ნინო სალუქვაძე ემსჯაემოსია ქრისტეფორავს, ვისაც სამივე სინჯის ოლიმპიური მედალი აქვს.

2012

2012

2012

ლონდონი

ლონდონი

ლონდონი

ბრინჯაო

ბრინჯაო

ბრინჯაო

დავით მარსაგიშვილი

გიორგი გომგალიძე

მანუჩარ ცხაღანია

თავისუფალი
ჭიდაობა
84 კგ

თავისუფალი
ჭიდაობა
96 კგ

ანტიკური
ჭიდაობა
66 კგ

ოლიმპიადებში
დამოუკიდებელი
მონაწილეობის მთელი
ისტორიის მანძილზე, 1992
წლიდან დღემდე
საპარტოვლოს ჯამთრის
ოლიმპიურ თამაშებში
სულ 28 მონაწილე ჰყავდა.
ჯაფხულის თამაშებისაგან
განსხვავებით,
საპარტოვლოს
წარმომადგენლებს
ჯამთრის თამაშებში ჯერ
მედალი არ მოუპოვებიათ.

25 წელიწადი და სუთი პრაზიდანტი

1989 წლის 6 ოქტომბერს თბილისში, ჭადრაკის სასახლეში გამართულმა დამფუძნებელმა კონფერენციამ 337 დელეგატის თანხმობით საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი დააფუძნა. მას შემდეგ უკვე მეოთხედი საუკუნე გავიდა, 25 წელიწადი, ქართულმა სპორტმა კი დამოუკიდებლად მიაღწია საკმაოდ დიდ წარმატებებს.

ამ 25 წლის განმავლობაში სეოკ-ს 5 პრეზიდენტი ჰყავდა. დამოუკიდებელი ქართული ოლიმპიური დინების პირველი მესაჭე ლეგენდარული ქალბატონი **ნონა გაფრინდაშვილი** იყო, ვინც დაარსების დღიდან 1996 წლამდე ხელმძღვანელობდა სეოკს. ხელმძღვანელთა იმ პირველ გუნდში ვიცეპრეზიდენტობად კიდევ ერთი ლეგენდა ვიქტორ სანევი, პაატა ნაცვლიშვილი და თენგიზ გაჩეჩილაძე შედიოდნენ, გენერალურ მდივნად კი დავით კინწურაშვილი აირჩიეს, რომელიც უკვე მეორე საარჩევნო ყრილობიდან ანუ 1991 წლიდან **ემზარ ზენაიშვილმა** შეცვალა. 1996-2004 წლებში პრეზიდენტი **ჯანო ბაგრატიონი** იყო, 2004-2007 წლებში – **ბადრი პატარკაციშვილი**, 2008-2012-ში – **გია ნაცვლიშვილი**, 2012-დან დღემდე კი **ლერი ხაბელოვა**.

ნონა გაფრინდაშვილის მმართველობა მრავალმხრივ გამორჩეული იყო. ცხადია, ყველაზე რთული და ძნელბედობის ხანაც ეს იყო, მაგრამ, ამასთან, ისტორიულიც, რადგან საერთაშორისო ოლიმპიურ ლაბირინთებში მას და მის გუნდს მოუხდა გზის გაკვლევა, ეს კი ახალფეხადგმული ქვეყნისთვის არცთუ იოლი

იქნებოდა. ამას ემატებოდა ეკონომიკური გაჭირვება საკუთრივ ქვეყნის შიგნით, რაც, გაფრინდაშვილის სიტყვების მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, საერთაშორისო ურთიერთობების დალაგებაზე ბევრად რთული იყო. დღეს – ასეთი ხელფასების პირობებში ცოტა ძნელი წარმოსადგენია სპორტსმენთა მაშინდელი სიდუხჭირე: არ თბებოდა კი არა, ხშირად არც იღებოდა დარბაზი, თუ ივარჯიშებდნენ, ცხელ წყალზე ხომ არც ოცნებობდნენ, შეჯიბრებებზე ნისიად დადიოდნენ, არ ჰქონდათ შეკრებები, კვება, ხელფას-პრემიები და ვინ იცის, რა გზებით ირჩენდნენ თავს, როგორ ინახავდნენ ოჯახებს. ცხადია, არც საერთაშორისო ასპარეზზე გზის გაკვლევა იქნებოდა იოლი.

ნონა გაფრინდაშვილი:

— დღეს, როცა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის საიუბილეო თარიღი დგება და ვუყურებ, როგორ გაირბინეს წლებმა, ამ გადასახედიდან ყველას მადლობა მინდა ვუთხრა, უნდა მივუზღა თავისი, ვინც მოამზადა ის ისტორიული სესია. იმ პროცესებში თავიდანვე არ ვიყავი ჩართული, რადგან მაშინ – 1989 წელს მე საკავშირო ნაკრების წევრი ვიყავი. როცა სესია მომზადდა, სახლში გამომიგზავნეს ემზარ ზენაიშვილი, სეოკის ახლანდელი გენერალური მდივანი. მოკლედ, შემომთავაზეს პრეზიდენტობა, რაც თავიდან ვიუარე. მოგეხსენებათ, ყოველთვის შემოქმედებით პროცესებში ვიყავი ჩართული, საორგანიზაციო მუშაობის გამოცდილება არ მქონია და მივიჩნიე, რომ გამოიჭირდებო-

1989 წლიდან დღემდე, მეოთხედი საუკუნის განმავლობაში საქართველოს ეროვნულმა ოლიმპიურმა კომიტეტმა სუთი პრეზიდენტი გამოიცვალა:

ნონა გაფრინდაშვილი

ჯანსუღ (ჯანო) ბაბრატიონი

ბადრი პატარკაციშვილი

გია ნაცვლიშვილი

ლერი საბალოვი

სეოკის ორბენობს 25-წლიან ისტორიაში ხალხი უმოუზღვევნი უყავდა.

სუთი პრეზიდენტი

1989-1996

ნონა გაურინდაშვილი
– სეოკის პირველი პრეზიდენტი

და. სწორად გამიგეთ, – იმისი კი არ მეშინოდა, რომ 1989 წელს იმ ქვეყანაში ჯერ კიდევ არაფერი არ იყო გარკვეული, დარწმუნებული არ ვიყავი, გავართმევდი თუ არა თავს. შემოთავაზება საპატიო იყო, მაგრამ გამიჭირდა დათანხმება. სიმართლე გითხრათ, ამაში დიდი როლი ზენაიშვილმა შეასრულა, რომელიც თანხმობის მიღებამდე არ წავიდა ჩემი სახლიდან. მითხრა, რომ პრეზიდენტად სჭირდებოდათ ავტორიტეტული პიროვნება, ჩვენ კი დაგეხმარებით ყველანიო. ჩემმა მეუღლემაც მხარი დაუჭირა და მაჯობეს. ასე მივედი ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტად.

არადა, ძალიან რთული პერიოდი იყო. საბჭოთა კავშირი მალევე კი დაიშალა და მეც გამოვედი საკავშირო ნაკრებიდან. ამ მხრივ ბევრი სირთულეები არ ყოფილა, საერთაშორისო ოლიმპიურ კომიტეტთან თუ ნაციონალურ კომიტეტებთან სწრაფად დამყარეთ კონტაქტები და ამ მხრივ განსაკუთრებული სირთულეები არ გვქონია, მაგრამ სერიოზული პრობლემები იყო ქვეყანაში, სადაც ნულიდან იწყებოდა ყველაფერი. თან მაშინ იყო უშუქობა, გაჭირვება, სპორტსმენებს არ ჰქონდათ ელემენტარული პირობები და უცხოეთში გარბოდნენ. ერთი სიტყვით, ურთულესი პერიოდი იყო, მაგრამ მაინც მოვახერხეთ და არ ჩავვიგდია არც ერთი პროგრამა, ნელ-ნელა დავდექით ფეხზე. ძალიან დასაფასებელი არიან ის ადამიანები, ვინც მაშინ გვერდში დაგვიდგა. ეს ის პერიოდია, როცა 100 დოლარით ოჯახს არჩენდი, ჩვენ კი მოვახერხეთ

და 24 სპორტსმენს გამოვუძენეთ ამგვარი სტიპენდია. სპონსორები პირდაპირ ფულს კი არ გვირიცხავდნენ, არამედ ამ სპორტსმენებს თავისთან ასაქმებდნენ და ხელფასს უნიშნავდნენ – დაახლოებით 100 დოლარის ფარგლებში, რაც ამოსუნთქვა იყო. არ მინდა, ვინმე გამომრჩეს და ამიტომ მათი დასახელებისგან თავს შევიკავებ, თუმცა კიდევ ერთხელ დიდ მადლობას ვუხდის ყველას. სპონსორთა მოძიებაში ზენაიშვილმა დიდი როლი შეასრულა, რასაც ვერასოდეს დავივიწყებ. გენერალურ მდივანზე ბევრია დამოკიდებული და მას მუდამ იმდენად მოწესრიგებული ჰქონდა დოკუმენტაცია, საბუთები, არასოდეს არანაირი პრობლემა არ შეგვქმნია. საერთოდ, მისგან ბევრი რამე ვისწავლე. მაშინ ოლიმპიურ კომიტეტში პატარა, მაგრამ ძალიან კარგი კოლექტივი იყო. მათი დიდი დამსახურებაა ის, რომ არც ერთი პროექტი არ ჩავვიგდია. დიდი მადლობა ჩემს თანამშრომლებს ამისთვის.

დროთა განმავლობაში ნელ-ნელა გავიმართეთ ნელ-ნელა, ხოლო ბადრი პატარკაციშვილის სპორტში მოსვლის შემდეგ ქართულმა სპორტმა ამოისუნთქა. მანამ უკვე დავალაგეთ ურთიერთობა საერთაშორისო ოლიმპიურ კომიტეტთან, რომელიც თავისი პროგრამების ფარგლებში გვეხმარებოდა – გვიტარებდა გარკვეულ შეკრებებს, რამდენიმე სპორტსმენისთვის გვირიცხავდა სტიპენდიას... ამან ამოსუნთქვის საშუალება კი მოგვცა, მაგრამ ეს მაინც არ იყო საკმარისი. არადა, სახელმწიფოს დაფინანსება

სუთი პრეზიდენტი

1996-2004

ყოველთვის აგვიანებდა, არ იყო სამედიცინო მომსახურება, ხელფასები მიზერული იყო... ერთი სიტყვით, ურთულესი პერიოდი გახლდათ და ამ დროს გამოჩნდა პატარაკაციშვილი, რის შემდეგაც ეს პრობლემები მოიხსნა – სპორტსმენებს აღარ ჰქონდათ სასწავლო-საწვრთნელ შეკრებებსა თუ შეჯიბრებზე წასვლის დილემა, ხელფასს იმაზე ორჯერ მეტს იღებდნენ, ვიდრე სახელმწიფო უზღიდათ... პატარაკაციშვილი ამბობდა, რომ არ სჭირდებოდა პრეზიდენტობა და ისე ეხმარებოდა ქართულ სპორტს, მოგვიანებით კი მთელი სპორტული სამყაროს თხოვნას დათანხმდა და პრეზიდენტიც გახდა, თუმცა ეს არა მხოლოდ სპორტსმენების, ქვეყნის მაშინდელი უმაღლესი ხელისუფლების თხოვნაც იყო. მე ვიტყვოდი, რომ მისი პრეზიდენტობა ქართული სპორტის საუკეთესო წლები იყო. ათენში მოპოვებულ იმ ოქრო-ვერცხლებში მისი დიდი წვლილია, თუმცა მიმაჩნია, რომ ქართული სპორტისთვის მანამ მოპოვებული ბრინჯაოს მედლებიც დიდი წარმატება იყო. მით უფრო, კარგად მოგეხსენებათ, სპორტში ხშირად არ მთავრდება ყველაფერი ლოგიკურად და სპორტსმენები იჩაგრებიან კიდევც.

ნონა გაფრინდაშვილი სეოკს 1996 წლამდე ხელმძღვანელობდა, იმავე წლის 13 დეკემბერს კი პრეზიდენტად ჯანო ბაგრატიონი აირჩიეს. ვიცე-პრეზიდენტებად – **თამაზ იმნაიშვილი, რუსუდან სიხარულიძე** და **მამუკა ხაზარაძე**, გენერალურ მდივნად – ემზარ ზენაიშვილი. ესეც გა-

ჭირვებისა და ძნელებდობის წლები იყო, თუმცა წინა პერიოდთან შედარებით ქვეყანამ გარკვეული ნაბიჯები გადადგა წინ, რაც სპორტსაც შეეხო. რაც მთავარია, მისი მმართველობის მეორე ნაწილში გამოჩნდა ბადრი პატარაკაციშვილი, რომელმაც უბრალოდ, მაშველი რგოლი კი არ გადაუგდო ქართულ სპორტს, პირდაპირ ამოასუნთქა.

ჯანო ბაგრატიონი:

— ოლიმპიურ კომიტეტში ჩემი სპორტული საქმიანობის საუკეთესო წლები გავატარებდნიერი ვარ, რომ ნონა გაფრინდაშვილის, ასეთი ბუმბერაზი პიროვნების შემდეგ მხვდა წილად ასეთი მნიშვნელოვანი ორგანიზაციის ხელმძღვანელობა, მისი საქმის გაგრძელება. ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტად 8 წელიწადი ვიმუშავე – 1996 წლიდან დაწყებული, 2004 წლის ჩათვლით. ამ პერიოდში ჩვენმა სპორტსმენებმა საერთაშორისო ასპარეზზე საკმაოდ წარმატებებს მიაღწიეს. ალბათ, ამაში გარკვეული წვლილი მეც მიმიძღვის და მთელ ოლიმპიურ კომიტეტს. მინდა, განსაკუთრებული მადლობა გადავუხადო ოლიმპიური კომიტეტის მთელ აპარატს, ჩემს გვერდში მდგომ ხელმძღვანელებს. ოთხი ვიცე-პრეზიდენტი მყავდა. დიდი სპორტსმენები – ლერი ხაბელოვი და რუსუდან სიხარულიძე და ორიც ცნობილი ბიზნესმენი – მამუკა ხაზარაძე და გოგი თოფაძე, ვინც ზამთრის სახეობათა ფედერაციის პრეზიდენტიც იყო. სუყველას დიდი მადლობა თანადგომისა და გვერდში დგომისთვის.

მგონი, ის 8 წელიწადი საკმაოდ წარმატებული იყო ქარ-

ჯანსუღ ბაგრატიონი – სოკის მეორე პრეზიდენტი

სუთი პრეზიდენტი

2004-2007

ბადრი პატარკაცაშვილი
– სოქის მესამე პრეზიდენტი

თული სპორტისთვის – ატლანტას ოლიმპიურ თამაშებში ბრინჯაოს 2 მედალი მოვიპოვეთ, ოთხი წლის შემდეგ, სიდნეიში კი – 6. ამას მოჰყვა ათენის თამაშების 2-2 ოქროვერცხლი. ამაში პატარა წვლილი ოლიმპიური კომიტეტის ხელმძღვანელობას და მთელ აპარატსაც მიუძღოდა, რისთვისაც კიდევ ერთხელ დიდი მადლობა მათ.

მქონდა საუკეთესო ურთიერთობა ყველა ფედერაციის ხელმძღვანელთან, სპორტსმენებთან და მწვრთნელებთან, ვინც ჩვენს სახეს წარმოადგენდა საერთაშორისო ასპარეზზე – ეს ჩემი საქმიანობის ერთ-ერთ მთავარ მიღწევად მიმაჩნია. უმთავრესი პრობლემა თანხების დეფიციტი იყო – ოლიმპიური კომიტეტი არასამთავრობო ორგანიზაციაა და მწირი ბიუჯეტი გვქონდა, ფინანსურად უზრუნველყოფილი ვერ ვიყავით. გამოსავალი მაინც მოვძებნეთ – ჩემი ინიციატივით ოლიმპიურ კომიტეტთან შეიქმნა „ოლიმპიური მოძრაობის ხელშემწყობი დამოუკიდებელი საქველმოქმედო ფონდი“, რომელსაც სათავეში ბადრი პატარკაცაშვილი ჩავუყენეთ. ამით მკვეთრად გაუმჯობესდა მოქმედი თუ ვეტერანი სპორტსმენების, მწვრთნელების ეკონომიური მდგომარეობა, მკვეთრად გაუმჯობესდა საერთაშორისო შეჯიბრებებში მათი მონაწილეობა. მაშინ საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტიდან ვიღებდით გრანტებს წარმატებული სპორტსმენებისა და მათი მწვრთნელებისთვის, რასაც ფონდის თანხებიც დაემატა. მისი შექმნით ფინანსური მდგომარეობა მკვეთ-

რად გაუმჯობესდა. ვფიქრობ, ცუდი არ იქნება, ასეთი ფონდი ახლაც თუ შეიქმნება ოლიმპიურ კომიტეტთან.

ბადრი პატარკაცაშვილის პრეზიდენტობა ერთ-ერთი ყველაზე ხანმოკლე იყო სეოკის ისტორიაში – სულ რაღაც სამწლიან მონაკვეთს მოიცავდა, 2004-2007 წლებს, რადგან პოლიტიკოსებმა მეტი არ დააცალეს, მაგრამ ამ პერიოდს თამამად შეიძლება ვუწოდოთ „ოქროს ხანა“ პირდაპირი თუ გადატანითი მნიშვნელობით. პირდაპირი იმიტომ, რომ სწორედ ამ დროს მოვიპოვეთ პირველი ოქროს მედლები ოლიმპიადაზე – ათენში. მართალია, პატარკაცაშვილი ოდნავ მოგვიანებით აირჩიეს პრეზიდენტად – ნაოლიმპიადევს, მაგრამ ეს წარმატება მთლიანად განაპირობა მის მიერ დაარსებულმა საქველმოქმედო ფონდმა, რაც ბიზნესმენის პირადი თანხით ფინანსდებოდა. ეს დახმარება რომ არა, ვინ იცის, გვექნებოდა იქ ოქრო თუ არა. ფონდი მასველი რგოლი იყო ქართული სპორტისთვის, რომელიც მთლიანად აფინანსებდა უზრუნველყოფდა ნაკრებთა მზადებას, სპორტსმენებს უკვე აღარ შიოდათ და ყოველმხრივ უზრუნველყოფილი ვარჯიშობდნენ. ოლიმპიურმა ჩემპიონებმა უიღოდოდ იმ დროისთვის ფურცედეტო თანხა – 400 ათასი დოლარის ექვივალენტი მიიღეს, ეს კი წარმოუდგენელი ფუფუნება იყო „გაყინული“ ხელფას-პენსიების მქონე ქვეყნისთვის, რომლის მოსახლეობის დიდი ნაწილი ჯერ ისევ შიმშილობის ზღვარზე იყო. პატარკაცაშვილმა უზრუნველყო ოლ-

იმპიელთა დახვედრის გრანდიოზული ცერემონიალი თავისუფლების მოედანზე, სადაც ზღვა ხალხი შეიკრიბა. მსგავსი პომპეზური დახვედრა არც ერთი თამაშების მონაწილეებისთვის არ მოუწყვიათ.

პატარკაციშვილის დროს ვიცე-პრეზიდენტებად **ლერი ხაბელოვი** და **გოგი თოფაძე** მუშაობდნენ, გენმდივანი კი ისევე ზენაიშვილი იყო. 2008 წლიდან პატარკაციშვილი პოსტზე პოლიტიკური ტალღით მოსულმა **გია ნაცვლიშვილმა** შეცვალა, რომელიც 2012-მდე მუშაობდა. იმხანად პირველი ვიცე-პრეზიდენტი **რამაზ გოგლიძე** იყო, ვიცე-პრეზიდენტებად კი **დავით გობეჯიშვილი** და **ვახტანგ გეგელია** მუშაობდნენ, გენმდივანად – **ალექსანდრე ბითაძე**. სამწუხაროდ, ნაცვლიშვილთან დაკავშირება ვერ მოვახერხეთ – არ იმყოფება საქართველოში.

თუ პატარკაციშვილის პრეზიდენტობისას ქართულმა სპორტმა ფინანსურად ამოისუნთქა და მომდევნო პერიოდისთვის ეკონომიკური თამასა სათანადო დონეზე ასწია, ნაცვლიშვილის დროს სერიოზული საერთაშორისო გარღვევა მოხდა – ბევრი დარაც მთავარია, მიზანმიმართული შრომის შედეგად მოიპოვა ევროპის ბავშვთა ოლიმპიური ფესტივალის მასპინძლობის უფლება, რომელსაც თბილისი გაისად უმასპინძლებს. საქართველო ნელ-ნელა უშინაურდება დიდ საერთაშორისო სპორტულ ფორუმებს – ევროპისა თუ მსოფლიოს ჩემპიონატებს, მაგრამ ამ მასშტაბის კომპლექსური სპორტული ღონისძიება აქამდე არ გამართულ და ვინ იცის, კიდევ როდის გვექნება. მისი მასპინძლობის უფლების მოპოვებაში ძალიან დიდი წვლილი მიუძღვის და მისი გუნდის მიერ წარმართულ სწორ მუშაობას.

გია ნაცვლიშვილის პერიოდს კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი მიღწევა უკავშირდება – ლონდონის ოლიმპიადა ყველაზე უხვმოსავლიანი იყო ქართული ოლიმპიური სპორტისთვის. „ნისლიან ალბიონზე“ ქართული სპორტისთვის ნამდვილად გამოიდარა: 7 მედალი მოვიპოვეთ, 1 ოქრო, 2 ვერცხლი და 4 ბრინჯაო. მის პერიოდში კვლავაც გრძელდებოდა სპორტსმენთა მატერიალურ-სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება, გარემონტდა და მწყობრში ჩადგა ბევრი ბაზა, გაუმჯობესდა სპორტისადმი სახელმწიფოს დამოკიდებულებაც... უაღრესად მნიშვნელოვანია, რომ გია ნაცვლიშვილის ძალისხმევით სეოკს დღეს შესანიშნავი შტაბ-ბინა აქვს.

2012 წელს სეოკის რიგით მეხუთე პრეზიდენტი ოლიმპიური ჩემპიონი **ლერი ხაბელოვი** გახდა, რომლის გუნდიც ასეთია: პირველი ვიცე-პრეზიდენტი – **ელგუჯა ბერიშვილი**, ვიცე-პრეზიდენტები – **ნინო სალუქვაძე** და **მამუკა ხაბარელი**, გენმდივანი – **ემზარ ზენაიშვილი**. სწორედ ეს გუნდი ხელმძღვანელობს დღეს სეოკს და ემზადება ისეთი დიდი ოლიმპიური ფორუმებისთვის, როგორცაა ევროპის ბავშვთა ოლიმპიური ფესტივალი და ოლიმპიური თამაშები რიოდეჟანეიროში. თუმცა მათ შინაურ ასპარეზზეც დიდი გეგმები

გია ნაცვლიშვილი – სეოკის მეოთხე პრეზიდენტი

ლარი საბალოვი
- სოკის მესუთა პრეზიდენტი

აქვთ, რაზეც **ლარი საბალოვი** გვესაუბრება.

ლარი საბალოვი:

— ვაპირებთ, გამოვცეთ ბავშვთა ენციკლოპედია და ხუთტომეული ოლიმპიურ თემატიკაზე, რათა საზოგადოებაში, მომავალმა თაობამ იცოდეს, რა არის ოლიმპიადა, გაიცნონ ჩვენი სასიქადულო სპორტსმენები. სირცხვილია, საზოგადოება ოლიმპიურ ჩემპიონებს რომ არ იცნობს. ამ საკითხის პოპულარიზაციის მიზნით გვინდა, სკოლებშიც შევიდეთ და შევიტანოთ ლიტერატურა, მივიყვანოთ ეს სპორტსმენები, რასაც ვაკეთებთ კიდევ. გამოვცემთ ოლიმპიურ ჟურნალს. გვსურს, მეტი პოპულარიზაცია გავუწიოთ „თბილისი-2015“-ს, რომელიც ძალიან კარგი პროექტია და ისევე ოლიმპიადას უკავშირდება. ოლიმპიადა მაინც მაღალი მიღწევების სპორტია, მასობრიობა და ფიზიკულტურა კი მეორე მხარეა, რაც ძირითადად სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტროს საქმეა, თუმცა ამ ნაწილშიც უნდა გავაძლიეროთ მუშაობა. ოღონდ, კიდევ ვიმეორებ – ოლიმპიური კომიტეტისთვის მთავარი ამოცანა მაღალი მიღწევების სპორტია.

გვინდა, ინფრასტრუქტურის განვითარებაზეც ვიზრუნოთ. ამ დღეებშიც ვიმსჯელებთ, რომ ჭიდაობის ცალკეულ სახეობებს საკუთარი ბაზა ჰქონდეთ. მაგალითად, ძიუდოს ფედერაციას გადაეცემა დიღმის საწვრთნელი ბაზა, სადაც გვსურს სასტუმროს გაკეთება. ასეთივე ობიექტის გაკეთება გვინდა ჭიდაობის სხვა სახეობებისთვისაც, თუმცა სპორტის დანარჩენ

სახეობებშიც ვგეგმავთ მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაუმჯობესებას. ეს ჩვენი სტრატეგიული გეგმის ერთი მიმართულებაა, მეორე კი რეგიონებში მუშაობის გაშლაა. ამა თუ იმ კონკრეტული რეგიონისთვის ტრადიციულ, წარმატებულ სახეობებს მეტი ფინანსური დახმარება სჭირდება, რათა კიდევ უფრო წამოიწიონ წინ. რეგიონებმა თუ არ შეავსეს ქართული სპორტი, მარტო თბილისის ხარჯზე ამას ვერ შევძლებთ.

სეოკისთვის პრიორიტეტულია აგრეთვე „თბილისი-2015“, რომელიც მეტად მნიშვნელოვანი პროექტია. ამან მთლიანად გამოაცოცხლა ბავშვთა სპორტი, რაც თავის მხრივ, მასობრიობის საწინდარია. ამ თამაშებზე სპორტის ყველა სახეობაში გვეყოლება წარმომადგენელი – ბიჭებშიც და გოგოებშიც. ზოგიერთ ფედერაციას არ ჰყავდა ყველა გუნდი და იყო წინადადება, ხომ არ გადაგვეფიქრებინა ასეთ სახეობებში გამოვლა, მაგრამ გადავწყვიტეთ, ყველა სახეობა ავადორძინოთ და ყველგან გამოვიდეთ. მით უფრო, როგორც მასპინძელს, ამის უფლება გვაქვს.

25 წლის განმავლობაში ბევრია გაკეთებული – საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი არათუ ოლიმპიური ოჯახის სრულფასოვანი წევრი გახდა, არაერთი პარამეტრით გამოიჩინა კიდევ ამ ოჯახში, მაგრამ დრო ახალ-ახალ ამოცანებს აყენებს და სეოკი, მისი ხელმძღვანელობა, მისი თითოეული წევრი თუ თანამშრომელი მზად არის ამ ამოცანების გადასაწყვეტად.

ირაკლი გურული

ფაქტები და მოვლენები

საშუალო 2014

16 იანვარი

საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტს ჩვენს ქვეყანაში შვეიცარიის ელჩის მოადგილე ფლორიან გულბერი სტუმრობდა. როგორც ცნობილია, საქართველო-რუსეთის დიპლომატიური ურთიერთობების დარეგულირების საქმეში ერთ-ერთი შუამავალი ქვეყანა სწორედ შვეიცარიაა. დიპლომატი დაინტრესდა სოჭის ზამთრის ოლიმპიადაზე ჩვენი გუნდის მონაწილეობის საკითხით.

21 იანვარი

გამართა სეოკის აღმასკომის სხდომა, სადაც მოხდა სოჭის ზამთრის ოლიმპიურ თამაშებზე საქართველოს დელეგაციის შემადგენლობის ოფიციალური დამტკიცება.

27 იანვარი

სეოკის ხელმძღვანელები ბაკურიანში შეხვდნენ ნოდარ ქუმარიტაშვილის ოჯახს და „სოჭი 2014“-ზე საქართველოს დელეგაციის სპორტული ეკვიპირება გადასცეს. ოლიმპიური ფორმა გადაეცა აგრეთვე ვეტერან ტრამპლინინდან მხტომელს კობა ნაქაძეს.

3 თებერვალი

სეოკის ოფისში შედგა შეხვედრა „სოჭი 2014“-ის ლიცენზიანტებთან და გამართა ოლიმპიური ფიცის დადების ცერემონიალი. ფიცის ტექსტი ქართველ სპორტსმენთა სახელით სამთომოთილამურემ ნინო წიკლაურმა წაიკითხა.

4 თებერვალი

საქართველოს ოლიმპიური დელეგაციის პირველი ჯგუფი თბილისიდან სოჭისაკენ გაემგზავრა.

4 თებერვალი

გაფორმდა ურთიერთთანამშრომლობის ხელშეკრულება საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტსა და კომპანია „ავერსს“ შორის. ხელშეკრულებას ხელი მოაწერეს სეოკ-ის პრეზიდენტმა ლერი ხაბელოვმა და „ავერსის“ დამფუძნებელმა პაატა კურტანიძემ.

5 თებერვალი

საქართველოს ოლიმპიური დელეგაციის წევრები, სეოკ-ის პრეზიდენტის ლერი ხაბელოვის მეთაურობით და „სოჭი 2014“-ის ქართველი ლიცენზიანტები მიიღო საქართველოს პრეზიდენტმა გიორგი მარგველაშვილმა.

6 თებერვალი

საქართველოს ოლიმპიური დელეგაციის ძირითადი ნაწილი სოჭისაკენ გაემგზავრა.

6 თებერვალი

სოჭის ოლიმპიურ სოფელში გამართა საქართველოს დროში აღმართვის ცერემონიალი.

საქართველოს დელეგაცია სოჭის ოლიმპიურ სოფელში დროში აღმართვის ცერემონიაში მონაწილეობის მისაღებად მიემართება.

სეოკის პრეზიდენტი ლერი ხაბელოვი და ვიცეპრეზიდენტი მამუკა ხაბარელი სოჭში ესაუბრებიან შვეიცარიის კონფედერაციის ელჩს რუსეთის ფედერაციაში პიერ ჰელგს.

13 თებერვალი

სოჭში, შვეიცარიის სახელში გაიმართა შეხვედრა რუსეთის ფედერაციაში ამ ქვეყნის ელჩს პიერ ჰელგსა და სეოკის ხელმძღვანელობას შორის.

14 თებერვალი

სეოკის პრეზიდენტი ლერი ხაბელოვი და გენერალური მდივანი ემზარ ზენაიშვილი სოჭში შეხვედრენ სოკის ეოკებთან ურთიერთობის სამსახურის უფროსს პერე მიროს.

14 თებერვალი

სოჭში გაიმართა შეხვედრა სოკის კომუნიკაციების სამსახურის უფროსს მარკ ადამსსა და სეოკის გენერალურ მდივან ემზარ ზენაიშვილს შორის.

20 თებერვალი

სოჭში სეოკის ხელმძღვანელობა მიიღო საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტმა თომას ბახმა.

1 მარტი

სეოკისა და საქართველოს ოლიმპიელთა კლუბის ინიციატივით გაიმართა შეხვედრა საგარეჯოს რაიონის სოფელ იარმულულოს მოსწავლეებთან. სკოლას გადაეცა სპორტული ინვენტარი და

ოლიმპიური თემატიკის ლიტერატურა.

15 მარტი

სეოკის ოფისში, სეოკის პრეზიდენტი ლერი ხაბელოვი შეხვედა რუმინეთის ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტს და სოკის ნევრს ოქტავიან მორარიუსს.

20 მარტი

სეოკის ულტრათანამედროვე მუზეუმს ესტუმრნენ. სკოლა „მერმისის“ მოსწავლეები.

21 მარტი

სეოკის ოფისში გაიმართა ოლიმპიური ჩემპიონის რაფაელ ჩიმიშკიანისადმი მიძღვნილი ღონისძიება.

27 მარტი

სეოკის ოფისში სეოკის პრეზიდენტ ლერი ხაბელოვი შეხვედა ევროპის ძალოსნობის ფედერაციის გენერალურ მდივან ჰაკან აკუსს და ტელეკომპანია „ევროსპორტის“ ტექნიკურ დირექტორს დევის გოლდტრომს.

8 აპრილი

თბილისში სეოკის დაფინანსებით ჩატარდა საერთაშორისო ანტი-დოპინგური სემინარი.

10 აპრილი

გაფორმდა ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტროსა და სეოკს შორის.

12 აპრილი

თბილისს სეოკის მოწვევით ყატარის ოლიმპიური კომიტეტის დელეგაცია ესტუმ-

რა. სეოკ-ის ოფისში, ორი ქვეყანის ეოკებმა ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი გააფორმეს.

16 აპრილი

სეოკის ოფისში გაიმართა ევროპის ახალგაზრდული ოლიმპიური ფესტივალის „თბილისი 2015“-ის ჩატარების ხელშეწყობი გასვლითი სხდომა, რომელსაც ქვეყნის პრემიერ-მინისტრი ირაკლი ლარიბაშვილი ხელმძღვანელობდა.

16 მაისი

სეოკის ოფისს ევროპის ფრენბურთის ფედერაციის პრეზიდენტი ანდრეი მაიერი სტუმრობდა, რომელიც სეოკის პრეზიდენტს ლერი ხაბელოვს შეხვედა

20 მაისი

სეოკის შტაბ-ბინაში გაიმართა შეხვედრა სეოკის პრეზიდენტ ლერი ხაბელოვსა და ევროპის მძლეოსნობის ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტ ჟანი გარსიას შორის.

22 მაისი

სეოკის ოფისში გაიმართა ევროპის საბჭოს „სპორტულ შეჯიბრებებზე, განსაკუთრებით ფეხბურთის მატჩებზე მაყურებლის მიერ გამოვლენილი ძალადობისა და არასათანადო ქცევის შესახებ ევროპის კონვენციის“ მუდმივმოქმედი საკონსულტაციო ჯგუფის შეხვედრა.

27 მაისი

სეოკისა და ოლიმპიელთა კლუბის ინიციატივით შედგა მორიგი აქცია –ქარელის რაიონის II სკოლის მოსწავლეებს გადაეცა სპორტული ინვენტარი და ლიტერატურა.

28 მაისი

სეოკის ოფისში გაიმართა ამ საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის აღმასკომის მორიგი სხდომა.

4 ივნისი

საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტსა და კომპანია „სოკარს“ შორის გაფორმდა თანამშრომლობის მემორანდუმი. ხელშეკრულებას ხელი სეოკის პრეზიდენტმა ლერი ხაბელოვმა და ჩვენს ქვეყანაში „სოკარის“ წარმომადგენლობის დირექტორმა მაირ მამედოვმა მოაწერეს.

12 ივნისი

სეოკის პრეზიდენტი ლერი ხაბელოვი რომში დაესწრო იტალიის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის 100 წლის საიუბილეო ღონისძიებებს.

22 ივნისი

სეოკის ორგანიზებით, თბილისსა და საქართველოს სხვა ქალაქებში ჩატარდა საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის დღისადმი მიძღვნილი მასობრივი გარბენი – „ოლიმპიური დღე“.

25 ივნისი

სეოკის ოფისში მოხდა „ნანძინი 2014“-ის მონაწილე ქართველ სპორტსმენთა წარდგენა.

4 ივლისი

სეოკის ოფისში შედგა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარის, ოლიმპიური

ჩემპიონისა დე ვერცხლის პრიზიორის, მსოფლიოს ხუთგზის ჩემპიონის ლერი ხაბელოვის 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო სხდომა.

23 ივლისი

სეოკის ოფისში გაიმართა, ოლიმპიური ჩემპიონის ვახტანგ ბლაგიძის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიება.

8 აგვისტო

სეოკის ოფისში გაიმართა ნანძინის ახალგაზრდულ ოლიმპიურ თამაშებზე ქართველ სპორტსმენთა ფიცის დადებისა და გაცილების ცერემონიალი.

12 აგვისტო

ბათუმში სეოკის თაოსნობით გაიმართა პრეზენტაცია წიგნისა „სპრინტის მეფე“, რომელიც მსოფლიო ჩემპიონის ომარ ფხაკაძის 70 წლისთავთან დაკავშირებით გამოიცა.

26 აგვისტო

ნანძინში მიმდინარე ახალგაზრდულ ოლიმპიურ თამაშებზე სეოკის ხელმძღვანელობა შეხვდა უშუს საერთაშორისო ფედერაციის პრეზიდენტს იუ ზაიქინგს.

4 სექტემბერი

სეოკის ოფისში გამართულ საგანგებო სდომაზე შეჯამდა „ნანძინი 2014“-ზე ქართველ სპორტსმენთა შედეგები.

13-16 სექტემბერი

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის 25 წლის საიუბილეო ღონისძიებების ფარგლებში, მოეწყო ასვლა ხდის ხეობაში მწვერვალ საქართველოს ოლიმპიელზე,

რომელშიც ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის უნივერსიტეტის ალპური კლუბის წევრებთან ერთად მონაწილეობდნენ სეოკის პრეზიდენტი და ოლიმპიური ჩემპიონი ლერი ხაბელოვი, ასევე ოლიმპიური ჩემპიონები კახი კახიაშვილი, შოთა ხაბარელი და ვახტანგ ბლაგიძე. ასვლას ხელმძღვანელობდა საქართველოს მთამსვლელთა ფედერაციის პრეზიდენტი შოთა მირიანაშვილი.

24 სექტემბერი

თბილისში სადამკვირვებლო მისიით იმყოფებოდა ევროპის ოლიმპიური კომიტეტების საკოორდინაციო კომისია ოთხი კაცის შემადგენლობით. მათ შეხვედრა გამართეს სეოკის პრეზიდენტთან ლერი ხაბელოვთან, „თბილისი-2015“-ის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარესთან, ქალაქის მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობასთან და სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტროს თავკაცებთან.

ამასთან დაკავშირებით სეოკის ოფისში გაიმართა შემავალბელი პრესკონფერენცია და ევროპელი კომისრებიც ნანახით კმაყოფილნი დარჩნენ.

მომავლად **კახა ბერიძე**

20 თებერვლის შეხვედრა სოჭში. მარცხნიდან: სეოკის გენერალური მდივანი ემზარ ზენაიშვილი, სეოკის პრეზიდენტი ლერი ხაბელოვი, სოკის პრეზიდენტი თომას ბახი, სოკის ოლიმპიური სოლიდარობის დირექტორი პერე მირო და სოკის პროტოკოლის უფროსი მარინა ბარამია.

ოლიმპიური ჩემპიონები კახი კახიაშვილი (მარცხნივ) და ლერი ხაბელოვი მწვერვალ საქართველოს ოლიმპიელის მისაღვომებთან.

საოკის 25 წლისთავზე ჯგუფში 25 პიუპიით

ერთხელ ურნალისტმა ავთანდილ გურასაშვილმა, რომლისთვისაც კლდეზე ცოცხა უცხო არ არის მითხრა - მთა რამდენადაც მიმზიდველია, იმდენად უღმობელიაო. უფროსი კოლეგის ეს სიტყვები კიდევე ერთხელ, მაშინ გამახსენდა, როდესაც საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის 25 წლის იუბილესადმი მიძღვნილი ღონისძიებების ფარგლებში, ულამაზეს ხდის ხეობაში, მწვერვალ საქართველოს ოლიმპიელისკენ მივებართებოდით.

მთის თავგადასავალი დაუვიწყარია. ცხოვრებაში ერთხელ მაინც მასთან ჭიდილი ყველამ უნდა გამოცადოს. მთასთან ურთიერთობისას ასი ყური და თვალია საჭირო, მუდამ სიფრთხილე გმართებს, წუთითაც არ უნდა მოდუნდე.

- მთამ შეიძლება შეცდომა ერთხელ გაპატიოს, მაგრამ მეორედ დაუნდობელი იქნება - ესეც ავთანდილ გურასაშვილმა მითხრა.

თითქოს საგანგებოდ, სეოკის 25 წლისთავის ხაზგასასმელად, ჯგუფში 25 ვიყავით. ამ 25-ში ოთხი ოლიმპიური ჩემპიონი იყო. სეოკის პრეზიდენტმა და ოლიმპიურმა ჩემპიონმა ლერი ხაბელოვმა, სამგზის ოლიმპიურმა ჩემპიონმა კახი კახიაშვილმა, 1980 წლის ოლიმპიადის გამარჯვებულებმა შოთა ხაბარელმა და ვახტანგ ბლაგიძემ ყველა სიძნელეს გაუძლეს, არაერთი დაბრკოლება გადალახეს, წინ შეუპოვრად მიიწევდნენ და ჯამში 16-საათიანი ფეხით სიარულის შემდეგ მიზანს მიაღწიეს - ზღვის დონიდან 4200 მეტრ სიმაღლეზე საქართველოს დროშასთან ერთად ოლიმპიური დროშაც ააფრიალეს.

ლერი ხაბელოვი:

25 წელი პატარა დრო არ არის, თუმცა არც ისე ბევრია. სეო-ს სტუდენტობის ასაკი

ახალი გადავლილი აქვს. როდესაც ეს ორგანიზაცია ჯერ კიდევ სკოლის მოსწავლე იყო, ანუ 10 წლის წინ, პირველი აქცია სწორედ მაშინ შედგა და ხდის ხეობაში ერთ-ერთ მწვერვალს საქართველოს ოლიმპიელის სახელი ეწოდა. 2004 წელს, ეს ურთულესი გზა ოლიმპიურმა ჩემპიონებმა შოთა ხაბარელმა, და ვახტანგ ბლაგიძემ, ასევე ურნალისტებმა ელგუჯა ბერიშვილმა, პაატა ნაცვლიშვილმა და ავთანდილ გურასაშვილმა აიარეს. სამმა იმ შემადგენლობიდან იგივე მისია ახლაც შეასრულეს. სეოკის 25 წლის იუბილეს ფარგლებში არ შემეძლო მწვერვალ საქართველოს ოლიმპიელისკენ მეც არ დავძრულიყავი. ამიტომაც, როდესაც ეს ღონისძიება დაიგეგმა, სიამოვნებით დავთანხმდი. დიდი მადლობა მინდა ვუთხრა ექსპედიციის სხვა მონაწილეებსაც, განსაკუთრებით კი ბატონ შოთა მირიანაშვილს. ვერ ვიტყვი, რომ მწვერვალზე ასვლა ადვილი იყო, მით უფრო რომ სათანადოდ მომზადებული არ ვიყავი, მაგრამ რაც მთავარია, ყველამ ერთად დასახულ მიზანს მივაღწიეთ.

შოთა ხაბარელი:

როდესაც, სეოკმა ამ ალპინისტურ ასვლაში მონაწილეობა მეორედ შემომთავაზა, ერთი წუთითაც არ დავფიქრებულვარ, ისე დავთანხმდი. სეოკის 15 წლისთავზე, როცა ასეთი წინადადება პირველად მივიღე, 10 წლით ახალგაზრდა ვიყავი და მწვერვალზე ასვლაც შედარებით იოლი იყო, თუმცა ახლაც უდიდესი შემართებით ვიყავით. რა თქმა უნდა, გზად არაერთი დაბრკოლება შეგვხვდა, თუმცა წინ მაინც შეუპოვრად მივიწვევდით და მოხარული ვარ, რომ ამოცანა წარმატებით შევასრულეთ.

ვახტანგ ბლაგიძე:

ჩემთვის ეს ნაცნობი მარშრუტი იყო. მართალია, პირველი ასვლის შემდეგ 10 წელი გავიდა, მაგრამ ყველაფერი უცებ აღვიდგინე. ისეთი შეგრძნება მქონდა თითქოს ამ ადგილებში გუშინ ვყოფილიყავი. იმდენად სასიამოვნო საქმეს ვაკეთებდით, რომ დაღლაზე არც ვფიქრობდი და, სიმართლე მითხრათ, დიდად არც მიგრძენია. მწვერვალზე ერთი ამოსუნთქვით ავედი.

კახი კახიაშვილი:

აღმართზე საათობით არასოდეს მივლია და არც კლდეზე ცოცხას ვარ ჩვეული. ამ საქმისთვის სრულიად გამოუცდელი აღმოვჩნდი და ამიტომაც სხვა ოლიმპიურ ჩემპიონთაგან ყველაზე მეტად მე გამიჭირდა. მიუხედავად ამისა, ერთი წამითაც არ ვნანობ, რომ ამ წუთებში, რომელიც მწვერვალსავლაში მონაწილეობა მივიღე. საქართველოს ოლიმპიელზე გავატარე ძალზედ ამაღლებელი იყო და არასოდეს დამავიწყდება.

კახა ბერიძე

წარსულის სუთი რბოლით კიდევ ერთხელ დაგვანდა

ერთი შეხედვით ალპინიზმი და ოლიმპიზმი ერთმანეთისგან ისე არიან დაშორებული, როგორც ცა და დედამიწა, მაგრამ მთამსვლელები ალპინიზმსა და ოლიმპიზმს შუა ისე მოქცეულან, როგორც მწვერვალზე ყოფნისას ცასა და დედამიწას შორის არიან.

და რადგან ალპინიზმსა და ოლიმპიზმს შორის კავშირითიერთობაზე ამგვარ „ფილოსოფიურ“ მსჯელობას ფაქტებით საუბარი სჯობს, ჩვენც გავიხსენოთ ზოგი რამ, რაც, შესაძლოა, მკითხველთა ნაწილისთვის უცნობია.

მთა და ოლიმპიზმი ერთმანეთს ჯერ კიდევ მაშინ დაუკავშირდა, როცა ღმერთების ერთმა ნაწილმა თავის სატახტოდ თესალიაში აღმართული საბერძნეთის უმაღლესი მწვერვალი, 3 000 მეტრს მიახლოებული ოლიმპოს მთა აირჩია.

ოლიმპოს მთას ზოგი შეცდომით უკავშირებს ეროვნულ სამლოცველო ოლიმპიას, სადაც ანტიკური ოლიმპიური თამაშები იმართებოდა. მათ ოლიმპია ოლიმპიელ ღმერთთა მთის ძირი ჰგონიათ, მაგრამ იგი სამხრეთ საბერძნეთშია, ოლიმპოს მთა კი ჩრდილოეთში, მაკედონიის საზღვართან, მაგრამ, თუ გავიხსენებთ, რომ ოლიმპიელმა ღმერთებმა ზევსის მეთაურობით გიგანტებს სძლიეს და ამ გამარჯვების აღსანიშნავად, ერთ-ერთი ვერსიით, ბერძენთა უზენაესმა ღვთაებამ ოლიმპიური თამაშები დაანება, შეიძლება ითქვას, რომ მთა და ოლიმპიზმი „მთიელმა“ ზევსმა დაუკავშირა ერთმანეთს.

მთა და ოლიმპიზმი კიდევ ერთხელ ჩვენც დაუკავშირეთ ერთმანეთს. ეს ამ შემოდგომაზე მოხდა, სტეფანნმინდაში მდებარე ხდის ხეობის ერთ-ერთ მწვერვალზე, სადაც ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტე-

ტის ალპური კლუბის წევრებთან და ოლიმპიურ ჩემპიონებთან – ვახტანგ ბლაგიძესთან, კახი კახიაშვილთან, შოთა ხაბარელთან და ლერი ხაბელოვთან ერთად ავედით. ასვლას ხელმძღვანელობდა ჯავახიშვილის უნივერსიტეტის პროფესორი, ფიზიკოსი შოთა მირიანაშვილი.

შოთა მირიანაშვილი საქართველოს მთამსვლელთა ფედერაციის პრეზიდენტი, საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი და სსრ კავშირის მრავალგზის ჩემპიონ-პრიზიორია. თანაგუნდელებთან ერთად ბევრი ურთულესი პირველასვლა განუხორციელებია და უამრავი ახალგაზრდა ალპინიზმთან უზიარებია, ახლა კი ოთხმოცს გადასცილებია, მაგრამ მძიმე ზურგჩანთის ტარებას მაინც არ იშლის. სწორედ მისი იდეა იყო, რომ ჩვენი ოლიმპიური ჩემპიონები 2003 წლის შემოდგომაზე ხდის ხეობის იმ 4 150-მეტრამდე სიმაღლის უსახელო მწვერვალზე ასულიყვნენ და მისთვის „საქართველოს ოლიმპიელი“ ეწოდებინათ. ეს იდეა იმდროინდელი ჩვენი ქვეყნის ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტშიც აიტაცეს, საქართველოს სპორტულ ჟურნალისტთა ასოციაციაშიც და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტშიც.

ერთი სიტყვით, იმ შემოდგომაზე ვახტანგ ბლაგიძე და შოთა ხაბარელი, უნივერსიტეტულ მთამსვლელებთან ერთ

ალმართი დაინყო, მაგრამ მთავარი სირთულებები ჯერ წინ არის.

ასვლაში მონაწილეობდნენ ჯავახიშვილის უნივერსიტეტის ალპური კლუბის წევრები.

თოკში ჩაბმულნი, რალა თქმა უნდა, შოთა მირიანაშვილის მეტაფორით მწვერვალზე ავიდნენ და პირველასმსლელთა უფლებით მას „საქართველოს ოლიმპიელი“ უწოდეს.

ეს უკვე თერთმეტი წლის წინანდელი ისტორიაა, მაგრამ რაკი ალპინიზმისა და ოლიმპიზმის იდეებით გაერთიანებულთა იშვიათი ისტორიაა, გავიხსენოთ სხვა მონაწილენიც, რომელთა შორის იყვნენ უნივერსიტეტის ალპინიადების ვეტერანი, საქართველოს მთამსვლელთა ფე-

დერაციის პრეზიდენტის წევრი, პროფესორი პაატა ნაცვლიშვილი, წერაყინს მაშინ ახლად დამეგობრებული ჩვენი კოლეგა – ჟურნალისტი ელგუჯა ბერიშვილი და უნივერსიტეტელთა მთამსვლური სექციის სხვა: მიხეილ გოგორიშვილი, აკაკი ველთაური, ზურაბ კიკნაველიძე, ლევან ლომიძე, ზურაბ მახათაძე, გიორგი მაჭავარიანი, გიორგი მახარაძე, გიორგი მოლოდინი, დავით მჭედლიშვილი, გიორგი ხაბურზანია და გიორგი ქრისტესიაშვილი.

გიორგი ქრისტესიაშვილი... სამწუხაროდ, ეს ახალგაზრდა მესამე წელია, რაც ჩვენ შორის აღარაა. 2011 წელს იგი მწვერვალ საქართველოს ოლიმპიელის გვერდით, მყინვარს გადაღმა აღმართულ მწვერვალ გორზე თანაგუნდელებთან ერთად, ვინ იცის, მერამდენედ ავიდა, მათთან ერთად ბოლო ღამისთვის ადგილამდე კარავთანაც მშვიდობით დაეშვა, მაგრამ ის ღამე ბანაკში აღარ გაათენა, – ხვალ უთუოდ სამსახურში უნდა ვიყო და მარტომ გააგრძელა გზა, ის გზა, რომელიც მრავალჯერ გაუტკეპნია და ღამის საკუთარი ხუთი თითივით იცნობდა. და მაინც, თითქმის უხიფათო ხეობამდე ჩამოსულს შემოაღამდა თუ ნისლში მოხვდა, იმ გზას ასცდა, ფეხი დაუცდა და უფსკრულში გადაიჩეხა.

ასეა, მთამსვლელობას უდიდესი სიხარული მოაქვს, მაგრამ, საუბედუროდ, ზოგჯერ მწვერვალებთან და საკუთარ თავთან მეტრძოლ კაცს იგი სიცოცხლესაც ართმევს. ბედისწერა ხშირად იქაა ჩასაფრებული, სადაც ყველაზე ნაკლებ მო-

60 წლის ვახტანგ ბლაგიძე და 50 წლის ლერი ხაბელოვი ახალგაზრდებს ტოლს არ უდებდნენ.

სალოდნელია, მას კი ხშირად ალპინიზმში ჭიპმოჭრილი და ფრიად გამოცდილი მთამსვლელებიც კი ვერ აღწევენ თავს.

სწორედ ასე დაემართა გიორგი ქრისტესიაშვილს.

შარშან უნივერსიტეტელმა მთამსვლელებმა კიდევ ერთხელ დალაშქრეს მწვერვალი გორი და ის ასვლა გიორგი ქრისტესიაშვილის ხსოვნას მიუძღვნეს. ახლა კი...

ახლანდელი ლაშქრობა საქართველოს ოლიმპიელზე ჩვენი ქვეყნის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დაფუძნების საიუბილეო, 25-ე წლისთავს მიეძღვნა.

ლაშქრობის ხელმძღვანელმა ასვლის მეთაურად საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი და არაერთგზის პრიზიორი ჯემალ ქელესაშვილი გაამწესა და მოიერიშეებს სათავეში ჩაუყენა, მაგრამ ამ ფრიად გამოცდილ მთამსვლელს ვინ აცალა – ვახტანგ ბლაგიძე მოტორიანი ყოჩივით წინ გავარდა და უკანმოუხედავად იარა. იმის ფეხის ხმას შოთა ხაბარელიც აჰყვავდა და ყველა დანარჩენი იძულებულნი შიშობდნენ, იმით ნაკვალევს ცხვრის ფარასავით გაჰყვოდნენ.

საკმარისია უცნობ ადგილებში ერთხელ გავიარო და იქაურობას უკვე საკუთარი სოფლის ბილიკებივით ვიცნობო, თავს გვანოვებდა ვახტანგი.

მართლაც, თავდაპირველად სწორი გეზით იარა, მესამე დღეს, უშუალოდ მწვერვალთან კი აურიდა და სულ სხვა მიმართულებით დაადო თავი. ისე სწრაფად მიინევედა ზემოთ, ხაბარელიც ისე სწრაფად უწყობდა ფეხს, რომ ყველანი გაოცებული ვიყავით. ეგ კი არა, მათი შემხედვარე კაცი იფიქრებდა, ამ მწვერვალზე იმ პირველასვლიდან თითქოს თერთმეტი წელიწადი არც გასულა და ერთსაც და მეორესაც ის წლები მომატების ნაცვლად დაკლებიაო.

ერთი სიტყვით, ვახტანგმა სწრაფი ტემპი არ იკმარა და ბოლოს მეთაურობაც თავს მოგვახვია. ახლა აქედან ამოდით და და ახლა იქიდან შემოუარეთო. რამდენჯერმე რაღაც „ჟანდარმის“ თავზე მოქცეულმა დაგვჭყვივლა, ვაშა, უკვე მწვერვალზე ვართო და საქართველოს დროშაც გადმოგვიფრიალა, მაგრამ იქ ასულთ შორიასლოს სხვა, უფრო მაღალი „ჟანდარმი“ დაგვხვდა აყუდებულნი. ასე განმეორდა მეორედაც, მესამედაც, ბოლოს კი დინჯად მომაგალი ლერი ხაბელოვიც რომ დარწმუნდა, ვახოს გუმანი ღალატობსო, ყველას გვაფრთხილებდა, მაგას არ დაუჯეროთ, არ დაუჯეროთ, თორემ შარს გადაგვყრისო. მაგრამ საითაც არ უნდა გვევლო, ბოლოს მაინც მწვერვალზე ამოვყოფდით თავს, სავალს კი დასასრული არ უჩანდა. ამან კახი კახიაშვილი ოხუნჯობის ხასიათზე დააყენა.

— ეჰ, ბატონო შოთა მირიანაშვილო, რას გვერჩოდით ოლიმპიელებს, რა დაგიშავეთ, ჩვენთვის ცოტა დაბალი მწვერვალი ვერ შეარჩიეთ? — ნახევრადხუმრობით დროდადრო იმეორებდა კახი კახიაშვილი.

კახის ხუმრობაზე გვახსენდებოდა „საქართველოს ოლიმპიელზე“ პირველი ლაშქრობა.

მაშინ მწვერვალის სულ ბოლო, პირამიდისაგან აღმართულ პიტალო, შავკლდოვან მონაკვეთს რომ მივადექით, შოთა ხაბარელმა ხელები გაშალა და აღმოსხდა:

— ეს არის, მწვერვალზე სულ ბილიკ-ბილიკ ახვალო, რომ მაგულიანებდა სეოკის პრეზიდენტი ჯანო ბაგრატიონი?!

მერე ხაბარელმა ერთი სული მოითქვა, გავარდა და კლდე-

წუთშესვენება, რომელიც ზოგჯერ ნახევარ საათსაც გრძელდებოდა.

ძველი მთამსვლელსა და ყურნალისტს ავთანდილ გურასაშვილს (შუაში) კარვის გაშლაში ოლიმპიური ჩემპიონები ვახტანგ ბლაგიძე (მარცხნივ) და შოთა ხაბარელი ესმარებია.

ბოლო შესვენება გადამწყვეტი შტურმის წინ.

ზე დათვივით აბობლდა. ამ დროს გაჯიუტებულმა ბლავიძემ, მაგ კლდეზე რა ამიყვანსო, ჭკუა იხმარა, გასაძრომს მიაგნო, კლდეს შემოუარა და მწვერვალზე აღილინდა.

ახლაც, მეორე ლაშქრობისას, იმ პიტალოს შუბლში აღარ დავტაკებებართ და „ვახოს გზით“ შემოვუარეთ, მანამდე კი სეოკის ამჟამინდელი პრეზიდენტი ლერი ხაბელოვი თბილისში დარჩენილ ამავე ორგანიზაციის პირველ ვიცე-პრეზიდენტ ელგუჯა ბერიშვილზე ნა-

ხევრადხუმრობით ამბობდა, ამ კაცმა როგორ შემაჯდინა, როგორ შემაგულიანა და ეს სად გამომიშვაო. სულ ბოლოს, როცა თითქოს ყოველივე უკან დარჩა, მუქარაზეც გადავიდა.

— ოჰ, ელგუჯა, ელგუჯა, აბა, დამაცადე! ერთი აქედან მშვიდობით დამაბრუნა, მერე მე ვიცი, რა დღესაც დაგაყრი! — ასე იქადებოდა ხაბელოვი, რაზეც სხვა ოლიმპიელებთან ერთად ჩვენც გულიანად ვხითხითებდით, თუმცა სახუმაროდ და სახითხითოდ საქმე სულაც აღარ გვქონდა, ოღონდ ამაზე ქვემოთ, მანამდე კი მწვერვალზე ასვლა გავიხსენოთ.

მწვერვალზე ჩრდილო-აღმოსავლეთით, შედედებულ რძესავით სქელი ნისლი დაგვხვდა. ამიტომაც ვეღარ დავტკბით იმ მშვენიერი პეიზაჟით, საიდანაც დათოვლილი ხდის ხეობის მწვერვლები უნდა გამოჩენილიყო. ქვემოთ, ჩრდილო-დასავლეთით, ღრუბლებიდან მხოლოდ ვლადიკავკაზისკენ მიმავალი დაკლაკნილი გზა მოჩანდა. ეგ იყო და ეგ! სამაგიეროდ, იყო დიდი სიხარული და მილოცვები. კახი კახიაშვილმა და ლერი ხაბელოვმა „ნიშნოსანი მთა-სვლელის“ ნორმატივი შეასრულეს, ვახტანგ ბლავიძემ და შოთა ხაბარელმა კი გაიმეორეს.

კახი კახიაშვილმა თავისი მთასვლური ნათლობა ოლიმპიური ჩირაღდნის აგიზგივებით აღნიშნა და წარმატებულიც ასვლა ყველას ასე მოგვილოცა.

და აქ როგორ არ გავიხსენოთ 2012 წელი, როცა ეს ჩირაღდანი პირველად ხუთიათასიან მყინვარწვერზე ჩვენი ამჟამინდელი ლაშქრობის მონაწილემ, „რუსთავი 2“-ის ტელეოპერატორმა, მთამსვლელმა ნიკა ლებანიძემ ტატო ნადირაძესთან, გიორგი მაკალათიასთან, მიშო ნადირაძესთან, გურამ სალიასთან და გიორგი ნიკლაურთან ერთად „ხევის პატარძლის“ თავზე მზის სხივებით ააგიზგივა. იქიდან „ამირანის ცეცხლოვანმა“ ესტაფეტამ თბილისისკენ აიღო გეზი, რომელშიც ჩვენი სპორტული სამყაროს წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ.

ეს ყოველივე, რომლის მოთავეც საქართველოს ოლიმპიელთა კლუბის სულისჩამდგმელი კახი კახიაშვილი გახლდათ, შემთხვევითი სულაც არ ყოფილა, რადგან ლეგენდარული ამირანი, რაკი კაცობრიობას ცეცხლი მოუტანა, ღმერთებმა სწორედ მყინვარწვერზე მიაჯაჭვეს და გაკადნიერებისთვის ამგვარად დასაჯეს.

რაკი სიტყვამ მოიტანა, ისიც გავიხსენოთ, რომ კახი კახიაშვილი ათენის ოლიმპიური თამაშების გახსნის ცერემონიაზე ოლიმპიური ჩირაღდნის ესტაფეტის ბოლოსწინა მონაწილე იყო.

ასე იყო თუ ისე, კახიმ თავისი „ამირანის ცეცხლი“ ახლა უკვე საქართველოს ოლიმპიელზე ახლა უკვე თავად ააგიზგივა.

აქ უპრიანი იქნება იმის გახსენება, რომ ოლიმპიური თამაშების სიმბოლო და ატრიბუტი — ოლიმპიური ჩირაღდანი, ჩინელ მთამსვლელებს აუტანიათ დედამიწის უმაღლეს მწვერვალ ევერესტზე (ჯომოლუნგმა, საგარმატჰა, 8848 მ). ეს მოხდა 2008 წელს, როცა ოლიმპიაში, ჰერას ტაძარში მძის სხივებით ანთებულმა ოლიმპიურმა ჩირაღდანმა ბეი-

სამგზის ოლიმპიური ჩემპიონი და დამწყები ალპინისტი კახი კახიაშვილი.

ძინის ოლიმპიური თამაშების-
კენ დიდი ოდისეა დაიწყო და
გზად დედამინის კენწეროზეც
ამოყო თავი.

მსგავსი თარიღები თუ მოვ-
ლენები მსოფლიოს მთამსვლე-
ლებს სხვა დროსაც აღუნიშნავთ
თავიანთი ასვლებით. თუნდაც
ის რად ღირდა, რომ ჩინელმა
მთამსვლელებმა „დედამინის
სახურავზე“ ასვლით აღნიშნეს
ოლიმპიური თამაშების ასწლო-
ვანი იუბილეს 1996 წელს.

რაკი ოლიმპიურ თამაშებ-
თან დაკავშირებულ იშვიათ
ალპინისტურ ასვლებზე ვსა-
უბრობთ, აქვე გავიხსენოთ
1996 წელს ბელარუსის ეროვ-
ნული ოლიმპიური კომიტეტის
მიერ ორგანიზებული იქაურ
მთამსვლელთა ლაშქრობა პა-
მირის მთებში აღმართულ ყო-
ფილ სსრ კავშირის უმაღლეს
მწვერვალ ლენინის პიკზე, რაც
თანამედროვე ოლიმპიური თა-
მაშების საუკუნოვან იუბილეს
მიეძღვნა.

ოლიმპიური თამაშების ას-
წლოვან იუბილეს მიეძღვნა
იმავე წელს ამერიკის, საბერ-
ძნეთის უკრაინის, რუსეთისა
და ტაჯიკეთის მთამსვლელთა
ერთობლივი ლაშქრობაც პამი-
რის მთებში აღმართულ 4 100
მეტრის სიმაღლის უსახელო
მწვერვალზე, რომელსაც თა-
ნამედროვე ოლიმპიადების
დამფუძნებლის, ფრანგი ბა-
რონის პიერ დე კუბერტენის
სახელი ეწოდა.

2001 წელს რუსეთისა და ტა-
ჯიკეთის მთამსვლელებმა ასევე

პამირის მთებში დალაშქრეს 4
100 მეტრის სიმაღლის უსახელო
მწვერვალი და მას საერთაშო-
რისო ოლიმპიური კომიტეტის
პრეზიდენტის მარკოზ ხუან ან-
ტონიო სამარანჩის სახელი
უწოდეს.

სასიამოვნოა, რომ მსგავს
ოლიმპიურ მარაქაშია ხდის ხეო-
ბაში აღმართული მწვერვალი
საქართველოს ოლიმპიელიც.

სხვათა შორის, კავკასიონზე
კიდევ ერთი ოლიმპიელთა
მწვერვალი არსებობს და იგი
მოსკოვის ოლიმპიურ თამაშებს
უკავშირდება. მაშინ, 1980 წელს,
ჩრდილოეთ კავკასიონის ერთ-
ერთ უსახელო მწვერვალზე (3
858 მ) რუსეთის მთამსვლელთა
გუნდი ალექსანდრ რუდენკოს
მეთაურობით ორი სხვადასხვა
მარშრუტით ავიდა, რომლებიც
2ა და 2ბ კატეგორიის სირთუ-
ლის გზებად შეფასდა.

ასეთივე სირთულისაა სა-
ქართველოს ოლიმპიელიც.

მაგრამ ერთია მწვერვალზე
მთამსვლელთა ლაშქრობა და
სულ სხვაა, როცა იქ ოლიმპიე-
ლები, მითუმეტეს, ჩემპიონები
ადიან. ვახტანგ ბლაგიძე, კახი
კახიაშვილი, შოთა ხაბარელი
და ლერი ხაბელოვი სწორედ
ასეთი გამორჩეული ოლიმპიუ-
რი ჩემპიონები არიან. მათ
გარდა და კიდევ ორის მსგავ-
სად სხვა ოლიმპიურ ჩემპიო-
ნებსაც მიუღიათ თუ არა ალ-
პინისტური ნათლობა, სამწუ-
ხაროდ, ვერ დავადგინეთ. ყო-
ველ შემთხვევაში, მსგავსი

**შოთა მირიანაშვილი
(მარცხნივ), ლერი ხაბელოვი
(შუაში) და ავთანდილ
გურასაშვილი.**

**ცდება ის, ვისაც საქართველოს
ოლიმპიელზე ასვლა იოლი
ტურისტული გასეირნება
ჰგონია.**

მიღწევებით თითზე ჩამოსათვლელი ჩემპიონებით თუ მოიწონებენ თავს. ის ორნი კი, ზემოთ რომ ვახსენეთ, არიან სომხეთის წარმომადგენელი იურიკ ვარდანიანი და იტალიელი მანუელა დი ჩენტა.

მოსკოვის ოლიმპიური თამაშების დამთავრების შემდეგ ძალოსანთა ტურნირის გამარჯვებულმა, ლენინაკანელმა ვარდანიანმა გადაწყვიტა ოლიმპიური კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე ასვლა სომხეთის უმაღლეს მწვერვალ არაგაცზე ლაშქრობით აღენიშნა და მიზანსაც მიაღწია.

ლილეჰამერისა და ნაგანოს ზამთრის ოლიმპიური თამაშების ორგზის ჩემპიონმა და ოთხგზის პრიზიორმა მანუელა დი ჩენტამ კი ევერესტი დალაშქრა და გახდა პირველი იტალიელი ქალი და საერთოდ პირველი ოლიმპიური ჩემპიონი, ვინც „სამყაროს სახურავზე“ ავიდა. ეს 2003 წელს მოხდა. იმავე დღეებში ევერესტზე ავიდა ნაგანოს ზამთრის ოლიმპიური თამაშების მონაწილე ფრისტიალში იაპონელი გოტა მიურა. ამ ასვლიდან ოთ-

ხიოდე თვის მერე იყო ჩვენი ოლიმპიელების ლაშქრობა კავკასიონის იმ უსახელო, ახლა კი თერთმეტწლიანი სახელის მქონე მწვერვალზე.

და როცა მწვერვალის დალაშქრავ ოლიმპიურ ჩემპიონებზე ვსაუბრობთ, უნდა გავიხსენოთ, რომ თავად მთამსვლელთა შორისაც არიან ოლიმპიური ოქროს მედლის მფლობელები.

ოლიმპიური ოქროს მედალი რომ მოიპოვო, ცხადია, ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი უნდა გახდეს, მაგრამ იყო შემთხვევები, როცა ამგვარი ჯილდო მიიღეს სპორისმეცნიერებმა, რომლებიც ოლიმპიურ სარბიელზე საერთოდ არ გამოსულან. მეტიც, მათი სახეობა, ალპინიზმი, ოლიმპიური არ ყოფილა.

და მაინც, მთამსვლელებს ჰყავთ თავიანთი ოლიმპიური გვირგვინოსნები. პირველი, ვინც ეს ჯილდო დაიმსახურეს, იყვნენ დედამიწის უმაღლეს მწვერვალზე 1922 წელს განხორციელებული პირველი ექსპედიციის წევრები, რომლებსაც გენერალი ჩარლზ ბრიუსი მეთაურობდა. ინგლისელთა ამ ექსპედიციის წევრებმა, მართალია, დედამიწის კენწეროს ვერ უწიეს, მაგრამ ამ გუნდმა იმ დროისთვის უდიდეს წარმატებას მიაღწია, როცა 8 230 მეტრამდე ავიდა. ამიტომაც ექსპედიციის 22-ვე წევრი, მათ შორის ლაშქრობისას დაღუპული გუნდის შვიდი შერპი ალპინისტი, სიკვდილის შემდეგ, შამონის ზამთრის ოლიმპიურ თამაშებზე ოლიმპიური ჩემპიონის ოქროს მედლებით დააჯილდოვეს.

1932 წელს ორი ოლიმპიური ოქროს მედალი გადაეცა გერმანელ ფრანც შმიდტს, ერთი მისთვის განკუთვნილი, ხოლო მეორე დაღუპული ძმისთვის. ეს ჯილდოები ძმებმა ალპების ურთულეს მწვერვალ

მატერნჰორნზე ახალი უძნელესი მარშრუტის გავლვისთვის დაიმსახურეს.

ბოლოს, 1936 წელს ოლიმპიური ოქროს მედლები გადაეცათ შვეიცარიელ ცოლ-ქმარს ჰეტი და გიუნტერ ოსკარ დირენფურტებს, რომლებმაც 1934 წელს ყარაყორუმში ბალტოროსა და სია კანგრის მწვერვალზე სარეკორდო ასვლები განახორციელეს...

ახლა კი დავუბრუნდეთ ჩვენს ლაშქრობას.

უცნაურია, მაგრამ მწვერვალზე არ დაგვხვდა იმ პირველი ასვლისას დატოვებული ლითონის დაფა წარწერით „საქართველოს ოლიმპიელი“. ვერც ჩვენ მიერ კონსერვის ქილაში ჩადებული ბარათი მოვძებნეთ, რომელშიც იქ პირველამსვლელთა გვარები იყო ჩამოთვლილი. მწვერვალზე აღარც იმ ასვლისას მოწყობილი ტურის არსებობის კვალი ჩანდა, სადაც ის კონსერვის ქილა ბარათთანად ინახებოდა. არადა, დარწმუნებულნი ვიყავით, რომ მწვერვალზე ჩვენ მერე აღარავინ ასულა და იქ ვერც ვინმეს ყოფნის რაიმე კვალი აღმოვაჩინეთ.

ასე რომ, იმ პირველასვლის დასტურად მხოლოდ იქ გადაღებული ფოტოები დავგრჩა.

მონმედ დარჩა ორი ვეება არნივიც, რომლებიც მწვერვალზე მყოფთ მძიმე ბომბდამშენებივით თავს მედიდურად დაგვტრიალებდნენ. მონმეებად დარჩნენ მაშინ ქარაფების თავზე გადმომდგარი ჯიხვებიც, რომელთა ცნობისმოყვარე მზერა დიდხანს მიგვაცილებდა მწვერვალისკენ.

ახლა მწვერვალზე დარჩა მეორე ლაშქრობის მონაწილეთა სია, რომელშიც წერია, რომ 2014 წლის 15 სექტემბერს ოლიმპიურმა და მსოფლიოს ჩემპიონებმა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტისა და მთამსვლელთა ფე-

დერაციის ერთობლივი ღონისძიებით თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ალპური კლუბის წევრებთან: ნატალია აბაზაძესთან, ვალერი ადამიასთან, ნინო ბურდულაძესთან, თამარ გოქაძესთან, შალვა თეთრაშვილთან, ზეზვა მარტიაშვილთან, გიორგი მაჭავარიანთან, გიორგი მაჭარაშვილთან, ბექა პატარაიასთან, მარიამ ქარქაშაძესთან, მარიამ ხანდრავასთან, სეოკის პრესამსახურის უფროსთან კახა ბერიძესთან , „რუსთავი 2“-ის ტელეკორპორატორ ნიკა ლებანიძესთან, ახლახან დაფუძნებული ტელევიზია თVშ-იდან მის კოლეგა მამუკა სირაძესთან ერთად წარმატებით დალაშქრეს მწვერვალი საქართველოს ოლიმპიელი.

იქნებ ამ ჭურნალის ყველა მკითხველმა არ იცოდეს და, მოდით, ისიც ვთქვათ, რომ უკვე ალპინისტებად მონათლული ეს ჩვენი ოლიმპიური ჩემპიონები სპორტის სხვადასხვა სახეობის წარმომადგენლები არიან. ვახტანგ ბლაგიძე – ანტიკური ჭიდაობა, კახი კახიაშვილი – ძალოსნობა, შოთა ხაბარელი – ძიუდო, ლერი ხაბელოვი – თავისუფალი ჭიდაობა.

ეს ასევე იმითაც იყო საყურადღებო, რომ მწვერვალზე თვით საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი ლერი ხაბელოვიც ავიდა, მსოფლიო ალპინიზმისა და ოლიმპიზმის ისტორიაში კი სხვა მსგავსი შემთხვევა ვერ მოვიძიეთ. ამასთან, თუ გავიხსენებთ, რომ ხაბელოვიც და ხაბარელიც საქართველოს პარლამენტის წევრები არიან, ხოლო ლერი ხაბელოვი კომიტეტის თავმჯდომარეცაა, მწვერვალზე ეს ლაშქრობა თავისებურად უფრო უნიკალური გახდება, ეს უნიკალურობა კი ლერი ხაბელოვსა და ამ სტრიქონების ავ-

ტორს, როგორც მთამსვლელები იტყვიან, ცივ ღამისთევად დაუჯდათ, რაც უკარვოდ დარჩენას ნიშნავს.

საქმე ის იყო, რომ ჩვენმა დეპუტატებმა დაიჟინეს, მწვერვალის დალაშქვრისთანავე ქვემოთ უნდა დავეშვათ, ზეგ პარლამენტის სხდომაზე უნდა ვიყოთ!

ამირან გულში მღეროდაო და ამ დროს სტიქიასაც თავისი გეგმები ჰქონდა. ჰოდა, მწვერვალთან კარვებისკენ რომ დავეშვით, ბუნებამ თავს ხოშკაკალა დაგვატეხა. ხოშკაკალამ არც კარვებში მიყუყულნი მოგვასვენა. ამ ყოფაში ჩავარდნილებს ვიღას ახსოვდა პარლამენტი და მისი სხდომა, მაგრამ სადამოს მოულოდნელად ცოტა გამოიდარა და ჩვენი ჩემპიონები აწრიალდნენ. აღარც გამოცდილ მთამსვლელებს ათხოვეს ყური, უკვე გვიანია, გზად დაგიღამდებათ და სადმე გაიჭედებითო ...

და გავიჭედეთ. ის წვიმიანი ღამე ბლაგიძემ, კახიაშვილმა, ხაბარელმა, ბერიძემ, მაჭავარიანმა და სირაძემ სანახევროდ გამართული ორადგილიანი კარვის მალიმალ ზემოთ ქაჩვაში თეთრად გაათენეს,

რომ უფსკრულსკენ არ ჩაცვინილიყვნენ, ჩვენ კი – ცოტა ზემოთ უკარვოდ დარჩენილ ხაბელოვსა და ამ სტრიქონების ავტორს, ქარაფებზე ფეხებგადაკიდებულებსა და ნახევრადმჯდომარეებს დილის ბინდ-ბუნდამდე ათი საათის განმავლობაში გვანვიმდა და გვანვიმდა.

და იყო კბილების კანკანი და ლერი ხაბელოვის მუქარა...

მადლობა ღმერთს, ეს ყველაფერი უკან დარჩა.

ასვლის მონანილეთა მახსოვრობას და ისტორიას კი შემორჩება ღირსშესანიშნავი ფაქტი, რომ საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის საიუბილეოდ, 2014 წლის 15 სექტემბერს მწვერვალ საქართველოს ოლიმპიულზე ოთხი ქართველი ოლიმპიური ჩემპიონი ავიდა. კიდევ ერთხელ სიამოვნებით ჩამოვთვლი მათ სახელებს ქართული ანბანის რიგზე: ვახტანგ ბლაგიძე, კახი კახიაშვილი, შოთა ხაბარელი და ლერი ხაბელოვი.

ავთანდილ ბუჩხაძე

**ფოტორეპორტაჟი
კახა ბერიძისა**

კახი კახიაშვილი ჩირლდანი, საქართველოსა და ოლიმპიური დროშები მწვერვალ საქართველოს ოლიმპიელზე.

ქვეყნის ახვლედიანი: მშენებლობა წინსწრებით მიმდინარეობს

ბოლო წლებში საქართველო კანტი-კუნტად, მაგრამ თანდათან მაინც გაუშინაურდა პირველხარისხოვან საერთაშორისო ტურნირებს, თუმცა გაისად გასამართავი ევროპის ახალგაზრდული ოლიმპიური ფესტივალი მნიშვნელობითა და მასშტაბით გამორჩეული იქნება – ასეთ კომპლექსურ რეგიონულ სპორტულ ღონისძიებას პირველად ვუმასპინძლებთ. იმ დღეებში საქართველო მთელი ევროპის ფოკუსში მოექცევა, რაც ხშირად ნამდვილად არ ხდება.

ასეთი გამორჩეული ღონისძიების მასპინძლობა დიდი პასუხისმგებლობაცაა. მით უფრო, ჩვენთან ინფრასტრუქტურა, ფაქტობრივად, არ არსებობს და ყველაფერი ახლა შენდება. ასევე არაა გამოცდილება, რაც არანაკლებ საყურადღებოა. მის შესახებ, თუ რა კეთდება და როგორ ემზადება საქართველო ფესტივალისთვის, გვესაუბრება „თბილისი-2015“ საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე ალექსი ახვლედიანი.

— ბოლო დღეებში კვლავ გააქტიურდა ამ ფესტივალის დაფინანსების საკითხი, დედაქალაქის ახალმა მერმა თანხის მობილიზება მოითხოვა. რა მდგომარეობაა და რამე საფრთხე ხომ არ ემუქრება ამ პროექტს?

— იცით, რომ ყოველ 6 თვეში ერთხელ გავდივართ ინსპექტირებას ევროპის ოლიმპიური კომიტეტის მხრიდან. სექტემბრის ბოლოს ჩატარდა ბოლოსწინა შემოწმება და მათგან დადებითი შეფასებებია. ასეთივე დადებითი განწყობა იყო აპრილში ჩატარებული ინსპექტირების შემდეგ და ვერ ვხვდავ საფრთხეს, რომელიც პრობლემას შეუქმნის ამ ფესტივალის ჩატარებას. მოგეხსენებათ,

პრემიერ-მინისტრის ხელმძღვანელობით შექმნილია სამთავრობო კომისია, რომელშიც შედის ყველა ის მინისტრი, ვისაც შეიძლება, დარგობრივად შეხება ჰქონდეს ფესტივალთან. თუ რამე პრობლემა ჩნდება, მომენტალურად ხდება გადაწყვეტილების მიღება და ჩაშლის არანაირი საფრთხე არ არსებობს. ინფრასტრუქტურული სამუშაოებიც გეგმის წინსწრებით მიმდინარეობს. იცით, რომ საკმაოდ მკაცრი გრაფიკია დაწესებული და 10-დღიანი ჩამორჩენაც კი კონტრაქტის განყვეტას ნიშნავს. საორგანიზაციო კომიტეტიდან თითოეულ ობიექტზე მიმაგრებულია სამშენებლო ზედამხედველობის სამსახურის თანამშრომლები, რომლებიც ყოველდღიურად გვანჯიან ინფორმაციას მიმდინარე სამუშაოებზე და ვიცით, რომ აბსოლუტურად ყველგან წინსვლია.

ამ ეტაპზე არ არსებობს რაიმე პრობლემა ან საშიშროებაც კი იმისა, რომ ფესტივალს არათუ საფრთხე დაემუქროს, არამედ ჩატარდეს მაღალ არ დონეზე.

— იყო საუბარი, რომ თითქოს ცოტა შეფერხებები იყო იმ ბაზების მშენებლობაზე, რომლებიც სამინისტროს პრეროგატივაა.

— გარკვეული შეფერხებები მართლაც იყო, რაც იმის ბრალი მგონია, რომ გვიან მიიღეს გადაწყვეტილება ახალი აუზის მშენებლობაზე და საპროექტო-მოსამზადებელი პერიოდი გაიჭიმა. ეს ლოგიკური იყო, რადგან ამას დრო მართლაც სჭირდება. ოლიმპიური აუზის მშენებლობა არაა ადვილი. საქართველოში არ არსებობდა სასტომი კომპურა, ახლა კი ყველა სანყლოსნო სახეობას შეეძლება, ნებისმიერი დონის ტურნირის ჩატარება. ის ყველა სტანდარტს დააკმაყოფილებს – ერთი ექნება დახურული და ორი ღია აუზი, აგრეთვე ხტომისა და სინქრონული ცურვის სექტორები. ტანვარჯიშის სასახლე შენდება 11 ათას ჰექტარზე თავისი გასახურებელი დარბაზით და ყველა საჭირო ატრიბუტიკით. ამის შესახებ გადაწყვეტილება მიიღეს აპრილში, სადღეისოდ კარკასული ნაწილი თითქმის ნახევრამდეა აშენებული, რაც ნოემბრის ბოლოს დასრულდება და შიდა სამუშაოები დაიწყება, მთლიანად ბაზა კი, კონტრაქტის თანახმად, აპრილის ბოლოს ჩაბარდება.

შენდება აგრეთვე ხელბურთისა და ფრენბურთის ორ-ორი დარბაზი, ტანვარჯიშისა და მძლეოსნობის სასახლეები, სრული რეაბილიტაცია უკეთდება კალათბურთის ექვს დარბაზს, მათ შორის – კეკელიძის დარბაზიც, როგორც ძირითადი, ასევე – სათადარიგო და იქაურობა თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისად კეთდება. ეს ფესტივალი საქართველოს დაუტოვებს გამართულ და მსოფლიოს სტანდარტების შესაბამის ინფრასტრუქტურას. ოლიმპიური სოფლის მშენებლობაც გეგმის მიხედვით მიდის და არ იქ არაა არანაირი შეფერხება.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დღევანდელი ხელმძღვანელობა განსხვავებულად უდგება ამ ბაზების საკუთრების საკითხს. წინა ხელმძღვანელობა, რომელმაც მოიპოვა ამ ფესტივალის მასპინძლობის უფლება და მართლაც უდიდესი საქმე გააკეთა ქვეყნისთვის, აპირებდა, თანხების თითქმის 90 პროცენტს ჩაედო უკვე გასხვისებულ ობიექტებში, მათი შემდგომი ბედი კი კერძო მესაკუთრის ხელში ცოტა გაურკვეველი იქნებოდა. ყოველ შემთხვევაში – გარკვეული ხნით მაინც. ლერი

ხაბელოვის ავტორიტეტმა დიდი როლი ითამაშა იმაში, რომ მოხდა ამ პროექტების გადართობა, რამაც მოიტანა ახალი სპორტული ინფრასტრუქტურა დედაქალაქში. ეს არის „ახალი თბილისი“ დილომში, ამერიკის საელჩოს მიმდებარე ტერიტორიაზე, რომელიც, ვფიქრობ, 1-2 წელიწადში ყველაზე პრესტიჟული და ჯანსაღი უბანი იქნება თბილისში. ეს ობიექტები ფესტივალის შემდეგ დარჩება ფედერაციების საკუთრებაში. აქ საკანონმდებლო ბაზაცა მოსაგვარებელი, თუმცა ეს ჩვენს კომპეტენციას სცილდება. რამდენიმე ბაზა უკვე გადაეცა ფედერაციებს – ფრენბურთი, მძლეოსნობა და სულ ცოტა ხნის წინ ძიუდოს აკადემიაც. საუბარია ხელბურთის დარბაზის გადაცემაზეც. ამ ფედერაციებს მიეცათ საშუალება, უმასპინძლონ ყველა დონის ტურნირს. ამ ფესტივალის ჩატარება მინიმუმ სპორტის ამ 9 სახეობას აძლევს საშუალებას და, მე ვიტყვოდი, ავალდებულებს კიდევ, რაც შეიძლება მაღალი დონის შეჯიბრებები ჩაატარონ. ამ კუთხით „თბილისი-2015-მა“ უკვე მოიტანა პირველი დივიდენდები: ხელბურთმა მოიპოვა 18-წლამდელთა მსოფლიოს ჩემპიონატის მასპინძლობის უფლება, ფრენბურთმა ბაქოსთან ერთად მოიგო ევროპის პირველობის მასპინძლობის უფლება, მძლეოსნობამ – ასევე ევროპის ჩემპიონატისა. ამდენად, ამ ინფრასტრუქტურამ თავისი პირველი შედეგი უკვე მოიტანა.

— მოხალისეების გადამზადებაც სწრაფი ტემპით მიდის...

— თითქმის 2 ათასამდე ქართველი და 700-მდე უცხოელი მოხალისეა დარეგისტრირებული. ვფიქრობთ, მარტის ბოლოს მათი რიცხვი 4-5 ათა-

სამდე გაიზრდება, ტრენინგებისა და სწავლების შემდეგ კი ეს სია გაიზარდება და ფესტივალს, გეგმის თანახმად, 2500 მოხალისე მოემსახურება. მიხარია, რომ მოსახლეობის მხრიდან მაღალი აქტიურობაა.

— ბოლო წლებში უსაფრთხოება სულ უფრო აქტუალური ხდება. განსაკუთრებით – ჩვენს რეგიონში. ამ მხრივ რა კეთდება?

— უსაფრთხოების ზომები მაქსიმალურად იქნება დაცული. ამ საქმეში ჩაერთვებიან როგორც შინაგან საქმეთა, ისე თავდაცვის სამინისტროს ძალები, მაგრამ, ცხადია, ყველაფერი ისე გაკეთდება, რომ არ გამოიწვევს სტუმრების გაღიზიანებას ზედმეტი კონტროლით. ისე უნდა გაკეთდეს, რომ სიტუაცია კონტროლის ქვეშ იყოს და თან მონაწილეებს რაც შეიძლება მინიმალური დისკომფორტი შეექმნათ. შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და შესაბამის სტრუქტურებთან ერთად საკმაოდ დიდი მუშაობაა განუხლები და არა მგონია, ამ კუთხით პრობლემები შეგვექმნას.

— უსაფრთხოების დაცვაში უცხოელების ჩართვა თუ იგეგმება?

— რამდენიმე ქვეყანამ მოითხოვა, ეს საკითხები ერთობლივად განგვეხილა, ჩართულნიც არიან და ბევრი დეტალი შეთანხმებულიცაა, მაგრამ ამაზე ხმამაღლა საუბარი არაა მიზანშეწონილი. არ ყოფილა შემთხვევა, რომელიმე ქვეყანას პერსონალურად მოეთხოვოს თავისი დელეგაციის დაცვა.

— მსგავსი მაღალი დონის ღონისძიებებზე სათანადო რანგის სასტუმროების დეფიციტი ჩვენში ყოველთვის დიდ პრობლემაა. უკვე დაზუს-

ტებულია მაღალი რანგის ოფიციალური პირთა სია და სად განთავსდებიან ისინი?

— სასტუმროების პრობლემა არ გვაქვს. ეს მაშინ გახდებოდა აქტუალური, თუ არ გვექნებოდა ოლიმპიური სოფელი. თბილისის სასტუმროებში 7 ათასზე მეტი საწოლია და ამ მხრივ პრობლემა არაა. მით უფრო, იქვე, ოლიმპიურ სო-

„თბილისი-2015“-ის
 ობიექტების დათვლიერებისას
 საქართველოს
 პრემიერ-მინისტრს ირაკლი
 ღარიბაშვილსა და თბილისის
 მერს დავით ნარმანიას
 „თბილისი-2015“-ის
 საორგანიზაციო კომიტეტის
 თავმჯდომარე ალექსი
 ახვლედიანი უწევდა
 მეგზურობას.

ფელთან 400 კაცზე შენდება
 ხუთვარსკვლავიანი სასტუმ-
 რო. მაღალი რანგის, ე.წ. ვიპ-
 ელევაციაში სულ 60 კაცია. იქ-
 ნება ევროპის ოლიმპიურ კომი-
 ტეტთა პრეზიდენტი პატრიკ
 შიკი, ველოდებით სტუმრებს

საერთაშორისო ოლიმპიური
 კომიტეტიდანაც, თუმცა მათი
 ვინაობა ჯერ დაზუსტებული
 არაა. ოფიციალური დელეგა-
 ცია ქალაქის სასტუმროებში
 განთავსდება, ოღონდ რომ-
 ლებში, ჯერ არც ესაა გარკვეუ-

ლი. ამას მარტში გამოცხადე-
 ბული ტენდერის შემდეგ გავი-
 გებთ.

— მსგავს ღონისძიებებზე
 ფრიად მნიშვნელოვანია გა-
 მართული სატრანსპორტო
 მომსახურება, კვება... ამ კუთ-
 ხით რა კეთდება?

— ამაზე მჭიდროდ ვმუშა-
 ობთ ქალაქის მერიის სატრან-
 სპორტო სამსახურთან. წლე-
 ულს, სავარაუდოდ, ნოემბერში
 გამოცხადდება ტენდერი, მე-
 რია კი გაისად გეგმავს 100-მდე
 ახალი ავტობუსის შესყიდვას.
 ურთიერთშეთანხმებით, მაქსი-
 მუმ, 1 ივნისამდე უნდა მოგვა-
 ნოდონ ეს ავტობუსები, რათა
 მათი ბრენდირება მოვასწროთ.
 იმ 10 დღის განმავლობაში ეს
 ტრანსპორტი საშეჯიბრო კო-
 მიტეტის განკარგულებაში იქ-
 ნება, მერე კი დაუბრუნდება მე-
 რიას ანუ იმუშავებს ხაზზე.
 მთლიანობაში, 80 ავტობუსი
 გვჭირდება. პარალელურ რე-
 ჟიმში გვექონდა მოლაპარაკება
 ბაქოსთანაც, სადაც ჩვენს ფეს-
 ტივალამდე ერთი თვით ადრე
 ტარდება ევროპის პირველი
 ოლიმპიური თამაშები. მიღწე-
 ლია შეთანხება და მისი დარ-
 ღვევის გამორიცხული მგონია,

რომ იმათი ავტობუსების ნაწილსაც ავიყვანთ იჯარით. კვებასთან დაკავშირებით თებერვალ-მარტში ტენდერი გამოცხადდება და გაირკვევა ფირმა, რომელიც მოემსახურება ფესტივალის მონაწილეებსა და სტუმრებს. ვეცდებით, რომ არ შევრცხვით მათთან. მაგალითად, წინა თამაშებზე უტრეხტში სასმელი წყლის დიდი პრობლემა იყო – პირველ დღეს თუ ბოთლებით დაარიგეს, ბოლოს უკვე ჭიქებზე გადავიდნენ. ეს პრობლემა არ გვექნება, რადგან ჩვენი პარტნიორი „ნაბელავი“ მაქსიმალურად უზრუნველყოფს სასმელი წყალით მომარაგებას. კვების მხრივ ქართულ სამზარეულოზე ორიენტირებულ მენიუს შევთავაზებთ. ვიმედოვნებ, ჩვენი ფესტივალი აუცილებლად იქნება უტრეხტისაზე გაცილებით უკეთ ორგანიზებული და ოდნავ კარგი ტრაბზონისაზე, რომელმაც მაღალი შეფასება მიიღო. თუმცა ვაგვიჭირდება, ვაჯობოთ ჩინეთს ან ბაქოს. მაგალითად, ბაქოს თამაშების გახსნის ცერემონილის ბიუჯეტი 47 მილიონია, ჩვენი – 2 მილიონი. იმათი სახელფასო ბიუჯეტი 60 მილიონი, ჩვენი – დაახ-

ლოებით 450 ათასი. თუმცა სტანდარტები იგივე უნდა დავიჭიროთ. თან ბაქოში არ იქნება ორი ძირითადი სახეობა – მძლევოსნობა და ჩოგბურთი. ანუ, მასშტაბებით ჩვენი თამაშები გაცილებით რთული გამო-

დის, რადგან ყველაზე მეტი მონაწილე, მოხალისე, ტექნიკური საშუალება მძლევოსნობას სჭირდება. გახსნის ცერემონილის მოსამზადებლად მუშაობას უკვე შევუდევით საორგანიზაციო კომიტეტი, ეროვნუ-

ლი ოლიმპიური კომიტეტი და სპორტის სამინისტრო. შეიქმნა კომისია, რომელშიც შევიდნენ აგრეთვე კულტურის სამინისტროს წარმომადგენელი და რამდენიმე რეჟისორი. 15 სექტემბერს გამოცხადდა კონკურსი გახსნის ცერემონიაში მონაწილეობისთვის განაცხადების მისაღებად. კომისია იმსჯელებს წარმოდგენილ სცენარებზე და მიიღებს გადაწყვეტილებას. ასევე გამოცხადდა კონკურსი მოხალისეების, ტექნიკური პერსონალისა და სხვათა ფორმებზე (მხოლოდ არა სპორტსმენებზე), სადაც ყველა ელიტარული დიზაინერია კომისიის წევრი. გამარჯვებულები კონკურსის წესით გამოვლინდებიან.

— საორგანიზაციო კომიტეტის წევრები გამოცდილების მისაღებად რამდენიმე დიდ სპორტულ ღონისძიებას ესწრებოდნენ. რა მოგცათ უცხოელებთან ურთიერთობამ?

— თუნდაც მოხალისეების მუშაობა, გრაფიკის გაწერა... მაგალითად, ტრაბზონში ელექტროსისტემების მუშაობაში შეექმნათ დიდი პრობლემა. მისი გამართვა რატომღაც მხოლოდ საკუთარი ძალებით მოინდომეს და ეს ხარვეზები მხოლოდ ბოლო სატესტო შეჯიბრებებში გამოვლინდა. მხოლოდ ამის შემდეგ გადაწყვეტეს წამყვანი ევროპული ფირმების მიწვევა დასახმარებლად. ჩვენ უკვე ვესაუბრებით

ორ გამოცდილ კომპანიას, ოქტომბერში ავსტრიაში კიდევე ერთს შევხვდები და უახლოეს პერიოდში კონკრეტულ გადაწყვეტილებებსაც მივიღებთ, რადგან კალათბურთის, ფრენბურთის, ძიუდოს დარბაზებში უკვე დაიწყო ელექტროგაყვანილების დამონტაჟება. მათ კონტრაქტში ორ სატესტო შეჯიბრებას და პერსონალის გადამზადების პირობასაც ვუდებთ, რათა შემდეგ სხვა შეჯიბრებებისთვის მათი დაქირავება და დამატებით ახალი ხარჯის გაღება აღარ დაგვჭირდეს.

ინტერვიუ ჩაინერა ირაკლი თაყვაძე

ჩვენ იდეალისტები არ ვართ“ ანუ გვეყოლება თუ არა მფრთხე პონანაში

ჟურნალ „ოლიმპიელის“ კითხვებს უპასუხებს საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის გენერალური მდივანი ემზარ ზენაიშვილი.

— შვიდი თვე გავიდა სოჭის ოლიმპიადის დამთავრებიდან. დღევანდელი გადასახედიდან, უკვე ცივი გონებით, დარწმუნებული ხართ, რომ ქართველი სპორტსმენების გამგზავრება სოჭში სწორი გადაწყვეტილება იყო?

— იმავე აზრის ვარ დღესაც. ეს იყო ერთადერთი სწორი, ქართული სპორტისა და ოლიმპიური მოძრაობის ინტერესების შესატყვისი, თუმცა ძნელი და რთულად გადასადგმელი ნაბიჯი. „ოლიმპიელის“ მკითხველი იცნობს სეოკის სესიის დადგენილების ტექსტს ამ საკითხზე, სადაც არგუმენტირებულია გადაწყვეტილება თამაშებში მონაწილეობის თაობაზე. მას გაგებით და მოწონებით შეხვდა ჩვენი ქვეყნისა და ჩვენი ეოკის მეგობრები დასავლეთშიც და აღმოსავლეთშიც, ოკეანის იქითაც და აქეთაც. იმ სამ ოლიმპიურ კომიტეტს შორის, რომელთათვისაც სოკის პრეზიდენტმა დრო გამოჰყო სოჭში შეხვედრისთვის იყო სეოკის ხელმძღვანელობაც. სწორედ ამ შეხვედრაზე თომას ბახმა ხაზი გაუსვა ჩვენი ეოკის ბრძნულ გადაწყვეტილებას. „ბოიკოტების დრო ნავიდა. თქვენ ეს ნეგატიური ნაბიჯი არაფერს მოგცემდათ. არცერთი ოლიმპიური კომიტეტი თანადგომას არ გამოგიცხადებდათ. ერთგვარად გარიყული იქნებოდით ოლიმპიური თანამეგობრობიდან. თქვენ ვინრო პარტიულ და პოლიტიკურ ინტერესებზე მაღლა დააყენეთ ქართული სპორტისა და ოლიმპიზმის ინტერესები და ეს უეჭვე-

ლად დიდ მოწონებას იმსახურებს. ეს ყველაფერი კი მეტყველებს თქვენი ეოკის ავტორიტეტზე და სოლიდურობაზე“, — ამ სიტყვებით დაიწყო შეხვედრა თომას ბახმა ჩვენთან.

— უკვე დელეგაციის სოჭში გამგზავრების შემდეგ, უკრაინაში მიმდინარე მოვლენების ფონზე ეს საკითხი საქართველოში კიდევ უფრო გამძაფრდა და აქტუალური გახდა...

— ჯერ კიდევ გამგზავრებამდე და უკვე სოჭში ყოფნისას ოპონენტები გვიკიჟინებდნენ, რომ სხვა არგუმენტებთან ერთად ჩვენი არწასვლით, შემდეგ ადრეული წამოსვლით, სოლიდარობა უნდა გამოგვეცხადებინა უკრაინელი ხალხისთვის.

პირადად მე და დარწმუნებული ვარ ჩვენი დელეგაციის უკლებლივ ყველა წევრი გულწრფელადაა შეწუხებული იმით, რაც ხდება უკრაინაში და ვისურვებდით პრობლემების დროულად მოგვარებას ჩვენი მეგობარი ქვეყნის სახელმწიფოებრივი და ეროვნული ინტერესების გათვალისწინებით.

მაგრამ ხომ ფაქტია, რომ თავად უკრაინელი სპორტსმენები იყვნენ სოჭში და ასპარეზობდნენ სპორტულ არენებზე. ასე რომ, ამ მოტივით ჩვენი წამოსვლა აბსურდული და სასაცილო იქნებოდა.

— ორიოდ სიტყვით სპორტულ შედეგებზე.

— ჩვენ იდეალისტები არ ვართ. დღეს ქართული სპორტის მდგომარეობა და პოტენციალი რეალურად არ იძლევა ზამთრის ოლიმპიურ თამაშებზე მედლების მოპოვების საშუალებას. სოჭში ოთხი სპორტსმენით ვიყავით წარმოდგენილი. ელენე გედევანიშვილისთვის 2014 წელი წარუმატებელი

სეოკის გენერალური მდივანი ემზარ ზენაიშვილი.

აღმოჩნდა – მას ტრავმები აწუხებდა. ლიცენზიაც დამატებით საკვალიფიკაციო ტურნირზე აიღო. ამიტომაც მისგან ტურნირში ნაჩვენები შედეგის გაუმჯობესებას არ ველოდით. ნარმატივულად შეიძლება ჩაითვალოს გამოცდილი სამთომთხილამურის იასონ აბრამაშვილის გამოსვლა. ვინც კარგად ერკვევა სპორტის ამ სახეობაში, მისთვის მარტივად გასაგებია, რომ სპორტსმენის მიერ სოჭის ტრასებზე ნაჩვენები 22-ე ადგილი მის მაღალ კლასზე მეტყველებს.

— რას შეიძლება ველოდოთ მომავალ ზამთრის თამაშებზე, რომელიც 2018 წელს კორეულ პიონჩანში უნდა ჩატარდეს?

— როცა სეოკის აღმასკომის სხდომაზე მოვისმინეთ ინფორმაცია სოჭის შედეგებზე, იქ გარკვევით დაფიქსირდა ჩვენი პოზიცია – სპორტის ზამთრის სახეობების განვითარებისადმი თუ შენარჩუნდება ისეთი დამოკიდებულება, როგორც აქამდე იყო – ანუ არასახელმწიფოებრივი – პიონჩანში შეიძლება სახელმწიფო დროშის გამომტანიც კი არ გვეყავდეს. ოპერატიულად თუ არ გადაიდგა კარდინალური ნაბიჯები 2016 წლის

ახალგაზრდულ და 2018 წლის ზამთრის ოლიმპიურ თამაშებზე საქართველოს წარმომადგენლობა რაოდენობრივად კიდევ უფრო შემცირდება, ხოლო მათი შედეგები კი მკვეთრად გაუარესდება.

— არ შეიძლება არ გკითხვოდეთ დალუპული ნოდარ ქუმარიტაშვილის სახელობის ბაკურიანის საციგაო ტრასის მშენებლობის პერსპექტივებზე.

— სამწუხაროდ ამ ეტაპზე პროექტის განხორციელება დაკონსერვებულია და ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ის საერთოდ განხორციელდეს.

ჯერ იყო და, სეოკის წინა ხელმძღვანელობის პერიოდში სამი წლის მანძილზე პროექტის განსახორციელებლად რეალური ნაბიჯები არ გადადგმულა, ან თუ გადაიდგა, შედეგი არ მოჰყოლია. 2013 წლიდან მიდის საუბარი, რომ პროექტის განხორციელება შეესაბამებოდეს ქართული სპორტის ინტერესებს, ისე რომ მასში არ დაიკარგოს ნოდარის ხსოვნაც. სპეციალისტებს წმინდა საციგაო ტრასის მშენებლობა მიზანშეწონილად არ მიაჩნიათ. მისი ფუნქცია მალე დაკნინდებოდა და ექსპლოატაციის ხარჯების საკითხიც დადგებოდა. ჩვენ მხარს ვუჭერდით მრავალფუნქციური სპორტული ცენტრის შექმნას, სადაც ბუნებრივია სოლიდური მიმართულება ექნებოდა საციგაო სპორტს. ამ მოსაზრებას იზიარებდნენ ქართული სპორტის თავკაცები, საციგაო სპორტის ადგილობრივი და საერთაშორისო ფედერაციისა და სოკის ხელმძღვანელები თომას ბახის მეთაურობით. სეოკის ხელმძღვანელობა რამდენჯერმე შეხვდა ნოდარ ქუმარიტაშვილის ოჯახის წევრებს,

მათთან სასაუბროდ იქ ჩავიდნენ საერთაშორისო ფედერაციის უმაღლესი პირები. ამ თემას მნიშვნელოვანი ადგილი დაეთმო სოჭში სოკის პრეზიდენტთან შეხვედრაზეც.

თავად ოჯახმა უშუალოდ წერილობით მიმართა სოკის შესაბამის სამსახურს, საერთაშორისო ფედერაციას. ყველა დონეზე გარკვევით ითქვა, რომ სოკის მხრიდან დახმარება გავწევა საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტს სპორტული ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებაში, რომელიც მიეძღვნება ნოდარ ქუმარიტაშვილის ხსოვნას. სამწუხაროდ სოკისა და საერთაშორისო ფედერაციის ეს პოზიცია ბოლომდე ყველა დაინტერესებული მხარის მიერ გაზიარებული არ არის.

— დაბოლოს, თუ შეიძლება ორი სიტყვით გვითხარით ვინ იზრუნა ქართველ სპორტსმენტთა ჩაცმულობაზე სოჭის ოლიმპიურ თამაშებზე?

თითქმის ოცი წელია სეოკთან უანგაროდ, მე ვიტყვოდი დიდი პატრიოტული სულისკვეთებითა და სიმბათით თანამშრომლობს ქართველი კაცი, რუსეთის მოქალაქე პეტრე ცანავა. ის ჩვენ მხარში გვედგა ჯერ კიდევ ატლანტის თამაშების, შემდეგ სოლტლეიკსიტისა და ტურინის ზამთრის ოლიმპიურ თამაშებზე და სოჭში სრულიად უანგაროდ აღმოუჩინა სპონსორული დახმარება საქართველოს ოლიმპიურ დელეგაციას. მაგლობის მეტი რა გვეთქმის პეტრე ცანავას მიმართ.

ესაუბრა კახა ბერიძე

საქართველოს დროშა

2008 წელს ოცმილიონიანი ბეიძინი ზაფხულის XXIX ოლიმპიურ თამაშებს მასპინძლობდა. ექვსი წლის შემდეგ, 2014 წლის აგვისტოში, „სულ რაღაც“ რვა-მილიონიან ნანძინში მეორე ახალგაზრდული ოლიმპიური თამაშები ჩატარდა. საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი თომას ბახმა ნანძინის თამაშებს უმაღლესი შეფასება მისცა. ექვსი წლის წინ ბეიძინთან დაკავშირებით იგივე განაცხადა ბახის წინამორბედმა უაკ როგმა. ჩინეთის ტოტალიტარული პოლიტიკური სისტემა არაერთხელ გამხდარა დემოკრატიული დასავლეთის კრიტიკის საგანი, მაგრამ ყველა ერთხმად აღიარებს, რომ ორგანიზაციული თვალსაზრისით ეს ქვეყანა იდეალური ადგილია მსოფლიო მასშტაბის ფორუმების, მათ შორის – სპორტული ტურნირების მოსაწყობად. ჩინელებს ძნელად თუ ვინმე შეეჯიბრება დისციპლინასა და ორგანიზებულობაში, მასობრივი და თვალწარმტაცი ცერემონიალების მოწყობაში. ნანძინში ყველაფერი ისე იყო, როგორც დიდ ოლიმპიადებზე და ეს იგრძნობოდა ყოველ ფეხის ნაბიჯზე.

ულტრათანამედროვე ოლიმპიურ სტადიონზე გამართულ თამაშების გახსნის ცერემონიალს ტრიბუნიდან თვალს ადევნებდა 60 ათასი ადამიანი. ამ გრანდიოზული სანახაობის დაწყებამდე რამდენიმე წუთით ადრე განვიმდა, თუმცა, როგორც გაირკვა, მასპინძლები ამგვარი „სცენარისტვის“ მზად იყვნენ და ყველაფერი ისე წარიმართა, როგორც „ძირითად სცენარში“ ენერა. სპეცეფექტებით გაფორმებულ დაუზინყარ შოუში 5 ათასამდე კაცი მონაწილეობდა.

„ეს თქვენი თამაშები?, ეს თქვენი შანსია. დღეს თითოეულ

თქვენთაგანში ოლიმპიური სულია. ბოლომდე წარმოაჩინეთ თქვენი შესაძლებლობები და დატკბით ახალგაზრდული ოლიმპიური თამაშებით, ჩინური სტუმართმასპინძლობით, ნანძინით – ულამაზესი ქალაქის ლირშესანიშნაობებით. მიიღეთ მისგან მაქსიმალური სიამოვნება,“ – ამ სიტყვებით მიმართა საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი თომას ბახმა სტადიონზე შეკრებილ 204 ქვეყნის 3 ათასამდე სპორტსმენს, რომელთა შორის საქართველოს 12 წარმომადგენელიც იყო.

სწორედ 12-მა ქართველმა ახალგაზრდამ, სპორტის 7 სახეობაში, შეძლო მეტად რთული შესარჩევი ბარიერის დაძლევა და ნანძინის ლიცენზიის მოპოვება. წინა თამაშებს თუ შევადარებთ, 2010 წელს სინგაპურში გამართულ პირველ ახალგაზრდულ ოლიმპიადაზე მხოლოდ 5 მონაწილე გვეყავდა და 1 ბრინჯაო გვერგო. ამჯერად – 12 მონაწილე და 3 მედალი (2 ვერცხლი, 1 ბრინჯაო). ამას გარდა, რამდენიმე ჩვენმა სპორტსმენმა, წარმატებული სტარტის შემდეგ, ფინალურ ეტაპზე გამოსვლის უფლება მიიღო. მოკლე, წინსვლა თვალსაჩინოა, თუმცა დასანანია, რომ ოქროს მედლის გარეშე დავრჩით და ეს საქმე ოთხი წლით გადაიდო.

ახლა გადავხედოთ ჩვენი ლიცენზიანტების სიას. ძიუდოსტები – მარიამ ჯანაშვილი და თამაზ კირაკოზაშვილი; თავისუფალი სტილის მოჭიდავეები – მექი სიმონია და ივერიკო ჯულაყიძე; მძლეოსნები – მარიამ ძაგნიძე, გოგა მალაკელიძე, გიორგი მუჯარაძე და გიორგი ონიანი; მოფარიკავე ნიკა შენგელია; მოკრივე გიორგი ხარაბაძე; ბატუტზე მსტომელი თეონა ჯანჯღავა; მოცურავე აკაკი ვაშაკიძე. თამაშების გახსნის ცერემონიალ-

საქართველოს დროშა გახსნის ცერემონიაზე თამაზ კირაკოზაშვილს მოაქვს..

დაჯილდოება.
მარცხნივ – მექი სიმონია

ზე ქართველთა მედროშე იყო თამაზ კირაკოზაშვილი, რომელმაც ორი დღის შემდეგ ჩვენს ნაკრებს პირველი მედალი მოუტანა. ჭაბუკებს შორის ევროპისა და მსოფლიოს ჩემპიონატების ქართველ პრიზიორს ოლიმპიურ ოქრომდე რუსი მიხაილ იგოლნიკოვის ძღვევა დაააკლდა. საჩემპიონო შეხვედრა უილეთოდ გაილია და მსაჯებმა აქტიურობისთვის უპირატესობა იგოლნიკოვს მიანიჭეს.

81 კგ წონით კატეგორიაში მოჭიდავე კირაკოზაშვილმა ფი-

ნალამდე სამი მეტოქე დაამარცხა. ებრაელ იდან ვარდის წუთსა და 40 წამში სუფთა გდებით აჯობა, მეორე წრეში ავსტრიელ მარკო ბუზანიას ოქროს დროში მოუგო, შემდეგ კი ევროპისა და მსოფლიოს ჩემპიონატების პრიზიორს, ჰოლანდიელ ფრანკ დე ვიტს საქმე 47 წამში მოუმთავრა.

— ვერცხლის მედალი მოვიპოვე, მაგრამ ჩემი ჭიდაობით მაინც უკმაყოფილო ვარ, რადგან ფინალში ისე ვერ ვიჭიდავე, როგორც მინდოდა. იგოლნიკოვი ძალიან ძლიერი ძიუდოსიტია, ჭაბუკებში ევროპისა და მსოფლიოს ჩემპიონია. თან 81 კილოგრამში დიდი გამოცდილებაც დაუფროვდა, მე კი ნანძინის ოლიმპიური ლიცენზია 73 კილოში ავიღე და შემდეგ გადავედი ახალ წონაში. შევეცდები, სამომავლოდ უკეთ ვიჭიდაო და გულშემამტკივრები ოქროს მედ-

ლებით გავახარო, — გვითხრა თამაზ კირაკოზაშვილმა.

იმავე დღეს ტატამზე გავიდა საქართველოს გოგონათა ნაკრების წევრი, იუნიორებს შორის ევროპის ჩემპიონი და მსოფლიოს ჩემპიონატის ფინალისტი მარიამ ჯანაშვილი (52 კგ). მან ჯერ მადაგასკარელი მიჰანტა სანდრინა ანდრიაშიფეისი ჩამოიცილა, მერე პუერტორიკოელ პაოლა ასევედოს 36 წამში „მახრჩობელათი“ სძლია, ნახევარფინალში კი ბრაზილიელ ლანა კოლმანთან უილეთოდ ბრძოლაში შიდოთი წააგო. სამხრეთკორეულ ჰიეკი ეონგ ლისთან ბრინჯაოსთვის შეხვედრაში ჯანაშვილს ტრავმამ შეუშალა ხელი და საბოლოოდ მე-5 ადგილს დასჯერდა...

ქართველთაგან ოლიმპიადაში პირველი ჩაება მოფარიკავეთა ტურნირის ყველაზე ახალგაზრდა მონაწილე, 15 წლის ნი-

ქართული დროშები ნანძინის ოლიმპიურ სოფელში (მარცხნივ); ნანძინის ქართველი ლიცენზიანტები (შუაში).

კა შენგელია. ის, რომ ნიკა ამ ფორუმზე მოხვდა, უკვე სერიოზულ წარმატებად უნდა ჩაითვალოს. 17 აგვისტოს, „ნანძინი 2014“-ის პირველ საშეჯიბრო დღეს, შენგელიამ ჯგუფში სამი შეხვედრა დამაჯერებლად მოუგო ამერიკელ, არგენტინელ და ბერძენ მუშკეტერებს (უნდა აღინიშნოს, რომ შენგელისგან ძლეული ბერძენი და ამერიკელი მოფარევეები მსოფლიო ჩემპიონატის მეორე და მესამე პრიზიორები არიან), 1/8-ფინალშიც იყოჩაღა კაროლ მეტრიკასთან (აშშ) და 8 საუკეთესოს შორის

მოხვდა, იქ კი წლევანდელ მსოფლიო ჩემპიონთან, რუს ივან ილინთან დამარცხდა.

მერე მძლეოსნების ჯგირიც დადგა. ჩვენს ოლიმპიურ გუნდში 4 მძლეოსნის გამოჩენა აუკვე სასიამოვნო სიურპრიზი იყო. მათგან საპრიზო ადგილზე გასვლის მეტ-ნაკლები შანსი ჰქონდა სიგრძეზე მსტომელ მარი ძაგნიძეს, რომელიც ფინალში მეოთხე შედეგით შევიდა (5,90 მ), საბოლოოდ კი მეშვიდე ადგილის მოპოვება შეძლო (5,87 მ). სამსტომში ასევე მეშვიდე ადგილი დაიკავა გოგა მაღლაკელი-

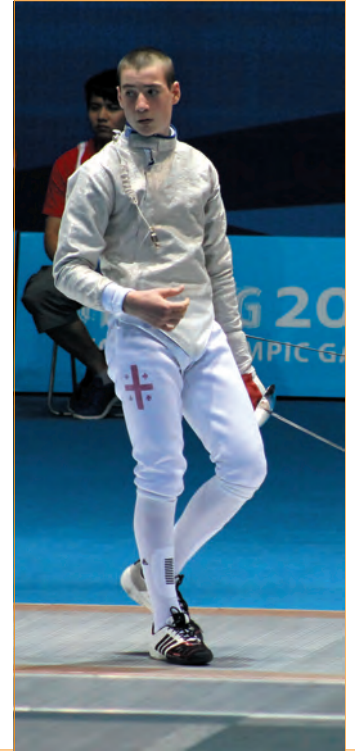
ძემ. მან ფინალურ ეტაპზე 14,82 მეტრი აჩვენა. ბირთვის მკვრელმა გიორგი მუჯარიძემ ტურნირი მეათე შედეგით დაასრულა (17,90 მ). უროს ტყორცნაში მე-13 იყო გიორგი ონიანი — 64.92 მ.

ნანძინში შედარებით სუსტად იასპარეხეს ბატუტზე მსტომელმა თეონა ჯანჯღავამ, მოკრივე გიორგი ხარაბაძემ და მოცურავე აკაკი ვაშაკიძემ, რომლებმაც პირველივე ეტაპზე დაასრულეს შეჯიბრება. სამაგიეროდ, ოლიმპიადის ბოლო დღე წარმატებული გამოდგა ჩვენი მოჭიდავეებისთვის: მექი სიმონიას (76 კგ) ვერცხლის მედალი ერგო, ივერიკო ჯულაყიძეს (63 კგ) – ბრინჯაოსი.

სიმონიამ ფინალამდე ტუნისელი აიობ ბარაჯის, კოლუმბიელ კარლო მენდესს და ჰონდურასელ კარლოს რივერა-როსალესს მოუგო, ფინალში კი იაპონელ იძურო იამასაკის დაუპირისპირდა და დამარცხდა. ჯულაყიძეს ოქროს მედლისკენ მიმავალი გზის სტარტზევე მოეცარა ხელი აზერბაიჯანელ თეიმურ მამადოვთან (მოგვიანებით, მედიაში გაჩნდა სარწმუნო ცნობები იმის თაობაზე, რომ რუსეთში დაბადებულ მამადოვს ასაკი გადაკეთებული აქვს და მეტოქეებზე რამდენიმე წლით უფროსი იყო), თუმცა „დამამშვიდებელ“ ტურნირში დამაჯერებლად იჭიდავა: ჯერ პალაუს წარმომადგენელს — ჯეიმს დუდასკოს აჯობა, შემდეგ — სამხრეთაფრიკელ სტეინ ელ-

დაჯილდოება.
მარცხენა ფოტოზე: მარცხნივ – თამაზ კირაკოზაშვილი;
მარჯვენა ფოტოზე: მარჯვნივ – ივიკო ჯულაყიძე.

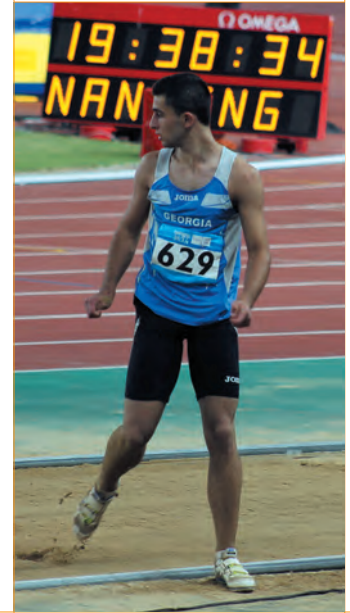
ქვემოთ:
მარცხნივ – მარიამ ჯანაშვილი;
მარჯვნივ – ნიკა შენგელია.

ლერი ხაბელოვი და თამაზ კირაკოზაშვილი.

ბერტს, „ბრინჯაოს“ ფინალი კინდოელ ამიტ კუმარს მოუგო. მოგვიანებით, საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტში გამართულ შემაჯამებელ შეხვედრაზე სეოკის პრეზიდენტმა **ლერი ხაბელოვმა** ნანძინში ქართველი ოლიმპიელების გამოსვლა ასე შეაფასა: „ჩვენმა სპორტსმენებმა შესაძლებლობის მაქსიმუმი აჩვენეს. ისეთი შედეგი მივიღეთ, რასაც წინასწარ ვვარაუდობდით. ამ ეტაპზე მეტის მიღწევა შეუძლებელი იყო. კარგი იქნებოდა, ნანძინში ჩვენი ჰიმნიც აგვეუღერებინა, მაგრამ მომა-

ვალში ამას აუცილებლად ვაკეთებთ. წინა თამაშებთან შედარებით, მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადავდგით და არამხოლოდ ლიცენზიანტების და მედლების რაოდენობის თვალსაზრისით. თამაშების თითოეული მონაწილე ბრძოლის ფინით იყო ანთებული და თუ ასე გააგრძელებენ, თუ თავდაუზოგავად ივარჯიშებენ, დიდ სპორტში, დიდ ოლიმპიადებზეც წარმატებულები იქნებიან. ამაში კი უთუოდ გამოადგებათ ნანძინში მიღებული გამოცდილება. ეს ოლიმპიადა ჩვენთვისაც მრავალმხრივ საყურადღებო გამოდგა. ბევრისთვის ალბათ ძნელი წარმოსადგენი იყო, ახალგაზრდული თამაშები ასეთ დონეზე თუ ტარდებოდა. ისეთი შთაბეჭდილება დაგვრჩა, რომ ახალგაზრდულ შეჯიბრებაზე კი არა, ჩვეულებრივ ოლიმპიურ თამაშებზე ვიყავით. პირადად მე ასეთ მაღალ დონეზე ორგანიზებული შეჯიბრება იშვიათად მინახავს. მაღალი იყო უშუალოდ სპორტული დონეც. სოკ-

მა ლიცენზიის აღების პრობები ისე გაამკაცრა, ისეთი კრიტიკუმიები დაანესა, რომ ოლიმპიადაზე მართლაც პლანეტის საუკეთესო ახალგაზრდა სპორტსმენები შეიკრიბნენ. მაგალითად, ძიუდოსტთა ტურნირზე ქვეყანას მხოლოდ ორი სპორტსმენის გამოყვანის საშუალება ჰქონდა. არადა, სწორედ ძიუდოში და ჭიდაობის სახეობებში ვართ ყველაზე წარმატებულები. ისე მოხდა, რომ ბერძნულ-რომაულ ჭიდაობაში ჩვენმა სპორტსმენებმა ოლიმპიური ლიცენზიის მოპოვება ვერ შეძლეს, რადგანაც სალიცენზიო შეჯიბრებებზე სწორედ იმ წონით კატეგორიებში მოეცარათ ხელი, რომლებშიც ოლიმპიური საგზურები თამაშდებოდა. ამის მიუხედავად, ჩვენი დევიზი — „უკეთ, ვიდრე წინა თამაშებზე“ შესრულებულია. 2018 წლის ახალგაზრდული ოლიმპიადა ბუენოს-აირესში გაიმართება, რისთვისაც აქედანვე უნდა ვიზრუნოთ.“

დავით ბიორბაძე

ძიუდოს ტატიკა და სტრატეგია

საქართველოს ძიუდოსიტა ნაკრები აგრძელებს წარმატებულ გამოსვლას მსოფლიოს ჩემპიონატებზე. ჩელაბინსკში გამართულ პლანეტის წლებიდან პირველობაზე **ირაკლი უზნაძის** გუნდმა სამი მედალი მოიპოვა – ერთი ოქრო და ორი ბრინჯაო. მსოფლიოს ჩემპიონი **ავთანდილ ჭრიკიშვილი** (81) გახდა, რომელსაც შეჯიბრების წინ ლამის მთელი მსოფლიოს ძიუდოს სამყარო უწინასწარმეტყველებდა ამას, იმდენად გამოკვეთილი ფავორიტი იყო. მესამე ადგილზე **ამირან პაპინაშვილი** (60) და **ვალერი ლიპარტელიანი** (90) გავიდნენ. ამ შედეგით ქართველები ვაჟთა შორის არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში მეორეზე გავიდნენ იაპონიის შემდეგ, ხოლო ოფიციალურ გუნდურ ჩემპიონატში მესამე ადგილი ერგოთ.

მსოფლიოს ჩემპიონატზე პირველად იმსახვა ქართველმა არბიტრმა **ვლადიმერ ნუცუბიძემ**.

რუსეთში წასვლამდე ირაკლი უზნაძე გვეპირდებოდა, რომ გააუმჯობესებდა შარშან ბრაზილიაში მიღწეულ შედეგს (ორი ვერცხლი) და მსოფლიოს გუნდურ ჩემპიონობას შეინარჩუნებდა. როგორც ვხედავთ, უზნაძემ აქედან პირველი პირობა შეასრულა, მეორე – ვერა, თუმცა საერთო შედეგიდან გამომდინარე, ამას წარუმატებლობად არავინ უთვლის. დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ მსოფლიოზე მეორედ მოვიპოვეთ სამი მედალი. პირველად ეს იმავე ბრაზილიაში და ისევ შარშანდელი მსოფლიოს მასპინძელ ქალაქ რიოდეჟანეიროში მოხდა 2007 წელს, ოღონდ მაშინ ხარისხობრივად უკეთესი მაჩვენებელი იყო, რადგან ერთი ვერცხლიც გვქონდა. თუმცა არც ესაა ახლანდელი გამოსვლის შეფასე-

ბისას ტრაგედია, რადგან 7-წლიანი პაუზის შემდეგ ისევ მოვიპოვეთ მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული.

თუმცა ამ არგუმენტების სანინალმდეგოდ, არის მთელი რიგი ფაქტორები, რაც გაორების და უკმაყოფილების შეგრძნებას გვიტოვებს. მაგალითად, რატომ გამოვიდნენ ახალგაზრდები ასე სუსტად? მათგან **ბექა ღვინიაშვილის** (90) პირველივე წრიდან გამოვარდნა ალიყურზე მეტი იყო; მოულოდნელი გახლდათ 73 კილოგრამში მონაწილეთა ასეთი ჭიდაობა; **ადამ ოქრუაშვილის** გამოსვლა ქომაგისთვის ერთერთ ყველაზე დიდ განბილებად იქცა; ჭრიკიშვილთან ერთად ლიპარტელიანიც უმთავრეს ფავორიტად მიიჩნეოდა, მაგრამ აშკარად ჩააგდო ნახევარფინალური პაექრობა უნგრელ **კრისტიან ტოტთან** და საბოლოოდ მესამე ადგილს დასჯერდა, თორემ ვინძლო, ორი ოქროთი ისტორიული შედეგიც გვექონოდა... მოკლედ, ხარვეზები ბლომად შეინიშნებოდა და აი, რომ იტყვიან, მარილი აკლდაო, ამ გამოსვლასაც ისე აკლდა რაღაც. ალბათ – დამაჯე-

ასე ზეიმობენ ქართველი ძიუდოელები მსოფლიოს გუნდურ პირველობაში გამარჯვებას.

საქართველოს ძიუდოს ნაკრები აგრძელებს წარმატებულ გამოსვლას მსოფლიო ჩემპიონატებზე.

ასე დღეში აგდებდა ავთანდილ ქრიკიშვილი თავის მეტოქეებს; ამ ფოტოებზე მისი მსხვერპლი ანტუან ვალოის-ფორტიეა.

რებლობა. მთლიანობაში, გუნდის საერთო მომზადებაც – ტაქტიკურიც, ტექნიკურიც და განსაკუთრებით – ფიზიკური თითქოს ჩამორჩებოდა შარშანდელ დონეს, თუმცა ლიპარტელიანის წაგებას ვერც ერთ ამ ფაქტორს ვერ დავაბრალებთ. ეს უფრო ფსიქოლოგიის ბრალი გვგონია, რაშიც უზნაძე არ გვეთანხმება. თვით ქრიკიშვილიც კი, ჩემპიონობის მიუხედავად, ვერ იყო საუკეთესო ფორმაში

და აკი თავადაც აღიარა, რომ აკლდა სისწრაფე, თითქოს ცოტა მოშვებული იყო, ოღონდ თავისი შესაშური კოორდინაცია ბოლო ორ პაექრობაში მაინც გამოავლინა...

თუმცა მისი ასეთი შედარებითი პასიურობა ნაწილობრივ, სტრატეგიული გათვლაც იყო – ამჯერად მან იჭიდავა შედეგზე და არა სანახაობაზე. როგორც მოგვიანებით გაირკვა, ეს მწვრთნელთა დავალება იყო,

რაც შეგირდმაც მშვენივრად შეასრულა. მართალია, ეს არ იყო სანახაობრივი წიდაობა ანუ მაყურებლისთვის ესთეტიურად კარგი საყურებელი, მაგრამ, სამაგიეროდ, ამან ტიტული მოიტანა, შვიდი წლის ნალოდინები ტიტული. თავად ქრიკიშვილი კი სავარაუდოდ, ზედიზედ მეორედ გახდება საქართველოს საუკეთესო სპორტსმენი. საინტერესოა, რომ მთელ ტურნირზე მან მხოლოდ ორი ილეთი გააკეთა და ისე გახდა მსოფლიოს ჩემპიონი.

გდებები შარშან ბევრი გავაკეთე, მაგრამ სახლში ვერცხლის მედლით დავბრუნდი, ახლა კი ოქროთი ჩავალო, განუცხადა მედიას ჩელიაბინსკშივე. უილეთოდ კი დაასრულა, მაგრამ მაინც ფრიად საყურადღებო იყო იაპონელ ტაკენორი ნაგასესთან შეხვედრა, რომელსაც გაფრთხილებებით მოუგო – ასე განეიტრალებულ და უმწეო იაპონელს იშვიათად თუ ნახავთ. ფინალში კანადელი ოლიმპიადის ბრინჯაოს პრიზიორი ანტუან ვალოის-ფორტიე ბავშვივით დაჩაგრა და ოდნავი შანსიც არ მისცა, თითქოს ეზოს ბიჭებს ეჭიდავებოდა და არა ტიტულოვან ფალავანს; ნახევარფინალში მსოფლიოს შარშანდელ პრიზიორ ალაინ შმიტან იუკო დაკარგა და ბოლოს ისეთი შტურმი მოუწყო, გაფრთხილებებით მოახსენევინა... ერთი სიტყვით, იმის მიუხედავად, რომ მთლად ოპტიმალურ ფორმაში არ იყო, მსოფლიოს ჩემპიონატი მაინც ცალი ხელით მოიგო. ეს ძალიან კარგია – თუ ფორმაში არაა და მაინც იმარჯვებს, ესე იგი, მასში დიდი რეზერვია. ამ ჩემპიონატმა კიდევ ერთხელ დაადასტურა, რომ დღეს მას მსოფლიოში ბადალი არ ჰყავს. ოლიმპიადამდეც და უშუალოდ რიოს თამაშებშიც ის დღეის გადასახედიდან ყველასთან ფავორიტია.

სამწუხაროდ, ლიპარტელიანს ჩვევად ექცა ერთი ცუდი თვისება – თავიდანვე თუ გაუსხლტა ხელიდან ინიციატივა, თავიდანვე თუ ვერ მოაქცია მეტოქე წნეხში, წინააღმდეგობას თუ ნააწყდა, ძალიან უჭირს მართვის სადავეების ხელში ალება. ასევე მოკოჭლებს ტაქტიკური სტილის მოჭიდავეებთან ანუ „დახზულ ჭიდაობაში“. მაინც ეს გვგონია, ტოტთან წაგების მიზეზი (არადა, წლეულს ევროპირველობის ნახევარფინალში მას დამაჯერებლად მოუგო), თორემ ცოტა არ იყოს, გაუგებარია თეზისი – არ აენყო, არ ნაუვიდა ჭიდაობა! საინტერესოა, მსოფლიოსა და ოლიმპიურ პრიზიორებთან თუ აენყო და ნაუვიდა, იმხანად ჯერ კიდევ უტიტულო ტოტთან, რომელსაც იგივე ღვინიაშვილი ყოველთვის უშანსოდ ამარცხებს და აგერ, სექტემბერში, ახალგაზრდულ ევროპაზე კარიერაში უკვე მეოთხედ მოუგო, რატომ ვერ გააკეთა ეს? არადა, ლიპარტელიანი ფორმაში იყო და სხვა შეხვედრები ყველა მშვენივრად ჩაატარა. იმედია, მისი გამოცდილების, შესაძლებლობებისა და ნი-

ჭის კაცისთვის ეს კარგი გაკვეთილი გამოდგება. პაპინაშვილმა დასძლია ფსიქოლოგიური მომენტი, როცა წაგების შემდეგ ვერ ახერხებდა მობილიზებას და ამჯერად ბრინჯაო მოიპოვა – ესეც კიდევ ერთი პროგრესი მის ჭიდაობაში ტექნიკურ-ტაქტიკური თუ სტილის მხრივ ცვლილებების შემდეგ. შეგახსენებთ, რომ მსოფლიოზე შარშან ის მეხუთეზე გავიდა. ოღონდ მან

მარცხნივ ისე ჭირიკიშვილია თავის სტიქიაში; ზემოთ – თუშიშვილი, ქვემოთ კი – (მარცხნიდან) ღვინიაშვილი, მარგინი და თუშიშვილი.

ლიპარტელიანი-ტოტის
ორთაბრძოლა.

ლიპარტელიანი ბოჭავს
მეტოქეს.

ერად მიჰყავდა შეხვედრა გამარჯვებისკენ... ერთი სიტყვით, ჭიდაობა ისე, როგორც გამოცდილ მოჭიდავეს და წონის ლიდერს შეშვენიის, მაგრამ ცოტა ფსიქოლოგიურადაც უნდა მოემზადოს... თან ძალიან დატვირთული ბადეც გაიარა ქვეჯგუფში – ჰოლანდიელი ხეროენ მოორენი, ბრიტანელი ემლი მაკენზი, ფრანგი მსოფლიოს ჩემპიონი – სოფიან მილუ... იქნებ, წონის გამოკვეთილი ლიდერი არც ერთი არაა, მაგრამ განუთესავებიდან ბევრად სუსტებიც შეიძლება, შეხვედროდა. ამათგან მილუ შებოჭა, როცა თითქოსდა სრულიად უპერსპექტივო ვითარებაში ჩოქბჯენში გაჰყვა და საბოლოოდ შებოჭა. მანამ ვაზარ-იუკოც გაუქვითა, როცა ორჯერ ლამის იდენტურ ვითარებაში ვარდნაში ბრუნზე გამოცვლა. მაკენზის ჯერ კისრულით წამოიღო ვაზარზე, მერე კი შიდა ფეხით ჩახვევის მცდელობისას იქით გადაჩეხა. მოორენსაც აართვა ვაზარი, როცა ზედა ჩავლებიდან კარგად დააბზრიალა. ანალოგიური გდება ბრინჯაოსთვის პაექრობაშიც ჩაუ-

ტარა ებრაელ არტიომ არშანსკის... რომ არა განაბატან რიდით ჭიდაობა (რაც უნდა იყოს, ხუთი პაექრობიდან მიჯრით მეოთხედ დამარცხდა მასთან), უნაკლო გამოსვლა ექნებოდა. სამწუხაროდ, დანარჩენებზე დადებითს ვერაფერს ვიტყვით.

ევროპისა და ოლიმპიურ ჩემპიონ **ლაშა შავდათუაშვილს** (73) დრო არ ეყო არც ადაპტაციისა და არც – გამოჯანმრთელებისთვის. მან ბოლო ტრავმა მეტად ცუდ დროს მიიღო ბუდაპეშტის „დიდი პრიზის“ ფინალში, ზედ მზადების დასკვნითი ეტაპის წინ, რის გამოც ფიზიომზადების შეკრებაზე გუნდს დაგვიანებით შეუერთდა და აკლდა მომზადება.

ნუგზარ ტატალაშვილმა (73) წლეულს საგრძნობლად მოუმატა, მაგრამ ევროპის შარშანდელი ვიცე-ჩემპიონი კონტინენტის პირველობაზეც უმედლოდ დარჩა და – ამჯერადაც. ეტყობა, ფსიქოლოგიურად მაინც ვერაა სათანადოდ დონეზე და მომზადებაც ამიტომ ვერ გამოავლინა.

ღვინიაშვილს დაღვინება აკლია. ჯერ ახალგაზრდა და ცივ გონებას ცხელი ემოცია სჭარბობს. რუს **კირილ ვოპროსოვსაც** ასე გავეშებით დაექვეყნა – ზედმეტად გახსნილად, დაცვითი რედუტების

მარცხნივ: გამარჯვებულთა დაჯილდოება. მარცხნიდან მეორე – ავთანდილ ქრიკიშვილი. ქვემოთ: ბექა ღვინიაშვილი.

უკუგდებით და მაქსიმალურად შეუწყო ხელი მისი საყვარელი გამოცდელისთვის.

ადამ ოქრუაშვილი (+100) ვერაფრით დაუახლოვდა საჭირო წონას – 10-ოდე კილოგრამი კვლავ ზედმეტი ჰქონდა, რის გამოც მოძრაობა უჭირდა, აკლდა სისწრაფე, ვერ აკეთებდა ილეუებს... **უშანგი მარგიანს (81)** და **ლევან მათიაშვილს (+100)** ჯერ კიდევ აკლიათ გამოცდილება...

უფროსებს წლეულსაც ჩინებულად აუბეს მხარი ახალგაზრდებმა, რომლებმაც ჯერ მხოლოდ ევროპის პირველობა მოილიეს, მსოფლიო კი კვლავაც წინაა. ბუდაპეშტში გამართულ ევროპის ჩემპიონატზე გია გუგავას გუნდმა 5 მედალი მოიპოვა და გუნდური პირველობაც ტრიუმფით მოიგო. პირადში მათი მონაგარი ერთი ოქრო, სამი ვერცხლი და ერთი ბრინჯაოა. ჩემპიონი ისევ ღვინიაშვილი გახდა, რომელმაც ზედიზედ მეორედ მოიპოვა ევროპის ჩემპიონობა და ახლოსაა, ზედიზედ მეორედ შეასრულოს სეზონში დუბლი. ვერცხლის მედალებს **თორნიკე ნაგლიაშვილი (55),**

ივანე ჯავახიშვილი (60) და **მარგიანი დაეუფლნენ**, მესამეზე კი **ლევან გუგავა (81)** გავიდა. საერთო გუნდურ ჩათვლაში მესამეზე გავიდნენ, ხოლო ბიჭებში გაიმარჯვეს. გუნდურ ტურნირში ჩვენებმა საფრანგეთს 5:0 მოუგეს, ნახევარფინალში რუსეთი და ფინალში უკრაინა კი ერთნაირი ანგარიშით, 3:2 დაამარცხეს. თან ორივესთან 1:2 აგებდნენ, მაგრამ მაინც ამოუქაჩეს. გუნდურში ძალიან კარგად, უდანაკარგოდ იჭიდავეს ღვინიაშვილმა და გურამ თუშიშვილიმ, რომლებმაც ორივე კრიტიკულ შეხვედრაში დამაჯერებლად მოიგეს გადამწყვეტი პაექრობები. განსაკუთრებით თუშიშვილს გამოვარჩევთ, რომელმაც პირადში ლამის მოგებული შეხვედრის ნაგების შემდეგ აქ ყველა გადათელა ამ სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით. თან მძიმეწონოსნებთან უწევდა პაექრობა, თუმცა იქაური კვარცხლბეკი იოლად დაჯაბნა – წმინდად მოუგო რუსთა მესამე პრიზიორ **ტამერლან ბაშაევს** და უკრაინელ ჩემპიონ **იაკიმ ხაიმს**.

ირაკლი თაყაიძე

აყნოსებს ახალგაზრდებმა აქბეს მხარი.

წყალბურთი

70 წლის წინათ

საქართველო...

იყო დრო, მსოფლიო წყალბურთის მარაქაში ქართველებიც ტრიალებდნენ და მნიშვნელოვან ფიგურებსაც წარმოადგენდნენ. მერე ყველაფერი, ან თითქმის ყველაფერი, წარსულს ჩაბარდა, წლელს კი...

წლელს საქართველოს წყალბურთელთა ეროვნულმა ნაკრებმა, პირველად სპორტის ამ სახეობის ისტორიაში, ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი ეტაპი დასძლია და ბუდაპეშტში მედლებისთვის მებრძოლთა ბატალიებშიც ჩაება. ამგვარად, თუ აქამდე, წლების განმავლობაში, დიდ წყალბურთში უცხოელთა პაექრობებისკენ გაგვირბოდა თვალი, ახლა, როგორც იქნა, ჩვენი ყურადღება ეროვნულმა ნაკრებმაც მიიპყრო, გულშემატკივართა ვნებათაღელვაც გამოიწვია და ამ სახეობის მოყვარულნი ააფორიაქა.

ეს უკვე დიდი წარმატება იყო, მაგრამ, სამწუხაროდ, საქართველოს ნაკრებმა უნგრეთში გამართული შვიდი შეხვედრიდან, ერთის გარდა, ყველა მეტ-ნაკლებად დიდი ანგარიშით წააგო და ცივი წყალი გადაგვასხა, თუმცა ამ ეტაპზე უკეთეს შედეგს, ალბათ, გაჯიუტებული ოპტიმისტი თუ ელოდა.

საქმე ისაა, რომ ჩვენი ქვეყნის დამოუკიდებლობის მერე საქართველოში წყალბურთის სულს ლაფავდა. სავარჯიშოდ თბილ წყალს ვინ ჩიოდა, როცა ცივიც აღარ იყო. და საერთოდ, ისედაც თითზე ჩამოსათვლელი აუზების რაოდენობა უფრო შემცირდა, რადგან ზოგი დაინვა და ჩაიფერვლა, ზოგიც დაინგრა, დაანგრეს, ან უპატრონობისგან მთლად გავერანდა.

უპატრონო ეკლესიას ეშმაკები დაეპატრონნენო და ის აუზები ბაყაყების სამოთხედ იქცა, ნაწილი კი ფეკალიების რეზერვუარად გარდაიქმნა.

ამ სავალალო პირობებში

იყო ერთი კაცი, სოსო მაისურაძე, რომელიც ახალგაზრდულ გუნდს წარმოუდგენელ პირობებში ავარჯიშებდა და ავარჯიშებდა, დღევანდელი ნაკრები კი სწორედ იმ ბიჭებით დაკომპლექტდა და ნატურალიზებული წყალბურთელებით გაძლიერდა. ამასთან, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ჩვენი წყალბურთის და საერთოდ სპორტის მესვეურებმა ამ სახეობის მიმართ გარკვეული ყურადღება გამოიჩინეს. ამ ყოველივემ შედეგი უკვე მოიტანა და უკეთესი მომავლის იმედიც ჩაგვისახა, ოპტიმიზმის საფუძველს კი საქართველოში წყალბურთის ისტორია და ტრადიციაც იძლევა.

თვალს თუ გადავავლებთ ამ ისტორიას, ვნახავთ, რომ საქართველოს ნაკრების წევრებს შეუპოვარ ბრძოლებში არაერთხელ გაუმარჯვიათ იმ გუნდებთან, რომლებთანაც ახლა, ევროპის ჩემპიონატზე, დიდი ანგარიშებით დამარცხდნენ. ესენია საბერძნეთის, რუმინეთის, იტალიისა და მონტენეგროს წარმომადგენლები, რომლებიც წინათ იუგოსლავიის რიგებში ირიცხებოდნენ, ახლა კი თითოეული მათგანი ევროპულ წყალბურთში ფავორიტად ითვლება და მსოფლიო სარბიელზეც მეტ-ნაკლები წარმატებით გამოდის. ბუდაპეშტში იყვნენ მათი მსგავსი სხვა გუნდებიც, რომლებსაც ჩვენი წყალბურთელები ამჯერად უშუალო ბრძოლაში არ დაპირისპირებიან, მაგრამ წინათ თანაბარ პაექრობაში მინიმალური ანგარიშით დამარცხებულან, ფრედაც უთამაშიათ და მოუგიათ კიდევ.

ერთი სიტყვით, ქართველი წყალბურთელები თავიანთ სიტყვას ამბობდნენ როგორც თბილისის „დინამოსა“ და საქართველოს ნაკრების შემად-

გენლობაში, ისე საბჭოთა კავშირის უპირველეს გუნდშიც.

საბჭოთა წყალბურთის ისტორია მუდამ ქართველებთან ერთად იწერებოდა. ამ ისტორიას წერდნენ როგორც საქართველოში მცხოვრები, ისე დროებით ან მუდმივად მოსკოვში დასახლებული ჩვენი წყალბურთელები. იქ დაფუძნებულითაგან განსაკუთრებით გაითქვა სახელი რომისა და მელბურნის ოლიმპიური თამაშების პრიზიორმა (ვერცხლი, ბრინჯაო) საბჭოთა ნაკრების კაპიტანმა, ქართული წყალბურთის ფესვებზე გაზრდილმა პეტრე მშვენიერაძემ, მერე კი ამ მშვენიერი გვარის მშვენიერმა წარმომადგენლებმა, მისმა შვილებმა ნოდარმა და გიორგიმ, რომლებმაც მსოფლიოში ერთ-ერთი საუკეთესო წყალბურთელების სახელი დაიგდეს.

ჩვენს დროში ასეთი წყალბურთელი იყო თბილისის დინამოელი, მერე კი რუსეთის ნაკრების საუკეთესო წევრი რევაზ ჩომახიძე, რომელიც 90-იანი წლების დასაწყისში იძულებული შეიქნა საქართველო დაეტოვებინა. მან რუსეთის ნაკრების შემადგენლობაში სიდნეისა და ათენის ოლიმპიური თამაშების ვერცხლის და ბრინჯაოს მედლები მოიგო, მსოფლიო ჩემპიონატის მესამე პრიზიორიც გახდა, მსოფლიო თასის მფლობელიც, მსოფლიო ლიგის თამაშების გამარჯვებულებიც და სხვადასხვა ქვეყნის საკლუბო გუნდების დონეზეც არაერთი უდიდესი გამარჯვებაც მოიპოვა. ამასთან, რევაზ ჩომახიძე 2003 წელს ევროპის საუკეთესო წყალბურთელად აღიარეს.

რევაზ ჩომახიძე უკვე რამდენიმე წელიწადია, რაც საქართველოში დაბრუნდა და როგორც მწვრთნელი, ქართული წყალბურთის სამსახურში ჩადა. ეგ კი არა, თურქებთან ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი

იყო ერთი, მსოფლიო წყალბურთის მარაქაში ქართველებიც ტრიალებდნენ და მნიშვნელოვან ფიგურებსაც წარმოადგენდნენ.

მატჩშიც ჩაება და ჩვენი ნაკრების წარმატებაში დიდი წვლილი შეიტანა.

საქართველოში გვყავდნენ სხვა წყალბურთელებიც, რომლებმაც ასევე ოლიმპიური მედლები დაიმსახურეს. და სანამ მათ გავისხენებდეთ, ისიც ვთქვათ, რომ წყალბურთი საქართველოში პირველად 1920-იანი წლების დასაწყისში გაიტანეს, როცა საბჭოთა კავშირში თამაშის წესები შემოვიდა, 1925 წლიდან კი საკავშირო ჩემპიონატებსაც ჩაეყარა საფუძველი. ამ სახეობაში პირველი ასპარეზობა ჩვენთან 1927 წელს ბათუმში წყალჯომარდობის დღესასწაულის პროგრამით გაიმართა. მაშინ წყალბურთს უბრალოდ თვითნასწავლი ცურვის მოყვარულები ზღვის სანაპიროებზე მოწყობილ წყალჯომარდობის სადგურებში თამაშობდნენ, მსაჯი კი მათ ნავიდან ადევნებდა თვალს. ასე იყო ბა-

თუმში, ფოთში, სოხუმში და ცოტა მოგვიანებით თბილისშიც.

საქართველოში წყალბურთის სერიოზული დანერგვა საცურაო აუზების მშენებლობას უკავშირდება, მისი განვითარება კი 1940-იანი წლების დასასრულიდან იწყება. ამ საქმის პიონერები მოცურავეები იყვნენ. მათგან განსაკუთრებით გამოირჩეოდა ლუკა იოაკიმიძე, რომელსაც საქართველოში ცურვისა და წყალბურთის პატრიარქს უწოდებენ. იგი ცურვის განვითარებასთან ერთად წყალბურთის დასაწერგადაც ძალზე აქტიურობდა. იოაკიმიძე ერთდროულად მოცურავეც იყო, წყალბურთელიც, მათი მწვრთნელიცა და მოთამაშე მწვრთნელიც.

საერთოდ, წყალბურთის თამაში, ბუნებრივია, ყოფილმა მოცურავეებმა დაიწყეს. მათ შორის იყვნენ საქართველოს მრავალგზის რეკორდსმენები პეტრე მშვენიერაძე, ნოდარ გვახარია და ბათუმელი პეტრე ბრეუსი. თუმცა მშვენიერაძე მალე მოსკოვში გადავიდა, სადაც იქაურ „დინამოსა“ და საბ-

ჭოთა ნაკრების შემადგენლობაში თამაშისას მსოფლიოს ერთ-ერთი უძლიერესი წყალბურთელი გახდა.

თბილისში წყალბურთის განვითარებაში ყველაზე დიდი წვლილი „დინამომ“ შეიტანა, რომლის წევრიც ნოდარ გვახარია იყო. ნოდარ გვახარია საქართველოს წყალბურთელთაგან პირველი გახდა სსრ კავშირის სპორტის ოსტატი (1953 წე-

მარცხნივ – გივი ჩიქვანაია; ზემოთ – პეტრე მშვენიერაძე (შუაში); ქვემოთ – ქართველი წყალბურთელები ვერის აუზზე.

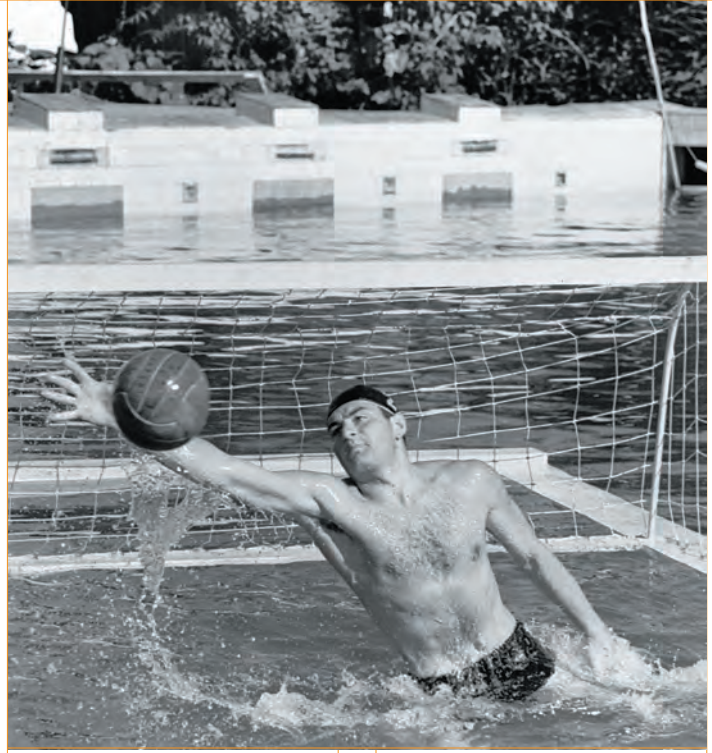
სამჯლის რანგში რაღაც წვლილი შეიტანა ქარსაყლი წყარბურთის განვითარებაში.

60-იანი წლების ქართველი წყალბურთელები (მარცხნივ); ლერი გოგოლაძე (მარჯვნივ)

ლი) და პირველი სსრ კავშირის დამსახურებული სპორტის ოსტატი (1960 წელი). მისი სახელი დაკავშირებულია საქართველოდან საკავშირო ჩემპიონატების პირველ პრიზიორთა სახელებთან. ესენი იყვნენ თბილისის „დინამოს“ წევრები, რომლებმაც საქართველოს ნაკრების სახელით 1956 წელს მოსკოვში მეორე ადგილი დაიკავეს. მაშინ საქართველოს ნაკრების შეხვედრები ასე დაშვრდა: მოსკოვის ნაკრებთან – 2:5, აზერბაიჯანის ნაკრებთან – 2:2, ლენინგრადის ნაკრებთან – 3:3, უკრაინის ნაკრებთან – 4:4, რსფსრ-ის ნაკრებთან – 4:1.

საქართველოს ნაკრების ღირსებას იცავდნენ: ვლადიმერ ბარტავეცი, ნოდარ გვახარია, ვლადიმერ გოიაშვილი, გიორგი დარახველიძე, ბორის მეგედი, ვლადიმერ კლიმენკო,

კონსტანტინე ოვანესიანი, კონსტანტინე პოტაპოვი, ზურაბ ჩაჩავა, ვლადიმერ ჩერნიშოვი და ირაკლი ჩხიკვაძე. მათ ამ წარმატებებს მწვრთნელ როსტომ ჩაჩავას მეთაურობით მიაღწიეს. იმავე წელს ნოდარ გვახარია საბჭოთა ნაკრების შემადგენლობაში გახდა ოლიმპიური თამაშების ქართველთაგან პირველი პრიზიორი, როცა მელბურნში ბრინჯაოს მედალი მოიპოვა.

ნოდარ გვახარია არის საქართველოს წყალბურთელთაგან ევროპის ჩემპიონატის პირველი მედალოსანი. მან ამ წარმატებას 1958 წელს ბუდაპეშტში საბჭოთა ნაკრების წევრებთან ერთად მიაღწია.

საკავშირო ნაკრების წევრებთან ერთად ნოდარ გვახარია საქართველოდან გახდა პირველი წყალბურთელი, ვინც ახალგაზრდობის საერთაშორი-

სო მეგობრული სპორტული თამაშების (1953 წ. ბუქარესტი) და სტუდენტთა მსოფლიო თამაშების (1954 წ. ბუდაპეშტი) მედლები მოიპოვა. აქედან პირველ ასპარეზობაში იგი ჩემპიონია, მეორეში კი ვერცხლის პრიზიორი.

შემდგომში ნოდარ გვახარია მთავარ შემვრთნელი გახდა და ამგვარად მან, თბილისის დინამოელებთან ერთად, 1960 წელს საკავშირო ჩემპიონატში კვლავ ვერცხლის მედალი მოიპოვა.

საქართველოს წყალბურთელთაგან ნოდარ გვახარიას გარდა საბჭოთა ნაკრების შემადგენლობაში ოლიმპიური თამაშების პრიზიორები არიან: ლერი გოგოლაძე, გივი ჩიქვანაია (1960 წ. ვერცხლის მედალი) და მიხეილ გიორგაძე (1982 წ.). მიხეილ გიორგაძე ჩვენს წყალბურთელთაგან პირველია, ვინც

ასევე საბჭოთა ნაკრების წევრებთან ერთად მსოფლიოს ჩემპიონატის ბრინჯაოს მედალი მოიპოვა.

ევროპის ჩემპიონატებში გვახარია და გიორგაძის გარდა მედალოსნები არიან ლერი გოგოლაძე და გივი ჩიქვანია (1962 წ. ლაიფციგი, II ადგილი).

რაც შეეხება ქართული გუნდების საერთაშორისო სარბიელზე გამოსვლებს, პირველი ასეთი შეხვედრები გაიმართა 1958 წელს თბილისში. მაშინ საქართველოს დედაქალაქს ეწვია გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის ნაკრები. მასთან პირველ შეხვედრაში იმარჯვა თბილისის „დინამო“ (4:2), მეორეში დამარცხდა თბილისის „ბურევესტნიკი“ (5:6), ბოლოს კი საქართველოს ნაკრებმა მშრალი ანგარიშით (4:0) გაიმარჯვა. მომდევნო წელს თბილისის დინამოელები პირველად გავიდნენ უცხოეთში. მაშინ თბილისის „დინამო“ ბუქარესტში დამარცხდა რუმინეთის ნაკრებთან (3:9), ხოლო იმავე ქვეყნის სტუდენტთა ნაკრებთან ფრედ (4:4) დაასრულა შეხვედრა.

საქართველოში ძალიან პოპულარული იყო წყალბურთელთა თბილისის საერთაშორისო ტურნირები. აქ უასპარეზიად დასავლეთ გერმანიის, უნგრეთის, იტალიის, ესპანეთის, იუგოსლავიის, რუმინეთის, სა-

ბერძნეთის, სსრ კავშირის, კუბის, აშშ-ის ნაკრებ გუნდებს. ამ ტურნირებში თბილისის „დინამო“ საქართველოს ნაკრების სახელით გამოდიოდა და ერთხელ II, სამჯერ კი III ადგილი დაიკავა.

საქართველოს წყალბურთელთა ყველა წარმატება დაკავშირებულია თბილისის „დინამოსთან“, რომელმაც, მართალია, საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატის ტიტული ვერ მოიპოვა, მაგრამ 4-ჯერ (1956, 1960, 1962, 1963) დაეუფლა ვერცხლის, 5-ჯერ კი (1958-59, 1964, 1966, 1967) ბრინჯაოს მედალს. ამას გარდა, ეს გუნდი საქართველოს ნაკრების სახელით გახდა სსრკ კავშირის

ხალხთა სპარტაკიადების სამგზის ვერცხლის (1956, 1963, 1979) და ორგზის მესამე პრიზიორი (1959, 1967). აქედან განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო 1979 წელს მოპოვებული მეორე ადგილი, როდესაც სპარტაკიადის პროგრამით წყალბურთში, უცხოეთის, მათ შორის იუგოსლავიის, უნგრეთის და რუმინეთის ნაკრები გუნდები მონაწილეობდნენ.

ეს ყოველივე, რაც მომავლის რწმენას გვინერგავს, ხოლო ჩვენი ოპტიმიზმის საფუძველს ჩვენი ეროვნული ნაკრების ევროპულ სარბიელზე გასვლაც ამყარებს.

ავთანდილ გუბასაშვილი

მარცხნიდან: მიხეილ გიორგაძე, ნოდარ გვახარია და ისევ ნოდარ გვახარია.

რევაზ ჩომახიძე.

ეპროპული ლუდი პარბია, მებრამ გამარჯვება მაინს ჯიონით უნდა ღაილუსოს!

დიახ, ევროპული ლუდი კარგია, მაგრამ გამარჯვება მაინც ღვინით უნდა დაილოცოს!

... თანაც – ქართულით! ყოველ შემთხვევაში, ჩვენ, ქართველებს, ასე გვსურს და გვსურდა მაშინაც, როცა ნორვეგიის ლამის უკიდურეს ჩრდილოეთით, ქალაქ ტრომსოში 41-ე საჭადრაკო ოლიმპიადის მსვლელობისას ჩვენი ჭადრაკისტისთვის უპრეცედენტო გამარჯვებები ვიზიემთ: ევროპის საჭადრაკო კავშირის პრეზიდენტი ზურაბ აზმაიფარაშვილი გახდა, ხოლო ქალაქმა ბათუმმა 2018 წლის საჭადრაკო ოლიმპიადის მასპინძლობის უფლება გამოგლიჯა ხელიდან ბევრად მდიდარ და წელში გამართულ სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის ქალაქ დურბანს. ღვინის მადლით და წინასწარ დაჭერილი თადარიგის გამო, ამ სიაში ჩვენი მიღების საშუალება მოგვექცა – ასეულობით ბოთლი ქართული ღვინო ჩაიტანა სპეცრეისით საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციის ხელმძღვანელობამ ტრომსოში. ეს არცთუ იოლად შესასრულებელი მისია (ღვინის ნორვეგიაში ჩატანას ვგულისხმობ) ფრიად დაფასდა და ლამის მთელმა დუნია (178 ქვეყანა მიუსხდა წელს საჭადრაკო დაფებს) სულ მკერდზე იბრაგუნა მუშტები, ნიშნად ჩვენებური ვაზის ნაჟურის მოწონებისა! ღვინოს რომ ვერავინ დავინუნებდა, წინასწარ კი ვიცოდით, მაგრამ მოგვიწონებდნენ თუ არა იმ პროგრამებს, რითაც ცალკეოდ ზურაბ აზმაიფარაშვილი, ხოლო მეორე მხრივ ქალაქი ბათუმი უნდა წარმდგარიყო მსოფლიო საჭადრაკო ოჯახის წინაშე, დაბეჯითებით თქმა ურთულებს საქმე გახლდათ. „ოლიმპიადის“ მკითხველს უკვე ყველაფერი მშვენივრად მოეხსენება, მაგრამ ამ წერილში შეიძლება ისეთი ინფორმაცია გამოვიტხოთ, რაც აქამდე არ-

სად შეგხვედრიათ. საბედნიეროდ, მე საშუალება მომეცა, ადგილზე დავეკვირვებოდი მოვლენების განვითარებას და უშუალო მონაწილე გავმხდარიყავი ყველა გამარჯვების თუ მარცხისა. დიახ, სამწუხაროდ, მარცხიც ვინწინეთ და არც ამის მიჩქმალვას ვაპირებ, მით უფრო, რომ ვერაფერსაც ვერ დამალავ, – წმინდა საჭადრაკო მონაგარი იმდენად მწირია, რომ იფიქრებ, ამ ქვეყანაში კარგა ხანია, საჭადრაკო გვალვას დაუსადგურებიაო... სათქმელი და მოსაყოლი ბევრია და მეც, მკითხველის ოლიმპიური სიმშვიდის და მოთმინების იმედით გულმოცემული, შევუდგები ჩემი თვალთ დანახული საჭადრაკო ოლიმპიადის პერიპეტიების აღწერას.

იქნება... არ იქნება...

ეს, ერთგვარი მარჩიელობა, საჭადრაკო სამყარო ოლიმპიადამდე სულ რაღაც ორი თვით ადრე დაიწყო. საქმე ის არის, რომ ნორვეგიის ჭადრაკის ფედერაციის ხელმძღვანელობამ ფულადი დეფიციტის შესახებ გააკეთა განცხადება, რაც ეჭვქვეშ აყენებდა ტრომსოში თამაშების ჩატარებას. ცოტა უცნაურად კი ჩანდა, მსოფლიოში ალბათ ერთ-ერთი უმდიდრესი ქვეყნის წარმომადგენლების ეს განცხადება, მაგრამ ფაქტს ვერსად გაეცეოდი, – არ გვაქვს საკმარისი ფული, ამტკიცებდნენ ნორვეგიელი ჩინოსნები. რაღაც რომ იმალებოდა ამის უკან, ყველა ხვდებოდა, მაგრამ კონკრეტულად რა, ვერავინ დაგიმტკიცებდათ. კვანძი მალევე გაიხსნა: ერთ-ერთი მთავარი მოტივატორი ამ დემარშისა, ბევრისა და ჩემი აზრითაც, გენიალური მოჭადრაკე, მაგრამ ამ შემთხვევაში ფიდეს პრეზიდენტის, კირსან ილუმინოვის, მეტოქე პრეზიდენტის პოსტზე, გარი კასპაროვი გახლდათ. ჭად-

რაკის საერთაშორისო ფედერაციის ხელმძღვანელობა და მისი პრეზიდენტი არ აყენენ ამ პროვოკაციას და მკაცრად მოთხოვენ ნორვეგიულ მხარეს შეთანხმებების დაცვა და ვალდებულებების შესრულება. საბედნიეროდ, ყველა პრობლემა მოგვარდა და დათქმული ვადისთვის მსოფლიოდან ნორვეგიის ჩრდილოეთი მხარისკენ დელეგაციები დაიძრნენ.

არ ვიცი, სხვა რა ჩანაფიქრი ჰქონდათ ჩრდილოელებს და მათ დამქაშებს, მაგრამ რაც ადგილზე ჩასულ მოჭადრაკეებს და თანმხლებ პირებს დახვდათ, რბილად რომ ვთქვათ, არასპორტული გარემო იყო... უპირველესად აღსანიშნავია სასტუმროების საარაკო სიძვირე, რაც, ამკარაა, რომ ხელოვნურად იყო გაზრდილი. მასშტაბური სპორტული ფორუმების დროს ასეთი რამ დასაშვებია, მაგრამ ისედაც უძვირეს ნორვეგიაში კიდევ ზედმეტი ფულადი ტვირთი გონიერების ზღვარს სცილდებოდა. ბევრს მოითმენდი კაცი, სასტუმროს ნომრები და სხვა სერვისებიც რომ შესაბამისი ყოფილიყო: ერთკაციანი ნომერი დაახლოებით 150 ევრო ღირდა და ისეთი პატარა გახლდათ, სანოლი ერთის მხრივ პირდაპირ ფანჯარას ებჯინებოდა, ხოლო მეორეს მხრივ ორ კედელს შორის იყო ჩაკეხებული, რაც მის ადგილიდან დაძვრას ლამის გამორიცხავდა; ფანჯარასთან მისვლა ხომ ფიქრადაც არ უნდა გავგევაო – მხოლოდ იმ განსხვავებულ შემდგარი თუ მოახერხებდი სარკმლის გამოღებას. დიდი ბედენა არც ორ პერსონაზე გათვლილი ნომერი იყო: ფასი – 220 ევრომდე და ლამის იგივე ზომის ფართი, რაც ერთიანის შემთხვევაში, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ ფანჯარას, სანოლსა და ერთ კედელს შორის სივრცე დაეტოვებინათ. ასე იყო ყველა სასტუმროში და ვერ ნა-

ხავდით დელეგაციას, რომლის წევრებიც აღშფოთებას არ გამოხატავდნენ. კიდევ კარგი, რომ კვება ნორმალური გახლდათ და ამ მხრივ სასაყვედურო ნაკლებად ჰქონდათ ოლიმპიადის სტუმრებს, მაგრამ არც ძალიან დიდი მრავალფეროვნებით გამოირჩეოდა მენიუ, სადაც, ტრადიციულად დომინანტობდა ზღვის პროდუქტები – განთქმული ნორვეგიული თევზის თამაღობით...

ვერც ის მატებდა ქულებს ორგანიზატორებს, რომ მსაჯთა კორპუსი, რომელთა რიცხვიც რამდენიმე ათეულს შეადგენდა, ტრომსოდან 70 კილომეტრით (!) დაშორებულ პატარა დაბაში განათავსეს. მართალია, შესაბამისი ტრანსპორტით უზრუნველყოფდნენ მსაჯების გადაადგილებას, მაგრამ ეს რომ საღაზრთან არანაირ კავშირშია, მტკიცება არ სჭირდება.

**კასპაროვი,
კასპაროვი,
კასპაროვი...**

გარი კასპაროვი საჭადრაკო ლეგენდაა და მისი სახელი ყოველთვის აქტუალური იქნება იქ, სადაც ჭადრაკს თამაშობენ თუ ჭადრაკით დაინტერესებული ხალხი ტრიალებს... მაგრამ რა ფორმით და სიხშირითაც გვახსენებდა თავს მსოფლიოს მეცამეტე ჩემპიონი ტრომსოში, ვგონებ, აქამდე არასდროს და არსად ამ მასშტაბისთვის არ მიუღწევია. ტრომსოს მინიატურული აეროპორტიდან დანჯებული ქალაქის ყოველ კუთხე-კუნჭულში გარი კასპაროვის სურათებს, პოსტერებს, ბანერებს და რა ვიცი, რას აღარ შეხვდებოდით. ასეთი ხუმრობაც კი გაჩნდა: კასპაროვი ტრომსოს მერობაზე იყრის კენჭსო. მოგეხსენებათ, ოლიმპიადის მსვლელობის პარალელურად უნდა გამართულიყო ფიდეს პრეზიდენტის არჩევნები, სა-

დაც ერთ-ერთ კანდიდატად კასპაროვი გახლდათ წარდგენილი; მეტოქედ მას კვლავაც კირსან ილუმფინოვი ჰყავდა. გენიალური მოჭადრაკეობა ამავე რანგის ჩინოსნობას, გენბავთ პოლიტიკოსობას ან რაგინდარა საზოგადოებრივი დატვირთვის მქონე საქმიანობის უზალოდ წარმართვის უნარს რომ არ ნიშნავს, გარით თავისი ცხოვრების ბოლო ათწლეულში კარგად დაგვანახა – ყველგან ხელი მოეცარა... ასე იყო ამჯერადაც, მიუხედავად იმისა, რომ მხარს საკმაოდ ბევრი დელეგაცია უჭერდა. ნორვეგიელთა კასპაროვისადმი მხარდაჭერის გამო იყო, რომ საინა-ალმდეგო ბანაკში მოაზრებულ დელეგაციებს ორგანიზატორებმა თავიდანვე შეუქმნეს სხვადასხვა სახის პრობლემები. მათ შორის მოხვდა საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციაც, რაც, პირველ რიგში, იმაში გამოიხატა, რომ ტურნირზე არ დაუშვეს ქართველი მსაჯები. ამას თან დაერთო ვიზების საკითხი და ზემოთ ნახსენები ღვინის და სხვა სასაჩუქრე ტვირთის ტრომსოში ტრანსპორტირების პრობლემები. აშკარა იყო, რომ გაზრახვებული კასპაროვი ორგანიზატორებს თავის დაკრულზე აცეკვებდა. ჩემი ღრმა რწმენით, ამ გზით სიარული ვერც ჭადრაკს ნაადგება და მითუფრო – კასპაროვს, ამიტომ მისი დამარცხება, რეალობიდან გამომდინარე, ლოგიკურიც იყო და – კანონზომიერიც.

პაემანი ქარხანაში

„ბევრი რამ ხდება ამ ცის ქვეშეთში ღვთის უნებური“, – ამბობდა გენიალური ინგლისელი, მაგრამ თუ ამდენ სისულელეს ჩაიდენდა XIX საუკუნის განათლებული და ცივილიზებული ქვეყნის წარმომადგენელი, და ასე უღმერთოდ მოგვექცეოდა ყველა სტუმარს, წარსულის

ქალაქი ტრომსე (ნორვეგია).

რჩეულებს ვინ მოთხოვს წინასწარმეტყველებას, ჩვენ, თანამედროვენიც ნაკლებად ვიფიქრებდით. პირველად მოხდა, რომ საჭადრაკო ოლიმპიადების ისტორიაში 178 ქვეყანამ მიიღო მონაწილეობა. საერთო ჯამში დაახლოებით 4 ათასამდე კაცი ეწვია ტრომსოს; ამთგან ნახევარზე მეტი იმ დარბაზში იჯდა ყოველდღიურად, სადაც მასპინძლებმა ჭადრაკში პაექრობა დათქვეს. ამ ალაგს კი, არც მეტი, არც ნაკლები ლუდის ქარხნის საცავი ერქვა (!) ანუ – სარდაფი, სადაც ათასგვარ ნარჩენებს, კასრებს თუ სხვადასხვა სახის ნივთებს ინახავს და ათავსებს ქარხნის ხელმძღვანელობა. პირდაპირ ვიტყვი: ეს ყოველივე შეურაცხმყოფელი იყო და დარჩება კიდევ ყველასათვის. თავი გავანებოთ იმას, რომ დარბაზები არ ნიავედებოდა და მონაწილენი ჰაერის უკმარისობას უჩიოდნენ, ლუდის ნახარშის სურნელით იყო იქაურობა გაჟღენთილი და ასეთ ვითარებაში როგორ უნდა მოახერხო თამაშზე კონცენტრაცია, გაუგებარია. საბოლოო ჯამში ძლიერებმა მაინც შეძლეს შესაფერისი შედეგების ჩვენება, მაგრამ ბევრსაც ფეხი დაუცდა და მიზეზად სწორედ გაუსაძლისი პირობები დაასახელეს. ძნელია, არ დაეთანხმო მათ.

ქართველთა მწირმოსავლიანობის მთავარ მიზეზადაც ნამდვილად ამ ფაქტორს მოვიყვანდით, რომ არა ის ცუდი ტენდენცია, რაც ბოლო წლებში გამოიხატა: ქალთა ნაკრები საპრიზო

მარცხნიდან: ზურაბ აზმაიფარაშვილი, კირსან ილუმჟინოვი და ვია გიორგაძე.

ადგილებს დაცილდა, ვაჟების კრებული კი ნელ-ნელა იხვეს იქითკენ, სადაც საჭადრაკო ჯურღმულია... ვაჟთა წლებადელი 44-ე ადგილი ალბათ კრიტიკის სფეროსაც სცილდება. ქართული ჭადრაკის მესაჭენი, იმე-დია, სწორ ანალიზს და დასკვნებს გააკეთებენ და უკეთესი სტრატეგიით წარმართავენ ქართულ საჭადრაკო ცხოვრებას, რათა ჩვენი ნიშა არ დავკარგოთ და ავტორიტეტებად დავრჩეთ საჭადრაკო სამყაროსთვის.

საბედნიეროდ, თავმოსანონიც გვაქვს და ამაზე შესავალში მოკლედ მოგახსენეთ. აქ კი ოდნავ განვავრცობ.

ქართული სახლი და სტუმარ-მასპინძლის ამბავი

ტრომსოს ოლიმპიადა და-ხუნძლული იყო არასატურნირო მოვლენებით: ფიდეს პრეზიდენტის არჩევნები, ევროპის საჭადრაკო კავშირის პრეზიდენტის არჩევნები და 2018 წლის საჭადრაკო ოლიმპიადის მასპინძელი ქალაქის არჩევნები. ამ სამიდან ორში ქართული ინტერესი პირდაპირ იკვეთებოდა: ევროპის ჭადრაკის მესაჭეობას ქართველი დიდოსტატი და საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა მინისტრის პირველი მოადგილე ზურაბ აზმაიფარაშვილი უმიზნებდა, ოლიმპიადის მასპინძლობა კი ბათუმს მოესურვებინა. ასეთი მასშტაბური არჩევნებისთვის უამრავი სამუშაო იყო ჩასატარებელი და, სხვა ყველაფერთან ერთად, გა-

დანყდა, რომ ტრომსოში ქართული სახლი მოეწყობო. ასეთი სახლები თანამედროვე ოლიმპიური თამაშების ისტორიაში ტრადიციადაც კია ქცეული. გამოცდილება ქართველ ოლიმპიელებს კი აქვთ, მაგრამ მოჭადრაკეები პირველად მოეკიდნენ ასეთ საშურ და კარგ საქმეს. ითქვა და გაკეთდა კიდევ: ორი კვირით დაქირავებულ მშენებერ, კომფორტულ ბინაში ქართული სახლი მოეწყობო, რომლის დიასახლისიც ბატონი ზურაბ აზმაიფარაშვილის მეუღლე ქალბატონი მარინა მილორავა გახლდათ. როგორც აღმოჩნდა, ქართველები საჭადრაკო სამყაროში მსგავსი სახლის მოწყობის საქმეში ნოვატორები ვყოფილვართ. ალბათ ეს ინიციატივა კარგ მაგალითადაც იქცევა და სხვებიც მიმართავენ მომავალში საკუთარი კულტურის წარმოჩენის ამ საკმაოდ ეფექტურ და ეფექტიან საშუალებას. ჩვენ რომ ძალიან გვარგო ამ ფორმით ამომრჩევლებთან ურთიერთობამ, ფაქტებმა დაადასტურა.

ქალბატონი მარინა საქართველოშივე აღიჭურვა ისეთი ინგრედიენტებით, რაც ხინკლის, ხაჭაპურის, ლობიოს ქართულად შეკვამზის თუ სხვა ქართული კერძების მოსამზადებლად იყო საჭირო. სახლის გახსნის დღიდანვე სტუმრები არ დაკლებია მასპინძელს და დიდი სიამოვნებით აგემოვნებდნენ ქალბატონი მარინას ნახელავს, რომელსაც, სხვათა შორის, დამხარე არავენ ყავდა და მარტო უმკლავდებოდა მძიმე სამუშაოს. ტურნირის ბოლოსკენ ცოტა კი მოიღალა ჩვენი დიასახლისი, მაგრამ საარჩევნო გამარჯვებებმა ყველა დადლილობა უკან მოიტოვა და უკვალოდ გააქრო.

ქართული სახლი სატრინო ადგილიდან ფეხით ათი წუთის სავალზე, შემადლებულ ადგილზე მდებარეობდა, საიდანაც ტრომსოს შესანიშნავი ხედი იშ-

ლებოდა. ამდენივე დრო ჭირდებოდა ქართული დელეგაციის სასტუმრომდე მისვლას, – ჩვენი და ბევრი სხვა დელეგაციაც სასტუმრო „კლერიონში“ ცხოვრობდა. სასტუმროს შიგთავსზე კი მოგახსენეთ, რა ბედენაც იყო, თუმცა გარეგნული იერით არ დაინუნებოდა, რაც ქართული სახლიდანაც კარგად ჩანდა.

ჩვენი გამარჯვებები სხვა გარემოებებითაც იყო განპირობებული. პირველ რიგში იმით, რომ ბატონ ზურაბს და მის პროგრამას მხარს უჭერდა საქართველოს მთავრობა, თავად პრემიერ-მინისტრის ირაკლი ლარიბაშვილის მეთაურობით; ასევე გაფორმდა ხელშეკრულება საქართველოს ბანკთან, რომელიც ევროპის საჭადრაკო კავშირის პროექტების ფინანსურ უზრუნველყოფას ადასტურებდა, კერძოდ, ევროპაში სკოლებში ჭადრაკის სწავლების დანერგვა-განვითარებას. ასევე მნიშვნელოვანი იყო საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამინისტროს მხარდაჭერა, რომელიც ფინანსურიც გახლდათ და - მორალურ-ფიზიკურიც: მინისტრი ლევან ყიფიანი მეუღლითურთ ოლიმპიადის შუაში, 8 აგვისტოს ჩამობრძანდა ტრომსოში, როცა არჩევნები მოახლოვდა. მას თან ახლდა მისი მოადგილე აკაკი ლოდიაც. ტრომსოში სხვა ქართველი ჩინოსნებიც ვიხილეთ: 9 აგვისტოს ჩვენ დელეგაციას შეუერთდნენ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე არჩილ ხაბაძე, აჭარის სოფლის მეურნეობის მინისტრი ზაურ ფუტყარაძე, აჭარის მთავრობის პროტოკოლის უფროსი ირაკლი ბერიძე, საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი ნორვეგიის სამეფოში მამუკა ციხელაშვილი და ლეგენდარული ნონა გაფრინდაშვილი. ცხადია, ასეთი წარმომადგენლობითი დელეგაცია ყველას მხრიდან პა-

ტივისცემას იმსახურებს და არ-
ნმუნებს პოტენციურ ამომრჩე-
ველს, რომ ქვეყანა სერიოზუ-
ლად და უღალატოდ აპირებს ამა-
თუ იმ საჭადრაკო ფორუმის მას-
პინძლობას.

ზურაბ აზმაიფარაშვილმა
თავისი გუნდის წარდგენა და
პროექტის პრეზენტაცია ქარ-
თულ სახლში 11 აგვისტოს მო-
ანყო, ხოლო მეორე დღეს, 12 აგ-
ვისტოს სასტუმრო „რიკაში“
უკვე ქალაქ ბათუმის პრეზენ-
ტაცია გაიმართა. ბათუმის წარ-
დგენა, ბუნებრივია, უფრო პომ-
პეზური იყო, მაგრამ ეს ორივე
ფაქტი რომ ერთმანეთთან გა-
ნუყურელ კავშირში გახლდათ,
ყველას კარგად მოეხსენებოდა.
უამრავ სტუმარს ვუმასპინ-
ძლეთ და ყველა ძალიან კმაყო-
ფილი დაუბრუნდა საკუთარ
საცხოვრისებს, თუმცა გარკვე-
ული უკმაყოფილება მაინც გა-
მოითქვა – ქართული ღვინო კი-
დედ რომ მოგეტყვანათ, კარგი იქ-
ნებოდაო. ისეთი პოპულარული
გახდა ჩვენი ღვინო, რომ ვგო-
ნებ, ათჯერ მეტიც რომ მოგვე-
ხერხებინა, მაინც უკმაყოფი-
ლონი დაგვრჩებოდნენ.

ბათუმის პრეზენტაციაზე,
ჩვენი მეგობრების, აზერბაიჯან-
ის ფედერაციის ხელმძღვანელ-
თა თხოვნით, აღმოსავლური
ნუგბარიც გამოიფინა და საჩუქ-
რებიც დარიგდა. მოგეხსენებათ,
ორი წლის შემდეგ, 2016 წელს
საჭადრაკო ოლიმპიადას ბაქო
უმასპინძლებს და ეს ერთგვარი,
მცირე პრეზენტაცია იყო მათი
მხრიდან. ჯიბეები ჩვენც დავი-
ბერტყეთ და მშვენიერი სუვენირ-
ები დავურიგეთ სტუმრებს –
ბათუმის ოლიმპიური სიმბოლო-
თი დამშვენებული ჩანთა, რო-
მელშიც იყო ერთი ბოთლი სა-
ფერავი, ჩურჩხელა, სპორტული
მაისური ბათუმის ოლიმპიადის
ლოგოთი, მცირე ზომის ქვევრი
და კახელი გლეხის ფორმაში გა-
დანყვეტილი კომპიუტერული
მეხსიერების საცავი (ფლეშკა)

იღო, სადაც ჩაწერილია ბათუმის
წარდგენის პროგრამა და სხვა
ქართული კლიპები.

საარჩევნო ციებ-ცხელება
და ნერვიულობა მეორე დღეს,
13 აგვისტოს გველოდა.

დილის ცხრა საათიდან, ქა-
ლაქქართ, ტრომსოს უნივერ-
სიტეტის შენობაში დაიწყო ფი-
დეს კონგრესი, სადაც პრეზი-
დენტმა კირსან ილუმჟინოვმა
დამსწრეთ ანგარიში ჩააბარა,
რის შემდეგაც ყველანი საარ-
ჩევნოდ მოემზადნენ. გარი კას-
პაროვის მცდელობა, როგორმე
აერია სიტუაცია, რაშიც მას
რამდენიმე აფრიკული ფედერა-
ციის მესვეური ეხმარებოდა,
კრახით დასრულდა. საბოლო-
ოდ გამარჯვება ილუმჟინოვს
ხვდა წილად, საკმაოდ კომფორ-
ტული უპირატესობით – 110 ხმა
61-ის წინააღმდეგ. ყველა აუცი-
ლებელი პროცედურა საღამოს
6 საათისთვის დასრულდა, რაც
გეგმიურიდან ჩამორჩენას ნიშ-
ნავდა. ერთ საათში უკვე აზმაი-
ფარაშვილს უნდა გადაეხადა
მის ცხოვრებაში ერთ-ერთი უმ-
ნიშვნელოვანესი ბრძოლა. არ-
ჩვენები სასტუმრო „რედისონ-
ბლუმი“ გაიმართა და მოულოდ-
ნელად ძალიან მშვიდ გარემოში
და სწრაფად ჩატარდა. ქარ-
თველმა კანდიდატმა დამაჯერ-
ებელი გამარჯვება მოიპოვა –
33 ხმა 18-ის წინააღმდეგ.

დარჩენილი იყო საქართვე-
ლოსთვის უმნიშვნელოვანესი
ბრძოლის მოგება – საჭადრაკო
ოლიმპიადის მასპინძლობის
უფლების მოპოვება. არჩევნები
14 აგვისტოს, ტურნირის ბოლო

დღეს უნდა გამართულიყო. ასე-
თი მასშტაბის სპორტული ფო-
რუმი ჩვენს ქვეყანაში არას-
დროს ჩატარებულა და თამამად
შეიძლება ითქვას, რომ ქართუ-
ლი ჭადრაკის მომავალი დიდნი-
ლად ამ გამარჯვებაზეც იყო და-
მოკიდებული. ზურაბ აზმაიფა-
რაშვილი საკუთარი არჩევნების
დროს არ ნერვიულობდა ისე,
როგორც ამ შემთხვევაში და ეს
სრულიად გასაგებიცაა: საქვეყ-
ნო საქმე ყოველთვის პირა-
დულზე მაღლა დგას. ნერვიუ-
ლობა დელეგაციის არც დანარ-
ჩენ წევრებს დაკლებიათ. ამ საქ-
მეში კარგადაც „ნაგვეხმარ-
ნენ“. საქმე ის არის, რომ დილი-
დან დაგეგმილი იყო ფიდეს
სტრუქტურების არჩევნები,
რომლის შემდეგაც მოხდებოდა
ქალაქთა წარდგენა და არჩევნე-
ბი. არ ვიცი, რაღაც მრუდე ჩანა-
ფიქრის თუ სხვა მიზეზთა გამო,
ეს პროცესი იმდენად გაიწელა,
ლამის მეორე დღისთვის გადა-
დების საკითხიც კი წამოიჭრა –
უკვე გვიანდება და ვეღარ მოეს-
წრება არჩევნებიო. ამ წინადა-
დებაზე დათანხმება საკუთარი
ხელით ყელის გამოჭრას ნიშნავ-
და, რადგანაც ბოლო დღე იყო
და ბევრი დელეგაცია ადრინად
ტოვებდა ტრომსოს, რაც ხმების
დაკარგვასაც ნიშნავდა. მართა-
ლია, რამდენიმე დელეგატმა
დატოვა არჩევნები, მაგრამ
ჩვენდა სასიხარულოდ, ამას სა-
ბოლოოდ შედეგზე არ უმოქმედია
და ეს ბრძოლაც მოვიგეთ – 93
ხმით 58 წინააღმდეგ ბათუმმა
სამხრეთ აფრიკული დურბანი
დაამარცხა. სხვათა შორის,

ფიდეს კვლავარჩეული
პრეზიდენტი კირსან
ილუმჟინოვი საქართველოს
სპორტისა და ახალგაზრდობის
საქმეთა მინისტრთან ლევან
ყიფიანთან (მარცხნივ) და ნონა
ვაფრინდაშვილთან (მარჯვნივ).

ქართული დელეგაცია საქმიან (გამარჯვებებამდე) და საზეიმო (გამარჯვებათა შემდეგ) ვითარებაში.

დურბანამდე სამხრეთაფრიკელებს ქალაქი კეიპტაუნი ჰქონდათ წარდგენილი და მხოლოდ სამი დღით ადრე შეცვალეს კანდიდატურა. ასეთი არასერიოზული მიდგომა ავტორიტეტს არაფის სქენს და შედეგმაც ლოგიკური სახე მიიღო.

ასეთი მაჟორული ნოტიო დასრულდა ჩვენთვის 41-ე საჭადრაკო ოლიმპიადამ. თუკი საჭადრაკო დაფებზე ვერ ვივარგეთ, კულისებში ვიყოჩაღეთ და მნიშვნელოვანი შედეგები მივიღეთ. ამ შედეგს კი, გამაგრება და გამართლება სჭირდება.

ორი ტრაგედია ტრომსოში

ჩვენ კი დავასრულეთ მაჟორულ ნოტაზე, მაგრამ ბოლო დღეს მომხდარმა ორმა ტრაგედია ჩვენი სიხარულიც გააფრემკრთალა და სხვაც არ დატოვა გულგრილი. ბოლო ტურის მატჩში, სეიშელის კუნძულების ასაკოვანმა წევრმა კურტ მეიერმა დაასრულა თუ არა პირადი შეხვედრა, თავი ცუდად იგრძნო და გონება დაკარგა. თანაგუნდელთა საშველად მოხმობამ სათამაშო დარბაზში ისეთი პანიკა გამოიწვია, რომ ზოგს ტერაქტი ეგონა, ზოგსაც რა და მოთამაშეთა და მწვრთნელთა დიდმა ნაწილი დარბაზიდან თავქუდმოგლეჯილი გაიქცა. გაირკვა თუ არა საქმის ჭეშმარიტი არსი,

გაქცეულნი თავთავიანთ ადგილებს კი დაუბრუნდნენ, მაგრამ კურტ მეიერის ამ ქვეყნად მობრუნება ვეღარ მოხერხდა.

სამძიმარი არ გვქონდა დასრულებული, რომ ოლიმპიადის დახურვის ცერემონიის დასრულების შემდეგ სასტუმროს საკუთარ ნომერში გარდაცვლილი იპოვეს საერთაშორისო საჭადრაკო კომიტეტის ყრუ მოჭადრაკეთა ნაკრები გუნდის უზბეკი წევრი ალიშერ ანარკულოვი. ამ ფაქტმა ბევრი კითხვა გააჩინა და ათას ვერსიაზე ალაპარაკდნენ, მაგრამ ჩვენს გამოგზავრებაამდე და ახლაც, როცა ორი თვეა გასული, ნორვეგიის პოლიციას ზუსტი პასუხი არა აქვს. ყველაზე სარწმუნო ალბათ მაინც ანარკულოვის ბუნებრივი სიკვდილის ვერსიაა.

ასეთი რამ საჭადრაკო ოლიმპიადების ისტორიაში პირველად მოხდა. არ ვიცი, დამთხვევაა თუ იმ არასათანადო სათამაშო პირობებსაც უდევს გარკვეული წვლილი მოჭადრაკეთა დაღუპვაში, მაგრამ ჯანმრთელ ახალგაზრდა კაცს რომ უჭირს სუნთქვა, იქ ასაკოვანს ასეთი რამ დაემართოს, სრულეზობით დასაშვებია.

დასკვნის სახით იმის თქმამსურს, რომ საორგანიზაციო კუთხით ტრომსოს საჭადრაკო ოლიმპიადამ ყველაზე ცუდი იყო ისტორიაში; ქართველი მოჭად-

რაკებისთვის კი (ვაჟთა ნაკრების ფიასკოს გამო) უარესი, რომელიც ქალთა მეთხე ადგილმაც და ნანა ძაგნიძის პირველ დაფაზე ოქროს, ხოლო ბელა ხოტენაშვილის მეორე დაფაზე ვერცხლის მედლის მოპოვებამაც ვერ დააბალანსა.

რამაც მოგვმინდა ნამუსი და გამარჯვების სიხარული მოგვანიჭა, უკვე გაიმბეთ.

მიხანარი:

ამ რეპორტაჟს ვერაფრით იხილავდით, კეთილი ხალხი რომ არ დამხმარებოდა. პირველ რიგში ქალბატონ მარინა მილორავას ვემადლიერები, რომელიც, გარდა იმისა, რომ ზურაბ აზმაიფარაშვილის მეუღლეა, თბილისის საერთაშორისო საჭადრაკო აკადემიის დირექტორის მოადგილეცაა. დიდი მადლობა საქართველოს მინისა და მინერალური წყლების კომპანია „ბორჯომის“ გენერალურ დირექტორს ზაზა კიკვაძეს; საქართველოს საჭადრაკის ფედერაციის ხელმძღვანელობას და კიდევ ერთ-ორ უჩინარ ქველმოქმედს, რომელთაც არაფრით მომცეს უფლება, მათი სახელები მკითხველისთვის გამეცნო.

ზვიად შატირიშვილი,
სპეციალურად
„ოლიმპიელისათვის“

ფოტოები ავტორისა

სპორტში დაწყებული ლუბუნდა ბრძელები

პირველად შოთა ხაბარე-ლის ნახევარსაუკუნოვან იუბილეზე გავიფიქრე, 50 წელიწადი სულაც არ ყოფილა ხანდაზმულობის ასაკი-მეთქი, მეორედ კი ეს სიტყვები ლერი ხაბელოვის საიუბილეო საღამოზე გამახსენდა. დიახ, მართლაც ვერ იფიქრებთ, ხაბელოვი თუ 50 წლისაა. თუმცა რაღა სხვა, ეტყობა, ამ აზრთან შეგუება თვითონაც უჭირს და აკი საკუთარ იუბილეზე უჩვეულოდ სიტყვაუხვობდა, რამდენჯერმე ისიც კი გაიმეორა, არ ვეპუებო ასაკსო. თავისი ეპოქის გამორჩეული ფალავანი სპორტიდან წასვლის შემდეგაც ამ სფეროში დარჩა და აქტიურ ცხოვრებას უკვე აქ აგრძელებს – არცთუ ისე დიდი ხნის წინათ მაშინდელი სპორტის დეპარტამენტისა და საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის ერთ-ერთი ხელმძღვანელი იყო, დღეს კი პარლამენტარის რანგში პარალელურად ხელმძღვანელობს სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა საპარლამენტო კომიტეტსა და საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტს. ის ერთ-ერთი იშვიათია, ვინც თავისი ენერჯია და ფინანსები სპორტული ინფრასტრუქტურის შექმნაში ჩადო – ბორჯომში მის მიერ შექმნილი სპორტკომპლექსი „ოლიმპი“ მისწრებაა მოჭიდავეებისთვის, თუმცა იქ ხშირად ემზადებიან სპორტის სხვა სახეობების წარმომადგენლებიც.

ფალავნებით განთქმული ქართული ჭიდაობის ისტორიაში ლერი ხაბელოვი გამორჩეულია – ტიტულებით, წარმატებებით, სიმალლით და მასშტაბურობით – პირდაპირი თუ გადატანითი მნიშვნელო-

ბით, რომელსაც დაუპყრობელი არ დარჩენია არც ერთი სპორტული მწვერვალი. თავად განსაჯეთ მისი მიღწევები: ოლიმპიური ჩემპიონი (1992) და ვერცხლის მედალოსანი (1988); მსოფლიოს ხუთგზის ჩემპიონი (1985, 1987, 1990, 1991, 1993) და მესამე პრიზიორი (1995); ევროპის პირველობის ოთხგზის გამარჯვებული (1985, 1987, 1988, 1992); მსოფლიოს თასის მფლობელი (1991); მსოფლიოს ჩემპიონი ჭაბუკებსა (1981) და ახალგაზრდებში (1982), ყოფილი საბჭოთა კავშირის სამგზის ჩემპიონი (1985, 1987, 1988) და ვიცე-ჩემპიონი (1990); ყოფილი საკავშირო სპარტაკიადის გამარჯვებული (1986); 1985-90 წლებში ზედიზედ ექვსჯერ მოიგო იმხანად მსოფლიოში ერთ-ერთი უძლიერესი შეჯიბრება – თბილისის საერთაშორისო ტურნირი, რომელსაც მსოფლიოს მცირე ჩემპიონატსაც კი უწოდებდნენ... აქ სრულად ვერ ჩამოვთვლით ყველა იმ შეჯიბრებას, რაც ხაბელოვს თავის კარიერაში მოუგია. ქართული სპორტის ისტორიაში ის ერთადერთია, ვინც ოლიმპიურ სახეობებში მსოფლიოს ხუთგზის ჩემპიონია.

მახსოვს, ერთხელ, იტალიაში ევროპის ახალგაზრდულ ოლიმპიურ ფესტივალზე ერთ-ერთი ჩვენი მოზარდის მარცხის შემდეგ ხაბელოვმა თქვა, ამ ასაკში წაგება კარგიცაა, ბევრ რამეს სწავლობო. უეჭველია, მას საკუთარი გამოცდილება ალაპარაკებდა – უდიდესი წარმატებების მიუხედავად, მის კარიერაშიც იყო უსიამოვნო ეპიზოდები, როცა კინალამ თავი დაანება სპორტს, როცა

საიუბილეო საღამო სეოკის პირველ ვიცე-პრეზიდენტს ელგუჯა ბერიშვილს მიჰყავდა.

ლარი საბელოვი 50

ერთ წაგებას ლამის გადააყოლეს მისი მომავალი მედლები... არადა, დასაწყისი ჩინებულ იყო – ჯერ კიდევ სკოლის ასაკში შიდა ასპარეზზე ან თუნდაც მოგვიანებით ჭაბუკებსა და ახალგაზრდებში მოპოვებულ საერთაშორისო წარმატებებს თავი რომ დაეანებოთ, ახალგაზრდებიდან უფროსებში გადასვლისთანავე პირველივე სეზონში დუბლი შეასრულა ანუ მსოფლიოს ჩემპიონიც გახდა და ევროპისაც. თუმცა სწორედ ამას მოჰყვა ერთ-ერთი ყველაზე მწარედ მოსაგონარი წაგება, როცა ორიოდ თვეში ამერიკელებთან ამხანაგურ შეხვედრაში შვიდეულიანი უპირატესობა ვერ შეინარჩუნა და 7:8 დამარცხდა. თავად ხომ განიცადა ეს წაგება, მაგრამ საკავშირო ნაკრების მწვრთნელებმა სულ მთლად ხაზი გადაუსვეს – ნაკრებიდან გამოიყვანეს და 1986 წლის მსოფლიოს პირველობაზე გამოსვლის შანსიც არ მისცეს. მტკივნეული წაგებები მანამდეც ბევრი იყო – ბავშვობაში, მაგრამ მას მიზნად ჰქონდა დასახული, დაეპყრო სპორტული მწვერვალები და სწორედ ამან გადაარჩინა, იხსნა მისი კარიერა. ავჭალელ ბიჭს სპორტმა მიზანსწრაფვა ასწავლა, რამაც ხა-

სიათი ჩამოუყალიბა და ცხოვრებაში თუ სპორტში უმაღლეს დონეზე აიყვანა.

— სპორტული ცხოვრება ძალიან რთულია. განსაკუთრებით – ახალგაზრდულ ასაკში, როცა ყველაფერი უნდა მოიკლო, ყველაფერზე უარი თქვა და ძირითადად გრაფიკით ცხოვრობ შეკრებიდან შეკრებამდე, ტურნირიდან ტურნირამდე. თუმცა დღეს რომ ვუყურებ, სპორტი ერთ-ერთი კარგი საშუალებაა, რომ ახალგაზრდა მიეჩვიოს მუშაობას, იფიქროს, რა უნდა გააკეთოს, რა მისწრაფებები ჰქონდეს. დიდი სპორტსმენი თუ არ დადგება, ნებისმიერ სფეროში დასჭირდება გამძლეობა, ენერჯია, ეცოდინება პროცესის ფასი და ექნება მიზანი, — ამბობს საბელოვი.

არადა, ერთი შეხედვით, მისი ცხოვრება არაფრით განსხვავდებოდა თანატოლებისგან, ისიც ჩვეულებრივ დადიოდა სკოლაში, მშობლების დაუყინებით ოთხი ნელინგა დადიოდა მუსიკაზე, კარგადაც სწავლობდა და მათემატიკურ ოლიმპიადებშიც მონაწილეობდა, დადიოდა სხვადასხვა წრეზე... არავინ იცის, გახდებოდა თუ არა ახალი ვეკუა ან მოხიბლავდა თუ არა საზოგადოებას კლარნეტზე დაკვრით (ანკი როგორი წარმოსადგენია ეს ფაქტიზი ინსტრუმენტი მის ხელებში!), მაგრამ მან ზუსტი არჩევანი გააკეთა – სპორტი აირჩია ანუ სწორედ ის სფერო, სადაც უმაღლეს წარმატებებს მიაღწია. ამაში დიდი როლი ავჭალელი მსოფლიოს ჩემპიონის – ზარიბეგ ბერიაშვილის ფაქტორმაც შეასრულა, რომლის სახელიც პატარა ბიჭს ლეგენდასავით ჩაესმოდა. კიდევ რომელიღაც

ლონი ხაბელოვი სპორტული წარსულის შემდგომად ავსტრალიაში აქტიურ ცხოვრებას.

უცნობმა საჭიდაო ფილმმა მოახდინა გავლენა, რომლის სახელწოდება ახლა არც ახსოვს, მაგრამ თავის დროზე ბანგივით კი იმოქმედა. სწორედ მაშინ დაისახა მიზნად მსოფლიოს ჩემპიონობა და ამას ყოველთვის ხმამაღლა ამბობდა. ეზოში რომ გამოჩნდებოდა, უფროსი ბიჭები ეხუმრებოდნენ კიდეც, ჩვენი მსოფლიო ჩემპიონი მოდისო, მაგრამ როცა მართლა მოიპოვა ეს ტიტული, იმ უფროსებს აღარ ეხუმრებოდათ. მით უფრო, როცა მეორედ, მესამედ, მეოთხედ, მეხუთედ მოიგო ეს წოდება. ბავშვობიდან კიდევე ერთი რამე ახსენდება სახუმარო მოგონებად: ჯერ კიდევე მოსწავლეობისას მის მშობლიურ 118-ე სკოლაში დერეფანში ლენინის, მარქსისა და ენგელსის პორტრეტების გვერდით როგორ ეკიდა მისი ვეება ფოტო! საბოლოოდ სპორტმა გადაძალა, თუმცა თან იმაზეც ფიქრობდა, ვაითუ, ტრავმა მივიღო, ან არ გამიმართლოსო და თან სწავლასაც ეწაფებოდა სათანადო განათლების მისაღებად. სპორტშიც იყო მომენტები, როცა კინაღამ გაუშვეს ჭიდაობიდან – მაინც ბავშვი იყო, მასაც უყვარდა ცელქობა და გართობა, მაგრამ ბედმა კარგი მწვრთნელებიც არგუნა და მათ გადააფარეს მზრუნველობის კალთა...

დღემდე გულისტკივილით იგხსენებს 1988 წელს სეულის ოლიმპიადის ფინალში მარცხს და მართალიცაა. რუმინელ ვასილე პუშკაშუს იმავე წელს ევროპის პირველობაზე 14 წამში მოუგო წმინდად, წინა წელს მსოფლიოს პირველობა, ხოლო ოლიმპიურ სეზონში ევ-

როპის ჩემპიონატიც ისე მოიგო, სხვა მნიშვნელოვან საერთაშორისო ტურნირებში ისე გაიმარჯვა, ქულა არ დაუკარგავს, ოლიმპიადის ფინალში კი ავბედითი ტრავმით რუმინელთან 0:1 წააგო. ეს ტრავმაც ბედის ირონია იყო – მაინცდამაინც ფინალის წინ მოინდომა ყოფილი საკაემპირო ნაკრების მწვრთნელმა მისი გახურება, როცა ამის საჭიროება არ იყო. როგორც წესი, ბედი ასეთ გახუმრებას არავის აპატიებს და ხაბელოვსაც დანამულ ხალიჩაზე ფეხი გაცურდა, შედეგად კი კუნთი გაუნწყდა... ეს რომ არაა, ბედს შეგუებული რუმინელი არც აპირებდა საჭიდაოდ გასვლას... ამ ნაგებამ დიდი დალი დაასვა, მაგრამ ისევ მწვრთნელების დახმარებით სძლია საკუთარ თავს.

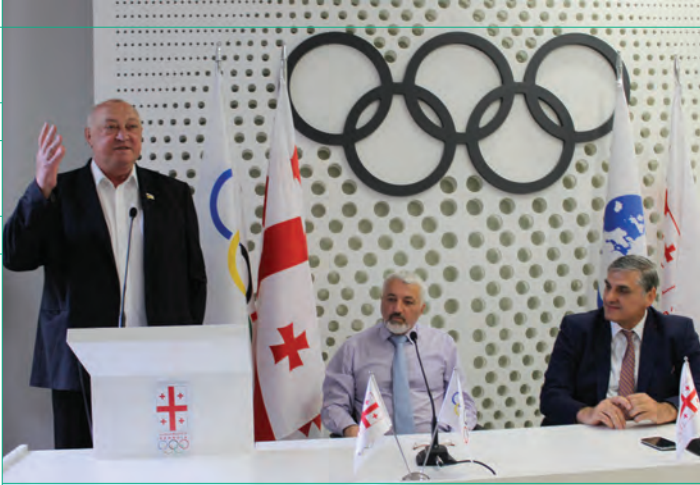
— ურთულესი პერიოდი იყო. თავში სულ ის წაგება მიტრიალებდა და ჩემს თავს ვებრძოდი. მორალურად ისე გამიჭირდა, დაახლოებით ერთი წელიწადი 100 მეტრს ვერ დავრბოდი და ვერ ვვარჯიშობდი, ძალიან განვიცადავ იმ წარუმატებლობა, მაგრამ ჩემს თავში მაინც ვნახე ძალა... მომდევნო ოლიმპიადამდე მხოლოდ იმ ფინალზე ვფიქრობდი. სხვათა შორის, ბარსელონის ოლიმპიადის ფინალში გერმანელ ჰეიკო

ბალცს 2:1 მოუფუგე. არადა, მანამდე მას ან ბეჭებზე ვაწვენიდი, ან 10:0 ვუგებდი და ქულა არასოდეს დამიკარგავს, თუმცა იქ ზომაზე მეტად ვფრთხილობდი და ასეთი ანგარიშიც ამის გამოა, — იხსენებს ლერი ხაბელოვი.

სწორედ ბარსელონის თამაშებს უკავშირდება ერთი საგულისხმო ფაქტი, როცა დაჯილდოებისას კატეგორიულად მოითხოვა, გაერთიანებული გუნდის დროში გვერდით ქართული დროშაც ალემართათ და ვიდრე მისი მოთხოვნა არ შეასრულეს, მანამ კვარცხლბეკზე არ ავიდა (იმავე ოლიმპიადაზე იგივე გააკეთა კახი კახიაშვილმაც). თუმცა ცხოვრება ხომ კიბეა და რამდენიმე წლის წინ ხაბელოვს ეს დაუეწიყეს, როცა ყოვლის ჩამთრევი პოლიტიკის მორევი მასაც შეეხო და სამშობლოდან გარიყა... დღემდე იგი არასოდეს ყოფილა აქტიური პოლიტიკური ფიგურა. კაცმა რომ თქვას, არც ახლაა — თუმცა პარლამენტარია, იქაც ძირითადად სპორტში საქმიანობს და არ გამოირჩევა წმინდა პოლიტიკური აქტივობით. ამის მიუხედავად, პოლიტიკა თავისით მიადგა და მორევშიც ჩაითრია. მასაც შეეძლო, მეფის ნავში ჩამჯდარიყო, თბილსკამსა და პირად კეთილდღე-

საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა მინისტრის მოადგილე აკაკი ლოდია იუბილარს საქართველოს სპორტის რაინდის მედალს გადასცემს.

ვლადიკავკაზიდან საიუბილეო სალამოში მონაწილეობის მისაღებად სპეციალურად ჩამოვიდა და სიტყვითაც გამოვიდა სახელოვანი ფალავანი, ოლიმპიური ჩემპიონი სოსლან ანდიევი (ზემოთ, ტრიბუნაზე).

ლეკუა კურტანიძემ იუბილარს ვეფხისტყაოსნის ძვირფასი გამოცემა მიართვა (მარჯვნივ).

სალამოს მონაწილეთ ერთი ჯგუფი (მარცხნიდან): შოთა ხაბარელი, სოსლან ანდიევი, რობერტ შავლაყაძე, ლერი ხაბელოვი, ნონა გაფრინდაშვილი, სოსო ჯაჭვლიანი, რომან რურუა, გურათმ სალარაძე და ლეკუა კურტანიძე.

ობაზე ეფიქრა, მაგრამ მაშინ ლერი ხაბელოვი არ იქნებოდა. ამიტომ პირდაპირ შეუშვირა მკერდი დარტყმას, რის გამოც სამშობლოდან წასვლაც მოუხდა... შეეძლო, საერთოდ ვადა-სახლებულიყო საქართველოდან, მაგრამ ეს არც უფიქრია. მეტიც – იმ იძულებითი განრიდების დროს მისი ცოლ-შვილი ისევ თბილისში ცხოვრობდა.

პოლიტიკურ დუღილს ტემპერატურა ბეიძინის ოლიმპიადზე მომხდარმაც აუწია, როცა აგვისტოს ომით შეწუხებული თამაშების გახსნის საზეიმო ცერემონიაზე არ გავიდა და თავიდან აფუთფუთდა შურის მანქანა... მაშინ ყველას დაავინ-

ყდა, რომ ის ორივე მხარის შვილი იყო და არა ერთი რომელიმესი. ამის მიუხედავად, მას მაინც მოსთხოვეს არჩევანის გაკეთება. არადა, მას არ გაუკეთებია ასეთი არჩევანი, უბრალოდ, გაეროდა ამ საერთო უბედურებას. მაშინ არავის უცდია, „რკინის ფარდა“ ოდნავ მაინც გადაენია და რეალური მიზეზი გაეგო, რატომ მოიქცა ასე – ეს არ აწყობდა პოლიტიკას... არადა, მას სავსებით საპატიო მიზეზი ჰქონდა. აი, რას ამბობს ამის შესახებ:

— არასოდეს ვყოფილვარ ქართველი ხალხის და ქართული სახელმწიფოს წინააღმდეგი. გოგი თოფაძეც არ გასულა

ცერემონიაზე, რომელიც დელეგაციის ხელმძღვანელი იყო, მაგრამ რატომღაც მხოლოდ ჩემზე ლაპარაკობდნენ. ჩემი პირველი ცოლი ქართველია – პაპაშვილი. მაშინ იბომბებოდა ის სოფელი, სადაც ჩემი შვილი ცხოვრობს – გუჯაბაური. ამას განვიცდიდი, ამ განცდას ვერ მოვერიე და ამიტომ არ მქონდა ცერემონიაზე გამოსვლის თავი... ამას ყველას ვერ აუხსნი!

ხაბელოვის პიროვნებაზე ისიც ცხადად მიუთითებს, რომ არც უცდია გვარის გადაკეთება, მამაპაპული გვარით სცადა ქართულ საზოგადოებაში დამკვიდრება და მიანა კიდევ მიზანს. იოლი არ იქნებოდა ამის მიღწევა, მაგრამ მან კარგად იცის საკუთარი ისტორია, იცის, რომ ქართველები და ოსები ერთი მთის, დედამიწის ერთი პატარა კუთხის შვილები და მონათესავე ერები ვართ. ამიტომ არც მალავს თავის ეროვნებას, სიცოცხლე კი 50 წლის ასაკშიც ძალუმაღ და შინაარსიანად გრძელდება. ხუთი შვილის მამა ცხოვრებაშიც აგრძელებს სპორტში დანყებულ ლეგენდას, რომელსაც გახუნება არ უწერია.

ირაკლი თაყაძე

ლერი ხაბელოვის საიუბილეო სალამოზე ფოტოები გადაიღო კახა ბერნიძე

იუბილე

ვასტანგ ბლაგიძე-60

ყველა გიგანტის მოგზაუბი

სპორტის ქართველ გულშემატკივარს ვასტანგ ბლაგიძის წარდგენა არ სჭირდება. ვეტერან ფალავანს, რომელმაც თავისი შთამბეჭდავი კარიერის მანძილზე ყველა ტიტული მოიგო დაბადებიდან 60 წელი შეუსრულდა.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი ტრადიციას არ არღვევს და გამოჩენილ ქართველ ოლიმპიელებს საიუბილეო თარიღს საკუთარ ოფისში ულოცავს.

ამჯერადაც მაჩაბლის 11 ნომერში შეკრებილმა ოლიმპიურმა ჩემპიონებმა, სპორტის სამყაროს წარმომადგენლებმა კიდევ ერთხელ გაიხსენეს ვასტანგ ბლაგიძის განვლილი სპორტული თუ ცხოვრებისეული გზა და მისი მისამართით თბილი სიტყვები არ დაიშურეს.

სეოკის პირველმა ვიცე-პრეზიდენტმა ელგუჯა ბერიშვილმა დამსწრე საზოგადოებას კიდევ ერთხელ შეახსენა თუ რა ბრწყინვალე სტილში მოიპოვა ვასტანგ ბლაგიძემ მოსკოვში, 1980 წელს, ოლიმპიური ოქროს მედალი და იუბილარს სეოკის მედალი და ფულადი ჯილდო გადასცა.

ვასტანგ ბლაგიძეს საიუბილეო თარიღი მიულოცეს სეოკის გენერალურმა მდივანმა ემზარ ზენაიშვილმა, ვიცეპრეზიდენტებმა ნინო სალუქვაძემ და მამუკა ხაბარელმა, სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა მინისტრის მოადგილემ თამაზ თევზაძემ, ოლიმპიურმა ჩემპიონებმა: ქეთევან ლოსაბერიძემ, რაფაელ ჩიმიშვიანმა, პარლამენტის წევრმა სოსო ჯაჭვლიანმა, ვეტერანმა მოჭიდავეებმა: გურამ სალარაძე, მიხეილს სალაძემ, ედიშერ მაჩაიძემ, თემურ ყაზარაშვილმა, მუხრან ვახტანგაძემ, ავთანდილ მაისურაძემ, ჭიდაობის ეროვნული ფედერაციის პრეზიდენტმა ლუკა კურტანიძემ, რომელმაც ბლაგიძე ეროვნული ნაკრების ეკიპირებითაც დაასაჩუქრა.

ჭიკაომბაში ყველა ტიტულის მომგებმა ვასტანგ ბლაგიძემ მოლოდინს დატოვა და უნიკალური მოხიბვა.

ემზარ ზენაიშვილი-70

ერთი სტრატეგიული ნაბიჯი ემზარ ზენაიშვილის უშუალო მონაწილეობის გარეშე. უმეტეს შემთხვევაში, ის თავად იყო ამ საქმეების ინიციატორი და თაოსანი, ერთ-ერთი პირველი იმათ შორის, ვინც მნიშვნელოვანწილად განსაზღვრა ქართული ოლიმპიური მოძრაობის წარმატება და მისი მაღალი საერთაშორისო ავტორიტეტი.

მან ქართულ სპორტულ სინამდვილეში დაამკვიდრა საქმის წარმართვის ახალი სტილი, მასშტაბური სპორტული ფორუმების, საზეიმო თუ საიუბილეო საღამოების ორგანიზების მეტად საინტერესო და თანამედროვე ფორმები. მისი ინიციატივით განხორციელდა არაერთი მნიშვნელოვანი საგამომცემლო და სატელევიზიო პროექტი, გამოფენა და კონკურსი, სიმპოზიუმი და სემინარი, მისივე ავტორობით გამოიცა რამდენიმე წიგნი და ცნობარი.

ყველა ამ ნამოწეებასა და საქმეში იგრძნობა ცოდნა და გამოცდილება, ერუდიცია და პროფესიონალიზმი.

აი, ასეთი კაცია ემზარ ზენაიშვილი.

ელგუჯა ბერიშვილი

სურათში: ემზარ ზენაიშვილი და ელგუჯა ბერიშვილი აიპსის კონგრესის დღეებში ავსტრიაში.

ემზარ ზენაიშვილი

ემზარ ზენაიშვილის მიერ ქართულ სპორტში გაკეთებულ საქმეებს სასწორის პინაზე თუ დავდებით, ამ სფეროში მოღვაწე სხვა დამსახურებულ ადამიანებს ტოლს არაფერში დაუდებს, მეტნელ შემთხვევაში კი გადასწონის კიდევ.

ემზარ ზენაიშვილი არ არის სცენისა და ტრიბუნის, საჯარო გამოსვლებისა და იაფფასიანი პოპულარობის მოყვარული კაცი. თუ გადაუდებელი აუცილებლობა არ მოითხოვს, ერიდება პრესა-ტელევიზიათა ურთიერთობას და ჩრდილში ყოფნას ამჯობინებს. ის არ ესწრაფვის თანამდებობრივ ლიდერობას და პირველკაცობას, თუმცა ამის საფუძველი და შესაძლებლობა არაერთხელ ჰქონია.

მაგრამ ის არის ლიდერი საქმის კეთებაში, სიახლეების ძიებასა და ნოვატორობაში და აქ მას ბადალი ძნელად თუ მოეძებნება. ყოველდღიური დაულალავი შრომა ემზარ ზენაიშვილის ბუნებრივი მდგომარეობაა. თავს ყველაზე კარგად მაშინ გრძნობს, როცა საქმის კეთების პროცესშია. და ეს პროცესი სამსახურში ყოფნით არ შემოიფარგლება – გრძელდება გზაში, თვითმფრინავში, შევლებებისა თუ მოგზაურობის დროს. ჩამოვა და თან ჩამოიტანს ჩანანერებს, ახალ იდეებს, ხვალ-ზეგ გასაკეთებელი საქმეებისა და გადასაჭრელი პრობლემების გრძელ ჩამონათვალს. მერე შეკრიბავს, დარაზმავს და აიყოლიებს თანამშრომლებს, თავადაც არ მოისვენებს და არც სხვებს მისცემს ამის უფლებას – ვიდრე საქმე არ გასრულდება და პრობლემა არ მოგვარდება. ვერ იტანს ზერელობას, პასიურობას, საქმისადმი გულ-

გრილ დამოკიდებულებას. ყველაფერი უნდა გაკეთდეს დროულად, კვალიფიციურად, საფუძვლიანად და ამის მაგალითს თავად იძლევა.

ვისაც ემზარ ზენაიშვილთან საქმიანი და სამსახურებრივი ურთიერთობა ან თუნდაც ნაცნობობა აკავშირებს, არაერთხელ დარწმუნებულა, რამდენად მცდარია ჩვენში დამკვიდრებული სტერეოტიპები იმის თაობაზე, რომ:

— ძველ დროში, ახალგაზრდულ თუ პარტიულ ორგანიზაციებში მუშაობისას მიღებული გამოცდილება ახალ ვითარებაში მუხრუჭია და არა კაპიტალი. ემზარ ზენაიშვილის მაგალითი საპირისპიროს ადასტურებს;

— ახალი იდეების ნამოყენება, ახლებური აზროვნება მხოლოდ ახალგაზრდების პრივილეგიაა და ჭარმაგი ადამიანები, როგორც წესი, რეტროგადები არიან; ემზარ ზენაიშვილის მაგალითი სრულიად საპირისპიროზე მეტყველებს;

— წარმატებული სპორტული წარსული აუცილებელი სასტარტო პირობაა სპორტის მენეჯმენტში წარმატებული საქმიანობისა; ემზარ ზენაიშვილის შემთხვევაში, ეს სტერეოტიპიც ნიველირებულია.

აგერ უკვე მეოთხედი საუკუნე იწურება, რაც ემზარ ზენაიშვილმა ქართულ ოლიმპიურ მოძრაობაში შემოიტანა ფეხი. უფრო ზუსტად, ის პირველი დღეებიდანვე ამ მოძრაობის ერთ-ერთი აქტიური წევრია. მთელი ამ წლების განმავლობაში, საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის არსებობის მანძილზე, არ გაკეთებულა მეტნაკლებად მნიშვნელოვანი არც ერთი საქმე, არ გადადგმულა არც

ლილევაკამერი — პირველი მიჯნა

მარხილი თოვლზე მისრია-ლებს და მისი ხმის გარდა სიჩუმეს არაფერი არღვევს. ხანდახან ჩემი ფოტოაპარატი თუ გაიჩხაკუნებს; ეს არის და ეს. ნორვეგიულ ეროვნულ ტანსაცმელში გამონყობილი ქერთამიანი ინგრიდიც კარგა ხანია ხმას აღარ იღებს. უკვე ყველაფერი მაჩვენა, ყველაფერი ამიხსნა, რის საშუალებასაც მისი და ჩემი ინგლისური იძლევა. ინგრიდმა — ჩემმა მეეტლე-მემარხილემ თავად შემომთავაზა მარხილიც და ექსკურსიამძღოლობაც, როცა მაიჰაუგენში შესული რუკას ჩავჩერებოდი და ვარჩევდი, საით წავსულიყავი. მაიჰაუგენი ნორვეგიის ერთი უმთავრესი ღირსშესანიშნაობაა, ეროვნული საგანძური, უდიდესი ლიაცისქევეა მუზეუმი ევროპაში. ნორვეგიელი დანტიისტი ანდერს სანდვიგის მიერ 1887 წელს დაარსებულ ამ მუზეუმში თავმოყრილია 140-ზე მეტი ტრადიციული სახლი, ფერმა თუ ეკლესია ნორვეგიის სხვადასხვა კუთხიდან. 1994 წლის 27 თებერვალია, ოლიმპიადის ბოლო დღე. აქედან სულ რამდენიმე ასეულ მეტრში ურთიერთობას არკვევენ ჰოკეისტები, ბირკენბაინერის სათილაშურო სტადიონზე კი სწორედ ამ წუთებში წყდება იმ ოქროს მედლის ბედი, რომელმაც უნდა გაარკვიოს, ვინ დაიკავებს ოლიმპიადაზე პირველ ადგილს — რუსეთი თუ ნორვეგია. რამდენიმე საათში ოლიმპიადის საზეიმო დახურვაა. თუმცა სახლი, რომელშიც ქართველი ჟურნალისტები ვცხოვრობთ, მაიჰაუგენიდან სულ ასი მეტრით არის მოშორებული, ოლიმპიადის პროგრამის საოცარი გადატვირთულობის გამო დღემდე ვერაფრით მოვახერხე ამ მუზეუმში მოსვლა. მართალია, ლილევაკამერის ცაზე მონანავე დირიჟაბლი აქედანაც მშვენივრად მოჩანს, მაიჰა-

უგენში არაფერი გაგრძნობინებს, რომ აქვე, ამავე ფერდობზე, ამ დათოვლილი ხეების გადაღმა მიდის და მიზეიმობს პლანეტის უდიდესი სპორტული ასპარეზობა, არის ერთი ვნებათაღელვა და ჟრიაშული.

ინგრიდმა ცხენს რალაც უჩურჩულა და როცა ის მორჩილად გაჩერდა, მოვედითო, მითხრა, მარხილიდან გადმოვიდა და ისეთი მზრუნველობით გადაამხადა მუხლებიდან ირმის ტყავი, ცოტა არ იყოს, მომერიდა კიდევ, რომ სულ რალაც 50 კრონი მივეცი, თუმცა ფასზე წინასწარ ვიყავით შეთანხმებული.

ზაფხულშიც მობრძანდით, უფრო საინტერესოა აქაურო-

საქართველოს დროშა ოლიმპიურილილევაკამერში.

საქართველოს დროშის აღმართვის ცერემონია ლილეჰამერის ოლიმპიურ სოფელში.

ბაო, მითხრა გამომშვიდობებისას ინგრიდმა და ვეებერთელა, მისი ცხენივით შავი შლიაპა დამიქნია.

ლიაცისქვეშა მუზეუმზე არანაკლები შთაბეჭდილება დატოვა ორიგინალურად მონაცობილმა ჭერქვეშა ეთნოგრაფიულმა მუზეუმმა, რომლის მთელი ფართობი – 2000 კვადრატული მეტრი – სახელოსნოებითაა სავსე: სადურგლო, სამკერვალო, საამკინძაო, სახარაზო, სადაბალო, სამინამბერო, საოქრომჭედლო... ექსპოზიცია ისეა მონაცობილი, რომ იქმნება შთაბეჭდილება, თითქოს ყველა ხელოსანი – დურგალი, ხარაზი, დაბალი თუ მბეჭდავი – ეს წუთია ამდგარა სამუშაო ადგილიდან, ცოტა ხნით გარეთ გასულა და სადაცაა დაბრუნდებაო. ერთმა დამთვალიერებელმა იხუმრა კიდევ – როგორც ჩანს, ყველანი ოლიმპიადის დახურვაზე ნასულანო.

მეც ოლიმპიადის დახურვაზე მივდივარ.

ზამთრის XVII ოლიმპიური თამაშები ერთგვარი მიჯნა იყო ქართული ოლიმპიური სპორტის ისტორიაში, მეორე მიჯნა. პირველი – ბარსელონის ოლიმპიადა გახლდათ. საქართვე-

ლოს სპორტსმენები 1952 წლიდან მონაწილეობენ ოლიმპიადებში. 1992 წლამდე ეს მონაწილეობა შეზღუდული იყო – საბჭოთა კავშირის ოლიმპიური ნაკრების შემადგენლობაში; შეზღუდული იყო ქართველთა მონაწილეობა ბარსელონაშიც, – ისინი ეგრეთ წოდებული „გაერთიანებული გუნდის“ შემადგენლობაში გამოდიოდნენ, მაგრამ იქ, პირველად ისტორიაში, გამარჯვებულ ქართველ სპორტსმენთა პატივსაცემად აღიმართა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო დროშა და აუღერდა საქართველოს ჰიმნი. ლილეჰამერში საქართველოს წარმომადგენლები, პირველად ისტორიაში, ცალკე გუნდად წარსდგნენ ოლიმპიურ თამაშებზე, მაგრამ ეს ჯერ კიდევ არ არის სრულფასოვანი ჩართვა ოლიმპიურ მოძრაობაში. ჯერ ერთი, თავისთავად ზამთრის თამაშები არ არის ჭეშმარიტი ოლიმპიადა, რომელიც მხოლოდ ზაფხულის თამაშებს გულისხმობს, თუმცა ასეთ ტერმინს – „ზაფხულის თამაშები“ ოლიმპიური ქარტია არ იცნობს; ზამთრის თამაშები არ იწოდება ოლიმპიადად, იგი თანამედროვეობის პირმშოა – არ იმართებოდა ძველ საბერძნეთში და ამიტომ, როდესაც გადან-

ყდა, ზამთრის თამაშები ოლიმპიადებს შორის, არაოლიმპიურ წლებში ჩაეტარებინათ, ამას დიდი კამათი არ გამოუწვევია. ესეც რომ არა, საქართველოსათვის ზამთრის თამაშები არასოდეს ყოფილა მისი სპორტული პოტენციის ადეკვატური გამოხატვის საშუალება. მართალია ოთხჯერ (რაც თავისთავად შთაბეჭდავი მაჩვენებელია), მაგრამ ზამთრის თამაშებში ერთადერთი ქართველი სპორტსმენი მონაწილეობდა – ტრამპლინიდან მხტომელი კობა ნაქაძე. საქართველოს სპორტსმენებს ზამთრის თამაშებში ჩასათვლელი ქულები არასოდეს მოუპოვებიათ, მაშინ, როცა ოლიმპიადაზე მუდამ გვყავდა ორი ან მეტი ჩემპიონი, პრიზიორებზე და პირველ ექვსეულში შესულზე რომ არაფერი ვთქვათ. ასე რომ, მესამე და საბოლოო მიჯნა, რის შემდეგაც საქართველო დიდი ოლიმპიური ოჯახის სრულფასოვანი წევრი გახდება, ატლანტის ოლიმპიადაა, რომელიც 1996 წელს გაიმართება – თანამედროვეობის პირველი ოლიმპიური თამაშების ზუსტად 100 წლისთავზე.

ლილეჰამერში საქართველოს ხუთი სპორტსმენი წარმოადგენდა:

ზურაბ ჯიჯიშვილი (სამთო-სათხილამურო სპორტი). დაიბადა 1973 წლის 23 სექტემბერს ბაკურიანში. სპორტში მცადინეობა დაიწყო 1983 წელს, ნაკრებშია 1985 წლიდან. არის სპორტსაზოგადოება „დინამოს“ წევრი, საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი, საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი სწრაფდაშვებაში ახალგაზრდებში. მწვთნელი – გერა აბრამიშვილი.

ლევან აბრამიშვილი (სამთო-სათხილამურო სპორტი). დაიბადა 1970 წლის 27 ივლისს ბაკურიანში. სპორტში მცადი-

ნეობა დაიწყო 1980 წელს, ნაკრებშია 1983 წლიდან. არის სპორტსაზოგადოება „შევარდენის“ წევრი, საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტი, საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი. მწვრთნელი – გერა აბრამიშვილი.

კახა ვახტანგიშვილი (ცივაობა). დაიბადა 1970 წლის 2 აპრილს ბაკურიანში. სპორტში მეცადინეობა დაიწყო 1982 წელს, ნაკრებშია 1987 წლიდან. არის სპორტსაზოგადოება „შევარდენის“ წევრი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი, საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი, მსოფლიო თასის ეტაპის (ავსტრია, 1989) გამარჯვებული, საბჭოთა კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადის (ლატვია, 1990) ვიცე-ჩემპიონი წყვილებში (ლევან თიბილოვთან ერთად). მწვრთნელი – ზაალ გურუშიძე.

ლევან თიბილოვი (ცივაობა). დაიბადა 1970 წლის 23 ივლისს ბაკურიანში. სპორტში მეცადინეობა დაიწყო 1982 წელს, ნაკრებშია 1987 წლიდან. არის სპორტსაზოგადოება „შევარდენის“ წევრი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი, საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი, მსოფლიო თასის ეტაპის (ავსტრია, 1989)

გამარჯვებული, საბჭოთა კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადის (ლატვია, 1990) ვიცე-ჩემპიონი წყვილებში (კახა ვახტანგიშვილთან ერთად). მწვრთნელი – ზაალ გურუშიძე.

კახა ნაქაძე (ტრამპლინიდან ხტომა). დაიბადა 1969 წლის 28 აპრილს ბაკურიანში. სპორტში მეცადინეობა დაიწყო 1980 წელს, ნაკრებშია 1983 წლიდან. არის სპორტსაზოგადოება „დინამოს“ წევრი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი, საბჭოთა კავშირის თასის მფლობელი, საბჭოთა კავშირის ხალხთა ზამთრის სპარტაკიადის (1990) ჩემპიონი 90-მეტრიანი ტრამპლინიდან ხტომაში. მწვრთნელი – კობა ნაქაძე.

მაშ, ასე: ლილეჰამერი. 1994 წლის თებერვალი. დღიურის შემოკლებული, საგაზეთო ვარიანტი:

11 თებერვალი, პარასკევი

დღის 12 საათზე ოლიმპიური სოფლის საერთაშორისო ზონაში დროშების აღმართვის ოფიციალური ცერემონიალია. უკვე მესამე დღეა ასეთი ცერემონიალი დღეში რამდენჯერმე იმართება. ამჯერად აღიმარ-

თება დანიის, ფიჯის, საქართველოს, ტრინიდადის-ტობაგოს და ჩინეთის სახელმწიფო დროშები. საქართველოს მთელი დელეგაცია სპორტსმენებიან-მწვრთნელებიან-ოფიციალურიპირებიან-ჟურნალისტებიანადაქ არის შეკრებილი. საქართველოს დროშა ერთ-ერთი ყველაზე თვალსაჩინო ადგილას აღმოჩნდა – ზუსტად ცენტრში, იმ პატარა შემადლების უკან, საიდანაც ლილეჰამერის მერი ოლიმპიადაზე ჩამოსულ დელეგაციებს ესალმება დროშის აღმართვის წინ. ჩვენ ჩავაწყვეთ ეს ადგილიო, არ ვიცი ხუმრობით, არ ვიცი, სერიოზულად ამბობენ ჩვენი სპორტული დელეგაციის ხელმძღვანელები. სჯობდა კი სხვა რამ „ჩავვეწყო“: საქართველოს დროშა, რომელიც იმ დღეს აღიმართა, შინდისფერის ნაცვლად ალისფერი იყო, ხოლო ლილეჰამერის მერი, რომელიც ყველა დელეგაციას მის ენაზე ესალმებოდა, საქართველოს დელეგაციას რატომღაც რუსულად მიესალმა – „დობრო პოყოლოვატ“-ო. საჭირო გახდა ჩვენი დელეგაციის ხელმძღვანელთა ოფიციალური განმარტება, რასაც მერის გულწრფელი ბოდიში, მეორე დღეს დროშის შეცვლა და, რაც მთავარია, ის ქარ-

ქართველი ჟურნალისტები ლილეჰამერის „ქართული სახლის“ დათოვლილ აივანზე. მარცხნიდან მარჯვნივ: პაატა ნაცვლიშვილი, თამარ ბალავაძე, დავით კაკაბაძე.

საქართველოს ოლიმპიური დელეგაცია თამაშების გახსნის საზეიმო ცერემონიაზე.

თული ტექსტი მოჰყვა, რომელიც ხვალ საღამოს მთელ პლანეტას მოეფინება: „კეთილი იყოს შენი მობრძანება, საქართველო!“.

12 თეზისი, შაბათი

დღით მთავარ ოლიმპიურ პრესცენტრში გაიმართა პრესკონფერენცია ნენსი კერიგანთან. ამერიკელი ჟურნალისტებისათვის ნენსი კერიგანისა და ტონია ჰარდინგის ერთი პატარა ინტერვიუ გაცილებით მნიშვნელოვანია, ვიდრე თამაშების რომელიც გნებავთ უმნიშვნელოვანესი მოვლენა – თუნდაც მისი საზეიმო გახსნა. ამერიკელებმა თვითონ უწყიან თავისი საქმისა, ჩემთვის კი ოლიმპიადის გახსნა უაღრესად შთამბეჭდავი, დასამახსოვრებელი მოვლენა იყო. მეტისმეტი მღელვარებისაგან ყელში ბურთი მომეჭვინა და ცრემლები ვერ შევიკავე, როცა არენაზე საქართველოს დელეგაცია გამოჩნდა და პატარა ნორვეგიელი გოგონა, სახელგანთქმული ლივ ულმანი და ლეგენდარული

ტურ ჰეიერდალი ქართულ-ფრანგულ-ინგლისურად მიესალმნენ მას:

„კეთილი იყოს შენი მობრძანება, საქართველო!“

შემდეგ ნორვეგიის მეფემ ჰარალდ მეხუთემ თამაშები გახსნილად გამოაცხადა. ვეება მონიტორზე გამოჩნდა ოლიმპიური ჩირაღდანი, რომელიც ტრამპლინიდან მსტომელ სტეინ გრებენს ეპყრა ხელთ. მერე იგი ტრამპლინზე დაეშვა და 35 ათასი კაცის აღფრთოვანებული შეძახილის ფონზე ჩირაღდანი ნორვეგიის მემკვიდრე უფლისწულს ჰოკონს გადასცა. ჰოკონმა კიბე აირბინა და...

ოლიმპიური ცეცხლი აინთო.

13 თეზისი, კვირა

ეს დღე ისტორიულია ქართული სპორტისათვის. საქართველოს წარმომადგენელი დამოუკიდებელი გუნდის წევრი პირველად გამოდის ზამთრის თამაშებზე. ასპარეზობის ტაბლოზე სპორტსმენის გვარის გახსნრივ, პირველად წერია სა-

ქართველოს აღმნიშვნელი სამი ასო „GEO“. ეს პატივი წილად ხვდა სამთომოთხილამურე ზურაბ ჯიჯიშვილს, რომელიც, მიუხედავად იმისა, რომ საკმაოდ მოკრძალებული, 47-ე ადგილი დაიკავა სწრაფდაშვებაში, სამუდამოდ დამკვიდრდა ქართული სპორტის ისტორიაში. ყველაფერი შეფარდებითია: ეს 47-ე ადგილი გაცილებით მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო საქართველოსთვის, ვიდრე იმავე ასპარეზობის გამარჯვებულის ამერიკელი ტომი მოს ოქროს მედალი ამერიკისთვის!

იმ დროს, როცა ჩვენ ჯიჯიშვილს ვგულშემატკივრობდით კვიტფიელში, ჰირკენბაინერის სათხილამურო სტადიონზე გათამაშდა ლილეჰამერის პირველი ოლიმპიური ოქრო. იგი მოიპოვა იტალიელმა მანუელა დი ჩენტამ, რომელმაც ქალთა 15-კილომეტრიან რბოლაში დაამარცხა უდავო ფავორიტი ლიუბოვ ეგოროვა.

14 თეზისი, ორშაბათი

ჯიჯიშვილი კვლავ გამოვიდა კვიტფიელის ტრასაზე. ამჯერად კომბინაციის ჩინოვალაში. აქ იგი 44-ე იყო. მისი მწვრთნელი გერა აბრამიშვილი ამბობს, რომ 25 თებერვალს მას კომბინაციის მეორე სახეობაში – სლალომში 30 საუკეთესოს შორის მოხვედრის შანსი აქვს, თუ... ტრასა დაამთავრა.

დღეს საქართველოს დელეგაციის ხელმძღვანელები შეხვედნენ ჯერ ზამთრის სახეობების საერთაშორისო ფედერაციის პრეზიდენტს ბ-ნ მარკ ჰოდლერს, შემდეგ კი საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტს ბ-ნ ხუან ანტონიო სამარანჩს. საუბარი შეეხებოდა ჩვენს სამთო-მოთხილამურეს ლევან აბრამიშვილს, რომლის გამოსვლა ოლიმპიადაზე კითხვის ნიშნის ქვეშ დგას.

ორი დღის შედეგებით თამაშებზე ლიდერობა ხელთ იგდო ნორვეგიამ, რომელსაც უკვე ორი ოქროს და სამი ვერცხლის მედალი აქვს. მეორე ადგილზეა რუსეთი ერთი ოქროს, ორი ვერცხლის და ერთი ბრინჯაოს მედალით. მესამე ადგილზე მყოფ იტალიას ერთი ოქროს და ერთი ბრინჯაოს მედალი აქვს.

ოლიმპიადაზე არაოფიციალური გუნდური ჩათვლა ორი მაჩვენებლით ხდება: მოპოვებული მედლებით და პირველ ექვსეულში დაგროვებული ქულებით. ეს უკანასკნელი მე უფრო სამართლიანი მგონია. მედლებზე ზემოთ მოგახსენეთ, ქულებითაც პირველი სამეული იგივეა: ნორვეგია (29), რუსეთი (27) და იტალია (20).

15 თეაქვალი, სამსახვათი

ბირკენბაინერის სტადიონზე კვლავ გაიმართა დი ჩენტასა და ეგოროვას „დეული“. ამჯერად – 5 კილომეტრზე – ეგოროვამ გაიმარჯვა და ალბერვილის სამ ოლიმპიურ ოქროს ერთი ლილეჰამერულიც მიემატა.

არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში პირველ ადგილზე გადავიდა რუსეთი, რომელიც ნორვეგიას ერთი ბრინჯაოს მედალით და 6 ქულით უსწრებს. მედლებით მესამეზე უკვე ამერიკელები არიან, ქულებით კი – ისევ იტალიელები.

16 თეაქვალი, ოთხსახვათი

დღის გმირი იყო ალბერვილის ოლიმპიადის ჩემპიონი იოჰან ოლაფ კოს, რომელმაც 1500-მეტრიანი დისტანცია ციგურებით რბოლაში მსოფლიო რეკორდით მოიგო. ფრისტილის ტრასაზე გამოვლინდნენ ჩემპიონები მოგულში: კანადელი ჟან-ლუკ ბრასარ (ვაჟებში)

და ნორვეგიელი სტინი-ლიზე ჰატესტად (ქალებში). ნორვეგია მედლებით ისევ პირველია (4-3-0), ქულებით მეორე (51). მას უსწრებს რუსეთი (66), რომელიც მედლებით ჩამორჩება (3-5-2), ხოლო მესამეზე – იტალია (40; 2-1-2).

სალამოს „ქართულ სახლში“ სტუმრად იყო სპორტულ ჟურნალისტთა საერთაშორისო ასოციაციის პრეზიდენტი თურქი თოგაი ბაიათლი, ამავე ასოციაციის გენერალური მდივანი ფინელი მათი სალმენკულა და დირექტორი უნგრელი აგნეშ დიორდ. „ქართული სახლი“ – ასე შეარქვა ჩვენმა დელეგაციამ ლილეჰამერის ცენტრში მდებარე კეთილმოწყობილ სახლს, რომელიც სეოკის სპონსორებმა იქირავეს და რომელშიც საქართველოს პარლამენტის სპორტისა და ტურიზმის კომისიის თავმჯდომარე ბეჟან ხურციძე, ოლიმპიური ატამე დავით კაკაბაძე, სეოკის თარჯიმანი რუსუდან აფციური და ჩვენ – ჟურნალისტები ვცხოვრობთ. საქართველოს სპორტულ ჟურნალისტთა ასოციაციის პრეზი-

დენტმა ელგუჯა ბერიშვილმა სამემოდგომოდ საქართველოში მოიპატიჟა ბ-ნი ბაიათლი და საერთაშორისო ფედერაციის სხვა ხელმძღვანელები გაზეთ „ლელოს“ საიუბილეო დღეებში მონაწილეობის მისაღებად. მოპატიჟება მაღლობით იქნა მიღებული.

17 თეაქვალი, სუთხვათი

ბირკენბაინერის სტადიონზე ისევ ეგოროვასა და დი ჩენტას ორთაბრძოლაა, ამჯერად – 10 კილომეტრზე. ეგოროვამ თავისი მეორე ოქროს მედალი მოიპოვა ლილეჰამერში, დი ჩენტამ – მეორე ვერცხლი. იმავე დისტანციაზე ვაჟებში პირველი იყო სამგზის ოლიმპიური ჩემპიონი (ალბერვილში), ნორვეგიელი ბიორნ დელი. სუპერგიგანტში გაიმარჯვა გერმანელმა მარკუს ვასმაიერმა.

გუნდურ ჩათვლაში პირველია რუსეთი (88; 5-5-2), მეორე – ნორვეგია (65; 5-3-1); ქულებით მესამეა იტალია (55), მედლებით – აშშ (2-2-0).

პირველად ისტორიაში ლილეჰამერის ოლიმპიურ ტაბლოზე გაჩნდა საქართველის აღმნიშვნელი სამასოიანი საერთაშორისო აბრევიატურა: CEO.

მთამოთხილამურე ზურაბ ჯიჯიშვილი პირველი სპორტსმენი აღმოჩნდა, ვისაც დამოუკიდებელი საქართველოს სახელით ოლიმპიადაზე გამოსვლა მოუხდა.

18 თეპარვალი, პარასკევი

დღეს ჰუნდერფოსენის საციგაო ტრასაზე საქართველოს გუნდი გამოდის. თავის დროზე ვახტანგ შვილი-თიბილოვის ნევილი ანგარიშგასანევე ძალას წარმოადგენდა არათუ საკაპეშირო, საერთაშორისო არენაზეც, მაგრამ რიგი მიზეზების გამო (ვერა და ვერ მოიხრეს ახალი ციგა და ისევ ძველით მოუხდათ გამოსვლა, თიბილოვს თითი ჰქონდა მოტეხილი და თაბაშირიანი ასპარეზობდა; გარდა ამისა, ბიჭებმა ვერ შეძლეს ჯეროვნად მომზადებულები იყვნენ თამაშებისათვის) მათ ვერ მოახერხეს ათეულში მოხვედრა, როგორც ამას საქართველოს სპორტული დელეგაციის მეთაურები ვარაუდობდნენ. საბოლოოდ ჩვენმა მოციგავეებმა მე-17 ადგილი დაიკავეს 19 მონაწილეს შორის. ჩემპიონები გახდნენ კურტ ბრიუგერ და ვილფრიდ ჰუბერ (იტალია); მეორე ადგილზე იტალიის მეორე გუნდი გავიდა, რომლის შემადგენლობაში იყვნენ ოლიმპიური ჩემპიონის ძმა ნორბერტ ჰუბერ და ჰანსიორგ რალფ.

რუსეთი ორივე მაჩვენებლით პირველია (92; 5-5-3). ნორვეგია ქულებით მესამეა, მედლებით – მეორე (65; 5-3-1); იტალია – პირიქით (67; 3-3-4).

სალამოს „ქართულ სახლში“ სტუმრად იყვნენ საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პუბლიკაციათა დეპარტამენტის უფროსი, საფრანგეთში დაბადებული და გაზრდილი ჩვენი თანამემამულე მარი-ჰელენ (ჩიტო) რუხაძე და ცნობილი გერმანელი რადიოჟურნალისტი ჰერბერტ ფიშერ.

19 თეპარვალი, შაბათი

მოციგურავე ქალთა ასპარეზობაში 500-მეტრიანი დისტანცია მოიგო ამერიკელმა ბონი ბლერმა. ჩრდილოურ ორჭიდში ფრედ ბორე ლუნდბერგმა 15-კილომეტრიანი რბოლაც მოიგო და ოლიმპიური ჩემპიონი გახდა. ფიგურულ ციგურაობაში გაიმარჯვა რუსმა ალექსეი ურმანოვმა. ქალთა სწრაფდაშვებაში პირველი იყო გერმანელი კატია ზაცინგერ.

სალამოს კვლავ გვეწვია ჰერბერტ ფიშერ. დათო კაკაბაძის მეშვეობით ქართველმა ჟურნალისტებმა კარგი ურთიერთობა დავამყარეთ ჩვენს გერმანელ კოლეგასთან. იმ სალამოს მასთან ერთად ჩვენთან სტუმრად იყო აგრეთვე კლაურ პეტერ დალოფერ – გერმანიის ოლიმპიური გუნდის კაპტანი, ჩვენთვის ცოტა არ იყოს, უცნაური, მაგრამ უცხოეთის ზოგიერთი გუნდისათვის ჩვეულებრივი და ფრიად მნიშვნელოვანი ფიგურა.

ქულებით რუსეთი ისევ პირველია (94; 6-5-3), მედლების რაოდენობით კი ლიდერობს ნორვეგია (83, 7-3-2). ქულებით მესამეზე იტალიაა, მედლებით – აშშ.

20 თეპარვალი, კვირა

კახა წაქაძეს 120-მეტრიანი ტრამპლინიდან ბოლო სამ წელიწადში სულ 8 ნახტომი აქვს გაკეთებული. დღეს ლილეჰამორში პირველ ცდაზე 75 მეტრზე გადმოხტა, მეორე ცდაზე კი – 78 მეტრზე, რაც მხოლოდ 55-ე ადგილისთვის აღმოჩნდა საკმარისი და ამ შედეგით კახამ მხოლოდ სამ სპორტსმენს აჯობა. ასპარეზობაში გაიმარჯვა სარაევოს ოლიმპიადის ჩემპიონმა, მაშინ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის წარმომადგენელმა, დღეს კი უბრალოდ გერმანელმა იენს ვაისფლოგმა (129,5 და 133 მეტრი).

იოჰან ოლაფ კოს მესამედ გამოვიდა სტარტზე, ამჯერად 10000-მეტრიანი დისტანციაზე და კვლავ მსოფლიო რეკორდით მოიპოვა ოლიმპიური ოქროს მედალი. ბიათლონისტთა 20-კილომეტრიანი რბოლა ვაჟთა შორის მოიგო რუსმა სერგეი ტარასოვმა. სამთომოთხილამურეთა კომბინაციაში ქალთა შორის პირველი იყო გერმანელი კატია ზაცინგერ. ორადგილიანი ბობებით ასპარეზობაში გაიმარჯვა შვეიცარიის მეორე გუნდმა (რეტო გოეჩ, გვიდო აკლინ). 42 მონაწილეს შორის 31-ე იყო მონაკოს პირველი გუნდი, რომლის შედეგებზე მხოლოდ იმიტომ ვამახვილებ ყურადღებას, რომ მისი პილოტი გახლდათ საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის წევრი, მონაკოს პრინცი ალბერ (გრინალდი).

არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში პირველ სამ ქვეყანას ადგილები არ შეუცვლიათ.

21 თეპარვალი, ორშაბათი

დღეს ნორვეგიის მეფის დაბადების დღეა. ჰარალდ V 57 წლისა გახდა. ამ ინფორმაციას ბირკენბაინერის სტადიონზე დიდი ყიფინა მოჰყვა. მეფე ზუსტად დათო კაკაბაძის უკან იჯდა პრინცსა და პრინცესასთან ერთად, ორგანიზატორთა უნიფორმაში გამოწყობილი. დათომ დრო იხელთა და ფოტო გადაუღო.

ქალთა ესტაფეტა (4X5) რუსეთის გუნდმა მოიგო. ციგურებით რბოლაში 1500 მეტრზე ქალთა შორის პირველი იყო ავსტრიელი ემეში ჰუნიადი. ყინულზე ცეკვებში პირველი ორი ადგილი რუსეთის წყვილებმა დაიკავეს (ოკსანა გრიშჩუკ და ევგენი პლატოვ; მაია უსოვა და ალექსანდრ ჟულინ). მესამე ადგილი დაიკავეს ვეტერანებმა – სარაევოს ოლიმპიადის ჩემპიონებმა ჯეინ ტორვილმა და ქრისტოფერ დინმა (ინგლისი), რომელთა დაბრუნება პროფესიონალებიდან სპორტულ გმირობად ჩაითვა და რომელთაც ლილეჰამერში ოლიმპიურ ჩემპიონობას უნინასწარმეტყველებდნენ.

არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში პირველი სამეულის პოზიციები უცვლელია.

22 თებერვალი, სამხაბათი

ვაჟთა ესტაფეტა (4X10) იტალიელთა გუნდმა მოიგო. 120-მეტრიანი ტრამპლინიდან გუნდური გამარჯვება გერმანელებს ერგოთ ნილად.

არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში (მედლები) გერმანია მესამე ადგილზე გავიდა. ყველა სხვა პოზიცია პირველ სამეულელებში უცვლელი დარჩა.

დღეს „ქართული სახლის“ მკვიდრებმა როგორღაც გამოვნახეთ დრო და ოსლოში გავემგზავრეთ. თვალის ერთი გადავლებით დავათვალიერეთ ქალაქი და ვნახეთ ოსლოს, და არა მარტო ოსლოს – ალბათ მთელი ნორვეგიის სამი მთავარი ღირსშესანიშნაობა: ვიკინგთა მუზეუმი, ნანსენისა და ამუდსენის ლეგენდარული „ფრამ“ და ტურ ჰეიდრალის არანაკლებ ლეგენდარული „კონტიკი“ და „რა-2“, რომლებიც დღეს საგანგებოდ მათთვის აგებულ მუზეუმებშია დაცული ოსლოს ყურეში.

ლილეჰამერში დაბრუნებულები ჰერბერტ ფიშერის მიწვევით ვესტუმრეთ „გერმანულ სახლს“. საქართველოს პარლამენტის სპორტისა და ტურიზმის კომისიის თავმჯდომარე ბეჟან ხურციძე შეხვდა თავის გერმანელ კოლეგას. გავიცანით გერმანიის ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი ვალტერ ტროეგერ და არაერთი ცნობილი გერმანელი სპორტსმენი – ნარსული ოლიმპიადების თუ ლილეჰამერის გმირები.

23 თებერვალი, ოთხშაბათი

ბიათლონისტთა ასპარეზობაში ქალთა შორის 7,5-კილომეტრიანი დისტანცია (ისევე როგორც 15-კილომეტრიანი რამდენიმე დღის წინ) მოიგო კანადელმა მირიამ ბედარმა; ვაჟთა შორის 10 კილომეტრზე პირველი იყო სერგეი ჩეპიკოვ. 90-მეტრიან ტრამპლინზე გუნდური გამარჯვება იაპონელებმა მოიპოვეს. მარკუს ვასმაიერმა მეორე ოქროს მედალი მოიგო, ამჯერად – გიგანტურ სლალომში. მეორე ოქრო მოიპოვა ბობი ბლერმაც, ამჯერად – 1000-მეტრიან დისტანციაზე. ჰოკეისტთა ტურნირში ნახევარფინალში გავიდნენ ფინეთი, კანადა, შვეცია და რუსეთი. ჩვენ დავესწარით შვეციისა და გერმანიის მატჩს გიოვიკში; მატჩი შედეგის გამარჯვებით დამთავრდა – 3:0, მაგრამ უკან დაბრუნებულებს აღარც მატჩის ანგარიში გვახსოვდა და, მგონი, აღარც ის, ვინ ვის ეთამაშებოდა: ჩვენ გაცეხულები და აღტაცებულები ვსაუბრობდით გიოვიკის სპორტის სასახლეზე, თუმცა „სასახლე“ ამ ნაგებობას პირობით თუ ეთქმის. ეს გახლდათ კლდეში ნაკვეთი ვეებერთელა სპორტული არენა ყველა თავისი ატრიბუტით – ყინულის მოედნით, გასახდელებით, საცურაო აუზით, კონ-

ფერენც-დარბაზით, პრესცენტრით, ბუფეტით... გარედან კი ერთი ვეება კლდეა და ამ კლდეში გაჭრილი ორი ვინრო შესასვლელი. გიოვიკი ყველაზე თვალსაჩინო მაგალითია ნორვეგიელთა პრინციპებისა, გრანდიოზულ სპორტულ ფესტივალს არ გაენადგურებინა ბუნება, არ აშენებულყო ისეთი რამ, რაც ოლიმპიადის შემდეგ უფუნქციოდ დარჩებოდა. გიოვიკის ნახვის შემდეგ დავიჯერე ნორვეგიელთა მტკიცება, რომ ოლიმპიური ბაზების მშენებლობისას არც ლილეჰამერში და არც საერთოდ მთელ ოლიმპიურ რეგიონში არ მოუჭრიათ არც ერთი ხე.

არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში (როგორც ქულებით, ასევე მედლებით) პირველ სამ ადგილზე არიან რუსეთი (152; 10-7-4), ნორვეგია (117; 8-7-2) და გერმანია (113; 6-5-6).

24 თებერვალი, ხუთშაბათი

მანუელა დი ჩენტამ მეორე ოლიმპიური ოქროს მედალი მოიგო, ამჯერად – 30-კილომეტრიან დისტანციაზე. ქალთა გიგანტურ სლალომში იტალიელმა დებორა კომპანიონიმ გაიმარჯვა. გუნდური პირველობა ჩრდილოურ ორჭიდში იაპონელთა გამარჯვებით დამთავრდა.

ქართული მოციგავეები კახა ვახტანგიშვილი და ლევან თიბილოვი სტარტისთვის ემზადებიან.

თამარ ბალავაძე და პაატა ნაცვლიშვილი ლილეჰამერის ქართული სახლის აივანზე.

არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში პირველ სამეულებს პოზიციები არ შეუცვლიათ.

25 თებერვალი, პარასკევი

კახა წაქაძე 90-მეტრიან ტრამპლინზე 50-ეა 56 მონაწილეს შორის. პირველ ცდაზე იგი 75,5 მეტრზე გადახტა, მეორეზე – 71 მეტრზე. ჩემპიონი კი გახდა ნორვეგიელი ესპენ ბრედესენ (100,5 და 104 მეტრი). ზურაბ ჯიჯიშვილი, რომელიც დღეს კომბინაციის ჩათვლაში სლალომის ტრასაზე გამოვიდა, დაეცა და შეჯიბრებას გამოეთიშა. რუსეთის მოთხილამურე ქალთა გუნდმა მეორე ესტაფეტაც (4X7,5) მოიგო. სხვათა შორის, ლილეჰამერის ოლიმპიადის გმირი ლიუბოვ ეგოროვა ამჯერად გუნდში არ ყოფილა. ფიგურულ ციგურაობაში ქალთა შორის გაიმარჯვა უკრაინელმა ოქსანა ბაიულმა. მეორე იყო ნენსი კერიგან. მისი „ანტიპოდი“ ტონია ჰარდინგ მხოლოდ მე-8 იყო, თუმცა თავისუფალი ცეკვა ფაქტობრივად ორჯერ შეასრულა, რადგან პირველი ცდისას ფეხსაცმელზე თასმა გაეხსნა და მსაჯებმა დაუჯერეს მის ცრემლებს. მე-7 ადგილი დაიკავა კომუნისტური გერმანიის სიმბოლომ, სარაევოს და კალგარის თამაშების ჩემპიონმა კატარინა ვიტმა, რომელიც ტორვილისა და დინის არ იყოს, პროფესიონალებიდან დაუბრუნდა

ნონა გაფრინდაშვილმა სამარანჩს ქართული ოლიმპიური სუვენირი გადასცა.

ოლიმპიურ არენას და ლილეჰამერის ერთგვარ დედოფლობასაც კი ფიქრობდა, მაგრამ კერიგან-ჰარდინგის კონფლიქტის ჩრდილში მოექცა და არათუ მთელი ოლიმპიადის, ერთი სახეობის – ფიგურული ციგურაობის – დედოფლადაც კი ვერ იქცა. კანადელმა ჰოკეისტებმა პირველ ნახევარფინალში დაამარცხეს ფინელები – 5:3; მეორე ნახევარფინალში კი შვედებმა სძლიეს რუსებს – 3:2. ეს ნამდვილი ტრაგედია იყო რუსეთის დელეგაციისათვის. როგორც ამბობდნენ, რუსეთის ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტს, საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის ვიცე-პრეზიდენტს ვიტალი სმირნოვს ამ მარცხის შემდეგ უთქვამს, რომ იგი სიამოვნებით გაცვლიდა რუსეთის პირველობას არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში ჰოკეისტთა ტურნირის ოქროს მედალზე.

მაგრამ ამ დროისათვის აღარც ეს პირველობა იყო: ქულებით პირველ ადგილზე უკვე ნორვეგია გავიდა (165; 10-11-4). ოქროს მედლებით კვლავ

რუსეთი ინარჩუნებს პირველობას (164; 11-7-4). გერმანია ორივე ნუსხაში მესამეა.

26 თებერვალი, შაბათი

გერმანელებმა თავიანთ ყულაბას ერთი ოქროს (ბიათლონი, ვაჟები, ესტაფეტა 4X7,5) მედალი შემატეს, რუსებმა იმავე სახეობაში – ერთი ვერცხლისა. ნორვეგიელებს დღეს პირველად თავი არაფრით გამოუჩენიათ და ამიტომ არაოფიციალური გუნდური ჩათვლის ორივე ნუსხაში პირველ ადგილზე კვლავ რუსეთია. მეორე და მესამე ადგილებზე ერთშიც და მეორეშიც ნორვეგია და გერმანია არიან.

სალამოს „ქართულ სახლში“ ხუან ანტონიო სამარანჩი გვენვია თავისი ამალით. სხვათა შორის, რამდენადაც ჩვენთვის ცნობილია, საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი ლილეჰამერში არ სწვევია არც ერთი ქვეყნის დელეგაციას. მისი არაოფიციალური ვიზიტი ქართულ სახლში

ბევრისთვის მოულოდნელიც იყო. და უნდა გენახათ, რა გაცხებული სახეები ჰქონდათ ცნობილი ფრანგული გაზეთის „ეკიპის“ რედაქტორს და მის წინამორბედს, რომლებიც სამარანჩზე სულ რაღაც ნახევარი საათით ადრე მოვიდნენ ჩვენთან მეუღლეებითურთ. ორივე ეს ვიზიტი ჩვენი თანამემამულის ჩიტო რუხაძის ორგანიზებული იყო, რომელსაც დიდად ეამაყება თავისი ქართული წარმომავლობა და ლილეჰამერის „ქართული სახლითაც“ დიდად მოსწონდა თავი. იმ საღამოს სამარანჩმა გვითხრა, რომ აპრილში უეჭველად ენვევა საქართველოს.

27 თებერვალი, კვირა

დღეს სტარტზე საქართველოს მეხუთე წარმომადგენელი – ლევან აბრამიშვილი გამოვიდა, რომელსაც ასპარეზობის ნება დართეს. სამწუხაროდ, სლალომის ტრასაზე იგი ნაიქცა და შეჯიბრებას გამოეთიშა. ლეგენდარულმა „ბომბამ“ ალბერტო ტომბამ მხოლოდ მეორე ადგილის დაკავება შეძლო. ბირკენბაინერის სტადიონზე 50-კილომეტრიანი დისტანცია მოიგო ვლადიმირ სმირნოვმა, რომელიც ყაზახეთის სახელით გამოდიოდა. ბოლო ოლიმპიური მედალი კი შეეძებმა მოიპოვეს, რომლებმაც ჰოკეისტთა ფინალურ მატჩში დაამარცხეს კანადელები.

განანილდა მედლების 61-ვე კომპლექტი. არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში ქულების მიხედვით გაიმარჯვა ნორვეგიამ (176), მეორე ადგილზე გავიდა რუსეთი (172), მესამეზე – გერმანია (161), მეოთხეზე – იტალია (133), მეხუთეზე – აშშ (93), მეექვსეზე – კანადა (87). „ყაზახმა“ სმირნოვმა თავისი გამარჯვებით ბოლო იმედი

გადაუნურა ნორვეგიელებს, მედლების რაოდენობითაც პირველები ყოფილიყვნენ ოლიმპიადაზე, თუმცა მედლების რაოდენობით (10-11-5) მათ გაასწრეს რუსებს (11-8-4), მაგრამ რაკი ერთი ოქროს მედლით მეტი აღმოაჩნდათ, პირველ ადგილზე ამ მარჯვენებით რუსები გავიდნენ.

ოლიმპიადის დახურვის ცერემონია დიდებული სანახაობა იყო. სხვათა შორის, გუნდები დახურვის აღლუმზე ნებისმიერი თანმიმდევრობით გამოდიოდნენ და აქ ქართველებს ვინ აჯობებდა! ისინი წინ მოუძლოდნენ დელეგაციათა კოლონებს. დროშა ამჯერად ლევან აბრამიშვილს მოჰქონდა.

თამაშები სამარანჩმა დახურა სიტყვებით, რომ ეს იყო საუკეთესო ზამთრის თამაშები ისტორიაში.

საქართველოსთვის კი ეს იყო გაცილებით მეტი, ვიდრე საუკეთესო, – ეს იყო პირველი თამაშები ისტორიაში, სადაც ჩვენი ქვეყანა დამოუკიდებელი გუნდით გამოვიდა. ჩვენმა სპორტსმენებმა, მწვრთნელებმა, სპორტის მუშაკებმა, ჩვენც – ჟურნალისტებმაც ვეებერთ-

ლა გამოცდილება შევიძინეთ, რომელიც ჩვენს ქვეყანას უეჭველად გამოადგება ზამთრის მომავალ თამაშებზე იაპონიის ქალაქ ნაგანოში.

საქართველომ დიდ ოლიმპიურ ოჯახში შეაბიჯა.

ლილეჰამერს გაჩირალდებული დირიჟაბლი დასტრიალებდა თავს. მისთვის ვერაფერი დაეკლო ყოვლისშთანმთქმელ ფეიერვერკს.

ჩაქრა ოლიმპიური ჩირალდანი და ლისგარდსბაკენის არენიდან „ქართული სახლისაკენ“ მომავალი შევნატროდი ოთხმილიონიან ერს, რომელმაც ასეთი სპორტული დღესასწაული მოაწყო, რომელმაც ასეთ სპორტულ წარმატებას მიაღწია და ყურში ზარივით რეკდა დიქტორ ტურ ჰეიერდალის სიტყვები, თამაშების გახსნისას რომ წარმოთქვა ინგლისურად:

— კეთილი იყოს შენი მობრძანება, საქართველო!

პაატა ნაცვლიშვილი

ლილეჰამერი-თბილისი 1994

ხუან ანტონიო სამარანჩის სტუმრობა ლილეჰამერის „ქართულ სახლში“. მარცხნიდან მარჯვნივ: მარი-ჰელენ (ჩიტო) რუხაძე, ბეჟან ხურციძე, ჯანო ბაგრატიონი, ნონა ვაფრინდაშვილი, ხუან ანტონიო სამარანჩი, გია ნარიმანიძე, პაატა ნაცვლიშვილი, დავით კაკაბაძე.

ოლიმპიური ისტორია

პაატა ნაცვლიშვილი
წამი ოლიმპიური პროექტი

ხუთი რგოლი
საქართველოსთვის

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის საიუბილეოდ მისივე ხელშეწყობით საშუალება მომეცა, დამებუჭდა ჩემი ოლიმპიური ნაწერების ხუთტომეული „ხუთი რგოლი საქართველოსთვის“. მასში შევიდა დიდი და საუკეთესო ნაწილი იმ ყველაფრისა, რაც 35 წლის განმავლობაში ოლიმპიურ თემაზე დამიწერია თუ გამომიქვეყნებია. ჩემი ამ საგამომცემლო პროექტის მხარდაჭერისათვის დიდი მადლობა მინდა ვუთხრა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დღევანდელ შემადგენლობას, აგრეთვე საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტროს და საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის ოლიმპიურ სოლიდარობას.

ტექსტი, რომელსაც „ოლიმპიელის“ მკითხველს ვთავაზობ, ნაწილია დღემდე გამოუქვეყნებული ჩემი ათენური რეპორტაჟებისა, რომელიც იმ ხუთტომეულის მე-3 ტომშია დაბეჭდილი. საყურნალოდ შევარჩიე მხოლოდ იმ დღეების რეპორტაჟები, რომლებიც უშუალოდ უკავშირდება საქართველოს. ასეთი კი ხუთი დღე აღმოჩნდა.

პაატა ნაცვლიშვილი

14 აგვისტო, პაატა

თამაშების პირველ ოფიციალურ დღეს მედლების 13 კომპლექტი გათამაშდა და ერთი მედალი საქართველოსაც ხვდა წილად.

ამ მედლის წინათგრძობა დილიდანვე ამყვა და დროშით „შეიარაღებული“ ნავედი ანოლიოსიას ძიუდოს დარბაზში, სადღაც გადაკარგულის გადაკარგულში, ათენის გარეუბანში, რომელსაც ათენიც აღარ ჰქვია. 60 კილოგრამამდე ძიუდოკაათა პირველ ორთაბრძოლას ნესტორ ხერგიანსა და გაესპანელბულ იაპონელ კენჯი უმატუს შორის ქართველთაგან ცოტანი ვესწრებოდით. პირველი დღე იყო და უმეტესობას დარბაზის მოგნება გაუჭირდა, ზოგამც დრო ვერ გათვალა და დააგვიანა.

ჩვენი გუნდის ვეტერანისთვის, 29 წლის ნესტორ ხერგიანისთვის ის პირველივე ორთაბრძოლა საკმაოდ რთული აღმოჩნდა, რასაც ალბათ ძნელად დაიჯერებს ის, ვისაც ორთაბრძოლა საკუთარი თვალით არ უნახავს და მხოლოდ ოქმიდან გაიგებს, რომ ხერგიანმა 3 წუთსა და 41 წამში იპონით დაამარცხა ასევე ვეტერანი, 28 წლის უემატუს. მაგრამ ამ იპონამდე იაპონელი წინ იყო იუკოთი, რომელიც მეტოქის გაფრთხილებების შედეგად მოხევეჭა და რომელსაც ვერაფერს აკლებდა ნესტორის კინკილა კოკა. ასე რომ, იმ იპონამდე დარბაზში მყოფმა ქართველებმა კარგა გვარიანად ვინერვიულეთ. თუმცა რისკი არ უყვარს, ამჯერად ნესტორს სხვა გზა არ ჰქონდა, გარისკა და გაიმარჯვა კიდევ.

ქართველებმა ნელ-ნელა სრული შემადგენლობით მოვიყარეთ თავი. თუმცა, ჩვენი მოლოდინის საწინააღმდეგოდ, დარბაზში არა და არ გამოჩნდა

ხელმტკივანი და საჩოგბურთო საქმეებისაგან თავისუფალი ირაკლი ლაბაძე. ესეც მისი პატრიოტიზმი! სხვისი არ ვიცი, და უიმბლდონის ფინალშიც რომ გავიდეს, მე ირაკლი ლაბაძის გულშემატკივარი ვერ ვიქნები, თუმცა ნეტა გავიდეს და ჩემ გულშემატკივრობას არად დაგედევ!

მეორე შეხვედრა, რომელიც უკვე მომრავლებულ ქართველთა ყიჟინის ფონზე მიმდინარეობდა, ხერგიანისთვის პირველზე უფრო რთული აღმოჩნდა, თუმცა ვერ ვიტყვით, რომ ყაზახეთის წარმომადგენელი ბაზარბეკ დონბაი უემატუსზე ძლიერი ძიუდოკაა. ძირითად ხუთ წუთში გაფრთხილება-გაფრთხილებით მეტოქეებმა იუკოები დააგროვეს და მსაჯეებმა დამატებითი დრო დანიშნეს, სადაც პირველივე მომგებიანი ქულა ან შენიშვნა ყველაფერს წყვეტდა. დამატებით დროში, თუ რაღაც არაჩვეულებრივი არ მოხდა, მსაჯეები შენიშვნის მიცემას ურიდებინ და ორთაბრძოლის ბედი მთლიანად სპორტსმენზეა დამოკიდებული. ნესტორმა იმარჯვა და მეორე დამატებითი დროის მე-16 წამზე იუკო აართვა ყაზახს. სხვათა შორის ეს ყაძახი სიდნეიში, სადაც ნესტორი სანუგეშო წრეში დამარცხდა, მეხუთე ადგილზე გავიდა.

მესამე ორთაბრძოლაში ხერგიანს 25 წლის რუსი ევგენი სტანევი დაუპირისპირდა, რომლის ძირითადი ჰობი სოკოს კრეფა ყოფილა. არ ვიცი, როგორ წარმატებებს აღწევს იგი სოკოს კრეფაში, მაგრამ ნახევარფინალში გადასასვლელი ორთაბრძოლა ხერგიანთან წააგო. მართალია, ნესტორს ორი გაფრთხილება მისცეს, მაგრამ მან ორი იუკო და ერთი ვაზარი აართვა სოკოს მკრეფავს და დილის საქმეები ამით მოილია.

სალამოს გამართულ პირველ ორთაბრძოლაში ხერგიან-

მა შედარებით ადვილად სძლია ირანელ მასუდ ჰაჯი ახუნდზადეს, რომელიც შარშანდელ მსოფლიო ჩემპიონატზე მე-7 იყო. ერთი იუკოსა და ერთი კოკას საპირწონედ ჩვენმა ფალავანმა ერთი ვაზარი, ორი იუკო და ორიც კოკა მოაგროვა. ამ გამარჯვებით ოლიმპიადის პირველსავე დღეს ნესტორ ხერგიანი ფინალში გავიდა, რითაც დაასრულა ოლიმპიური ბრინჯაოს ხანა ქართული სპორტის ისტორიაში და სულ ცოტა ვერცხლის მედალი გაინალდა.

ფინალში კი მისი მეტოქე ორგზის ოლიმპიური ჩემპიონი, უკვე ლამის ლეგენდადქცეული

ტადაპირო ნომურა იყო. აქ ნესტორიც და ჩვენც – მისი გულშემატკივრები მხოლოდ სასწაულის იმედად თუ ვიქნებოდით, მაგრამ სასწაული არ მომხდარა: ნომურამ თავისი მესამე ოლიმპიური ოქროს მედალი მოიგო და თავისი სახელი ოქროს ასოებით ჩაწერა სპორტის ისტორიაში. იგი ერთადერთი სამგზის ოლიმპიური ჩემპიონია ძიუდოში. თანაც მისი ოქროს მედალი მეასე ოლიმპიური ოქრო აღმოჩნდა იაპონიისათვის. ნესტორს კი ის უკვე მანამდე გარანტირებული ვერცხლის მედალი დარჩა თავისი ზეთისხილის გვირგვინით: ოქროს, ვერცხლისა და ბრინჯაოს მედ-

ლებთან ერთად, ძველი ოლიმპიადების დარად, ათენში პრიზიორებს ზეთისხილის რტოების გვირგვინებითაც აჯილდოებენ. ბრინჯაოს მედლები ამ წონაში მონდოლმა ხაშბატარ ცაგანბატარმა და კორეელმა მინ-ჰო ჩოიმ დაისაკუთრეს, მეხუთე ადგილები კი ხერგიანისაგან ძლეულ ორ ძიუდოკას კენჯი უემაცუსა და მასუდ ჰაჯი ახუნდზახეს ხვდათ წილად. მეშვიდე ადგილზე კიდევ ერთი ქართველი – საბერძნეთის სახელით მოასპარეზე რევაზ ძინტირიდის გავიდა, რომელიც დილის ბოლო ორთაბრძოლაში ახუნდზადემ დაამარცხა და რომელმაც ვერც სანუგემო სერიაში ივარგა. 19 წლის ძინტირიდის მამლუქობამდელი გვარი გეგენიძეა.

ასე რომ ოლიმპიადის პირველსავე დღეს დაიწყო საქართველოს ოლიმპიური გუნდისა და ქართველ მამლუქთა დასწრებული თუ დაუსწრებელი პაექრობაც, რომელშიც ჯერჯერობით საქართველოს ნაკრები ლიდერობს. ის კი არა, ძიუდოისტთა ტურნირის ნახევარფინალში ქართველთა პაექრობას ველოდით, მაგრამ რევაზ ძინტირიდის, რომელმაც ორი პირველი ორთაბრძოლა იპონით მოიგო და მესამეშიც ორი იუკოთი უგებდა ირანელ ახუნდზადეს, გამოუცდლობის გამო მოულოდნელად წმინდად დამარცხდა და ხვიჩას და გოჩას დაპირისპირება არ შედგა. სა-

ასე ტოვებდნენ საჭიდაო არენას ნესტორ ხერგიანი, მისი მწვრთნელი, ოლიმპიური ჩემპიონი შოთა ხაბარელი და გუნდის ექიმი ზურაბ კახაბრიშვილი ნახევარფინალში გამარჯვების შემდეგ.

ათენში ოლიმპიონიკებს ოქროს მედლებთან ერთად, ანტიკური ტრადიციის კვალად, ზეთისხილის რტოთა გვირგვინითაც ამკობდნენ (ხერგიანი და ნომურა დაჯილდოების ცერემონიაზე).

ნუგეშო სერიაში რეზომ 9 წამში იპონით დაამარცხა კამერუნელი ჟან-კლოდ კამერუნ და გაესპანელეულ უემაცუსაც ვაზარი აართვა, მაგრამ აქაც გამოცდილება არ ეყო და იპონით დაამარცხდა. ასე რომ, ხუთი ორთაბრძოლიდან ამ 19 წლის ბიჭმა სამი წმინდად მოიგო და ორსაც დიდი უპირატესობით იგებდა, მაგრამ წმინდად წააგო. იმის მიუხედავად, დაანებებს თუ არა თავს სპორტს ტადაპირო ნომურა, ამ წონაში მომდევნო ოლიმპიადაზე ძინტირიდის-გედენიძე უდავო ფავორიტად უნდა ვიგულოთ.

ამ ოლიმპიადაზე კი საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის საათენო დევიზი – „უკეთ ვიდრე სიდნეიში“ ოლიმპიადის პირველსავე დღეს აღსრულდა. მართალია, მხოლოდ მეორე ადგილის აღსანიშნავად, მაგრამ ახალი ქართული დროშა პირველად აღიმართა ოლიმპიურ თამაშებზე. ქართველებმა ამასთან დაკავშირებული ზეიმი უკვე მაშინ დაიწყეთ, როცა ნესტორმა ნახევარფინალური ორთაბრძოლა მოიგო და ბრინჯაოს დათარსული წრე გაარღვია. ნესტორისგან მეტს ვერც ვერავინ მოითხოვდა. ისიც სასწაული იყო, რომ ნომურას, რომელმაც მანამდე თითქმის ყველა ბრძოლა იპონით მოიგო და ამ ბრძოლებს მთლიანად ოთხიოდე წუთი მოანდომა, სრულ ხუთ წუთში ილეთი არ ჩაატარებინა და მხოლოდ გაფრთხილებებით წააგო. საერთოდაც, ნესტორმა ისე

ჩაათავა ოლიმპიური ტურნირი, რომ ილეთი ვერავინ გაუკეთა და ერთი კოკაც არავისთვის მიუტცია. ოლიმპიური ბრინჯაოს ხანა ნესტორ ხერგიანმა ვერცხლის ხანად აქცია. ვნახოთ, რამდენ ხანს ვიქნებით ვერცხლის ხანაში. ალბათ თვითონ ნესტორსაც არ ენყინება, თუ ვერცხლის ხანა ხვალევე ოქროს ხანაში გადაიზრდება. ვნახოთ.

იმავე საღამოს, უკვე ლეგენდადქცეული ნომურას გამარჯვებამდე ცოტა ხნით ადრე მეორე ოლიმპიური ოქროს მედალი მოიპოვა ასევე ლეგენდარულმა ძიუდოისტმა ქალმა რიოკო ტამურამ, რომელიც რიოკო ტანის სახელით გამოდიოდა და რომლისთვისაც ათენის თამაშები მეოთხე ოლიმპიადა იყო. ოთხ ოლიმპიადაზე რიოკო ტამურამ ორი ოქროს და ორი ვერცხლის მედალი მოიპოვა.

— ეს გამარჯვება ჩემთვის ძალიან მნიშვნელოვანია, რადგან იგი პირველია, რომელიც ახალი გვარით მოვიპოვე, – განაცხადა რიოკომ.

გასული წლის ბოლოს იგი ცოლად გაჰყვა იაპონიის ბეისბოლისტა გუნდის წევრს, რომელიც იმ დღეს ძიუდოისტთა დარბაზში იყო მეუღლის მხარდასაჭერად.

ათენში ძიუდოისტთა ასპარეზობის პირველ დღეს ყველაფერი ისე იყო, როგორც სიდნეიში – ორივე ოქრო იაპონელებს ერგოთ, ტამურასა და ნომურას. მაგრამ ჩვენთვის ეს დღე დიდად განსხვავდებოდა სიდნეურისგან: გამარჯვებულთა კვარცხლბეკის მეორე საფეხურზე ნესტორ ხერგიანი იდგა, თავზე ზეთისხილის გვირგვინითა და მკერდზე ოლიმპიური ვერცხლის მედალით. მისი ეს მედალი დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი ვერცხლის მედალი იყო. მის პატივსაცემად ოლიმპიურ თამაშებზე პირველად აღიმართა საქართველოს ახალი, ხუთფერხიანი დროშა.

დღეს ქართველთა ყურადღება კიდევ ერთი სახეობისკენ იყო მიპყრობილი. დაიწყო საკვალიფიკაციო ტურნირი ტანვარჯიშში და საღამოს ასპარეზზე ჩვენი ილია გიორგაძეც გამოვიდა. მან რგოლებით დაიწყო და ექვსი სხვადასხვა ვარჯიში ტაიჭით დაასრულა. თუმცა არცერთ იარაღზე გამორჩეული შედეგი არ უჩვენებია, ჩვენმა გამოცდილმა ტანვარჯიშემ სტაბილურად იასპარეზა და 56.012 ქულით იმ 24 სპორტსმენს შორის დაიბევა ადგილი, რომლებიც 22-23 აგვისტოს მრავალჭიდის ფინალში გამოვლენ და მედლებს გაითამაშებენ. იარაღების მიხედვით გიორგაძემ ასეთი შედეგები აჩვენა: რგოლები – 9.450 (51-ე ადგილი 77 მონაწილეს შორის); თავისუფალი ვარჯიში – 9.437 (36-ე ადგილი); ხტომა – 9.350 (52-ე ადგილი); ორძელი – 9.600 (29-ე ადგილი); ღერძი – 9.075 (63-ე ადგილი); ტაიჭი 9.100 (57-ე ადგილი). ეს შედეგები სამრავალჭიდი 22-ე ადგილს კი გასწვდა, მაგრამ სრულიად არასაკმარისი აღმოჩნდა რომელიმე ცალკეულ იარაღზე ფინალში გასასვლელად, სადაც მხოლოდ 8-8 საუკეთესო გადის. მრავალჭიდის ფინალში ტანვარჯიშელებს საკვალიფიკაციო რაუნდის ქულები არ მიჰყვებათ და ყველაფერს ნოლებიდან იწყებენ. ასე რომ, ილიას შეუძლია რამდენადმე უკეთაც გამოვიდეს, თუმცა მრავალჭიდი მისი შანსები მაინც მცირეა და ამკარაა, რომ ათენში მისი საბოლოო შედეგი უარესი იქნება, ვიდრე სიდნეიში, სადაც ღერძზე ვარჯიშში მე-6 ადგილი დაიკავა.

18 აპრილი, ოთხშაბათი

კი, ვიცი, რომ ჟურნალისტური შტამპია, მაგრამ ეზგალტირებულს უკეთესი ვერაფერი მომიფიქრებია და უნდა ვთქვა,

რომ დღევანდელი დღე სამუდამოდ ოქროს ასოებით ჩაინერება საქართველოს სპორტის ისტორიაში: 2004 წლის 28 აგვისტოს დამოუკიდებელი საქართველოს წარმომადგენელმა პირველი ოლიმპიური ოქროს მედალი მოიპოვა!

ეს გააკეთა ახმეტელმა ბიჭმა, ზურაბ ზვიადაურმა, რომელმაც 90 კილოგრამამდე ძიუდოკათა ოლიმპიური ტურნირი მოიგო.

დიახ, ნესტორ ხერგიანის მიერ დაწყებული ვერცხლის ხანა სულ ორ დღეს გაგრძელდა და ბრინჯაოს ხანა ფაქტობრივად პირდაპირ ოქროს ხანაში გადავიდა. რატომღაც მგონია, იმედი მაქვს, რომ დღეის ამას იქით საქართველოსთვის არცერთი ოლიმპიადა აღარ დამთავრდება უოქროსმედლოდ.

ჩემი მასინდელი ჩანაწერები რომ დასაბეჭდად ყოფილიყო გამიზნული, ნესით, ახლა დაწვრილებით უნდა აღმეწერა, როგორ წარიმართა ზვიადაურის გამარჯვებით დასრულებული ის ტურნირი, როგორ დაამარცხა მან ერთმანეთის მიყოლებით იტალიელი ლეპრე, რუსეთელი ტაოვი, ფრანგი დემონფოკონი, ინგლისელი გორდონი და ბოლოს – ფინალში – იაპონელი იძუმი. ეს ყველაფერი ისე დაწვრილებით იქნება აღწერილი ჩემი კოლეგების მიერ ხვალინდელ ქართულ გაზეთებში, რომ დღევანდელ ათენურ პრესრელიზებზე და ოქმებზე მიწერილ ჩემს ნაწყვეტ-ნაწყვეტ შენიშვნებს არავითარი აზრი არ ექნება.

ამიტომ ახლა, საამნიგნოდ გადათვრებულ ჩემს ჩანაწერებშიც არაფერს ვიტყვი, იმაზე რა სიმბოლური აღმოჩნდა პირველ ორ შეხვედრაში ზურასთვის 46 წამი, რომ პირველი შეხვედრა ევროპის წლევეანდელ ჩემპიონთან, იტალიელ ფრანჩესკო ლეპრესთან მან 46-ე წამზე მოიგო იპონით, და რომ მეორე მეტოქე – წონის ფავორიტი ხასანბი ტაოვი საფინალო სასტვენამდე 46 წამით ადრე მიაიპონა. არც იმის გახსენებას მოვყვები, როგორ დაეკიდა ნკიპზე ყველაფერი ფრანგთან შეხვედრაში და არც იმისას, როგორ მოულოდნელი იყო ჩემთვის და ალბათ სხვებისთვისაც, რომ დემონფოკონს (ფრანგს!), რომელიც იმ დროისთვის ერთი შიდოთი იგებდა შეხვედრას, ძირითადი დროის ამონაწერამდე ოთხი წამით ადრე აფრთხილებენ და ზურა მხოლოდ დამატებით დროში ახერხებს იუკოს აღებას. არც იმაზე მოვყვები საუბარს, რა მდგომარეობაში იყო ზვიადაური ოლიმპიადის წინ – ნაცვლად იმისა, საოლიმპიადოდ შემართულიყო, ექიმებთან დარბოდა და ცალკე სპორტულ ტრავმას და ცალკე ჩხუბში მიყენებული ჭრილობის მოშუშებას ცდილობდა. აი, ნახევარფინალისა და ფინალის ამბებს კი უეჭველად საგანგებოდ გადმოვათვრებ:

ყველანი ვწერვიულობთ. ბუნებრივია, ქართველებს ვგულისხმობ. ნახევარფინალის წინ დიდი შესვენებაა და ჩვენ ეს დიდი შესვენება დიდ განსაც-

დელად გვექცა. ზურას ექცა დიდ განსაცდელად და იმიტომ. რუსეთელმა და ფრანგმა იმდენი ურტყეს, რომ ჩვენთან ის ძლივს მორჩენილი მტკივანი ფეხი გაუმიზეზდა და დაუსივდა. სხვადასხვა გზით ვიგებდით, რა ხდებოდა სათადარიგო დარბაზში. მერე უფრო დაზუსტებით გახდა ყველაფერი ცნობილი. როგორი ამბავია, თან უნდა უმკურნალო, მტკივანი ფეხი ყინულით დაუამო და თან ისე, რომ მოწინააღმდეგეებმა თუ მათმა მსტოვრებმა არ შეგამჩნიონ, რომლებიც გაფაციცებული ადევნებენ თვალს გუნდის ექიმისა და მწვრთნელის თითოეულ მოძ-

ასეთი დაჩაგრული იაპონელი ძიუდოს მოყვარულებს დიდი ხანია არ უნახავთ, მით უმეტეს – ოლიმპიადის ფინალში!

ზურაბ ზვიადაურმა საქართველოს დროშა ათენის ოლიმპიურ ფლაგშტოკზე ყველაზე მაღლა ააფრიალა.

რაობას. ასე იყო თუ ისე, ზურაბ კახაბრიძე იმედას და შოთა ხაბარელს იმდენი ექნათ, რომ როცა ზვიადაური და შავკანიანი ბრიტანელი ახმახი, უინსტონ გორდონი ტატამზე გამოვიდნენ, ზურა თითქმის არ კოჭლობდა. აქ კი მოხდა ის, რაც ძალზე იშვიათად ხდება ამ დონის ტურნირების ნახევარფინალებში – ახმახმა იუკო კი აართვა ზურას, რაც იმ შეხვედ-

რაში ერთადერთი აღმოჩნდა, მაგრამ მაინც ისე აშკარად უფრთხობდა და გაურობდა, რომ მსაჯებმა ოთხი გაფრთხილება მისცეს და ტატამიდან გააძევეს! ნახევარფინალიდან ფინალამდე სულ რამდენიმე წუთი იყო შუალედი და მწვრთნელისა და ექიმის ამოცანა უფრო გართულდა. ინგლისელმაც იმდენი ურტყა იმ ტრავმირებულ ფეხში, რომ ძლივს დაამებულმა ტკი-

ვილმა ახალი ძალით იფეთქა და გაუსაძლისი გახდა.

იაპონელმა ჰიროში იძუმიმ ეს ყველაფერი, ცხადია, იცის და აქტიურობს. ზურა კი, როგორც მერე გამოჩნდა, თავის მომენტს უცდის. იმ დღეს იძუმიმ ჯერ ბელარუსი კუხარენკა დაამარცხა იბონით, მერე – ბერძენი დიონისოს ილიადისი. ამათ შემდეგ კი ქულებით მოუგო არგენტინელ კოსტას და მსოფლიო ჩემპიონს, კორეელ ჰვანგს, რომელმაც იმ „თავის“ მსოფლიო ჩემპიონატზე ზვიადაური დაამარცხა. მამამისი სპეციალურად ჩამოსულა იაპონიიდან, რომ მისი გაჩემპიონება საკუთარი თვალთნახოს.

მაგრამ ზურაბ ზვიადაურმა არ მისცა მას ამის საშუალება. მეოთხე წუთი ახალი დაწყებული იყო, რომ ზურამ დაიჭირა ის თავისი მომენტი – იძუმი შეტევაზე გადავიდა, ზვიადაურმა კი კარგად მომზადებული კონტრილეთი შეაგება, იაპონელი ჰაერში აიტაცა და ტატამზე დაახეთქა. დღესაც ყურში ჩამესმის მსაჯის შეძახილი:

— იპონ!

დიდი ხანია, ასე საცოდავად დაიპონებული იაპონელი არ მინახავს. დიდი ხანია კი არა, მგონი, საერთოდ არ მინახავს.

მერე შენელებულ კადრად მახსოვს ზურაბ ზვიადაურის შემართული საჩვენებელი თითი და აცრემლებული ვაჟა დანელია.

ვერავინ ვიკავებდით სიხარულის ცრემლებს, უბრალოდ, ოპერატორმა ვაჟა დანელიას „ჩაავლო“ და ამ კადრებმა მერე მთელი მსოფლიო მოიარა.

თუმცა სხვაც ბევრი რამ მოხდა დასამახსოვრებელი ათენის თამაშებზე, ის ოლიმპიადა ჩემს მეხსიერებაში ზურაბ ზვიადაურის ზეალმართული თითით დარჩება სამუდამოდ.

მთელი რვა წელიწადი ელოდა ამ მომენტს ოლიმპიური საქართველო!

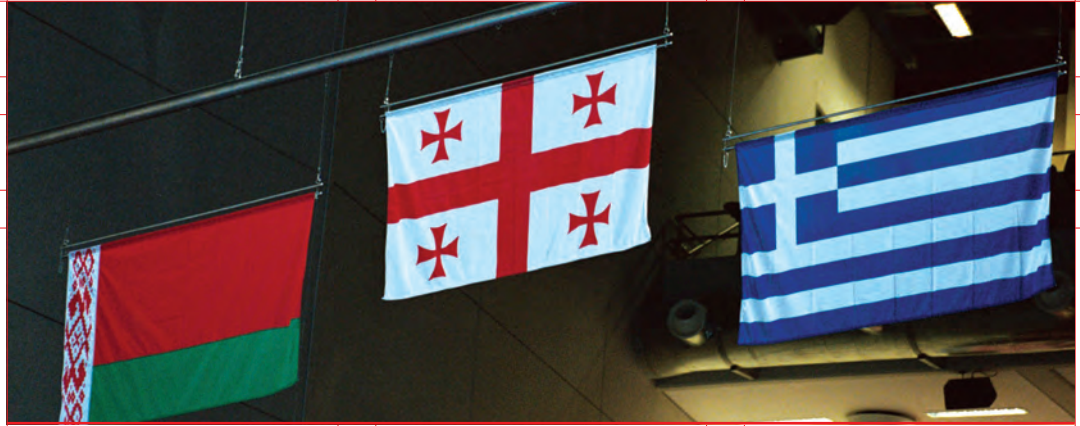
ზურაბ ზვიადაურის ოქროს მედალი ჩვენთვის იყო დიდი ამბავი, თორემ საერთაშორისო მასშტაბით თუ შევხედავთ, დღევანდელი დღე, 18 აგვისტო იმით გამოირჩა, რომ პირველად ანტიკური ეპოქის შემდეგ ანტიკურ ოლიმპიაში, ოლიმპიადის სამშობლოში გაიმართა ოლიმპიადის პროგრამით გათვალისწინებული ოფიციალური ასპარეზობა. ანტიკურ ოლიმპიაში ოლიმპიური მედლები გაითამაშეს ბირთვის მკვრელებმა. ვაჟთა შორის პირველი იყო იური ბილონოვი, ქალთა შორის კი რუსმა ირინა კორჟანენკომ გაიმარჯვა. მაგრამ კორჟანენკოს საერთაშორისო ოლიმპიურმა კომიტეტმა დისკვალიფიკაცია მისცა და ოლიმპიური ჩემპიონად კუბელი იუმილიედი კუმბა გამოცხადდა. ვერცხლის მედალი გერმანელ ნადინ კლაინერტს ერგო, ბრინჯაოსი – რუს სვეტლანა კრიველიოვას. ჩვენი მარიამ ქეხიშვილი 34-ე იყო. ვაჟებში ვერცხლი ამერიკელმა ადამ ნელსონმა მოიპოვა, ბრინჯაოსი – დანიელმა იოახიმ ოლსენმა.

მართალია ზვიადაურის მიერ დაჩაგრული იძუმი მხოლოდ ვერცხლის მედალს დასჯერდა მაგრამ იაპონიამ მაინც მიითვალა დღეს თავისი მეხუთე ოქროს მედალი ძიუდოში. ეს გააკეთა მასაი უენომ ქალთა შორის 70 კგ წონით კატეგორიაში.

21 აგვისტო, შაბათი

დღეს ოლიმპიადაზე ბერძენთა, ქართველთა და რეკორდების დღეა!

საქართველომ კიდევ ერთი ოქროს მედალი მიითვალა – ამჯერად ძალოსნობაში. გიორგი ასანიძე, რომელიც სიდნეიშიც ძალიან ახლოს იყო ოლიმპიურ ჩემპიონობასთან, ათენში როგორც იქნა ენია თავის და ჩვენს სანადელს.

მასპინძლებმა სამ სახეობაში მოიპოვეს სამივე ხარისხის ოლიმპიური მედლები:

აფროსნები სოფია ბეკატორუ და აიმილია ცულფა ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ 460 კლასის იახტებში. მათ ეს მედლები დღეს გადაეცათ, როცა ასპარეზობა დამთავრდა, თორემ ისე პირველობა უკვე ორი დღის წინ, მე-10 რბოლაში გაინაღდეს.

ვერცხლის მედალი დაიმსახურა დისკობოლმა ანასტასია კელესიდუმ, რომელმაც ბადრონ მეტრსა და 68 სანტიმეტრზე ტყორცნა. ჩემპიონი აქ რუსი ნატალია სადოვა გახდა, მესამეზე კი ბელარუსი ირინა იატჩენკო (ან ამის გვარ-სახელს როგორ წარმოთქვამენ?) გავიდა.

ბრინჯაოს მედალი კი ბერძენთა სიამაყეს ალბანელ პიროს დიმასს ხვდა წილად.

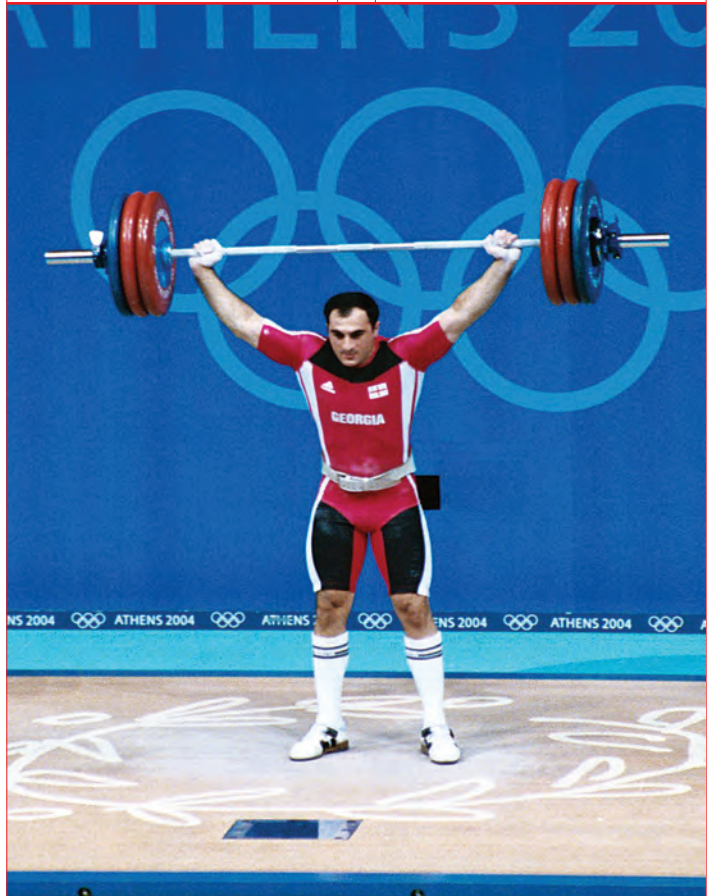
ამჯერად წონაზე აღარ მიდგა საქმე, თორემ გიორგი, ისევე როგორც სიდნეიში, აქაც ყველა ფავორიტზე მძიმე იყო.

21 აგვისტოს, თავშივე ვთქვი, საქართველომ მეორე ოლიმპიური ოქროს მედალი მიითვალა ოლიმპიადებში მისი დამოუკიდებლად გამოსვლის უკვე ათწლიან ისტორიაში.

კი დავწერე ეს ყველაფერი ასე მარტივად, მაგრამ რაც მე იმ დღეს ვინერვიულე, რა ვიცი! თითქოს ის შტანგა გიას კი არა, მე მქონდა ასანევი. ყოველჯერზე, როცა ასანიძე შტანგასთან მიდიოდა, მე ტანში ფრუანტელი მივლიდა და ოფლი მომდიოდა! მაგრამ რას დავეძებ ჩემს ფრუანტელსა და ოფლს! ვანო გრიქუროვმა ბრწყინვალედ წარმართა თავისი შეგირ-

დის სტრატეგია და ტაქტიკა. გიამ ბრწყინვალედ შეასრულა ყველა ჩანაფიქრი. წინ საოქმო ჩანანერი მედო და ისე ავაჭრე-ლე, ჩანანერებით, მე თვითონ ველარ ვკითხულობდი. ამ ჩანანერების გადათეთრებისას კი საერთოდ ველარ ვიპოვე. გამოჩნდება სადმე. ასე იცის, როცა შენს რეპორტაჟს არავინ ელოდება არც იმ ღამეს, არც მეორე დღით და არც საერთოდ!

მეორედ ყველაზე მაღლა საქართველოს დროშა გიორგი ასანიძის გამარჯვების აღსანიშნავად აფრიალდა ათენში.

ვხომოვი ასნიძე სიანეულ მონქოს სხენური ოქროს ვაჟაძეა.

ალექსანდრე დოხტურიშვილის ოლიმპიური ოქროს მედალი უზბეკეთმა მიითვალა.

იმ ჩანაწერებში არ მენერა, მაგრამ კარგად მახსოვს, როცა ყველაფერი დამთავრდა, როგორ მოისროლა რიგის ბოლოში მჯდარმა კახა ბერიძემ ყველა ოქმი და პრესრელიზი და როგორ დაეშვა თავქვე კიბეებზე სამი თუ ოთხი საფეხურის გამოტოვებით! ან როგორ მოვასწრებდი ამის ჩანერას, როცა მეც უკან მივყევი, თუმცა რიგის შუაში ვიჯექი და სანამ კიბემდე მივალნევი, რამდენიმე უცხოელი კოლეგა გადავთვლეთ არ არის გამორიცხული, რომ ის ჩემი ჩანაწერები მეც კახასავით მოვიხსროლე და ამიტომაც ვერ ვიპოვნე ამ ჩანაწერების გადათვრებისას.

ხოლო დიმასმა, რომელმაც მეოთხე ოქროს ნაცვლად მხოლოდ ბრინჯაოს მედალი მოიპოვა, დაჯილდოების ცერემონიალის შემდეგ ის თავისი სპორტული ფეხსაცმელი გაიხადა და ფიცარნაგზე დატოვა სპორტიდან წასვლის ნიშნად. მერე თავისი შვილები გამოიყვანა ეგზალტირებული გულშემატკივრის წინ და ოვაციამაც ახალი ძალით იფეთქა.

ყველაზე დიდი ემოცია კი საქართველოს დროშის აღმართვამ გამოიწვია. თან ვითომ ფოტოს ვიღებდი და თან სიხარულის თუ სიამაყის ცრემლებით მქონდა თვალები სავსე, ისე რომ ვერაფერს ვხედავდი და ფოტოაპარატს ვარაუდით ვაჩხაკუნებდი!

ძალოსნობის დარბაზიდან მობრუნებულს არავითარი სურვილი და ენერგია არ მქონია დღევანდელი შედეგები ამომეკრიბა ინტერნეტიდან, მაგრამ ჩვეულება რჯულზე უმტკიცესიაო, და მეც აკურატულად ამოვიწერე ყველაფერი, რაც იმ დღეს მოხდა მნიშვნელოვანი.

26 აპრილი, პარასკევი

1996 წლიდან მოყოლებული, ჩემს ოლიმპიურ რეპორტა-

ჟებში ბევრს ვწერ მამლუქებზე, მაგრამ ნამდვილი მამლუქები დღეს პირველად ვნახე – ერთი ქართველი და ერთი ეგვიპტელი. როცა ალექსანდრე დოხტურიშვილმა 74 კილოგრამამდე წონითი კატეგორიის ფინალში ფინელი ილი-მარკო ჰანუკსელა დაამარცხა და ოლიმპიური ჩემპიონი გახდა, მას ოქროთი ნაქარგი იმისთანა ხალათი მოაცვებს და თავზეც იმისთანა ოქროსირმული ტიუბიტეიკა წამოამხეს, არცერთ ოლიმპიურ ჩემპიონს რომ არ ღირსებია. ამ წუთებში დოხტურიშვილი ნამდვილ მამლუქს ჰგავდა და ფონად პირამიდებზე აკლდა. აღმოსავლურ ტანსაცმელში გამოწყობილ მამლუქს სარბიელის დატოვებისას მაინც გამოექცა თვალი ჩვენს მიერ აფრიალებული ქართული დროშებისაკენ, რომლებიც უზბეკურს გაცილებით სჭარბობდა! დოხტურიშვილი საქართველოს ნაკრებში მეორე ნომერი იყო, მის წონაში მსოფლიო ჩემპიონი ბადრი ხასაია პირველობდა და მანაც დროულად უზბეკეთში გადაბარგებით უშველა თავს. მაგრამ მას შემდეგ, რაც ხასაიამ მოულოდნელი მარცხი იწვნია ბოლო სალიცენზიო ტურნირზე, თანაც სწორედ უზბეკეთში, საქართველო ამ წონაში საერთოდ უსპორტსმენოდ დარჩა. არადა, ბედის ირონია! ამ წონაში მსოფლიო ჩემპიონიც ქართველია და ოლიმპიური ჩემპიონიც, საქართველოს კი – ჩემი ფეხები!

იმ დღეს მერე ფინალში – 96 კილოგრამში – ნამდვილი ქართველი და ნამდვილი ეგვიპტელი დაუპირისპირდნენ ერთმანეთს. ვისაც კარამ იბრაჰიმის წინა ბრძოლები გვეკონდა ნანახი, იმითაც კმაყოფილები ვიყავით, რომ ჩვენს რამაზ ნოზაძეს იგი ფინალამდე არ შეხვდა და ჩვენთან ვერცხლის მედალი გარანტირებული ჰქონდა. მე არ მოვსწრებოვარ გივი კარტოზიას

ჭიდაობას და უნდა ვთქვა, რომ იბრაჰიმისთანა მოჭიდავე არ მინახავს! არც მეგონა, თუ ანტიკური ჭიდაობა ასეთი ლამაზი იყო! როგორ არა, მე მომსწრე ვარ ლეგენდარული კარელინის არაერთი გამარჯვებისა, მაგრამ გამარჯვება ერთია და ლამაზი გამარჯვება მეორე! მეგონია, რომ კარამ იბრაჰიმთან თელ ეპოქას შექმნის ანტიკურ ჭიდაობაში, თუმცა რალა „შექმნის“, მან უკვე შექმნა ეს ეპოქა თავისი ათენური ჭიდაობით. არადა, როცა პირველი ქულა ნოზაძემ მიითვალა, ქართველებს პატარა იმედი გარამ იბრაჰიმთან სულ ცოტა ხნით: მალე ეგვიპტელმა ისეთი კარუსელი დაატრიალა, ისეთი არტისტული თუ საცირკო ილეთები ჩაატარა, რომ ანტიკური ჭიდაობა, ჩვეულებრივ – არასანახაობრივი, გაცილებით დინამიურ თავისუფალ ჭიდაობასა და ძიუდოს დაამგვანა. კი, ნააგო, მაგრამ ნოზაძემაც ძალიან ლამაზად იჭიდავა – მათ ორივემ იმ დღეს ბრწყინვალე სპორტული სპექტაკლი დადგეს, რომლის რეჟისორებიც თავად იყვნენ და მთავარი როლების შემსრულებლებიც. კარამ იბრაჰიმის ტრიუმფს ტურნირის საპატიო სტუმართა ტრიბუნიდან თვალს ადევნებდა დედამისი, ვისაც შვილის გამარჯვება პირველმა მის გვერდით მჯდომმა სანდრა რულოვსმა მიულოცა.

29 აპრილი, ორშაბათი

დღეს ოლიმპიადის ბოლო მედლები გათამამდება და სალამოს XXVIII ოლიმპიადა საზეიმოდ დაიხურება.

ყველაზე მეტად ჩვენ, რა თქმა უნდა, ჭიდაობა გვაინტერესებს. შეემატება თუ არა რაიმე საქართველოს ოლიმპიელთა ყულაბას? არა, არაფერიც არ შეემატება. ჩვენმა სამივე ფალავანმა უსახელოდ დაამთავრა

დღევანდელი დღე. პოლოსიანის ნონაში (60 კგ) ოლიმპიური ჩემპიონი კუბელი იანდრო მიგელი კინტანა გახდა. 74 კგ რუსეთის წარმომადგენელმა ბუვაისა საიტეევმა მოიგო, 96 კგ კი – ისევ რუსმა ხაჯიმურატ გაცალოვმა. კურტანიძის დამმარცხებელი ალირეზე ჰეიდარი მესამეზე გავიდა. მეორე ადგილი კი უზბეკეთის წარმომადგენელს მაგომედ იბრაგიმოვს დარჩა.

კრივი დღეს გათამაშებული ექვსი ოქროს მედლიდან სამი კუბელებმა მოიგეს. ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ: იან ბარტელემი ვარელა (48 კგ), გილერმო ორტის რიგონდო (54 კგ) და მარიო ცეზარ კინდელან მესა (60 კგ). 69 კგ წონით კატეგორიაში ყაზახეთის წარმომადგენელმა ბახტიარ არტაევმა გაიმარჯვა, 81 კგ წონით კატეგორიაში – ამერიკელმა ანდრე უარდმა, ყველაზე პრესტიჟული – სუპერმძიმე წონა კი რუსმა ალექსანდრ პოვეტკინმა მოიგო. მან ფინალში მოჰამედ ალი დაამარცხა. ეგვიპტელი მოჰამედ ალი – სახელოვანი კასიუს კლეის უმრწემესი სეხნიაა, თუმცა არც ეს არის პატარა ბიჭი, 30 წლისა ბრძანებულა.

სპორტის ყველაზე უხეში სახეობიდან ყველაზე ნატიფ სახეობაზე რომ გადავინაცვლოთ, აღინა კაბაევათი ადფრთოვანება მოგვინევს, რომელიც ოლიმპიური ჩემპიონი გახდა მხატვრულ ტანვარჯიშში. მეორე ადგილიც რუსეთის წარმომადგენელს – ირინა ჩაჩინას ხვდა წილად, მესამეზე უკრაინელი ანა ბესონოვა გავიდა.

კიდევ თითო მედალი გაითამაშეს ტაეკვონდოსტმა ქალებმა და ვაჟებმა. ქალთა შორის 67

დრამატული იყო წყალბურთელთა ფინალი. უნგრელებმა მხოლოდ დამატებით დროში შეძლეს სერბია-ჩერნოგორიის დამარცხება. ბრინჯაოს მედლები რუსებს დარჩათ. მათ შო-

რის არის, რასაკვირველია, რევაზ ჩომახიძეც, გუნდის აღიარებული ლიდერი და ევროპის საუკეთესო მოთამაშე. ეს ჩომახიძის მეორე ოლიმპიური მედალია – სიდნეიში მან რუსეთის გუნდთან ერთად ვერცხლის მედალი მოიგო.

ოლიმპიადის მშვენებია იყო კალათბურთელ ვაჟთა ფინალი, რომელშიც მანუ ჯინობილის არგენტინამ თამაშ-თამაშ დაამარცხა იტალია 20-ქულიანი სხვაობით (84:64) და პირველად გახდა ოლიმპიური ჩემპიონი. არგენტინელების მიერვე წინააღმდეგე ძლეული ამერიკელები ბრინჯაოს მედლებს დასჯერდნენ და საამისოდ დიდი ბრძოლა გადახდათ ლიტველებთან, რომლებიც 104:96 დაამარცხეს. სეულის თამაშების შემდეგ პირველად მოხდა, რომ ამერიკელები მეორე ადგილზე დაბლა დაეშენენ. თუმცა არც ერთი ქვეყანა, რომლებმაც 20 წლის წინათ ამერიკელები მესამე ადგილამდე ჩამოაქვეითეს – სსრკ და იუგოსლავია, დღეს უკვე გამქრალია მსოფლიო რუკიდან და მათ ნაცვლად ამერიკელები არგენტინელებმა და იტალიელებმა შეავიწროვეს.

კალათბურთი კალათბურთად, მაგრამ დღის მთავარი მოვლენა და ოლიმპიადის ფინალური აკორდი, რასაკვირვე-

ლია, მაინც ვაჟთა მარათონი იყო, ყველა ოლიმპიადის გვირგვინი. ოლიმპიური ჩემპიონი იტალიელი სტეფანო ბალდინი გახდა. მეორე ადგილზე ამერიკელი მებრათომ კეფლეზიგი გავიდა, მესამეზე – ბრაზილიელი ვალდერლეი ლიმა. ამ ლიმას შეეძლო, სულაც ოლიმპიური ჩემპიონი გამხდარიყო, მაგრამ დისტანციის შუაში, როცა ის ლიდერობდა მავანი გულშემატკივარი გამოუხტა ხალხის მასიდან და ნააქცია.

მე ამ ყველაფერს მარმარილოს სტადიონზე დამონტაჟებულ ვეება ეკრანზე ვუყურებდი. სწორედ აქ შედგა მარათონის ველზე სტარტშიცემული მარათონული რბენის ფინიში.

თოთხმეტდღიანი ოლიმპიური ათენგენობანი ათენის ოლიმპიურ სტადიონზე გრანდიოზული ფოიერვერკით დაგვირგვინდა.

სტადიონიდან შინისაკენ მიბრუნებულმა რამდენიმე ჩანანერი კიდევ გავაკეთე არავისთვის საჭირო ჩემი რეპორტაჟებისთვის იმ იმედით, რომ ოდესმე კვლავ მივუბრუნდებოდი მათ. როგორც აღმოჩნდა, მთელი ათი წლის შემდეგ მართლაც მივუბრუნდი, მაგრამ ისიც აშკარაა, რომ ეს არ არის ის, რაც იქნებოდა ოლიმპიადის დღეებში მეტი მოტივაცია რომ

ქართველისა და ეგვიპტელის ჭიდაობა მართლა ძალიან ლამაზი იყო.

მქონოდა და სააკაშვილის დაფინანსებული (მო)თხოვნით ტარებულ შავერდაშვილსა და მანანა კარტოზიას „დილის გაზეთი“ ასე მოულოდნელად არ დაეხურათ. ჩანს ამ ოლიმპიადის მომავალში კიდევ არაერთხელ მივუბრუნდები, რადგან მიმაჩნია, რომ იგი ერთგვარი შემობრუნების მომენტი იყო ქართულ ოლიმპიურ მოძრაობაში.

ორიოდე იმდღევანდელი ჩანანერი კი აქ აუცილებლად მინდა მოვიყვანო:

რა მოხდებოდა, რომ დიმა-სის მსგავსად ათენში რაგინდარა ხარისხის ოლიმპიური მედალი მოეგო მეორე ლეგენდარულ ძალოსანს, ჩემს მეგობარს კახი კახიაშვილს? რა მოხდებოდა, რომ ასე გულდასაწყვეტად (თანაც სად – ათენში!) არ დასრულებულიყი მისი ბრწყინვალე სპორტული კარიერა?! ათენის წიგნის მაღაზიებში ოლიმპიადის დღეებში იყიდებოდა კახიაშვილის ცხოვრებისა და სპორტული მიღწევების ამსახველი ვეება ილუსტრირებული ორტომეული, რომელშიც ერთი ჩემი ფოტოც არის შეტანილი, ბარსელონაში რომ გადავუღე, როცა პირველად გახდა ოლიმპიური ჩემპიონი. დარწმუნებული ვარ, ათენში მედლის მოგების შემთხვევაში ეს ორტომეული სამტომეულად იქცეოდა. არა, მართლა ძალიან, ძალიან დამწყდა გული.

ათენში ორი ქვეხიშვილი გამოდიოდა, მარიამი და დავითი – მძლეოსანი და ძიუდოკა, ორი გიორგაძე, ილია და მირიანი – ტანმოვარჯიშე და მოჭიდავე, ორიც ზვიადაური, ზურაბი და ჯარჯი – ორივე ძიუდოკა. ქვეხიშვილებმა და გიორგაძეებმა ვერაფრით გამოიჩინეს თავი, ზვიადაურები კი ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ, თუმცა ერთი მათგანი, ჯარჯი – ილიას ილიადისის გვარ-სახელით და საბერძნეთის დროში.

საბერძნეთის დროში ხელში მოუძღოდა ჯარჯი ზვიადაური საბერძნეთი ოლიმპიურ დელეგაციას დახურვის საზეიმო ცერემონიაზე. მისი ბიძაშვილი, ზურაბ ზვიადაური კი საქართველოს დელეგაციის მედროშე იყო. ეს მართლა უნიკალური შემთხვევა იყო – ერთი გვარის ორი წარმომადგენელი, ორი უახლოესი ნათესავი სხვადასხვა ქვეყნის გუნდებს მოუძღოდნენ წინ.

საკუთარი გვარ-სახელით, მაგრამ უცხო ქვეყნების დროშებით ოლიმპიური ჩემპიონები გახდნენ აგრეთვე ტრამპოლინისტი ანა დოლონაძე (გერმანია) და მოჭიდავე ალექსანდრე დობტურიშვილი (უზბეკეთი). დაუმატეთ ამას – გიორგი წურწურშიას (ყაზახეთი) ვერცხლი და თეა დონლუზაშვილისა და რევაზ ჩომახიძის (ორივე – რუსეთი) ბრინჯაოები (ხომ არავინ გამომრჩა?) და ნათელი გახ-

დება, რომ საქართველოს ბევრად მეტის მიღწევა შეუძლია ოლიმპიადაზე, ვიდრე ამას რეალურად აღწევს. წყალბურთელ რევაზ ჩომახიძის გუნდურ მედალს ვერაფრით მივითვლით, მაგრამ ჯარჯი ზვიადაურის, ანა დოლონაძის, ალექსანდრე დობტურიშვილის, გიორგი წურწურშიასა და თეა დონლუზაშვილის მედლები რომ საქართველოს მონაგარს მიმატებოდა, ჩვენი ქვეყანა, რომელიც ათენის ოლიმპიადის არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში 32-ე ადგილზე გავიდა, მთელი ათი ადგილით აინაცვლებდა ზემოთ. პოტენციურად სწორედ პირველ 25 ქვეყანას შორის არის საგულეველი საქართველოს ადგილი ოლიმპიურ თამაშებში, როგორც ვამტკიცებთ კიდევ ოლიმპიური კომიტეტის დამფუძნებელ ყრილობაზე ნაკითხულ ჩემს მოხსენებაში 1989 წელს.

ასეა თუ ისე, მხოლოდ იმ თავისი მონაგართაც საქართველო ათენში ბრინჯაოს ხანიდან გამოვიდა. თან ისე საფუძვლიანად გამოვიდა, რომ ათენიდან ერთი ბრინჯაოს მედალიც ვერ წამოიღო წამლად. ჩვენმა გუნდმა ვერცხლის მედალით დაწყებული ათენგენობანი ვერცხლის მედალითვე დაამთავრა და შუაში ორი ოქროს მედალი მოაქცია.

ორი ოქრო და ორი ვერცხლი რაოდენობით, რა თქმა უნდა, არა, მაგრამ ხარისხით ბევრად სჯობს წინა ორ თამაშებში მოპოვებულ ბრინჯაოს რვა მედალს.

ვინძლო მომდევნო თამაშებიდან სამივე ხარისხის მედალი წამოვიღოთ საქართველოში.

1988 წლის შემდეგ საქართველოს წარმომადგენლებს ერთ თამაშებზე სამივე ხარისხის ოლიმპიური მედალი ჯერ არ მოუპოვებიათ.

2004

სელოპონება

ქანდაკება

სიგფონია ბრინჯაოსა და მარმარილოსათვის

ანტიკური ხანის ოლიმპიური თამაშების განუყოფელი ნაწილი სხვადასხვა სფეროს წარმომადგენელ ხელოვანთა კონკურსიც გახლდათ. ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ პოეტები, მუსიკოსები, მომღერლები, არქიტექტორები, მოქანდაკეები. ოლიმპიური თამაშების მონაწილე სპორტსმენებსაც და ხელოვნების ოსტატებსაც ისევე ამკობდნენ დაფნის გვირგვინებითა და დიდების შარავანდედით, როგორც ომის გამირებს. ოლიმპიური დღესასწაულის აღნიშვნის პირველი დოკუმენტური მასალა (არტე-ფაქტი) ჩვ. წ. აღ.-მდე 776 წელს განეკუთვნება. თუმცა ისიც ცნობილია, რომ თამაშები მანამდეც იმართებოდა. შეჯიბრების დროს მეომარ მხარეებს შორისაც კი დროებით ზავი ცხადდებოდა და მისი დარღვევა დიდ სირცხვილად ითვლებოდა. სამწუხაროდ, რომის იმპერიამ ელინისტური კულტურის ეს ნაწილი უსარგებლოდ მიიჩნია და მეტიც – 394 წლიდან აკრძალა კიდევ, როგორც კერპთაყვანისმცემლობის გამოვლინება და სრული შეუთავსებლობა ქრისტიანული რელიგიის საფუძვლებთან.

არადა, ანტიკურ ელინთა მთავარი პოსტულატი „ჯანმრთელ სხეულში ჯანმრთელი სულია“ რომაელთათვისაც ნონ დისპუტე უნდა ყოფილიყო. უფრო საოცარი ის გახლავთ, რომ ოლიმპიური იდეის აღორძინებისა და ხორცშესხმის ფუძემდებელი სწორედ რომ რელიგიურ, იეზუიტთა სკოლის აღზრდილი ფრანგი დიდგვაროვანი ბარონი პიერ დე კუბერტენია.

უმარავი საინტერესო ფაქტითა თუ მოვლენით გამორჩეულ XIX საუკუნეში, არქეოლოგიური გათხრების სიჭარბემ და სიმრავლემ ერთგვარი მოდური მიმართულებაც კი ჩამოაყალი-

ბა ყოველგვარი ანტიკურისადმი გამძაფრებული ინტერესის სახით. პელოპონესში, ანტიური ოლიმპიის ტერიტორიაზე განახლებული გათხრები (პირველად გათხარეს 1766 წელს) დიდი მითქმა-მოთქმის საგნად იქცა. ოციოდე წლის კუბერტენს უფრო მეტად აინტერესებდა განათლებისა და ფიზიკური აღზრდის საკითხები, ვიდრე პოლიტიკა ან სამხედრო კარიერა, რომელიც გაცილებით შესაფერისად ითვლებოდა დიდგვაროვანი ოჯახის შთამომავლებისათვის. მის ცნობიერებაში სრული გარდატეხა შეიტანა ინგლისში მოგზაურობის დროს ნანახმა იმ დროისთვის ერთერთმა ყველაზე პრესტიჟულმა სკოლამ – სახელწოდებით „რაგბი“. აქცენტი გაკეთებული იყო ქრისტიანული ფასეულობებისა და ფიზიკური აღზრდის შერწყმაზე. თანაც აქვე გაეცნო ერთ საოცარ თამაშს, რომელსაც სკოლის სახელი – რაგბი ერქვა. 1894 წელს სორბონის უნივერსიტეტში 29 წლის ახალგაზრდამ თავისი იდეები ოლიმპიადის აღორძინების შესახებ მსოფლიო საზოგადოებრიობას გააცნო და 1896 წელს თანამედროვეობის პირველი ოლიმპიადა ოლიმპიადების სამშობლოს დედაქალაქში, ათენში გაიმართა. შეიქმნა საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტი, რომლის გენერალური მდივანი სწორედ კუბერტენი გახდა. სიცოცხლის ბოლომდე, 1937 წლამდე იგი ამ პოსტზე იყო და საბოლოოდ ლოზანაში, იქ, სადაც სოკის შტაბ-ბინა მდებარეობს, ჰპოვა განსასვენებელი. თუმცა, მისივე ანდერძის თანახმად, კუბერტენის გული ანტიკური ოლიმპიის ნანგრევებთან აღმართულ მონუმენტშია დაკრძალული.

სხვათა შორის, XX საუკუნის დასაწყისში, როცა საერთაშორისო ოლიმპიურმა კომი-

ლევან ვარდოსანიძის „ბეისბოლისტი“, რომელსაც მეორე პრიზი ხვდა წილად ხელოვნებათა 2000 წლის ოლიმპიურ კონკურსში.

ლევან ვარდოსანიძის სამი გამორჩეული ნამუშევარი ოლიმპიურ მუზეუმშია გამოხეილი, ლოზანაში.

ამ ნამუშევარმა, რომელსაც ავტორმა „ჩემპიონი“ უწოდა მესამე პრიზი ხვდა წილად ხელოვნებათა 2008 წლის ოლიმპიურ კონკურსში.

ტეტმა გადაწყვიტა ანტიკური ტრადიციებისამებრ, ხელოვნებათა ოლიმპიური კონკურსების ჩატარება, პირველ გამარჯვებულთაგან ერთ-ერთი სწორედ პიერ დე კუბერტენი გახლდათ, რომელმაც თავისი „ოდა სპორტს“ კონკურსზე ჟორჟ ოროდისა და მარტინ ემბახის ფსევდონიმით წარადგინა.

XX საუკუნის 30-იანი წლების ბოლოდან ხელოვნებათა ოლიმპიური კონკურსები ნელ-ნელა დაეინყებას მიეცა, თუმცა თითქმის ორი ათეულია წელია, იგი კვლავ ოლიმპიადის განუყოფელ ნაწილად იქცა. ცოტამ თუ იცის, რომ საქართველო ამ მსოფლიო მასშტაბის შეჯიბრება-კონკურსებში 2000 წლიდან იღებს მონაწილეობას. ანუ, უკვე ოთხმა ოლიმპიადამ განვლო 2000, 2008 და 2012 წლებში სამჯერ წარადგინა საქართველომ ნამუშევრები, სამივე ოლიმპიადაზე საპრიზო ადგილები დაიმსახურა და სამჯერვე პრიზი ერთსა და იმავე ხელოვანს გადაეცა, რაც უპრეცედენტო მოვლენაა ამ კონკურსის ისტორიაში. ეს ქართველი ხელოვანი მოქანდაკე ლევან ვარდოსანიძე გახლავთ.

ჩვენი შეხვედრა მისსავე სახელოსნოში შედგა ფეხბურთში 2-14 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის დამთავრების მეორე დღეს. გერმანელთა გულშემატკივარი აშკარად კმაყოფილი და ბედნიერი გახლდათ. საუბარში რამდენჯერმე ახსენა, ცოტა არაკომუნიკაბელური ვარო, თუმცა ამაში ნამდვილად ვერ დავეთანხმებო, იქნებ გერმანელებს უნდა ვუმადლოდე?

ლევან ვარდოსანიძის ნამუშევრების ერთი ნაწილი გაფიქრებინებთ, რომ ავტორი წარსულში მუსიკოსი უნდა ყოფილიყო, მეორე ნაწილი კი მის უდავო სპორტსმენობაზე მიუთითებს. თუმცა მის მეხსიერე-

ბას შემორჩენილი პირველი ემოცია სწორედ ქანდაკებას უკავშირდება.

— პირველი, რაც მახსოვს, სწორედ ფიგურის გამოძერწვაა, თუმცა, ცოტა უცნაური მასალისგან. ალბათ, სამიოდენლის ვიქნებოდი. ბებია სამზარეულოში საქმიანობდა, ცომს ზელდა და ალბათ ხელი რომ არ შემეშალა, ცომის პატარა ნაგლეჯი მომცა გასართობად. მე რაღაც ფიგურა გავაკეთე, თუ სწორად მახსოვს, ცხენი იყო. ბებიათა სათუთად შეინახა ჩემი ნამუშევარი და სახლში დაბრუნებულ ბაბუას მიახარა, ეს ლევანმა გააკეთაო. თავიდან არავინ დაიჯერა, მაგრამ მერე პლასტილინი მიყიდეს და სახლიც გაივსო პატარა ფიგურებით. ძალიან ადრე გამოვიჩინე თავი და ამიტომ პიონერთა სასახლეში მიმიყვანეს, თუმცა ჯერ სკოლაშიც არ დავდიოდი. დედამ ჩემი ნამუშევრები პედაგოგებს მერი სარაულსა და ზაქრო კრანაშვილს აჩვენა. მათთან სამხატვრო აკადემიაში ჩაბარებამდე დავდიოდი და სიმართლე გითხრათ, მეორე მშობლებად მივიჩნევიდი. ვერის უბანში დავიბადე და სანამ მშობლები ყოფილ პლენანოვზე გადავიდოდნენ, აქ, ვერაზე, 53-ე სკოლის გვერდით მდებარე საბავშვო ბაღშიც მოვასწარი საირული. ეს „ხანგრძლივი“ პერიოდი ორდღენახევარს მოიცავდა. არ ვჭამდი, არავის ვეკონტაქტებოდი, ვიჯექი ჩემთვის კუთხეში და ერთხელაც ვიხელთე დრო და სახლში გამოვიპარე. გასაგებია, ოჯახში რა ემოციებსაც გამოიწვევდა ჩემი საქციელი და ბებიათა განაცხადა, რომ თავად მომხედავდა.

გარდა იმისა, რომ ძერწვა ძალიან მიყვარდა, ბაბუა ინჟინერ-არქიტექტორი გახლდათ და ოჯახში თემატის ამშესანიშნავი ბიბლიოთეკა იყო. პიო-

ნერთა სასახლეში რომ დავდიოდი, რასაკვირველია, ხატვასაც გვასწავლიდნენ და ნატურიდან გარკვეული ორნამენტები უნდა გვეხატა, მაგრამ გამოგიტყდებით, არასოდეს მიყვარდა ნატურიდან ხატვა, გაცილებით უფრო საინტერესოდ ვთვლიდი კომპოზიციის შექმნას.

რაც შეეხება მუსიკით გატაცებას, მართლაც ასეა. სხვათა შორის, სმენა მაქვს და ადრეულ ასაკში ქართული ცეკვის სექციაზეც დავდიდი, დოღზეც ვუკრავდი, წარმატებითაც. ოჯახში პატარა კონცერტებს ვმართავდი, მაგრამ საკმარისი იყო სტუმრის გამოჩენა, რომ იქვე მეკარგებოდა მთელი „შემოქმედებითი“ ალტკინება. მუსიკისადმი სიყვარული და ნიჭიც, ალბათ, დედისგან გამომყვა – იგი შესანიშნავად უკრავს და მღერის. მოგვიანებით, 60-იანების შუა პერიოდიდან ბიტლომანიის ტალღაზე, შეიძლება ითქვას, „ჩამითრია“ ჩემმა უფროსმა დეიდაშვილმა. საოცარი, იმ დროისთვის წარმოუდგენლად დეფიცითური ჩანაწერები მოჰქონდა. იმდენად მომწონდა, ნამდვილი მელომანი გავხდი. ახლა სკოლისდროინდელ ჩანაწერებსაც კი ვანახლებ, თითქმის ყველა მიმდინარეობას ვუსმენ, თუმცა ხაზგასმით ჯაზის მოყვარული გახლავართ. განწყობის შესაქმნელად მუსიკის ფონზე ვმუშაობ.

როცა ცნობილი მუსიკოსები ჩამოდიოდნენ, ვცდილობდი, სცენასთან ახლოს მეყიდა ბილეთი. მაინტერესებდა მათი დაკრის მანერა, მოძრაობა, პლასტიკა. შემსრულებელი ხომ ორ სხვადასხვა კონცერტზე ერთსა და იმავეს არასოდეს იმეორებს. მერე ვცდილობდი ყველაფერი ნამუშევრებში გადამეტანა. რადგან ნაკლებად კომუნიკაბელური ვარ, ვცდი-

ლობ ამით გამოვხატო ჩემი განცდა, დამოკიდებულება. ჩემი საქსოფონისტის მოძრაობაც სწორედ ამგვარი დაკვირვების შედეგია.

პირველი და უმთავრესი ოჯახში მაინც სპორტის თემა იყო. მამა ტანმოვარჯიშე გახლდათ. ძალიან ცნობილ სპორტსმენებს ვუყურებდი ბავშვობიდანვე. თემა მუდმივად სპორტის გარშემო ტრიალებდა. მამას მეგობრების აბსოლუტური უმრავლესობა ამ სფეროს წარმომადგენელი იყო. მე-5 კლასამდე ტანვარჯიშზე მეც დავდიოდი, მერე ჩოგბურთის თამაში დავიწყე, ავტო-მოტო სპორტმაც ვამიტაცა. თუმცა ამ უკანასკნელმა ოჯახში დიდი ვნებათაღელვა გამოიწვია: მეც დავთმე პოზიციები. ეს ქანდაკება „მის ჰარლეი-დევიდსონ“ „ჰარლეი-დევიდსონის“ 100 წლის იუბილესთან დაკავშირებით გავაკეთე. ბერლინსა და ლონდონში გამოიფინა. ქანდაკება ამ ცნობილი მოტოციკლის 1956 წლის ერთ-ერთი მოდელის მიხედვით არის შექმნილი.

ტანვარჯიშის დარბაზში ხშირად ვაკვირდებოდი კუნთების მოძრაობას, ზოგადად ადამიანის სხეულის ნაწილებს სხვადასხვა მოძრაობის დროს..

ქანდაკებაში სპორტის თემით დაინტერესება იმანაც გამოიწვია, რომ ეს თემატიკა თავისუფალია ნებისმიერი შეზღუდვისგან. მით უმეტეს საბჭოთა პერიოდში მოსწავლისა თუ სტუდენტისთვის აზრის, იდეის, ჩანაფიქრის ხორცშესხმის იდეალური ვარიანტი იყო, ყოველგვარი პოლიტიკური ქვეტექსტებისა და ჩარჩოების გარეშე, ამიტომ ჩემს სადიპლომო ნამუშევრად სწორედ სპორტული თემატიკა ავირჩიე და „წყალში მხტომელი“ გამოვაქანდაკე.

სტუდენტობისდროინდელი ნამუშევრებია აგრეთვე „გოგონა ლენტი“ და „ჭოკით მხტო-

მელი“. მაინტერესებდა მიწიდან მოწყვეტილი სხეულის ფრენის ესთეტიკის გადმოცემა ქვაში, მარმარილოში, ბრინჯაოში, მაგრამ სტუდენტობის დროს ამის საშუალება არ გვქონდა და ძირითადად თაბაშირს ვიყენებდით. მამას და მის მეგობრებს საოცარი სპორტული აღნაგობა ჰქონდათ, დაკუნთული, ძლიერი, ჯანმრთელი სხეული. სწორედ ისეთი, როგორიც ქვაში გადმოცემის სურვილს გაგიჩენს. ასე რომ, ესეც გარკვეული იმპულსის მომცემი იყო.“

ლევან ვარდოსანიძეს მრავალ გამოფენაში აქვს მონაწილეობა მიღებული რუსეთში, კანადაში, გერმანიაში, ფინეთში, იუგოსლავიაში, საბერძნეთში, აშშ-ში, ავსტრალიაში, დიდ ბრიტანეთში და, რასაკვირველია, სამშობლოში.

მისი შესრულებულია სიონის სკვერში მდებარე სიფიკოჭიაურელის ქანდაკება, მისივე მემორიალური დაფა, დუდუ დადიანის სახელობის „დუდუს თასი“, წყალბურთელ ზუკა სახელაშვილის სახელობის „ზუ-

კას თასი“, პროფ. აპოლონ ქუთათელაძის ძეგლი, მოჭიდავე შალვა ჩიხლაძის მემორიალური დაფა, ვალტერ სიმენსის მემორიალური დაფა, ჯაზისა და ეთნოჯაზის საერთაშორისო კონკურსის პრიზი „CREOLE“, რომელიც ქ. ბერლინში ორ წელიწადში ერთხელ ტარდება, „DJ“-ის ქანდაკება ვაკის პარკის მიმდებარე ტერიტორიაზე კლუბ „SENATE“-ს წინ და ბევრი სხვა.

მისი ნამუშევრების ხილვისას გვიბლავთ არა მხოლოდ საოცარი პლასტიკა, ორიგინალობა, მოძრაობის სიზუსტე, თავისუფლება, ჩარჩოებისა და დოგმების რღვევის შეგრძნება, პერსონაჟების რალაც აუხსნელი შინაგანი სიმსუბუქე და მარმარილოსა და ბრინჯაოსთვის უჩვეულო სინთეზი, არამედ ფერადოვნება ქვასა და ბრინჯაოში, ფილიგრანული საიუველირო ტექნიკა სხვადასხვა მასალის ორგანული შერწყმისას.

მეთოდი, რომლითაც ეს ფერადოვნება მიიღწევა თავად ავტორის მიერაა შექმნილი და

ლევან ვარდოსანიძე მისი ახალი ნამუშევრის ფონზე. ეს კომპოზიცია – „ოდა ოლიმპიურ ჩემპიონებს“ სეოკის 25-ე წლისთავთან დაკავშირებით გაიხსნება სეოკის შტაბ-ბინაში.

„ოლიმპიურმა ჰიმნმა“ მეორე პრემია დაიმსახურა ხელოვნებათა 2012 წლის ოლიმპიურ კონკურსში.

ძალიან შრომატევადია, მაგრამ საბოლოოდ საოცარ ეფექტს ქმნის. ოქტომბერში საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტს 25 წელი შეუსრულდება. ამ თარიღთან დაკავშირებით, საიუბილეო დღეებში მრავალი უცხოელი სტუმრის თანდასწრებით სეოკის შტაბ-ბინის ეზოში გაიხსნება ქართველი ოლიმპიური ჩემპიონებისადმი მიძღვნილი ქანდაკება. ამ ნამუშევარსს ლევან ვარდოსანიძემ „ოლიმპიური ცისარტყელა“ დაარქვა. ავტორს ცისარტყელისათვის ხუთი ოლიმპიური ფერი აქვს გამოყენებული. რომელზეც ოლიმპიურ ჩემპიონთა ვარსკვლავები იქნება განლაგებული. ორი კომპოზიცია, სადაც ერთი ფიგურა ჩირალდანსა და რგოლებს განასახიერებს. ხოლო მეორე ფიგურა ოლიმპიურ ფერებში გადანყვებილი ლენტით გამოისახება, ერთ მთლიან კომპლექსს ქმნის, რადგან კომიტეტის ეზოთავისი განლაგებით ამის მშვენიერ შესაძლებლობას იძლევა. ნარწერა „ოლიმპიური ჩემპიონები“ ორენოვანია – ქართულ-ინგლისური. როცა მონუმენტის ერთი მხარე შეივსება, მეორე მხარესაც შესაძლებელი იქნება ახალი ოლიმპიური ჩემპიონების ვარსკვლავების განლაგება. ავტორი ამბობს, ღმერთმა ქნას, იმდენი ოლიმპიური ჩემპიონი შევიძინოთ, რომ მალე შეივსოს ცარიელი ადგილები და მათთვის ახალ კომპოზიციას დიდი სიამოვნებით და სიამაყის შეგრძნებით შევქმნიო.

თამამად შეიძლება ითქვას, ლევან ვარდოსანიძის, როგორც ოლიმპიელის ჯილდოები, ცალკე საუბრის თემაა. უკვე სამგზის გამარჯვებული ამის თაობაზე მოგვითხრობს:

— ხელოვნების დარგში ოლიმპიური ჯილდო საერთა-

შორისო თვალსაზრისითაც დიდი სიახლეა. კუბერტენის წყალობით აღდგენილი ოლიმპიური თამაშების განუყოფელი ნაწილი ხელოვნებაც გახდა. გარკვეული პერიოდის განმავლობაში დავიწყებას მიცემული ტრადიცია ხუან ანტონიო სამარანჩმა აღადგინა. ყოველ ქვეყანაში ტარდება შიდა კონკურსი, სადაც ხდება ნამუშევრების შერჩევა, გამარჯვებული ნამუშევრების ტრანსპორტირებიდან დაწყებული ყველა ხარჯს საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტი ფარავს. შესაბამისად, წარდგენილი ნამუშევრების ზომებიც კი განსაზღვრულია. 2000 წელს სიდნეიში „ბენისბოლისტის“ ქანდაკებამ ვერცხლის მედალი დაიმსახურა, 2008 წელს, პეკინში ქანდაკებამ „ჩემპიონი“ – ბრინჯაო, 2012 წელს ნამუშევარმა „ოლიმპიური ჰიმნი“ ისევ ვერცხლის მედალი მიიღო.

შიდა კონკურსებისას კენტისყრა ფარულია, ხოლო ავტორის ვინაობა – უცნობი. 2008 წელს, შიდა კონკურსში ორმა ნამუშევარმა ხმათა ერთნაირი რაოდენობა მიიღო, მაგრამ ამ ორიდან მხოლოდ ერთი ნამუშევარი უნდა შერჩეულიყო, ბევრი კამათის შემდეგ გახსნეს ერთი – ანერია ჩემი გვარი, გახსნეს მეორე – მეორესაც ჩემი გვარი ანერია. იმ წელიწადს ორი ორი ქანდაკება წარვადგინე. გაცდა ბატონი პაატა ნაცვლიშვილი, ეს კაცი გამოცდას გვიწყობსო! არჩევა ისევ მე მომანდეს და ძიუდოისტის სკულპტურა ვარჩიე, რადგან ნამდვილად ვიცოდი, ასეთი ტიპის ნამუშევარი სხვა არ იქნებოდა. ახლა ეს ნამუშევარიც, როგორც დანარჩენი ორი, ლოზანის ოლიმპიურ მუზეუმშია დაცული. საოცარია, ისეთივე ოლიმპიური პრიზიორი ხარ, როგორც ნებისმიერი ოლიმპიელი

სპორტსმენი. მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის უამრავი დამთავალიერებელი ეცნობა შენს ნამუშევარს, ბოლოს იგი ლოზანის მუზეუმში იდებს ბინას, სადაც წელიწადში 200000-მდე ადამიანი ნახულობს. სამწუხაროა, რომ ამის შესახებ ჩვენთან ცოტა ვინმემ თუ იცის. იქნებ ახალგაზრდებიც დაინტერესებულიყვნენ ამ თემატიკით, საოცარი პერსპექტივა და ერთგვარი აზარტიცაა.

ხუან ანტონიო სამარანჩი 21 წელი ხელმძღვანელობდა ოლიმპიურ კომიტეტს. როდესაც მისი მოღვაწეობა დასრულდა ამ პოსტზე, მეც მქონდა ბედნიერება გამომშვიდობების ღონისძიებაში მიმეღო მონაწილეობა და საჩუქრად გადავეცი ქანდაკება „გოლფის მოთამაშე“, გაუხარდა, აღფრთოვანდა. ვინ წარმოიდგენდა, რომ ამის მერე ზედიზედ ორჯერ გავიმარჯვებდი საერთაშორისო კონკურსში „Алто & ППО-ღო“. როდესაც ოლიმპიადის მონაწილე ქვეყნის რეიტინგი დგება, ხელოვნების სფეროში მიღებულ ჯილდოსაც ითვალისწინებენ, ასე რომ, სიდნეიში ექვსი ბრინჯაო სპორტსმენებმა შეგვიძინეს, ერთი ვერცხლი – ჩემს ნამუშევარს ვერგო. ამსტერდამის მსოფლიო ფორუმზე „ხელოვნება, სპორტი და განათლება“ ყველანი გაკვირვებულნი დარჩნენ: ერთადერთი ადამიანი ხართ, ვინც სამჯერ მიიღო მონაწილეობა ამ კონკურსში და სამჯერვე გაიმარჯვაო. გამოგიტყდებით, მართლაც საოცარი შეგრძნებაა.

ეს ჯერჯერობით სამი ოლიმპიური ჯილდოა, რადგან სპორტსმენებისაგან განსხვავებით, ბატონ ლევანს ნებისმიერ ასაკში შეუძლია კვლავ გახდეს რომელიმე ოლიმპიადის პრიზიორიც და ჩემპიონიც!

თამარ ჩხატარაშვილი

გეოთსხელ საუკუნის ოლიმპიური ქრონიკები

„მეოთხედი საუკუნის ოლიმპიური ქრონიკები“ – ასე ჰქვია ფილმს რომელიც ოლიმპიური კომიტეტის დაარსების 25 წლის- თავის აღსანიშნავად მომზადდა.

იმ დღიდან მოყოლებული, როცა პროგრამა „მოამბისთვის“ საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის დამფუძნებელი კონფერენციის შესახებ სპეციალური რეპორტაჟი მოვამზადე, საქართველოს ოლიმპიურ კომიტეტთან ვთანამშრომლობ. ამ წლების მანძილზე არაერთ „ოლიმპიურ“ მასალას მოვუყარე თავი. ვიდრე სცენარის წერას შევუდგებოდი, ამ საარქივო ფირებს თვალი გადავაგლე და დავრწმუნდი, რომ 25 წუთიანი ქრონომეტრაჟი, რაზეც თავდაპირველად სეოკის მესვეურებთან შევთანხმდით, აშკარად არ იყო საკმარისი. ოლიმპიური კომიტეტის 25-წლიანი ისტორიის თითო წელს ვერანაირად ვერ ჩავტევდი ერთ წუთში!

ამ წლების მანძილზე კი მართლაც უამრავი საინტერესო რამ მოხდა. იყო საერთაშორისო ოლიმპიური მოძრაობის ლიდერების – ხუან ანტონიო სამარანჩის, ჟაკ როგის, თომას ბახის, მარიო პესკანტეს, პატრიკ ჰიკისა და სხვა მაღალჩინოსანთა ვიზიტები. ოლიმპიური ფესტივალები, ქართველ ოლიმპიელთა შეკრებები, ჩვენი ლეგენდარული სპორტსმენების იუბილეები.

რაც მთავარია, იყო ზაფხულისა და ზამთრის ოლიმპიური თამაშები. ზოგი წარმატებული, ზოგიც წარუმატებელი და მომდევნო ოლიმპიური ციკლისათვის სამზადისი, იმის იმედი რომ შემდეგ თამაშებზე აუცილებლად უკეთ ვიასპარეზებდით ვიდრე ბოლო ოლიმპიადაზე.

ამას დაუმატეთ სეოკის მიერ განხორციელებული არაერთი პროექტი – ოლიმპიური მუზეუმის შექმნა, ოლიმპიური თემატიკისადმი მიძღვნილი გამოცემები, ფილმები. პროექტები „ბორჯომი-2014“, „თბილისი-2015“ და სხვა მრავალი. მოკ-

ლედ, ფილმისთვის იმდენი თემა დაგროვდა იძულებული გავხდი ოლიმპიური კომიტეტის დამფუძნებლებთან და მის ლიდერებთან ინტერვიუებზე უარი მეთქვა და სეოკის 25-წლიანი ისტორია ქრონიკის სტილში გადმომეცა. და მაინც, საბოლოოდ ფილმის ქრონომეტრაჟმა 35 წუთს გადააჭარბა.

ფილმში ქართული ოლიმპიური მოძრაობისა და ჩვენი სპორტისათვის ისტორიული მრავალი კადრი შევიდა. სამწუხაროდ, მათზე ასახული ბევრი ადამიანი უკვე ნასულია ამ ქვეყნიდან. ოლიმპიური კომიტეტის დამფუძნებლები, სპორტის ფუნქციონერები, სახელგანთქმული სპორტსმენები. თითოეულმა მათგანმა თავისი წვლილი შეიტანა ქართულ ოლიმპიურ მოძრაობაში და ამიტომაც მინდოდა მათი სახეები ყოფილიყო ფილმში.

ცოტა გამიჭირდა ყველა იმ ოპერატორის გახსენება ვინც წლების მანძილზე ჩემთან ერთად მუშაობდა და ამ კადრებს იღებდა. გენო შენირული, რაფაელ გრიგორიანი, ნოდარ გიგინეიშვილი, ამირან მურვანიძე, მიხეილ ყიფიანი, მამუკა ნოდია, გოჩა მერაბიშვილი. თუ ვინმე გამომჩნა, ვთხოვ, კომიტეტოს. ზოგიერთი მასალა სულაც ჩემი გადაღებულია, მაგალითად ლოზანაში ხუან ანტონიო სამარანჩისთვის „ოქროს საწმისის ორდენის“ გადაცემა.

ფილმი გიორგი მორბედაძემ დაამონტაჟა, მან „მოიყვანა ჭკუაზე“ სამოყვარულო კამერით გადაღებული ზოგიერთი ძველი ფირი.

ბოლო ოლიმპიადების ამსახველი კადრები ჩემმა პირველარხელმა მეგობრებმა შემომამოვლეს, „თბილისი-2015“-ის მასალა კი კოლეგებმა „რუსთავი-2“-დან. ყველას მადლობას ვუხდები. დიდი მადლობა პროექტის კოორდინატორს, ჩემს კოლეგას, ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პირველ ვიცეპრეზიდენტს ელგუჯა ბერიშვილს და სეოკის

გენერალურ მდივანს ემზარ ზენაიშვილს. მასზე უკეთ არავინ უწყის საქართველოს ოლიმპიური კომიტეტის ისტორია, ამიტომაც სწორედ ბატონი ემზარი გახლდათ ჩვენი მთავარი კონსულტანტი.

და ბოლოს. იმედი მაქვს, ყველა ვინც ფილმს ნახავს, არსებობის 25 წლის მანძილზე სეოკის საქმიანობასაც ღირსეულად დააფასებს და იმ შრომასაც რაც ფილმის ავტორებმა გასწიეს.

P. S. ფილმი უკვე დასრულებული და ჩაწერილი იყო, როცა სეოკის იუბილის აღსანიშნავად ოთხმა ოლიმპიურმა ჩემპიონმა კავკასიონზე მწვერვალი „საქართველოს ოლიმპიელი“ დალაშქრა. სეოკმა კი პაატა ნაცვლიშვილის უნიკალური ხუთტომეული და საყმანვილო ენციკლოპედია გამოსცა. ცხადია, ასეთ მნიშვნელოვან ფაქტებს გვერდს ვერ ავუვლიდით და ფილმში კორექტივების შეტანა გახდა საჭირო. თუმცა, ფილმმა ამით მხოლოდ მოიგო და კმაყოფილიც კი ვარ ასე რომ მოხდა.

თამარ ბალაშაძე

პირველი ოლიმპიური საკითხავი უმანქონაოთვის

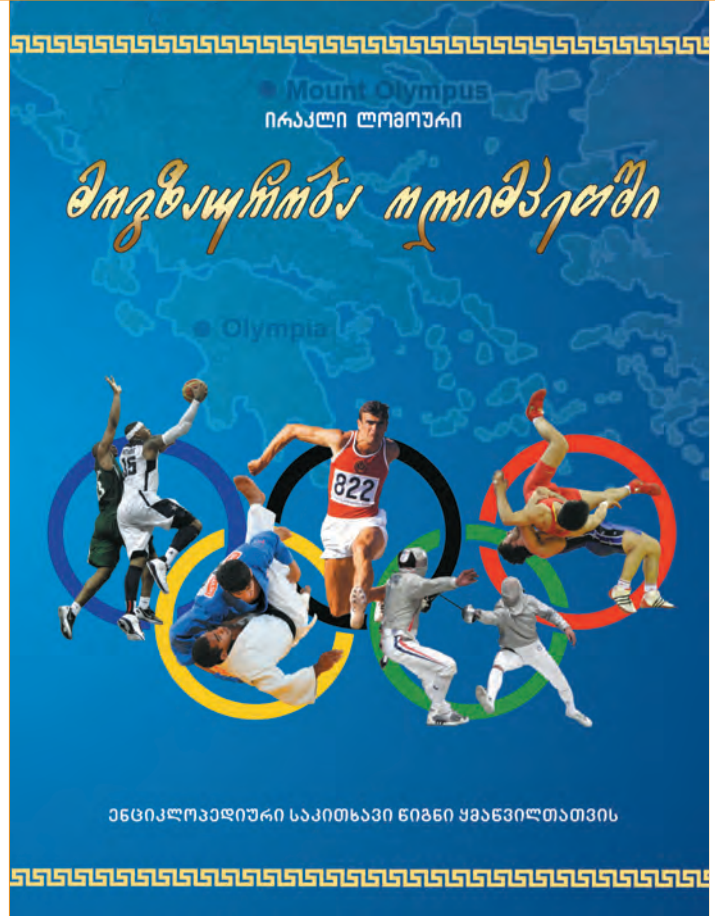
ოლიმპიურ თემატიკაზე არაერთი ნიგნი გამოცემულა, მაგრამ სრულყოფილი და ფართოდ ილუსტრირებული საყმაწვილო კრებული ქართულ ენაზე აქამდე არ გვექონია. ახლა უკვე გვაქვს და მას ჰქვია „მოგზაურობა ოლიმპეთში.“ ტექსტის ავტორია მწერალი ირაკლი ლომოური, რომელმაც თხრობის საინტერესო და ორიგინალური ხერხი აირჩია. ნიგნს აქვს სიუჟეტი, ჰყავს პერსონაჟები: 12 წლის ტყუპები – ეკა და ლუკა იამვილები, მათი მშობლები და იამვილების ოჯახის სტუმარი, ინგლისელი სწავლული მეთიუ შერბერტი – ოლიმპიური თამაშების ისტორიის მკვლევარი, ამ თემაზე არაერთი ნიგნისა და სტატიის ავტორი. მეთიუ შერბერტი ამავ დროს საინტერესო მთხრობელი აღმოჩნდა – ქართველ ბავშვებს ოლიმპიადების ძველ და ახალ ამბებზე გატაცებით ესაუბრება.

გარდა სიუჟეტისა, „მოგზაურობა ოლიმპეთში“ გამოირჩევა კარგი დიზაინით, ილუსტრაციის სიუხვით, მაღალი პოლიგრაფიული დონით. ნიგნის მთავარი რედაქტორია ელგუჯა ბერიშვილი, დიზაინერი – ვახტანგ შატაიძე.

ნიგნის შესავალში საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი, ოლიმპიური ჩემპიონი ლერი ხაბელოვი წერს:

„თქვენს წინაშეა ნიგნი, რომელიც გაგაცნობთ არაჩვეულებრივ და თვალწარმტაც სამყაროს – ოლიმპიური თამაშების სამყაროს.

ოლიმპიური თამაშები კაცობრიობის უძველესი წამოწყებაა, რომელიც თანამედროვე მსოფლიოს უმნიშვნელოვანეს მოვლენად იქცა და მსოფლიო სპორტის მწვერვალს წარმოადგენს – ნებისმიერი სპორტსმენისთვის ოლიმპიური ოქროს მედალი ყველაზე სანუკვარი ჯილდოა. თა-

ნაც, ოლიმპიური თამაშები, ზოგადად ოლიმპიური მოძრაობა, მიზნად ისახავს ხალხთა შორის მშვიდობისა და ურთიერთგაგების ხელშეწყობას, სხვადასხვა ქვეყნის სპორტსმენთა დაახლოებასა და დამეგობრებას.

ჩვენ მაქსიმალურად ვეცადეთ, რომ „მოგზაურობა ოლიმპეთში“ ყოფილიყო საინტერესო საკითხავი, უხვად ილუსტრირებული სახალისო ნიგნი. ამ ამოცანას წარმატებით გაართვეს თავი ტექსტის ავტორმა, ცნობილმა მწერალმა ირაკლი ლომოურმა, მთავარმა რედაქტორმა და მხატვარ-დიზაინერებმა. ნიგნის გამრეზთან ერთად თქვენ იმოგზაურებთ ძველ საბერძნე-

თში, გაეცნობით ოლიმპიურ მითებსა და ლეგენდებს, ოლიმპიური თამაშების ისტორიასა და დღევანდელობას, ოლიმპიზმის ფასეულობებსა და პრინციპებს, გამოჩენილ სპორტსმენებს – მათ შორის, ქართველ ოლიმპიურ ჩემპიონებს. დარწმუნებული ვარ, ნიგნი დაგეხმარებათ, რომ შეიყვაროთ სპორტი, გახდეთ უფრო მიზანსწრაფულები, განათლებულები, წარმატებულები.“

ბოლოს დავსძენთ, რომ „მოგზაურობა ოლიმპეთში“ 5 ათასი ცალი დაიბეჭდა. საქართველოს ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტს განზრახული აქვს, რომ ნიგნი უსასყიდლოდ გადასცე საქართველოს ყველა საჯარო სკოლას.

ლოსაბერძენი – პენრინიანი, ილიაფილი – საბერძენიანი, ზვილაფილი – კონსტანტინიანი

არა მგონია, საქართველოში ბევრმა იცოდეს, რა არის პენრინი. ფილატელისტებს არ ვთვლი, ფილატელისტებმა იციან. მაგრამ ფილატელისტთაგანაც არავინ იცის (სპეციალურად შევამოწმე!) რომ პენრინის ერთ-ერთ საფოსტო მარკაზე ქეთევან ლოსაბერიძე ალბეჭდილი – ოლიმპიური ჩემპიონი, 1980 წლის ოლიმპიადის გამარჯვებული. ის კი არ ვიცი, იცის თუ არა ეს ამბავი თავად ქეთევან ლოსაბერიძემ. თუ არ იცის, ახლა გაიგებს და გაიხარებს.

მკითხველმა შეიძლება იფიქროს, რომ რაკი საფოსტო მარკებსაც უშვებს, პენრინი ქვეყანაა. არა, არ არის პენრინი ქვეყანა. პენრინი ერთი პატარა ატოლია კუკის კუნძულების რიგში. სხვაგვარად მას ტონგარევა ჰქვია, ან მანგარონგარო, ან ჰარარანგა, ან ტე-პიტაკა. პენრინი ინგლისელებმა დაარქვეს. თუმცა იგი ყველაზე დიდა კუკის თხუთმეტ კუნძულს შორის, მისი ფართობი სულ რაღაც 10 კვადრატული კილომეტრია და ატოლის ორად ორ სოფელში ორასიოდე კაცი თუ ცხოვრობს. მარკებს კი 1973 წლიდან უშვებს. უშვებს რა! – მისი სახელით უშვებენ. პენრინის მარკები ძირითადად ამერიკაში იბეჭდება ამერიკელი საქმოსნების მიერ და ამ მარკების გაყიდვით მიღებული მოგების დიდი ნაწილიც მათვე რჩებათ. რომ ვთქვა, პენრინის მარკები დიდი მონონებით სარგებლობს ფილატელისტურ სამყაროში-მეთქი, ბოლომდე მართალი არ ვიქნები, მაგრამ ფაქტია, რომ სერიას სერიაზე ბეჭდავს და ყოველწლიურად მეტ მარკას უშვებს, ვიდრე, მაგალითად, საქართველო.

განა რა იმდენი მარკა უნდა სჭირდებოდეს პენრინის ორასკაციან მოსახლეობას, მაგრამ საქმე ის არის, რომ ჩვენს საუკუნეში საფოსტო მარკამ თითქმის მთლიანად დაკარგა თავის პირველადი და ძირითადი დანიშნულება – დაადასტუროს საფოსტო მომსახურების გადახდის ფაქტი – და უფრო პროპაგანდისტულ-სარეკლამო და წმინდა კომერციული ფუნქციები შეიძინა. კოლექციონერებს რა! – როგორც ფუნქციური საფოსტო მარკა გვაინტერესებდა, ისე ფუნქციამეცვლილი გვაინტერესებს. მაგრამ ეს ინტერესი ძალიან ძვირი გვიჯდება – ამაში დევს სწორედ მარკის კომერციული შინაარსი. ზოგიერთი ქვეყნის სახელით იმაზე გაცილებით მეტ მარკა იბეჭდება, ვიდრე მის მასშტაბებს შეესაბამება და ფასსაც გაცილებით მეტს ადებს ამ ბიზნესში ჩართული ხალხი, ვიდრე საფოსტო მომსახურება ღირს. საფოსტო მარკა მომგებიან ბიზნესად იქცა. ერთი სიტყვით, მარკებს არა ფოსტის საჭიროებისთვის, არამედ პირდაპირ კოლექციონერებისთვის ბეჭდავენ.

ასეთ შემთხვევაში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მარკის თემატიკას. აქ კი ძალიან პოპულარულია და ძალიან ფასობს ოლიმპიური თემა. და თუ ადრე საუკუნის წინ ოლიმპიადისადმის მიძღვნილ საფოსტო მარკას ოლიმპიადის მასპინძელი ქვეყანაც კი არ უშვებდა, დღეს ოლიმპიური წელს თითქმის ყველა საფოსტო ადმინისტრაცია არათუ მარკას, მარკების სერიას უშვებს და თანაც არაერთს. არის წინასწარ ოლიმპიადო გამოშვებები, არის ოლიმპიადის შემდგომი

XXII OLYMPIC GAMES

MOSCOW
1980

გვზიბნის ამ სერიის სპორტულ მოხერხებებს კავშირი გვაქვს კოლექციონერებსთვისაც აქვს.

გამოშვებები, არის კომემორტიული მარკები, არის აბსტრაქტული – ზოგადად სპორტის რომელიმე სახეობას რომ ეძღვნება, არის კონკრეტული, როდესაც მარკაზე ესა თუ ის კონკრეტული მოვლენა თუ კონკრეტული პიროვნებაა აღბეჭდილი. კუბერტინის შემდეგ ყველაზე პოპულარული ოლიმპიურ ჩემპიონთა პორტრეტებია. და ყველაზე საინტერესო ის არის რომ ამგვარ მარკებს ძირითადად სწორედ ის ქვეყნები ბეჭდავენ, რომელთაც ოლიმპიური ჩემპიონი და პრიზიორი კი არა, უმეტეს შემთხვევაში წარმომადგენელიც კი არ ჰყოლიათ იმ ოლიმპიადაზე, რომელსაც მარკას უძღვნიან.

პირველად ოლიმპიური ჩემპიონთა სერია დომინიკელთა რესპუბლიკამ გამოუშვა 1957 წელს და მელბურნის თამაშებს მიუძღვნა, თუმცა თავად დომინიკის რესპუბლიკას თამაშებში მონაწილეობა არ მიუღია. მერე და მერე მას სხვებმაც მიბაძეს, ძირითადად – არაბული, აფრიკული და კუნძულოვანი ქვეყნების სახით და ამგვარი მარკების რაოდენობა ისე სწრაფად გაიზარდა, რომ არათუ მათი კოლექციისათვის ხელში ჩაგდება და შექმნა, უბრალოდ თვალის მიდევნებაც კი ჭირს.

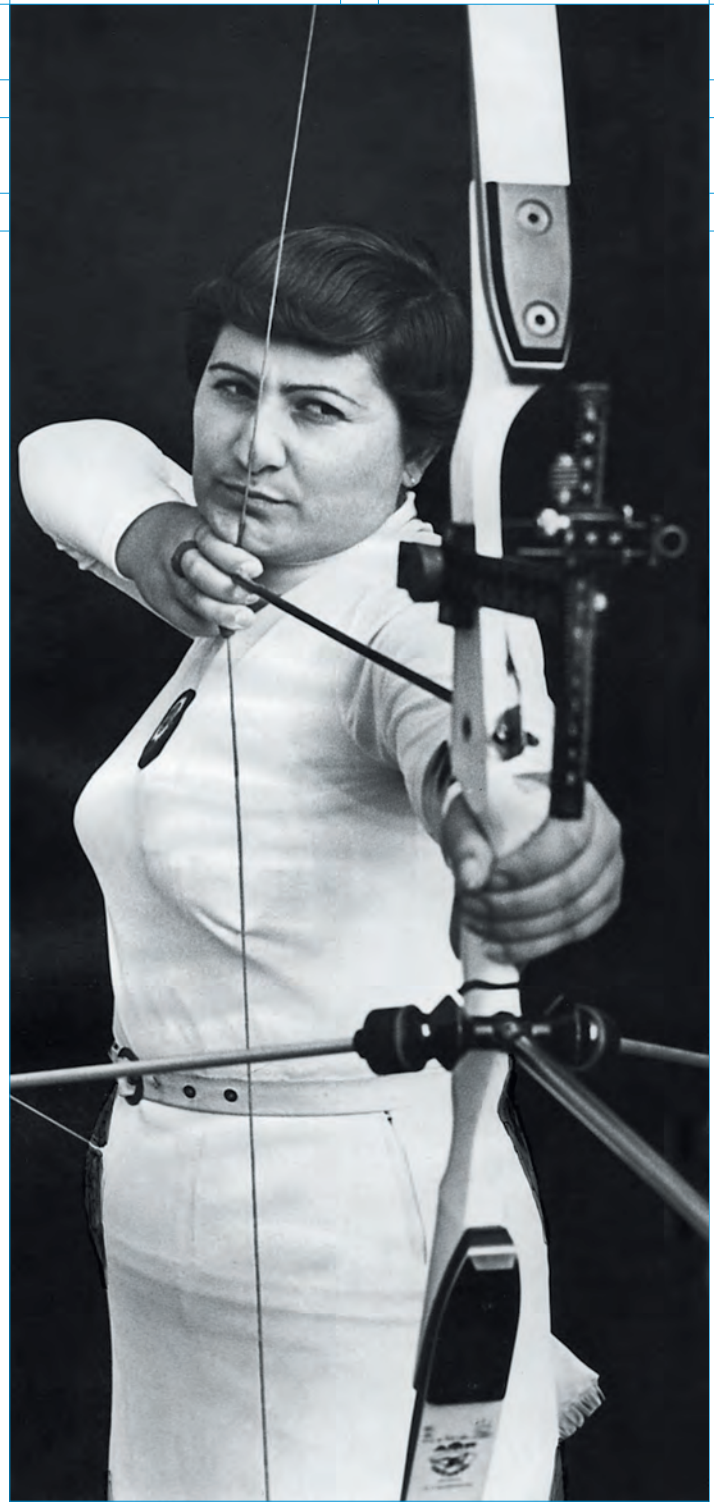
ამის მიუხედავად, მრავალი წლის განმავლობაში ვცდილობ, შევავროვო თუ არა აღწესდეს მათსაც ის მარკები, რომლებიც ქართულ თემატიკას და ქართველ ადამიანს ეძღვნება. ქართველთაგან ყველაზე მეტი მარკა, ბუნებრივია, სტალინისადმი მიძღვნილი. რანდა ამისა, არსებობს საბჭოთა მარკები ქართველი მწერლებისა და საზოგადო

მოღვაწეთა პორტრეტებით. ქართველ სპორტსმენთაგან საფოსტო მარკაზე ყველაზე ხშირად ნონა გაფრინდაშვილი აღუბეჭდავთ. მისადმი მიძღვნილი მარკები არაერთ ქვეყანაში გამოსულა, საბჭოთა კავშირიდან დაწყებული და მადაგასკარით დამთავრებული. ჭადრაკის თემა ფილატელიაში კარგად ჰქონდა შესწავლილი ცნობილი საჭადრაკო არბიტრს, თბილისელ ფილატელისტს გიორგი ფამილიანტს, რომელიც სოსფას – საქართველოს ოლიმპიური და სპორტული ფილატელიის ასოციაციის ეგიდით 1995 წელს ბაქოში გამართულ საერთაშორისო გამოფენაზე მივავლინეთ, სადაც მისმა „საჭადრაკო“ კოლექციამ მესამე პრიზი დაიმსახურა.

ქართველ ოლიმპიურ ჩემპიონთაგან კი საფოსტო მარკაზე პირველი ქეთევან ლოსაბერიძეა.

პენრინის ის სერია 1980 წელს გამოვიდა, მოსკოვის ოლიმპიადის შემდეგ და იგი მოსკოვის თამაშების ჩემპიონებსა და პრიზიორებს ეძღვნება. სერიაში რვა მარკაა და ოთხ წყვილადაა დაბეჭდილი. თითოეული წყვილი ერთ კონკრეტულ სახეობას ეძღვნება – წყალხტომას, მშვილდოსნობას, ფეხბურთსა და მძლეოსნობას (ჩამოთვლილია ნომინალების მიხედვით). მარკები დაბეჭდილია აგრეთვე მცირე ფურცლის სახითაც – რვავე ერთად.

სერიის პირველი წყვილი აღმოსავლეთგერმანელ წყალმხტომელებს მარტინა იაშკესა და ფალკ ჰოფმანს ეძღვნება; მეორე – ფინელ მშვილდოსანს ტომი პოლკოლაინენსა და ქეთევან ლოსაბერიძეს; მესამე –

ოქროსა და ვერცხლის მედელების მფლობელებს ფეხბურთში – ჩეხოსლოვაკიისა და გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის გუნდებს; მეოთხე – მორბენლებს ბარბელ

ქეთევან ლოსაბერიძე.

ტოკიოს თამაშებისადმი მიძღვნილი საბჭოთა მხატვრული კონვერტი გივი კარტოზიასა და დიორდ გურიჩის ჭიდაობის ერთი მომენტის გამოსახულებით და ფოტო, რომლის მიხედვითაც ამ კონვერტის დიზაინი მომზადდა.

ვოკელსა (გდრ) და პიეტრო მენეას (იტალია).
 პიეტრო მენეას თუ არ ჩავთვლით და ლოსაბერიძის მაგალითით ვიმსჯელებთ, პორტრეტული მსგავსებისთვის, როგორც ხშირად ხდება ხოლმე ასეთ შემთხვევებში, ამ მარკების დიზაინერი დიდად არ გარჯილა, თუმცა პიეტრო მენეაც შორეულად თუ ჩამოკავს თავის თავს. ისიც ძნელი

დასადგენია, რა პრინციპით არის შერჩეული ან სპორტის სახეობები, ან ქვეყნები, ან მარკებზე ასახული ჩემპიონები; ან რატომ გაერია ჩემპიონებში გდრ-ის ფეხბურთელთა ნაკრები და საერთოდ, რატომ იჩენს პენრინი ამ გამოშვებაში ასეთ დაუფარავ სიმპათიას აღმოსავლეთ გერმანიისადმი? არ მინდა დავიჯერო, რომ 1980 წელს პენრინის სახელს რომელიმე აღმოსავლეთგერმანელი საქმოსანი იყენებდა მარკებზე დასაბეჭდად. ეს უფრო გვიანდელი მოვლენაა.
 ასეა თუ ისე, ეს მარკები ჩემთვის – ქართველი ფილატელისტისთვის დიდად სასიამოვნო და საინტერესო გახლავთ, რადგან ამ სერიის ერთ-ერთ მარკაზე ფილატელიის ისტორიაში პირველად დაფიქსირდა ქართველი სპორტსმენის ოლიმპიური გამარჯვება.

 ასე სახელობით არა, მაგრამ ქართველი ოლიმპიური

ჩემპიონი მანამდეც იყო გამოსახული საფოსტო ბეჭდურ პროდუქციაზე, თუმცა ეს არ ყოფილა მარკა, ეს საფოსტო კონვერტი გახლდათ, რომელიც 1964 წელს საბჭოთა საფოსტო ადმინისტრაციამ გამოუშვა. ეს კონვერტი იყო ნაწილი მარკიანი მხატვრული კონვერტების სერიისა, რომელიც 1964 წლის ოლიმპიადას მიეძღვნა. ერთ-ერთ მათგანზე გამოსახულია ჭიდაობის მომენტი, ტოკიოს ოლიმპიადის ემბლემის ფონზე. თუმცა ვინაობა მითითებული არ არის, სპორტის მოყვარული ადვილად მიხვდება, ხოლო გამოცდილი ფილატელისტი გამოიკვლევს, რომ ჭიდაობის ეს დინამიური მომენტი მხატვრის მიერ პირდაპირ არის გადმოღებული ცნობილი ფოტოდან, რომელიც მელბურნის ოლიმპიადაზე უნგრელი დიორდ გურიჩისა და გივი კარტოზიას ორთაბრძოლას ასახავს. თუმცა 1964 წელს კარტოზია – უკვე აღარ ჭიდაობ-

SYDNEY 2000
OLYMPIC GAMES

**AUSTRALIAN
GOLD
MEDALLISTS**

CATHY FREEMAN
Athletics: Women's 400m

AUSTRALIA'S
100th OLYMPIC
GOLD MEDAL

კეტი ფრემანის ოქროს მედალი ავსტრალიის მე-100 ოლიმპიური ოქროს მედალია.

Ολυμπιακοί Αγώνες
ΑΘΗΝΑ 2004

Έλληνες
Ολυμπιονίκες

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΑΜΠΑΝΗΣ
ΑΡΣΗ ΒΑΡΩΝ
Άνδρες 62 κιλά
Χάλκινο Μετάλλιο
XXVIII Ολυμπιακοί Αγώνες
ΑΘΗΝΑ 2004

ΑΘΗΝΑ

შობოქციუვოჯან სობოქციუვი ეს შობოქციუვი ყველაზე ძვირით სანებობელის თობიშქვიჯოთი შობოქციუვან.

Ολυμπιακοί Αγώνες
ΑΘΗΝΑ 2004

Έλασες
Ολυμπιονίκες

ΗΛΙΑΣ ΗΛΙΑΔΗΣ
ΤΖΟΥΝΤΟ
Άνδρες 81 κιλά
Χρυσό Μετάλλιο
XXVIII Ολυμπιακοί Αγώνες
ΑΘΗΝΑ 2004

ΑΘΗΝΑ

Հանքի նշույններն ենք եմպանառ զաժգորտնա եմքոմեյենե զա մտնոս նոյնիցնոսն.

40, V. CONSTANTINOU AVE. - GR-116 35 ATHENS - GREECE

Ms. Teona Natsvlishvili
2, Marjanishvili str.
Tbilisi, Georgia

თეონა ნაცვლიშვილს
მარჯანიშვილის ქ. 2, ბინა 18
თბილისი, საქართველო

ათენიდან „ზვიადაურიანი“
მარკის გამოსვლის დღეს,
23 აგვისტოს ჩემი ქალიშვილის
სახელზე გამოგზავნილი
მისალოცი ბარათის კონვერტი.
წინა დღეს თეონა 18 წლისა
გახდა.

და და დიზაინერმაც ეს ფოტო,
როგორც ჩანს, უბრალოდ ჭი-
დაობის, როგორც სპორტის
სახეობის საილუსტრაციოდ
გამოიყენა. ასეთი რამ საკმა-
ოდ ხშირია საფოსტო ნაბეჭდ
პროდუქციაში – თუ მარ-
კებზე, თუ კონვერტებზე, თუ
ღია ბარათებზე.

ქეთევან ლოსაბერიძე პირ-
ველი კი მუდამ იქნება, მაგრამ
იგი დიდხანს იყო უკანას-
კნელიც ქართველ ოლიმპიელ-
თაგან, ვისაც საფოსტო მარკა
მიეძღვნა. და აი, 1996-1997
წლებში საქართველოს სა-
ფოსტო ადმინისტრაციამ მი-
მოქცევაში გამოუშვა 10 მარკა
და ორი ბლოკი, რომლებიც
ქართველ ოლიმპიურ ჩემპი-
ონებს მიეძღვნა. ეს არ ყო-
ფილა პორტრეტული მარკები.
ამ გამოშვებაში მათი სახე-
ლებისა და გვარების ჩამოთვ-
ლით პატივი მიეგო ყველა
ოლიმპიურ ჩემპიონს საქარ-
თველოდან. სერიის საავტო-
რო კონცეფცია ოლიმპიური
ქალაქების ქრონოლოგიურ

მონაცვლეობაზე იყო დაფუძ-
ნებული.

2000 წელს სიდნეის საფოს-
ტო ადმინისტრაციამ მეტად
საინტერესო სიახლე შე-
მოგვთავაზა ოლიმპიური თე-
მატიკით დაინტერესებულ ფი-
ლატელისტებს: მათ გადაწყვი-
ტეს, საფოსტო მარკა მიეძღვ-
ნათ ყველა ავსტრალიელი
სპორტსმენისათვის, ვინც სი-
დნეიში ოლიმპიური ჩემპიონის
ტიტულს მოიპოვებდა. ყვე-
ლაზე მნიშვნელოვანი კი ის
გახლდათ, რომ მარკა მეორე
დილითვე შემოვიდოდა მიმოქ-
ცევაში და მეორე დილიდანვე
გაიყიდებოდა ოლიმპიურ სო-
ფელში, ოლიმპიური ოჯახის
მთავარ სასტუმროში, ოლიმ-
პიადის მთავარ პრესცენტრსა
და სიდნეის მთავარ ფოსტაში.
ეს იმას ნიშნავდა, რომ მარკე-
ბი, ყოველ შემთხვევაში, ტირა-
ჟის სოლიდური ნაწილი ერთ
ღამეში უნდა დაბეჭდილიყო.

ბეჭდვის პროცესის გასა-
ადვილებლად და დროის მო-
საგებად, საფოსტო ადმინის-

ტრაციამ წინასწარ დაამტკი-
ცა მარკების ერთიანი კონ-
ცეფცია და დიზაინი, ისე რომ
ახალი ჩემპიონის გამოვლენ-
ისთანავე საკმარისი იყო მისი
ფოტოსა და მცირე ტექსტის
(გვარი, სახელი, სპორტის
სახეობა) დამატება და მარკა
მზად იყო დასაბეჭდად.

ავსტრალიის ფოსტამ აკუ-
რატულად შეასრულა დანაპირ-
ები და თექვსმეტივე ავს-
ტრალიელს, რომლებმაც ოქ-
როს მედლები მოიპოვეს სიდ-
ნეიში, საფოსტო მარკები მი-
უძღვნა. ეს იყო ალბათ ყვე-
ლაზე ოპერატიულად გამოშ-
ვებული მარკები მსოფლიო
ფოსტის ისტორიაში. დილით
მიმოქცევაში და გასაყიდად
გამოსულ მარკებზე წინა სა-
ღამოს გადაღებული ფოტო
იყო დაბეჭდილი! მარკები იბე-
ჭდებოდა მცირე და სასუ-
ვენირო ფურცლებად, კოლექ-
ციონერებს საშუალება გვქონ-
და შეგვეძინა აგრეთვე პირ-
ველი დღის კონვერტები. კი,
ამასაც სერიოზული კომერ-
ციის სუნი ასდიოდა, მაგრამ
აქ კომერცია და ფინანსური

მოგება ბრწყინვალე ფილატელისტური იდეის შედეგი იყო და არა იდეის ავტორთა მთავარი მიზანი.

ეს ოლიმპიური სერია დიდი წარმატებით სარგებლობდა ფილატელისტებში და არა მარტო ფილატელისტებში. ყველაზე დიდი მოთხოვნილება კი მაინც კეტი ფრიმანის მარკაზე იყო. ყველაზე მეტად მეცამის მოვნა გამიჭირდა.

ავსტრალიელთა იდეა ოთხი წლის შემდეგ პირდაპირ გადაიღეს ბერძნებმა და ზუსტად იგივე გააკეთეს ათენში 2004 წლის ოლიმპიადაზე. და მე ბერძენი სპორტსმენის მიერ მოპოვებული ყოველი ოქროს მედლის შემდეგ დილაადირიან მივიჩქაროდი ოლიმპიადის მთავარ პრესცენტრში, რომ იმდღევანდელი მარკების სრული კომპლექტი შემეძინა თავისი სასუფენირო ფურცლებითა და პირველი დღის კონვერტებით. ფილატელისტური თვალსაზრისით ყველაზე მნიშვნელოვანი მაშინდელი ჩემი შენაძენიდან საბანისის გამარჯვებისადმი მიძღვნილი მარკების ფურცლებია. ცნობილ ბერძენ ძალოსანს ლეონიდას საბანისს უკვე ჰქონდა ატლანტასა და სიდნეიში მოპოვებული ვერცხლის მედლები, ათენში კი იგი ოლიმპიური ჩემპიონიც გახდა. მეორე დილას მარკებიც გამოვიდა მისი გამოსახულებით. ის იყო, ეს მარკები ვიყიდე და დავაბინავე, რომ საბანისმა დოპინგტესტი ჩაადგო და ის ოქროს მედალი ისევე კოხტად ჩამოართვეს, როგორც წინა სალამოს გადასცეს. ხოლო ის მარკები მიმოქცევიდან ამოიღეს! რაც გაიყიდა, იმას რაღას უშვებდიდნენ და დღეს საბანისის მარკებად წოდებული ის გა-

კონგოს დემოკრატიული რესპუბლიკის „ზვიადურებიანი“ სერია და ფოტო, საიდანაც ამ სერიაში ჯარჯი ზვიადურისადმი მიძღვნილი მარკა გაკეთდა.

ქროსვერ ოლიმპიურ-სერის ქროტი ზვიადურის ყველაზე მეტად ვაყბარის.

სიდნეისა და ათენის თამაშებთან დაკავშირებით მარკები გამოუშვა საქართველოს საფოსტო ადმინისტრაციამაც. ესეც ძალიან საინტერესო თემაა, მაგრამ ამ მარკების შესახებ ჟურნალის შემდეგ ნომერში მოგიხსნათ.

მოშვება საბერძნეთის ყველაზე ძვირადღირებულ გამოშვებადაა ქცეული მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ: საბანისის 20-მარკიანი სასუვენირო ბუკლეტი 400 ევრომდე ღირს. და ეს ჯერ კიდევ არ არის მისი რეალური ფასი, ჯერ კიდევ ძალიან ცოტა დროა გასული მისი გარარითებებიდან.

რეალური ფასი რეალურ ფასად, მაგრამ ჩემთვის, როგორც ქართველი ფილატელისტისთვის, ყველაზე ძვირფასი ბერძნების ამ ოლიმპიურ-ფილატელისტური პროექტიდან ილიას ილიადისისადმი ანუ ჯარჯი ზვიადურისადმი მიძღვნილი მარკაა. ყველაზე მეტი ხომ ვიყიდე და ვიყიდე და მერე დავდექი და ჩემთვის ახლობელ არაერთ მისამართზე დავაგზავნე მისალმებები ჯარჯისმარკიანი კონვერტებით. მართალია, არსად წერია რომ ეს ილიას ილიადისი ჯარჯი ზვიადურია, მაგრამ, აკი ვამბობ, გამოცდილი ფილატელისტი ადრე თუ გვიან ყველაფერს გაარკვევს და თუმცა ჯარჯი-ილიასმა ოლიმპიური გამარჯვება საბერძნეთის სახელით მოიპოვა, ეს მარკა ფილატელისტური იბერიკის, გნებავთ – გეორგიკის, ნაწილიც გახდება.

ათენიდან დაბრუნებულმა, მორიგი ფილატელისტური ალტკინების ტალღაზე, სრულიად შემთხვევით აღმოვაჩინე, რომ ილიას ილიადისი კონგოს მარკაზეც გამოუსახავთ. და,

რაც ყველაზე საინტერესოა, იმავე მარკაზე მისი ბიძაშვილი – ზურაბ ზვიადურიც არის აღბეჭდავთ, უფრო სწორად, არა იმავე მარკაზე, არამედ იმავე სერიის სხვა მარკაზე.

ეს არის ერთ ფურცლად დაბეჭდილი ოთხმარკიანი სერია და ასახავს ძიუდოსიტა ერთი ნაწილია გამარჯვებებს 2004 წლის თამაშებზე. დანამდვილებით ჯერ არ ვიცი, მაგრამ ეჭვი მაქვს, რომ იგი ნაწილი უნდა იყოს საკმაოდ დიდი გამოშვებისა, რომელშიც მარკების სხვა ოთხეულები სხვა სახეობებისადმი იქნება მიძღვნილი. ამაზე კი, ჩემს უკვე კოლექციაში რომ დაუდევს ბინა, ხუთი ძიუდოკაა გამოსახული. სამი მათგანი მოზეიმე პოზაში დაუფიქსირებია მარკის დიზაინერს, ორნი კი ჯერ ისევ არკვევენ ურთიერთობას ტატამზე. მარკები შესრულებულია თანამედროვე კომერციულ ფილატელიაში საკმაოდ პოპულარული ფოტოდიზაინის პრინციპით, როცა მარკა სხვა არაფერია, თუ არა ფოტოზე დატანილი ქვეყნის სახელი, ნომინალი და მცირე რამ ინფორმაცია. კონგოს 150-ფრანკიან ამ მარკებზე დატანილი ეს მცირე ინფორმაცია გვეუბნება, რომ პირველ მათგანზე გამოსახულია ილიას ილიადისი, მეორეზე – იაპონელი კეიჯი სუტუკი, მეოთხეზე – ბელარუსი იჰარ მაკარაუ (იგივე იგორ მაკაროვი), ხოლო მეოთხეზე ერთმანეთს შებმინ პიროში იძუმი და ზვიად

ზვიადური, თუმცა ამის შესახებ მხოლოდ წარწერებით ვიგებთ, რადგან ფოტო კია ძალზე დინამიური, მაგრამ არცერთ ძიუდოკას სახე არ უჩანს.

სამეფო ოჯახებს თუ არ ჩავთვლით, არც კი ვიცი, არის თუ არა მსოფლიო ფილატელიის ისტორიაში შემთხვევა, რომ საფოსტო მარკების ერთ სერიაში ბიძაშვილები იყვნენ გამოსახული.

კი, ისინი სხვადასხვა გვარით გამოდიან ასპარეზზე, სხვადასხვა გვარით არიან დაფიქსირებული კონგოს ამ მარკაზეც, სხვადასხვა ქვეყნის ღირსებას იცავენ, მაგრამ ჩვენ ხომ ვიცი, რომ ორივენი ზვიადურები არიან, ახმეტელები, ქართველები.

ნესიერი და სოლიდური ფილატელისტური ქვეყნების მარკებზე შემოძლია ვთქვა, რომ არა, მაგრამ არ არის გამორიცხული, რომელიმე ქართველი სპორტსმენი კიდევ იყო აღბეჭდილი რომელიმე პენრინის ან რომელიმე კონგოს მარკაზე. ვეცდები, თუ არსებობს ასეთი, მივაკვლიო და მათაც მივუჩინო ჯეროვანი ადგილი ჩემს კოლექციაში.

პაატა ნაცვლიშვილი

საერთაშორისო ოლიმპიური საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის იმერეთის (ქუთაისის) რეგიონულმა ორგანიზაციამ (თავმჯდომარე რევაზ რობაქიძე) დიდ ჯიხაიშში მოაწყო საერთაშორისო ოლიმპიური დღისადმი მიძღვნილი გარბენი და სხვა სპორტულ ლონისძიებები. მარათონში, რომელიც აგრარული კოლეჯის ტერიტორიიდან სოფლის ცენტრამდე განხორციელდა, 150-მდე ადამიანმა მიიღო მონაწილეობა. გარბენის შემდეგ ჩატარდა შეჯიბრებები ფეხბურთში, კალათბურთსა და ფრენბურთში.

სეოკის მხარდაჭერით საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის იმერეთის (ქუთაისის) რეგიონულმა ორგანიზაციამ (თავმჯდომარე რევაზ რობაქიძე) დიდ ჯიხაიშში მოაწყო საერთაშორისო ოლიმპიური დღისადმი მიძღვნილი გარბენი და სხვა სპორტულ ღონისძიებები. მარათონში, რომელიც აგრარული კოლეჯის ტერიტორიიდან სოფლის ცენტრამდე განხორციელდა, 150-მდე ადამიანმა მიიღო მონაწილეობა. გარბენის შემდეგ ჩატარდა შეჯიბრებები ფეხბურთში, კალათბურთსა და ფრენბურთში.

ნიკო ნიკოლაძის სახლმუზეუმში კი ერთმანეთს მოქადარაკეები დაუპირისპირდნენ. ღონისძიებებში მონაწილეობა ქუთაისში სტუმრად მყოფმა პოლონური დელეგაციის წევრებმაც მიიღეს. საჭადრაკო ტურნირში ცნობილი ექიმი და ვეტერანი სპორტსმენი მერაბ კვიციანიძე პოლონელ ანჟეი გოკრიძის დაფაზე დაუხედავად ეთამაშა და დაამარცხა კიდეც.

მარათონში ვაჟთა შორის პირველ ადგილზე ქუთაისელი თორნიკე კვანტალიანი გავიდა, გოგონათა შორის კი ვანელმა გვანცა რამიშვილმა იპირველა. საჭადრაკო ტურნირში კვიციანიძესთან ერთად გამარჯვებული გახდა ქუთაისელი დათო გვენეტაძე. ფეხბურთისა და ფრენბურთის ტურნირებში დიდი ჯიხაიშის (ყაზბეგის უბანი) გუნდებმა გაიმარჯვეს, კალათბურთში საუკეთესოები იყვნენ სამტრედიის და ხონის გუნდები. ნომინაციამ „ქალი-ოლიმპიელი“ სპეციალური პრიზი დაანესა ისრაელის კომპანია ლა

ბელლე მედიკალ-მა. პრიზი გადაეცა ააიპ ქუთაისის სპორტულ დაწესებულებათა გაერთიანების მმართველის მოადგილეს, ცნობილ სპორტსმენს, ოლიმპიური თამაშების ორგზის მონაწილეს ნინო უჩაძეს.

– დღეს მთელი მსოფლიო აღნიშნავს ოლიმპიზმის საერთაშორისო დღეს და ამ ზეიმს ჩვენც შევუერთდით, – განაცხადა საქართველოს ოლიმპიური კომიტეტის იმერეთის (ქუთაისის) ორგანიზაციის ხელმძღვანელმა რევაზ რობაქიძემ, – ოლიმპიური მარათონისა და სხვა სპორტული ღონისძიებების გამართვა წლეულს დიდ ჯიხაიშში, ნიკოლაძეების სახლმუზეუმში გადაწყვიტეთ, რაც შემთხვევით არ მომხდარა. დიდი ნიკოს შვილი, ცნობილი მათემატიკოსი და მეტალურგი გიორგი ნიკოლაძე გახლდათ სპორტული მოძრაობის პიონერი საქართველოში, საერთაშორისო სპორტული ასპირეზობების მონაწილე, ქართული სპორტული ტერმინოლოგიის დიდი მოამაგე, მცინ-

ტექსტი და ფოტოები მოგვანოდა სეოკის იმერეთის რეგიონული ორგანიზაციის ხელმძღვანელმა რევაზ რობაქიძემ.

ქვემოთა მარცხენა ფოტოზე: ცენტრში – ნინო უჩაძე.

ვარწვერზე პირველი ადგილობრივი ექსპედიციის ხელმძღვანელი. ის ხშირად აწყობდა სატანვარჯიშო ასპარეზობებს, შეჯიბრებებსა მძლეოსნობასა თუ სპორტის სხვა სახეობებში. ბოლო გამოკვლევებით შეიძლება დადასტურდეს, რომ გიორგი ნიკოლაძე სულაც პირველი ქართველი ოლიმპიური ჩემპიონი იყო. ოლიმპიური დღისადმი მიძღვნილ ღონისძიებებში ბევრმა ადამიანმა მიიღო მონაწილეობა. პროფესიონალ სპორტსმენებთან ერ-

თად გამოვიდნენ მოყვარულუბიც – იმერეთის რეგიონის კერძო თუ სახელმწიფო ორგანიზაციების წარმომადგენლებ. მინდა ვისარგებლო შემთხვევით და მადლობა ვუთხრა ქუთაისის სპორტულ დაწესებულებათა გაერთიანებას, მერიის სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამსახურს, საგანმანათლებლო დაწესებულებათა მანდატურის სამსახურს, საბანკო და სამედიცინო სექტორებს მარათონსა და ამ დღესთან დაკავშირებულ სხვა შეჯიბრებებში აქ-

ტიური მონაწილეობისთვის და, რალა თქმა უნდა ნიკო ნიკოლაძის სახლმუზეუმის დირექციას და სოფელ დიდი ჯიხაიშის გამგეობას გულთბილი მასპინძლობისთვის.

ბოლოს დავძენთ, რომ ორგანიზატორებმა სპორტულ ასპარეზობათა ყველა მონაწილე სპეციალური სერტიფიკატებით, ოლიმპიური სიმბოლიკიანი მაისურებით, კეპებით, მედლებით და სხვადასხვა სუვენირებით დაასაჩუქრეს.

ოლიმპიური პროგრამების დაფინანსებისა და სპორტის საინფორმაციო ღონისძიებების ორგანიზებაში აღმოჩენილი დახმარებისათვის საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი მადლობას უხდის კომპანიებს – „სოკარ ენერჯი ჯორჯიას“, „სამსუბს“, „ავარსს“, რუსეთში ქართველთა კავშირს.

საოკი-25

ლევან ვარდოსანიძე

„ოდა ოლიმპიურ ჩემპიონებს“

ეს კომპოზიცია 2014 წლის 10 ოქტომბერს გაიხსნება სეოკის შტაბ-ბინაში

SOCAR

საქართველო
GEORGIA

სოკარი საქართველოს
ეროვნული ოლიმპიური
კომიტეტის ოფისიალური
პარტნიორია

WWW.SOCAR.GE